

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

78/3 NUMARALI KAYSERİ ŞER'İYYE SİCİLİ
(H. 1078 – 1079/ M. 1668)
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRME

Tezi Hazırlayan
Leyla ALİDAĞI

Tezi Yöneten
Yrd. Doç. Dr. Özen TOK

Tarih Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Ocak 2009
KAYSERİ

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

78/3 NUMARALI KAYSERİ ŞER'İYYE SİCİLİ
(H. 1078 – 1079/ M. 1668)
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRME

Tezi Hazırlayan
Leyla ALİDAĞI

Tezi Yöneten
Yrd. Doç. Dr. Özen TOK

Tarih Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

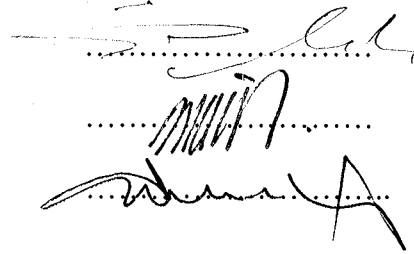
Ocak 2009
KAYSERİ

Yrd. Doç. Dr. Özen Tok danışmanlığında Leyla ALİDAĞI tarafından hazırlanan “78/3 Numaralı Kayseri Şer’iyye Sicili (H. 1078 - 1079/ M. 1668) Transkripsiyon ve Değerlendirme” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalında **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

24/04/2009

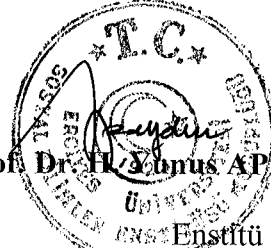
JÜRİ:

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Özen TOK
Üye: : Prof. Dr. Mustafa KESKİN
Üye : Prof. Dr. Ali AKTAN

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 24.04.2009... tarih ve 13..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

27/04/2009

Prof. Dr. H. Yunus APAYDIN
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Geçmiş ile günümüz ve gelecek arasında bir köprü olan tarihin, toplumların hafızasındaki önemi, geçmişte aldığı dersler ile bu günü en iyi şekilde anlamaları içerisindeki yeri son derece önemlidir.

Ülkemizin, ekonomik ve toplumsal tarihi ile ilgili çalışmaların, kültürel zenginliğimiz ve gelişimimiz bakımından taşıdığı önemin, toplum bilincinde yer etmesinin sağlanması için şehirlerimizin tarihinin doğru, yerinde tetkiki son derece önem arz etmektedir.

Türk tarihinin geniş ve önemli bir bölümünü oluşturan Osmanlı tarihi, kaynakları ile zengin bir geçmiştir. Osmanlı tarihi kaynakları içerisinde hukukî, idarî, ekonomik, sosyal, kültürel şehircilik ve nüfus yapıları bakımından oldukça zengin kaynaklarından birisi de şer’iyye sicilleridir.

Tarih, doğa, sanat ve kültürün aynı potada buluştuğu ve kaynaştığı şehirlerden olan Kayseri’ye güzelliklerini kazandıran temel unsur şehrin tarihidir. Şehir tarihi çalışmalarının önem kazandığı günümüzde Kayseri gibi tarihî özellikleriyle ön plana çıkan bir şehrin tarihine bilimsel bakışın yakalanması, tarihî materyallere ulaşma kolaylığının sağlanmasıyla mümkün olabilir. Bu amaçla başlayan “Kayseri Şer’iyye Sicilleri” ile ilgili çalışmalar, sadece Kayserilileri değil, yurt içi ve yurt dışında Kayseri ve çevresiyle ilgili araştırma yapan bir çok araştırmacıyı yakından ilgilendireceği ve onlara önemli bir materyal sunacağı aşîkârdır.

Mevcut çalışmamın Kayseri tarihiyle ilgilenenlerin çalışmalarını önemli ölçüde destekleyeceğine inanıyor, çalışmamın Kayseri tarihine olan ilgiyi ve Kayseri şehir tarihine yönelik bilimsel araştırmaları arttırması ümidini taşıyorum.

Çalışmam sırasında yardım ve desteklerinden istifade ettiğim ve yakın ilgilerini gördüğüm değerli hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Özen TOK’a, ders döneminde verdikleri öğretim ve gerekli yönlendirmelerinden dolayı saygı değer hocalarım Prof. Dr. Ali Aktan ve Yrd. Doç. Dr. Hava Selçuk ile çalışmalarım esnasında desteklerini esirgemeyen sevgili aileme şükranlarımı sunarım.

Leyla ALİDAĞI

78/ 3 NUMARALI KAYSERİ ŞER'İYYE SİCİLİ (H. 1078-1079/ M. 1668)

TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRME

Leyla ALİDAĞI

ÖZET

Şer'iyye sicillerinin tarihimizin vazgeçilmez kaynakları arasında yer aldığına şüphe yoktur. Sahip oldukları muhteva özellikleri dolayısıyla tarihin çeşitli konularına ait ve uzunca bir dönemi kapsayacak şekilde bilgi ile mücehhezdirler.

Osmanlı Devleti'nin tarihî, hukukî, iktisadî, ticarî ve sosyal yapısıyla ilgili bilgileri ihtiva eden şer'iyye sicilleri, Osmanlı tarihinin aydınlatılmasında en önemli kaynaklar arasında yer almaktadır. Sicillerde, padişah'tan gelen fermanlardan, kadıların sorumlu oldukları kazalara bağlı en küçük idarî birimdeki alışverişe kadar, her tür kayda rastlamak mümkündür. Şer'iyye Sicillerini incelemeyen bir tarihçi, özellikle mahallî olayları ayrıntılarıyla ortaya koymakta yetersiz kalır. Osmanlı Devleti'nin altı asırlık sosyal yapı ve idarî teşkilâtının doğru olarak tespiti, Şer'iyye Sicilleri'nin tetkikine bağlıdır.

Çalışmamız da H.1078-1079/ M. 1668 yıllarına ait Kayseri Şer'iyye Sicili'nde kayıt edilmiş 213 adet belge incelenmiştir. Çalışmamızın temel kaynağı olan 78/3 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili'ni günümüz harflerine çevirmenin yanı sıra, defter düzeyinde yapılan incelemede merkezden gönderilen ferman, berat ile Kayseri Kadısı'nın huzurunda çözümlenen meselelere ait belgeler değerlendirilmiştir.

Çalışmamızda, Kayseri Sancağı'nın idarî, iktisadî, sosyal yapısı ile Girit Seferi'ne katkısı tahlil edilmek suretiyle ileride yapılacak daha kapsamlı çalışmalar için önemli veriler elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girit, Kadı, Kayseriye, Şer'iyye Sicili

**THE TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF KAYSERİ ŞER'İYYE SICILS
(COURT REGISTERS) NUMBER 78/ 3 (H. 1078-1079/ M. 1668)**

Leyla ALİDAĞI

ABSTRACT

Şer'iyye Sicils are undoubtedly among the unique written source of information, equipped with highly knowledge comprising various historical subjects and a long era on account of its content features.

Şer'iyye Sicils, informing about the historical, legal, economical, commercial , and social features of the Ottoman Empire are one of the most important written sources in terms of clarifying the Ottoman history. In these Sicils, it is possible to find out records such as the orders of the Padishahs or even the dealings of smallest front offices linked to the regions which are governed by the Kadhis.

A historian, not having researched the Şer'iyye Sicils, is insufficient especially while bringing up the details of local events. Setting the six-century lasting Ottoman Empire's social structure and administrative organization properly is bound to the observation of the Şer'iyye Sicils.

In this study, 213 pieces of documents registered by the Şer'iyye Sicils of Kayseri are observed. The basic written source of information is the document numbered as 78/3 in the Kayseri Şer'iyye Sicils. Besides translating it to common Turkish , orders sent from the centre, warrants and the solutions made in the presence of the Kadhis were evaluated while researching the Register.

In conclusion, important data for the further studies to be made is gained by observing the administrative, economical, and social structure the Sanjak of Kayseri and analyzing its contribution of Crete Campaign.

Key Words: Crete, Kadı (Kadhi), Kayseriye, Şer'iyye Sicili (Şer'iyye Registers)

İÇİNDEKİLER

ONAY	I
ÖNSÖZ.....	II
ÖZET.....	III
ABSTRACT	IV
İÇİNDEKİLER	V
KISALTMALAR	VIII

GİRİŞ

A. OSMANLI DEVLETİ'NDE ARŞİVCİLİK VE UYGULAMASI	1
1. Eski Türk Devletleri'nde Defter (Arşiv) Tutma Geleneği	1
2. Osmanlı Devleti'nde Arşivcilik	2
3. Osmanlı Arşivlerinin Türk ve Dünya Tarihi Bakımından Önemi	5
B. ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	7
1. Tanımı, Tarihî Gelişimi ve Önemi	7
2. Şer'iyye Sicillerinin Muhtevası	9
3. Şer'iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri.....	10
a. Hükümet ve Devlet Adamları Tarafından Gönderilen ve Sicile Kaydedilen Belgeler.....	10
Fermanlar	10
Buyrulduklar.....	10
Tezkireler	10
Temessükler.....	10
b. Kadıların İfadeleriyle Kaleme Alınan Belgeler	10

Hüccetler (Senedât-ı Şer'îyye)	11
İlâmlar	11
Marûzlar	11
Mürâseler.....	11

C. KAYSERİ ŞER'İYYE SİCİLLERİ..... 11

1. Kayseri Şer'îyye Sicilleri Hakkında Genel Bilgiler.....	11
2. 78/ 3 Numaralı Kayseri Şer'îyye Sicili	12
3. Metnin Transkripsiyonunda Takip Edilen Metot.....	12
4. Belgelerin Tasnifi.....	14
a. Defterde Geçen Belgelerin Konularına Göre Tasnifi	14

I. BÖLÜM

BELGE ÖZETLERİ..... 16

II. BÖLÜM

BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU 77

III. BÖLÜM

DEĞERLENDİRME 249

A. KAYSERİ SANCAĞI'NIN İDARÎ YAPISI..... 249

1. Kayseri Sancağı'nın İdarî Taksimatı ve Yönetimi.....	249
a. 78/ 3 Numaralı Şer'îyye Sicili'nde geçen Ehl-i Örf ve Ehl-i Şer'	
Taifesi	253
b. 78/ 3 Numaralı Şer'îyye Sicili'nde geçen Kayseri Şer'i	
Mahkemesi Görevlileri	255
2. Kayseri Sancağı'na Bağlı Yerleşim Merkezleri	256
a. 78/ 3 Numaralı Şer'îyye Sicili'nde Geçen Kayseri'ye Bağlı	
Yerleşim Birimleri.....	257

B. KAYSERİ SANCAĞI'NDA SOSYAL YAPI	260
1. Yerleşik Hayat	260
2. Aile Yapısı	263
a. Evlilik ve Boşanma	263
b. Vasi Tayini	264
c. Nafaka Tayini	265
3. Kölelik ile İlgili Uygulamalar	265
C. KAYSERİ SANCAĞI'NDA İKTİSADÎ DURUM	266
1. Para Durumu	266
2. Vergi Durumu	267
3. Kayseri Sancağı'nda Meslek Grupları	268
4. Kayseri Sancağı'nda Sanayi	269
5. Kayseri Sancağı'nda Gayrimenkul Satışları	271
D. GİRİT SEFERİ VE KAYSERİ SANCAĞI	272
E. ULAK MENZİLLERİ VE KAYSERİ SANCAĞI	275
F. DİNÎ VE SOSYAL NİTELİKTE OLAN MÜESSESELER	276
1. Vakıflar	276
2. Diğer Yapılar	278
SONUÇ	279
DİZİN	282
BİBLİYOGRAFYA	285
EKLER	290
ÖZGEÇMİŞ	

KISALTMALAR

a.g.e	: Adı geçen eser
a.g.m	: Adı geçen makale
B.	: Belge
BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	: Cilt
ev.	: Çeviren
H.	: Hicri
KAYTAM	: Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
M.	: Miladi
No.	: Numara
s.	: Sayfa
TTK	: Türk Tarih Kurumu
TDAV	: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
vb.	: ve benzeri
vs.	: ve sair

GİRİŞ

A. OSMANLI DEVLETİ'NDE ARŞİVCİLİK VE UYGULAMASI

1. Eski Türk Devletlerinde Defter (Arşiv) Tutma Geleneği

Arşivler; bir ülkenin tapu senedi, bir milleti geçmişten bugüne ve bugününden yarınına bağlayan temel dayanak noktası olarak ifade edilir. Devletlerin ve fertlerin haklarını, milletler arası münasebetleri belgelerle korurken, ait oldukları devrin örf ve âdetlerini, hukukî ve sosyal yapısını, müesseselerini ve bunlar arasındaki ilişkiyi ortaya koymada birinci derecede kaynaktır. Bu sebeple tarihçiler, bu kaynaklardan vazgeçemezler.

Her millet bir tarihî mirasın sahibidir. Bu tarihî mirasın çok önemli bir bölümünü; arşivler, kütüphaneler, eski eserler gibi maddi ve manevi kültür varlıkları meydana getirirler. Millet olabilme ve kalabilmede bu kültür varlıklarının büyük yeri ve önemi vardır. Sahip olunan kültür varlıklarının muhafazası, nesillerden nesillere intikali ve değerlendirilmesinin sağlanması ise o devletin iyi işleyen bir kayıt sistemine ve muntazam bir arşiv fikrine sahip olması ile mümkündür¹.

Türk idare ve kültür hayatında arşivlerin tarihi, Orta Asya Türklüğü'ne kadar uzanmaktadır. Ortaçağın medenî milletlerinden biri olan Uygur Türkleri'nin şehirlerinde; zengin kütüphaneler, resmi daireler, noterler, gümrük teşkilatı, mahkemeler ve resmî yazışmaların saklandığı arşivler vardı². Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonra, defter tutma geleneği, yazılı kağıda saygı gösterilmesi inancı ile birleşerek daha da kuvvetlenmiş, devlet işlerine ait yazılı vesikaların tamamı titizlikle muhafaza edilmeye başlanmıştır. Bu tesir, Selçuklularda ve diğer Müslüman Türk devletlerinde açıkça kendisini göstermiştir³. İlhanlılar da “Kanûn-ı Vilâyet” denilen

¹ Necati Aktaş; “Osmanlı Dönemi Arşivciliğimiz”, Osmanlı, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s. 303.

² İsmet Binark, Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri, Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı, Yayın No: 3, Ankara 1980, s. 11.

³ Bulgaristan'daki Osmanlı Evrakı, Sunuş, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 17, Ankara 1994, s. 7.

bütün vilâyetlere ait defterlerin saklandığı Defterhâne Dairesi bulunmaktaydı. Moğollar'ın hazineye sakladıkları defterlerin yazı ve tespit şeklini Uygur Türkleri'nden öğrendikleri ortaya konulmuştur. Anadolu Selçukluları'nda da zengin kütüphaneler ve resmî yazışmaların saklandığı arşivler bulunduğu bilinmektedir⁴. Anadolu Selçuklular'ında Dîvân-ı Â'lâ adıyla dîvân muamelatına ait kayıtların tutulduğu defterler vardı. Bunlar, Osmanlılar'ın Defterhâne-i Âmire'de muhafaza ettikleri malî ve arazî kayıtlarını ihtiva eden tapu tahrir defterleri cinsinden defterlerdi⁵.

Arşivcilikte ilk merhale, belge giriş-çıkışlarını defterlere kaydetmektir. Osmanlı ve Osmanlı öncesi Türk devletlerinde defter kayıtlarına atfedilen önem, arşivcilikte önemli olan bu unsura riayet edildiğini göstermektedir. Türk medeniyet tarihi araştırıldığında defter tutmanın, belgeleri kayda geçmenin çok eski bir gelenek olduğu rahatça tespit edilebilir.

2. Osmanlı Devleti'nde Arşivcilik

Osmanlı Arşivi'nin tarihi, Osmanlı Devleti'nin kuruluşu ile başlar. Günümüz anlamında bir arşivcilik olmamakla beraber; yazışma sisteminin özelliği, hak ve hukukun korunması düşüncesi, Türk-İslam toplumunda mevcut olan “yazı yazmak, yazı malzemesi, yazılı olan her şeye saygı gibi faktörler, biriken evrakın titizlikle muhafazasına zemin hazırlamıştır.

Orta, Yakındoğu, Balkan ve Akdeniz coğrafyasında uzun bir süre devlet olma vasfını devam ettirmiş olan Osmanlı İmparatorluğu'nda daha ilk devirlerden itibaren arşiv fikrinin mevcut olduğu, bu güne kadar muhafaza edilmiş milyonlarca arşiv vesikasının mevcudiyeti ile sabittir⁶. Devlete ait belgelerin bütünü, önem derecesine bakılmaksızın sandık ve torbalar içinde titizlikle muhafaza ediliyordu⁷. Devletin önemli hazinelerinden biri “Maliye Defterleri Hazinesi” ve “Defterhane Hazinesi” idi. Çok değerli kayıtlar ve belgeler bu hazinelerde saklanıyordu. Zaman zaman devlet kayıtlarının iyi korunması

⁴ İsmet Binark, Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri, s. 27.

⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti Teşkilatına Medhal, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1988, s. 89.

⁶ İsmet Binark, Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri, s. 28; Jan Rewchman, Ananiasz Zajaczkowski, Osmanlı Türk Diplomatiği El Kitabı (Çev. M. Fethi Atay), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 10, İstanbul 1993, Sunuş, s. 6.

⁷ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, TTK Yayını, Ankara 1988, s. 76, 78.

için emirler de veriliyor, bu kayıtlar yine devlet eli ile tespit edilerek düzenleniyor ve muhafaza altında tutuluyordu⁸.

Osmanlı Devleti'nin kayıt sistemlerinin işleyişi, sağlamlığı ve devletin fonksiyonları sonucu üretilen bilgi ve belgelerin muhafaza edilerek gerektiğinde müracaat etmek ve gelecek nesillere sağlam bir şekilde devretmek yönünden dünyanın önde gelen devletleri arasında yer aldığı bilinmektedir. Bu durum Osmanlı Devleti'nden günümüze intikal eden arşiv malzemesi üzerinde yapılan tetkikler sonucu söz konusu malzemenin teşekkül ettikleri tarihlerde belli bir tertip ve düzene sahip oluşları ve zaman zaman devrin arşivcilik anlayışına göre tasnif ve düzenlemeye tabi tutulmalarından anlaşıldığı gibi Osmanlı Devleti'nin çeşitli dönemlerinde görevli olarak veya seyahat maksadıyla ülkeyi ziyaret eden yabancılar tarafından da tespit edildiği görülmektedir⁹.

Devletin resmî işlemlerinin sonucu olarak teşekkül eden arşiv malzemesini saklamak için İstanbul'un fethinden sonra ilk defa evrak mahzeni olarak Yedikule'nin kullanıldığı bilinmektedir. Devlet merkezinin İstanbul'a taşınmasından önce oluşan ve o zamanki başşehir olan Bursa'daki arşivin, Timur istilasını sırasında yok edildiği, Edirne Sarayı'nda biriken evrakın ise yangınlarda elden çıktığı tahmin edilmektedir. Dolayısıyla Fatih'e kadar olan döneme ait birkaç ferman, vakfiye, mülkname dışında fazla vesika bulunmamaktadır. Yedikule'den sonra arşivler Atmeydanı'na, oradan da Topkapı Sarayı'ndaki Hazine-i Âmire ve Enderun-ı Hümayûn'a nakledilmiştir. Fatih devrinden Kanuni zamanına kadar geçen bir asırlık dönem içinde Osmanlı Arşivi'ne intikal eden belge ve defter azdır. Bu dönem hakkında bilgi alınabilecek arşiv malzemesi birkaç yüz defterden ibarettir. Kanuni döneminden günümüze ulaşan defter serilerinden anlaşıldığına göre, Osmanlı bürokrasisi, bugün modern arşivcilikte kullanılan dosyalama usulüne karşılık, defter usulünü esas kabul etmiştir. Bununla birlikte alt birimlere ait evrak da torbalanarak arşivlenmiştir. Osmanlı Devleti, oluşturduğu muazzam bürokrasinin muntazam işleyebilmesi için çok iyi tasnif edilmiş bir arşiv geliştirmiştir¹⁰.

Osmanlı Devleti'nde Bâb-ı Âsafi, Bâb-ı Defterî ve Dîvân-ı Hümayûn adı altında devlet müesseselerinin temelini oluşturan üç önemli kuruluştan biri olan Dîvân-ı Hümayûn'a ve ordu dîvânlarına ait defterler, Sultan III. Ahmet'ten sonra, padişahların tamamen

⁸ İsmet Binark, Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri, s. 28.

⁹ Necati Aktaş; a.g.m., s. 303.

¹⁰ Necati Aktaş; a.g.m., s. 303, 304.

İstanbul'a yerleşmeleriyle daha önce inşa edilmiş olan Topkapı Sarayı'nın bazı bölümlerine taşındı. Devletin temel kuruluşlarından Bâb-ı Defterî'ye bağlı Defterhâne Hazinesi ise, Dîvân-ı Hümâyûn toplantılarının düzenli olarak yapıldığı zamanlarda Topkapı Sarayı'nın Kubbealtı Dairesi yanında bulunuyordu. Divan toplantıları önemini kaybedince, bu hazine Topkapı Sarayı'nın birinci kapısındaki Bâb-ı Hümâyûn'un üst kısmına, daha sonra Sultanahmet'te "Saray-ı Atfık" denilen mahzene ve Bâb-ı Âlf'ye yakın Tomruk Dairesi'ne taşındı. Sarayın bir kısım evrakı, Kubbealtı'nın bitişiğinde "Dış Hazine" binasına toplanmıştı. Maliye belgeleri ise, Sultanahmet'te Eski Çadır Mehterleri kışlasında toplanmıştır¹¹. Bu durum Dîvân-ı Hümâyûn toplantılarının Bâb-ı Âlf'de yapılmaya başlanması ve orada bir arşiv binası "Mahzen-i Evrâk" inşa edilmesine kadar sürdü. Bu arada Tanzimat öncesi merkezî devlet dairelerinin önemlilerinden olan Bâb-ı Seraskerî arşivinin 1826'dan sonra bugünkü İstanbul Üniversitesi merkez binasında muhafaza edilmeye başlandı. Daha sonra Harbiye Nezareti adını alan bu kuruluşun evrakından çok azı günümüzde Osmanlı Arşivi'ne devredilmiş, esas evrakı ise Genelkurmay Arşivleri'ne nakledilmiştir. Yine önemli devlet dairelerinden Bâb-ı Meşihat'ın evrakının da bugünkü İstanbul Müftülüğü Şer'iyeye Sicilleri Arşivi'nde tutulduğu anlaşılmaktadır¹².

Asırlar boyunca, normal bürokratik yollarla meydana gelen ve muhafaza edilen arşiv malzemesi, 18. yüzyıl ortalarına kadar titizlikle korunmuş, bu tarihten sonra ihmal, bakımsızlık ve kötü şartlar yüzünden bir kısmı tahribe uğramıştır. Zaman zaman devlet kayıtlarının iyi korunması hususunda emirler verildiği de görülmektedir¹³.

Osmanlı Devleti'nde modern anlamda arşivciliğe atılan ilk adımın 1845 tarihine rastladığını görmekteyiz. Fransa ve İngiltere gibi Avrupa ülkelerinde büyükelçilik görevlerinde bulunan ve oralardaki arşivleri tetkiki muhtemel olan Mustafa Reşit Paşa, 28 Eylül 1846 tarihinde sadarete gelişiyile birlikte, devlet arşivi hüviyetinde, "Hazine-i Evrak" adı verilen bir teşkilatın kurulmasına ve binasının inşasına karar vermiştir. Böylece arşivcilik çalışmaları büyük ölçüde maddi ve manevi desteğe kavuşmuştur.

¹¹ Cevdet Türkay, "Osmanlı İmparatorluğunda Arşiv", Belgelerle Türk Tarihi Dergisi, C. II, s. 7, Nisan 1968, s. 44-47; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, TTK Yayınları, Ankara 1988, s. 17, 19.

¹² Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 5, Ankara 1992, s.17, 24, 25.

¹³ Necati Aktaş; a.g.m., s. 304.

Mustafa Reşit Paşa'nın bu düşüncesi 8 Kasım 1846 tarihinde Sultan Abdülmecit'in iradesiyle gerçekleşmiş ve Hazine-i Evrak resmen teşekkül etmiştir¹⁴.

Devlet merkezinde arşivleme adına bu işlemler yapılırken, taşrada da beylerbeyi ve kadıların bağlı oldukları arşivcilik talimatları vardı. Belgelerin saklanması ve korunması yönündeki arşivcilik anlayışı, taşrada da geçerli idi. Taşrada bulunan görevlilerin karar ve işlemlerini defterlere kaydetmeleri ve bu defterleri muhafaza etmeleri gerekiyordu. Nitekim Kanuni Sultan Süleyman devrinde Rumeli beylerbeyi Mehmet Paşa'ya gönderilen 943/1536 tarihli femanda “bu hükm-i şerifim sûretini defterde kayd eyleyüb, kendüsün dahi aynıyle defter sanduklarında hıfz edüb dâimâ mazmûn-ı şerîf ile amel eylesin”. ifadesi ile defter sandıklarından bahsedilmiştir. Bu defterlerin saklandığı beylerbeyi arşivlerinden, Osmanlı arşivlerine vesika intikal etmemiştir. Ancak bazı eski eyalet merkezlerinde hâlâ Osmanlı dönemi vesikalarına rastlanmaktadır. Tabii ki bunların büyük bir kısmı tahrip olmuş, kaybolmuş, çalınmış ya da yangınlar sebebi ile yok olmuşlardır¹⁵.

3. Osmanlı Arşivlerinin Türk ve Dünya Tarihi Bakımından Önemi

Osmanlı Devleti, XIV. yüzyıldan XX. yüzyılın başlarına kadar 600 küsur yıl yaşamış ve Asya, Avrupa ve Afrika'nın önemli bir kısmına yayılmış bir devlettir. Bugün onun mirası üzerinde otuzu aşkın devlet hüküm sürmektedir. Bu devletlerin en az 500 yıllık tarihlerinin ana kaynakları Osmanlı Devleti arşivlerinde bulunmaktadır. Bu arşivlerin Akdeniz ve Avrupa ülkeleri tarihi için birinci derecede önemli arşivler olduğu kabul edilmektedir. Bilhassa sosyal, iktisadî, idarî, demografik ve benzeri konulardaki araştırmaların önem kazandığı çağımızda bu arşivler, oldukça zengin tarih kaynaklarını muhafaza etmektedirler. Bu belgelerden Osmanlı Devleti'nin siyasî, iktisadî, içtimaî ve benzeri konulardaki portresini çıkartmak mümkündür. Adı geçen bölge ülkelerinden özellikle Ortadoğu Müslüman ülkelerinde ve Balkan devletlerinde Osmanlı dönemine ait vesikalar bulunmakla beraber, bunların asıl kaynakları Osmanlı arşivlerinde bulunmaktadır. Arşiv belgelerinin asıllarına ve yeteri kadarına ulaşmadan tam bir araştırma yapmak mümkün olmadığından diğer bölgelerdeki Osmanlı dönemine ait belgeler de Türkiye'deki Osmanlı arşivleri ile birlikte ele alındığında daha bir önem

¹⁴ Necati Aktaş; a.g.m., s. 304.

¹⁵ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, s. 19.

kazanmaktadır. Bu bakımdan, Osmanlı arşivlerini incelemekten adı geçen ülkelerdeki devletlerin tarihlerini tam anlamı ile yazabilmek mümkün değildir¹⁶.

Türkiye içindeki Osmanlı arşivleri, muhtelif devlet daireleri, özel kuruluşlar ve az da olsa şahısların elinde bulunmaktadır. Bunlardan birkaçı daha hacimlidir ve daha önemlidirler. İstanbul Başbakanlık Osmanlı Arşivi, İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi, İstanbul Deniz Arşivi, Mülga Maarif Nezareti Arşivi, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Arşivi, Ankara Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuyud-ı Kadime Arşivi, Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi, Dışişleri Bakanlığı Hazine-i Evrakı, Mülga Maliye Nezareti Arşivi, Osmanlı Askerî Arşivleri, Harp Tarihi Dairesi Arşivi, Mülga Sıhhiye Nezareti Arşivi, İstanbul Belediye Arşivi, İstanbul ve Ankara'da bulunan önemli arşivlerdendir. Adı geçen arşivlerden bir kısmı, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün gayretleriyle son yıllarda İstanbul'daki Başbakanlık Osmanlı Arşivi ya da Ankara'daki Cumhuriyet Arşivi'nde toplanmıştır. Halen bu tür çalışmalar devam etmektedir¹⁷.

Türkiye'de bulunan arşivler arasında yönetim tarihimiz bakımından en önemli ve zengin olanı hiç şüphesiz ki, İstanbul'da bulunan Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA)'dır. Özellikle Tanzimat'ın ilanından sonra modern bir hale getirilmiş olması sayesinde XIX. yüzyıla ait belgeler yönünden oldukça zengin ve düzenli bir şekilde günümüze kadar ulaşmış bulunmaktadır. Osmanlı yönetim tarihi konusunda çalışan araştırmacılar için son derece önemli kaynak grubu içerisinde kadıların vazifeleri dolayısıyla, kendilerine gelen hüküm ve fermanlara ve bunlara verilen cevaplar, gördükleri çeşitli davalara dair vermiş oldukları hükümleri kayıt için, “sicil” denilen birer defter tutmaları kanundu. Şer'i mahkemelerden kalan ve şer'iyeye sicilleri diye bilinen defterlerde devletin hukukî, sosyal, askerî ve idarî müesseseleri hakkında önemli tarihi bilgiler bulunmaktadır. Bu bilgilerden istifade etmek için de şer'iyeye sicillerindeki belgelerin okunarak değerlendirilmesi günümüze ışık tutması açısından elzemdir.

¹⁶ Bulgaristandaki Osmanlı Evrakı, Sunuş, s. 7; Cahit Baltacı, İslâm Paleografyası (Diplomatik Arşivcilik), İstanbul 1989, s. 3.

¹⁷ Cahit Baltacı, İslâm Paleografyası (Diplomatik-Arşivcilik), Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1989, s. 47-70; Atilla Çetin, Başbakanlık Arşivi Kılavuzu, s. 140-160.

B. ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1. Tanımı, Tarihî Gelişimi ve Önemi

İslâm hukukunu hukuk sistemi olarak kabul eden Osmanlı Devleti'nin en önemli yargı organı olan şer'î mahkemeler, Osmanlı Devleti'nin yıkılmasıyla tarihe karışmakla beraber, devletin muhtelif devirlerdeki hukukî, iktisadî, dinî, askerî ve idarî müesseseleri hakkında bize çok değerli tarihî belgeler bırakmıştır. Bu belgeler dil, din ve renk farkı gözetilmeksizin bütün insanlarla ilgili olayları ve bu olayları ilgilendiren mahkeme kararlarını ve idarî düzenlemeleri ihtiva eden şer'iyye sicilleridir¹⁸.

Şehir yaşamının dinamiklerinin tespitinde şer'iyye (kadı) sicillerinin önemi büyüktür. XV. yüzyılın ikinci yarısından başlayarak XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadar geçen yaklaşık beş asırlık bir dönemin bütün Osmanlı coğrafyasındaki kaza merkezlerinde, kadıların tuttukları kayıtları ihtiva eden şer'iyye sicilleri, Osmanlı tarihi araştırmalarındaki en önemli kaynaklardan biridir. Kadılar tarafından tutuldukları için “kadı defterleri veya sicilleri”, mahkeme konusu olan davaları içerdikleri için “mahkeme defterleri” veya “şer'i mahkeme defterleri” ya da “sicil-i mahfûz” şeklinde değişik adlarla anılmaktadırlar. Sicil, kelime anlamı olarak kaydetmek, karar vermek demektir. Terim olarak sicil, bütün hukukî olayları, kadıların verdikleri karar sûretlerini, hüccetlerini ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazıları ihtiva eden defterlere verilen addır¹⁹.

XV. yüzyılın yarısından başlayarak XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadar ki uzun bir zaman dilimi içerisinde Türk tarihini, Türk iktisadını ve Türk siyasî, sosyal ve hukukî hayatını yakından ilgilendirmekte ve kısaca Türk kültür ve tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir²⁰.

Şer'iyye mahkemelerinin verdikleri kararların ve tuttukları zabıtların sicile kaydedilmesi Hz. Peygamber döneminden itibaren süregelen bir durumdur. Osmanlı Devleti'nin selefi olan Selçukluların da dili genellikle Arapça olan şer'iyye sicillerini tuttuğunu, yapılan araştırmalar göstermektedir²¹. Abbasiler ve Selçuklulardan, sonra İlhanlılarda da sicillerin mevcudiyeti hakkında kat'î bilgiler bulunmaktadır.

¹⁸ Ahmet Akgündüz; Şer'iyye Sicilleri, C. 1, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1988, s. 11.

¹⁹ Suraiya Faroqhi; Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir?, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2001, s. 55-57.

²⁰ Ahmet Akgündüz; a.g.e., s. 11.

²¹ Fuad Köprülü; “Anadolu Selçuklu Tarihi'nin Yerli Kaynakları”, Belleten, C. VII, Sayı 25-27, 1943, s.409.

Memlûklüler dönemindeki şer'iyce sicilleri de en az Osmanlılarınkı kadar muntazamdır²².

Kendisinden önceki devletlerden daha muntazam ve merkeziyetçi bir idare kuran Osmanlı Devleti'nde Osman Gazi'den itibaren kadı tayin ettikleri bilinmektedir. Bilecik'in fethinden sonra, Karacahisar'a ilk kadı ve hatip olarak Tursun Fakih tayin edilmişti²³.

I. Murat zamanında da kazaskerliğin ihdas edildiği, hatta hüccet-i şer'iyelerden alınan harç ve resimlerin tespit edildiği, Fatih Sultan Mehmet devrinde ise "sukuk" un yani hüccet ve i'lâm gibi muharrerat-ı şer'iyenin usûl ve tahrirlerinin öğretilmesine önem verildiği görülmektedir²⁴. Bu da bize şer'i sicillerdeki yazılı kayıtların belli bir usûle göre yapıldığını göstermektedir.

Şer'iyce sicillerinin mahkemece tutulup muhafazası hukukî bir ihtiyaçtan doğmuştur. Zira kadı, i'lâm ve hüccetlerin bir nüshasını hak sahiplerine vereceğinden evrak üzerinde sahtekârlık yapılması ihtimalini önlemek için ilgili resmî yazıları kendi koruması altında olan defterlere kaydetmek sûretiyle ihtiyaç halinde onlara müracaat edebilmeyi sağlamaktaydı. Aynı zamanda şer'iyce sicillerinin de korunmasına dikkat edilmiş, bununla beraber, zamanla bunların bir kısmının kaybolduğu ve günümüze az sayıda ulaştığı görülmektedir²⁵.

Türkiye içinde şer'iyce sicillerinin dağılımı İstanbul Şer'iyce Sicilleri Arşivi, Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi, Ankara Millî Kütüphane, Adana, Diyarbakır, Hatay, Konya, Niğde, Afyon, Sivas, Kütahya, Bursa, Manisa, İzmir, Antalya, Kastamonu, Sinop, Tokat müzelerinde toplam 16.973 adet bulunmakta idi. Yurt dışındaki kadı sicillerinin sayıları hakkında ise şu an için kesin bir bilgi yoktur. Osmanlılardan kalma, Sofya Millî Kütüphanesi'nde, Üsküp'te Makedonya Tarihi Enstitüsü'nde, Yunanistan'da Selanik'teki Makedonya Enstitüsü'nde, Kıbrıs'ta, Kahire'de Şam'da, Basra'da, Kudüs'te şer'iyce sicilleri bulunmaktadır²⁶.

²² Ahmet Akgündüz; a.g.e., s. 62.

²³ Yusuf Halaçoğlu; XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı, TTK Yayını, Ankara 1995, s. 124.

²⁴ Cahit Baltacı; "Şer'iyce Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul 1985, s.127.

²⁵ Ahmet Akgündüz; a.g.e., s.20.

²⁶ Cahit Baltacı; a.g.e., s. 131.

Nikah, evlenme, miras taksimi, yetim malları ile kayıp malların muhafazası, vasî tayini ve azli, vasiyetlerin ve vakıfların hükümlerine riayet edilip edilmediğinin takibi, cürüm ve cinayet davaları gibi şer'î ve hukukî işlerin yanında idarî yönden de kadılara oldukça geniş yetki ve görevler verilmesi şer'îye sicillerinin önemini ortaya koymaktadır. Bu durum şer'îye sicillerini toplumu ilgilendiren; eğitim, sağlık, kültür, ekonomi, zirâat, ticaret gibi pek çok konuda binlerce belgeyi bünyesinde barındıran vazgeçilmez birer kaynak konumuna getirmiştir²⁷.

2. Şer'îye Sicillerinin Muhtevası

Siciller genel tarih açısından, önemli tarihî olayların, tarihî şahsiyetlerin, mahallî yer adlarının ve önemli tarihî müesseselerinin doğru olarak tespitinde önem arz etmektedir. İktisat tarihi açısından, Türk halkının ve özellikle Anadolu halkının geçim tarzı, memlekete dışarıdan giren ve yine memleketten dışarı çıkan eşya, Anadolu'nun yetiştirdiği tarım ürünleri, imâl ettiği sanayî mamûlleri, Anadolu'da mevcut olan sanat ve meslek çeşitleri, halktan toplanan vergiler, devletin memurlarına ödediği tahsisatlar, para arzı, enflasyon ve devalüasyonun, tarihî seyri içerisinde izlenmesinde önemli bir kaynaktır²⁸.

Kadılar, sefer sırasında askerî makamların gördükleri bazı işlerle uğraşırlardı. Sefer sırasında mülkî erkan savaşa giderken, kadılar bulundukları yerlerden ayrılmazdı. Ordunun ihtiyaçlarının sağlanması, iâşe ve yiyecek maddeleri ile gerekli savaş malzemelerinin hazırlanması, toplanan vergilerin tam zamanında yerine ulaştırılması gibi önemli görevleri üstlenmekte idiler. Bu nedenle Girit Seferi için gerekli olan asker ve mühimmat temini ile vergi toplanması hususunda sicillerde önemli bilgiler bulunmaktadır. Kadılar ve naipeleri tarafından günü gününe düzenli bir şekilde tutulan bu defterler güvenilir bir vesika durumundadır.

Şer'îye sicillerinde bulunan kayıtları genel olarak iki bölümde toplayabiliriz. Bunlardan ilki devlet adamları tarafından gönderilen hüküm, ferman, berat, buyruldu şeklindeki belgelerdir. İkincisi ise kadı tarafından düzenlenip sicile yazılan ilâm, hüccet, vakfiye, ahitnâme şeklindeki belgelerdir. XVII. yüzyılda mahallî belgelerin defterin bir

²⁷ Hava Selçuk ; Şer'îye Sicillerine Göre Kayseri Sancağı ve Girit Seferi'ne Katkısı (1645-1669), Erciyes Üniversitesi Yayını, Kayseri 2008, s.7, 8.

²⁸ Ahmet Akgündüz; a.g.e., s.13.

başına, merkezden gönderilenlerin ise defter ters çevrilmek sûretiyle defterin diğer başına yazıldığı görülmektedir²⁹.

3. Şer'iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri

a. Hükümet ve Devlet Adamları Tarafından Gönderilen ve Sicile Kaydedilen Belgeler

Kadılar, şer'î işlerle görevli oldukları gibi bulundukları bölgede yürütme gücünü de üzerlerine almışlardı. Bundan dolayı, bilhassa taşraya gönderilecek olan fermanların büyük çoğunluğu kadılara hitaben yazılırdı.

Fermanlar : Padişah tarafından umumu ilgilendiren konularda yayımlanan emirlerin genel adıdır. Bunlardan hususî şahısları ilgilendirenlerine “nişan” veya “berat” denir³⁰.

Buyruldular : Sadrazamların yazılı emirleri demektir. Aslında buyruldu sadrazam, kaptan-ı derya, vezir, beylerbeyi ve kazasker gibi devlet erkânının yazılı emirlerine denir³¹.

Tezkireler : Osmanlı Devleti'nde aynı şehir ve kasabada bulunan resmî dairelerin birinden ötekine ve halkın birbirine yazdığı yazılardır³².

Temessükler : Osmanlı Devleti'nde mirî arazide ve vakıflarda tasarruf hakkına sahip olan kimselere, yetkili makam ve şahısların verdiği tasarruf vesikalarıdır³³.

b. Kadıların İfadeleriyle Kaleme Alınan Belgeler

Şer'iyye sicil defterlerinde kadılar tarafından oluşturulan kayıtlardan hüccetler, ilâmlar, mâruzlar ve mürâseler vardır. Şer'iyye sicillerindeki belgelerin %90'ını bu belgeler oluşturmaktadır.

²⁹ Hava Selçuk ; a.g.e., s. 8.

³⁰ Ali Aktan; Osmanlı Paleografyası ve Siyasî Yazışmaları, Osmanlılar İlim ve İrfan Vakfı Yayınları, İstanbul 1995, s. 177.

³¹ Ahmet Akgündüz; a.g.e., s. 44.

³² M. Zeki Pakalın; Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, M.E.B., C.III., İstanbul 1993, s. 491.

³³ Ali Aktan; a.g.e., s. 177.

Hüccetler (Senedât-ı Şer’iyye) : Kadıların şer’î ve kazaî sahadaki resmî yazılarına hüccet denir³⁴. Hüccetlerde kadıların hükmü bulunmaz, tarafların ikrar ve tasdiki belirtilir. Kadının imza ve mührünü taşıyan yazılı belgedir. Şer’iyye sicillerindeki yazılı kayıtların çoğunluğunu hüccetler teşkil etmektedir. Bir mahkemenin hüccet tanzim edip ilgilinin eline vermesi, o konuda hukukî çekişmenin olmayacağı ve hücceti elinde bulunduranın lehine karar verileceği anlamına gelmektedir³⁵.

İlâmlar : Osmanlı şer’î mahkemelerinde kadıların davalar hakkında verdikleri hükümleri, kararları ihtiva eden, üzerinde kadının mühür ve imzasını taşıyan belgelerdir. İlâmı diğer belgelerden ayıran en belirgin fark, kadının kararını içermesidir. Kadının kararını içeren her belge ilâmdır³⁶.

Marûzlar : Kadıların icra makamlarına idarî bir durumu arz etmek üzere kaleme aldıkları belgeler ile halkın yazdığı şikayet dilekçeleridir³⁷.

Mürâseler : Kelime anlamı olarak haberleşmek, mektuplaşmak manasını taşır. Terim olarak kadıların, protokolde kendilerine eş sayılabilecek ya da kendilerinden aşağı olan makamlara hitaben kaleme aldıkları yazıya denir³⁸.

C. KAYSERİ ŞER’İYYE SİCİLLERİ

1. Kayseri Şer’iyye Sicilleri Hakkında Genel Bilgiler

Kayseri’de sicillerin (H.895-898/ M.1489-1492) yıllarında tutulmaya başlandığını, 1 numaralı sicilden öğreniyoruz. Son sicil ise (H.1327-1333/ M.1909-1914) yıllarında tutulmuş olup, şer’î mahkemelerde düzenlenen belgeler 400 yıl gibi bir süre bu defterlere kayıt edilmiştir.

Kayseri dahil olmak üzere 17 kadılığın sicilleri ilk önce Ankara Etnoğrafya Müzesi’nde toplanmıştır. Daha sonra bunlar, diğer kazâ ve sancaklara ait kadı sicilleriyle birlikte Millî Kütüphâne’ye, 2006 yılında da Başbakanlık Osmanlı Arşivi’ne nakledilmiştir.

³⁴ M. Tayyip Gökbilgin; Osmanlı Paleografyası ve Diplomatik İlmi, Enderun Kitabevi, İstanbul 1992, s. 11.

³⁵ Ahmet Akgündüz; a.g.e., s. 21.

³⁶ Ahmet Akgündüz; a.g.e., s. 29.

³⁷ Ali Aktan; a.g.e., s. 177.

³⁸ Ali Aktan; a.g.e., s. 177.

Kayseri tarihini aydınlatmak ve araştırmacılara hizmet etmek amacıyla Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olarak 1993'te kurulan Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi (KAYTAM), 289 adet sicilin tamamının mikrofilmlerini Millî Kütüphâne'den almış ve arşivine koyarak araştırmacıların hizmetine sunmuştur.

Siciller çeşitli ebatlarda olup, arka yüzleri meşin, ön kapakları kağıttandır. Defterler çok iyi korunmakla birlikte, bir kısmı çeşitli sebeplerden dolayı tahrip olmuştur³⁹.

2. 78/3 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili

78 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili (H.14 Şevval 1078- 8 Rebû'l-evvel 1079/ M. 28 Mart 1668- 16 Ağustos 1668), geniş hacminden dolayı üç eşit çalışma kısmına ayrılarak, 78/1, 78/2 ve 78/3 diye adlandırılmıştır.

Defterin, 195-293. sayfaları arası tarafımızdan 78/3 olmak üzere Kayseri Şer'iyye Sicili adı altında Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır. Çalışmamızın konusunu teşkil eden 78/3 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili, KAYTAM'dan fotokopi yoluyla çoğaltılarak temin edilmiştir.

Anadolu'da çeşitli müzelerde ve kütüphanelerde korunan şer'iyye sicilleri daha sonra Ankara'da Millî Kütüphane'de toplanmıştır. 78 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili, Millî Kütüphane Arşivi'nde 1743 numara ile kayıtlıdır. Ancak şer'iyye sicilleri 2006 yılında Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ne devredilmiştir.

Çalışmamıza konu olan defter, 15x40 cm. boyutundadır. Sırtı siyah meşin, satırları siyah desenli mukavva ciltlidir. Eski numarası 78'dir. Defter, toplam 293 sayfa ve 680 belgeden oluşmaktadır. 78 Numaralı defterin başladığı tarih H.14 Şevval 1078/ M. 28 Mart 1668, bittiği tarih ise H.8 Rebû'l-evvel 1079/ M.16 Ağustos 1668'dir.

3. Metnin Transkripsiyonunda Takip Edilen Metot

Defterde yer alan 213 belgenin tamamı günümüz harflerine çevrilmiş olup, buna dair yapılan çalışma üç bölümde tamamlanmıştır. Okunamayacak durumda olan kelimeler (...) şeklinde, silinti ya da kararmadan dolayı okunamayan yerler (silik) olarak

³⁹ Ayhan Öztürk; Şer'iyye Sicillerine Göre Kayseri Sancağı (1738-1749), Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri 2000, s.19.

gösterilmiştir. Daha ziyade şahıs ve yer adlarında tereddüt edilen kelimeler (?) şeklinde gösterilirken, yazılması gerekirken katip tarafından yazılmayıp atlanan bazı harf ve kelimeler de parantez içerisinde yazılmıştır. Metinlerde geçen ayın harfi (ع), (') işaretiyle, hemze (ء) , (') işaretiyle gösterilmiş, izafetlere ve harfi tariflere azami ölçüde uyulmuştur. Özel isimler, kesme işareti (') olarak kullanılmış, uzatma ve inceltmeler ise (^) şeklinde gösterilmiştir.

Konularına göre tasnifi yapılan belgeler, birinci bölümde özetlenerek verilmiştir. İkinci bölümde belgelerin transkripsiyonu yapılmış, son bölümde ise belgelerin umumi bir değerlendirmesi yapılmıştır. Çeşitli konulardan örnek belgeler ele alınıp incelenerek, Kayseri'nin o dönemdeki sosyal, iktisadî ve kültürel durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Defterde, sicili numaralandıran görevli tarafından bazı belgelere numara verilmemiştir. Halbuki belge numaraları, belgelerin değerlendirilmesi aşamasında o belgelere gönderme yapılabilmesi açısından gerekli olduğu için, bu tür belgeler numaralandırılmış farz edilmiş, üzerlerinde düzeltme yapılmadan orijinallerine sadık kalınmıştır. Şöyle ki : numara verilmeyen belgeye, bir önceki belgenin numarası esas alınarak .../a şeklinde numara verilmiştir. Örneğin; 331'den sonraki numarasız belgeye 331/a numarası verilmiş, aynı şekilde 333. belgeden sonrakine 333/a, 581'den sonraki belgelere 581/a ve 581/b, 618'den sonraki belgeye 618/a, 662. belgeden sonrakine 662/a, 669'dan sonraki belgeye 669/a, 670. belgeden sonrakine 670/a, 677. belgeden sonrakine 677/a, 678. belgeden sonrakine ise 678/a numaraları verilmiştir. Belgelerin değerlendirilmesi bölümünde yorum yapılırken belgelere bu şekilde gönderme yapılmıştır.

78/3 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili'nde 277. belgeden başlayan numaralandırma işlemi 358 numaralı belgeye kadar mevcut sıralamasında devam ederken, 358 numaralı belgeden sonra 559 numaralı belge olarak devam etmiş, 680 numaralı belgede sona ermiştir. Numaralandırma işleminde 337, 560, 597 numaralarının da atlandığı, bir sonraki numaralarla belgelere numara verildiği görülmüştür.

595, 598 numaralı belge ile 657 numaralı belgeler okunduğunda, belgelere sehven yeni numara verilmiş olmakla birlikte, belgelerin bir önceki belgenin devamı olarak anlaşıldığından, mevcut belgelere yanlışlıkla numara verildiği görülmektedir.

Belgelerin değerlendirilmesi aşamasında orijinal tarihler esas alınmış, orijinal tarihi olmayanlar önceki tarih esas alınarak tahmini tarih yazılmıştır. Tahmini yazılanlar hicri tarih olup köşeli parantez içinde gösterilmiştir.

4. Belgelerin Tasnifi

İncelemeye aldığımız defterde, belgelerin büyük kısmını oluşturan ilamların yanında, belgelerde ferman, berat, hüccet ve temessük kayıtları yer almaktadır.

Aşağıda incelemeye aldığımız 213 belgenin konularına göre yapılmış tasnifleri, belge numaraları verilerek tablo halinde gösterilmiştir.

a. Defterde Geçen Belgelerin Konularına Göre Tasnifi

Belge Konusu	Belge Numaraları
Alacak-Verecek (Borç)	279, 285, 286, 287, 295, 311, 312, 316, 319, 327, 662/a, 678/a, 679
Alım-Satım	283, 289, 294, 297, 298, 302, 309, 313, 314, 315, 320, 321, 323
Beldar	351
Boşanma	280, 305
Darp	296, 324
Dava Takibi	662, 665, 671
Derbend Muhafazası	660
Eşkiyalık	584, 619, 625, 639, 640, 661
Eşkiya Takibi	350, 580, 612
Fuzulen Zabt	666
Girit Seferi	574, 577
Görevlendirme	338, 345, 562, 602, 618/a, 634, 635, 637, 668, 669/ a, 670/a, 673
Göreve Müdahale	646, 672
Güherçile	339, 340
Harcama	333, 344
Haneye Tecavüz	328, 630, 631
Hibe	284, 303, 317, 322
Hırsızlık	644
İtlak	664
İftira	281, 299, 304
İmar Ruhsatı	632
İskân	356
İspat	288
Kahve Kavrulması	652
Kale Hapsi	659, 680
Kanunsuzluğa Müdahale	564
Kassam Tayini	333/ a
Köle Azadı	277, 292

Miras Taksimi	293, 325
Mumhane	651
Mülkname Kaydı	336
Mülkün Tasarrufu	326, 678
Mülk Davası	290, 658, 675
Müteveli Tayini	343, 588, 589, 599, 620, 621, 622, 629, 641, 645, 653, 676
Nafaka	308
Naiblik	669, 670
Otlak Kullanımı	633
Sefer Hazırlığı	352, 569, 570, 627, 628
Sürsat Bedeli	656, 657
Sulh	318
Şarap Üretimi	310
Tereke Taksimi	341, 342, 638
Teslimat Kaydı	331, 332
Tımar	349, 566, 568, 571, 575, 576, 579, 586, 587, 590, 592, 594, 595, 596, 598, 605, 606, 609, 610, 611, 614, 617, 624, 655, 663, 667
Ulak Menzilleri	331/a, 334, 346, 347, 353, 354, 357, 358, 358/a, 358/b, 559, 563, 572, 573, 578, 581, 581/ a, 581/ b, 582, 604, 607, 613, 636, 642, 643
Vakıf	282, 291, 306, 330, 567, 583, 647, 648, 649, 650, 654, 677
Vasi Tayini	300, 307
Vergi	278, 301, 335, 348, 355, 561, 565, 591, 593, 600, 601, 603, 608, 618, 623, 626, 674, 677/ a
Yaylak- Otlak Ücreti	585
Zaviyedarlık	615, 616

Sayfa No : 196**Belge No : 280**

Kayseri şehri, Bahçıvan Mahallesi halkından Râbi'a bint-i Hâmid isimli kadının boşandığı eşi Halil bin İbrahim'in kendisine, mehr-i müeccelini ve nafaka-i iddetini ve kızları Fatma ve Satu'nun nafaka ve giyim bedellerini ödemekten çekindiğini dava edip, şahitler huzurunda haklarının tespitine dair H. 20 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 26 Ekim 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 196-197**Belge No : 281**

Kayseri'ye bağlı Yahyalı Nahiyesi sakinlerinden Veli bin el-Hac Sinan, Huand Hatun Mahallesi sakinlerinden Ali Efendi, eşinin kardeşi Aişe adlı kadına, üvey oğulları Mahmud Çelebi ve Salih Çelebi'nin garaz ve fasitlikleri sebebiyle namusu ile ilgili iftiralarının gerçek dışı olduğunun şahitler huzurunda kaydedildiğine dair, H. 23 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 29 Ekim 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 197-198**Belge No : 282**

Kayseri'ye bağlı Mancusun Köyü sakinlerinden bazı kimseler ortak mallarından on sekiz gurus vakfedip müteveli tayin ettikleri Abdi Bey'e teslim edip kazanç elde edilip, hasılatından Dadasun köyündeki tarlalarının salyanesine sarf olunmalarını talep etmişlerdir. Dadasun Köyü'nden Abdi Bey, Mustafa, Bekir, Üveys, Ali, Veli ve Mustafa adındaki kimseler ile vesâirleri vakfedenlerin köylerinde olan tarlaları için hâne-i avarız salyanesi, tekâlif-i sultaniye ve şakka istemeyelim demeleriyle vakfın devamına karar verildiğine dair, H. 23 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 29 Ekim 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 198

Belge No : 283

Kayseri'nin Bektaş Mahallesi sakinlerinden İskender ve Ayan veled-i Hatar isimli zımmîler asaleten ve kız kardeşleri Öğrül, Enha ve Sane'yi vekaleten bir tarafı Nikol mülkü, bir tarafı Yagob mülkü, bir tarafı Murad mülkü ve bir tarafı umumi yol olan bir hane, bir oda ve bir havluyu müştemil evlerini Yagob'a satıp, ücretini aldıklarına dair H. 24 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 30 Ekim 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 198

Belge No : 284

Kayseri'nin Karakürkçü Mahallesi sakinlerinden Asiye adlı kadının, bir tarafı Gazi Ramazan Beşe menzili, bir tarafı Abdülcebbâr menzili, bir tarafı zımmî Magdisi menzili ve bir tarafı Molla Mustafa menzili ile çevrili; bir bab hâne, bir oda, bir örtme, bir kiler, bir su kuyusu ve bir sofadan müteşekkil mülk menzilini Ahmed Çelebi'ye hibe ettiğinin şahitler huzurunda tespit edildiğine dair, H. 26 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M.1 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No: 199

Belge No: 285

Kayseri'nin Bahçıvan Mahallesi sakinlerinden el-Hac Ebûbekir bin Yunus'un, Haib ve eşi Maryem'den, Belbaşı mevkiindeki bağlarını satın alıp parasını ödedikten üç sene sonra Haib ve Maryem'in oğlu Yusuf'un, ellerinden bağı geri aldığına, parasının geri ödenmesi talebinin şahitler huzurunda uygun görüldüğü, Haib ve Maryem'e tenbihte bulunulduğuna dair H. 29 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 4 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 199

Belge No : 286

Kayseri'nin Yenice Mahallesi sakinlerinden Selim Çavuş, Hızır bin Hasan isimli kişiye verdiği borç olan üç kile buğday ile on üç kuruşu istediğinde, Hızır'ın bunu inkar etmesi

ile görülen davada, Hızır'ın Selim Çavuş'a üç kile buğday ile on üç kuruşu ödemesine karar verildiğine ve tenbih edildiğine dair H. 27 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 2 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 199- 200

Belge No : 287

Kayseri'nin Hisayünlü Mahallesi sakinlerinden Yusuf bin Abdullah, Mustafa Bey ibn-i Abdullah'tan davacı olup, babası Karagöz'ün hayattayken aldığı elli kıt'a esedî kuruşun sene sonunda Mustafa Bey'e altmış kuruş olarak ödenmesi gerekirken, Mustafa'nın fazla almasından dolayı, alınan fazla meblağın geri ödenmesini istediye de, şahit getiremediğine ve Mustafa Bey'in de yemin ettiğiinden talebin reddedildiğine dair, H. 26 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 1 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 200

Belge No : 288

Develû kazası sakinlerinden Bektaş bin İbrahim, Kızılviran Köyü'nden Ömer bin Recep'ten davacı olup; kaybolan öküzünü Ömer'in yedinde bulup alınmasını talep ettiğinde; Ömer mezkûr öküzü Yusuf Bey bin Abdullah'tan satın aldığını söylediye de Bektaş'ın getirdiği şahitlerin şehâdeti ve yemin ile öküzün Bektaş'a tesliminin Ömer'e tenbih edildiğine dair, H. 26 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M.1 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 200-201

Belge No : 289

Kayseri'nin Hasan Fakih Mahallesi sakinlerinden İsmail bin Yusuf ve Mehmet bin Osman, vefat eden halaları Zeynep bint-i Himmet isimli hatundan miras kalan Çağşak nahiyesinde bir tarafı Rıdvan bağı, bir tarafı Hamza Dede bağı, bir tarafı Fadime Ana bağı ve bir tarafı umumi yol ile çevrili bir bab menzil ve bağıın bir kısmını Mahmut Dede ve Çelebi oğlu Ali'ye satıp parasını aldıklarına ve şimdi ise geri kalan kısmını

yine aynı şahıslara satıp paralarını aldıklarına ve mülkle alakalarının kalmadığına dair H. 26 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M.1 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 201

Belge No: 290

Kayseri'nin Lala Mahallesi'nde sakin iken vefat eden Mustafa'nın, Hüseyin isimli çocuğunun vasisi olan halası Meryem bint-i Hüseyin iken; Hüseyin'in daha sonra vefat eden annesi Halime bint-i Molla Ali'nin, anne ve bir kardeşi Yusuf Beşe'nin çocuğun mallarını zaptettiğinden, bunun câiz olmadığına ve Yusuf Beşe'nin kabzettığı malları vasi Meryem'e tesliminin tenbih edildiğine dair, H. 27 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 2 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 201- 202

Belge No : 291

Kayseri'de Hasanilû Cemaati'nden Deliklitaş Mescidi Cemaati'nin hâne-i avarızları vakfı mütevellisi el-Hac Ahmet; Hacı Recep'in hayatta iken vefatından sonra geriye kalan malından yirmi beş kuruş nakit ve bir yeşil ıskarlat çukayı vakfedip, vakfın mütevellisine teslimini vasiyet etmesine rağmen Hacı Recep'in muhallefatına alan Ömer'in inkarından dolayı, şahitler huzurunda yirmi beş kuruş ve yeşil çuka feracenin vakıf olup, muhallefattan ayrılıp mütevelliyeye teslim olunmasının tenbih olunduğuna dair, H. 27 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 2 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 202

Belge No : 292

Kayseri Kalesi sakinlerinden el-Hac Mahmut Çelebi ibn-i el-Hac Ali, Şahin isimli kölesini Allah rızası için ve Peygamberin hadisindeki müjde için azat ettiğine dair, H. 28 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M.3 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 202-203

Belge No : 293

Kayseri'nin Lala Mahallesi sakinlerinden olup vefat eden Kamile bint-i Şaban isimli hatunun annesi Asiye bint-i İsmail, Kamile'nin terekesinin kocası Süleyman bin Mustafa'da olup, kendisine miras düşen eşyanın ve mehr-i müeccelinden kendi hissesinin verilmesini istediğinde şahitler huzurunda görülen davada Kamile'nin mehrin bir bölümünü hayatta iken bağışladığının tespit edildiğine ve kalan bölümünün Asiye'ye verilmesinin karar verildiğine dair H. 28 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 3 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 203

Belge No : 294

Kayseri'nin Camî-i Kebîr Mahallesi sakinlerinden Halil Ahmet bin el-Hac Ali, bir tarafı Hanbula bağı, bir tarafı Pertorkaroğlu bağı, bir tarafı umumi yol ve bir tarafı hususi yol olan bağı Hanbula bint-i Ahican'a satıp, parasını aldığına dair H. 28 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 3 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 203

Belge No : 295

Kayseri'ye bağlı Cırlavuk Köyü sakinlerinden Ahmet bin Emre Beşe, aynı köy sakinlerinden Mustafa bin Abdurrahman'dan davacı olup, iki kantar güherçile ile ilgili davasında haksız olduğunun şahitlerin şehâdetiyle anlaşıldığına dair, H. 28 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 3 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 204

Belge No : 296

Kayseri sakinlerinden Şahin bin Abdullah, Paşa Hamamı kadınlar bölümüne giden karısı Hatice bint-i Ali'nin, burada yıkanırken yine Kayseri sakinlerinden Bezzaz Emir Yusuf'un kızları tarafından peştamal ve hamam taşı ile dövüldüğünü ve bunlardan

davacı olduğunu, Müderris Hamit Efendi tarafından bunun sahih olduğunun tespit edildiğine dair, H. 29 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 4 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 204

Belge No : 297

Aslen Kayserili olup mahrûse-i mütemellik olan Derviş Hasan, Çelebi Halil'e ait menzili, vekaleten satmaya ve parasını Derviş Hasan'a göndermeye vekil olan Mehmet Çelebi bin el-Hac İsmail, Mürekkepçi Mahallesi'ndeki menzili Abidin bin Dilaver'e on iki kuruşa satıp parasını aldığını ve Derviş Hasan'a parayı göndereceğini, Dilaver'in istediği gibi mülkünü tasarruf edebileceğine dair, H. 30 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 5 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 204-205

Belge No : 298

Kayseri sakinlerinden es-Seyyit Mehmet, annesi Ayşe Hatun'un hayattayken dayısı Hacı Salih'e verdiği paralarla alınmasını istediği eşyalarını almadığına ve annesi vefat edince dayısının zimmetinde kalan paraları alamadığından bahisle, paraların alınmasını dava etse de davasına uygun delil getiremediğine ve Hacı Salih'in de bunu inkar ettiğine dair, H. 30 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 5 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 205

Belge No : 299

Kayseri'nin Selaldı Mahallesi sakinlerinden Turfanda bint-i Mustafa Beşe isimli kadın, Hüseyin Beşe ve Mehmet bin Abdullah isimli şahıslardan davacı olup, bu şahısların geceleyin cinayet kastıyla evini basıp fi'l-i şenî' eylediklerinden, gereğinin yapılmasını istediye de iddiasına uygun delil getiremediğine ve adı geçen şahısların, yeminle inkar ettiklerine dair, H. 8 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 14 Ekim 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 205

Belge No : 300

Kayseri'nin Sosun Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Simyon veled-i Diroş isimli zımmînin küçük oğlu Bayram ile küçük kızları Sofya ve Maryem isimli yetimlerin, işlerinin görülmesi ve babalarından kalan malların zabt ve rabtına, valideleri Habun Bolanam'ın, vasi nasp va tayin edildiğine dair H. 30 Cumâde'l-ûlâ 1079/ M. 5 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 205-206

Belge No : 301

Akdağ Kazası'na bağlı Rumdeğini Köyü'nden Barut veled-i Kalemder, Hanan veled-i Ağcan, Sergis veled-i Budak isimli zımmîler ve diğerleri Kayseri sakinlerinden Haçador veled-i Allahverdi'den davacı olup; Yaycılı isimli köyün toprağını ziraat edip, yıllık aşarını verirlerken on iki sene önce zeamet sahibinden öşrünü derûhde edip, iki köyün aşarını zabt ve tayin edip, bunu ödedikten sonra hass-ı merhum emini Osman Ağa da bunlardan seksen kuruş aldığından Haçador'dan ödedikleri parayı istediklerinden teslim etmediği ve fetva gereği Haçador'un mezkûr meblağı ödemesinin tenbih edildiğine dair, H. 30 Cumâde'l-ûlâ 1079/M. 5 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 206

Belge No : 302

Kayseri'nin Mürekkepçi Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden el-Hac Hüseyin'in veraseti büyük oğlu ve varisi Nalbant Süleyman'a kalmış, onlar da babalarının hayattayken Kargahi nahiyesinde bir tarafı Ahmet bağı, bir tarafı İskender bağı, Demirci Bayram bağı ve bir tarafı dağ ile sınırlı bağı, Nalbant Recep ibn-i el-Hac Mahmut'a sattığına ve parasını aldığına ve kendilerinin bağla ilgilerinin olmadığına dair H. 1 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 6 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 206-207

Belge No : 303

Kayseri'nin Hacı Abdullah Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Yakup'un mirasçıları olan karısı Şakire bint-i Hakverdi, oğulları Zeynel ve Hızır ile kızı Müslime iken daha sonra oğulları Zeynel ve Hızır'ın da vefatıyla Şakire Hatun'un oğullarından kendisine düşen hissesini bağışladığına dair, H. 2 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 7 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 207

Belge No : 304

Kayseri'nin Hacı Arap Mahallesi sakinlerinden Ayşe isimli kadın, kocası el-Hac Budak bin Karaca'dan davacı olup, kocasının kendisini boşayıp budaklı değnek ile sol elinin içini yaraladığını ve gereğinin yapılmasını istediğinde görülen davada el-Hac Budak'ın, Ayşe'yi boşamadığını ve dövmediğini yeminle inkâr ettiğine ve Ayşe'nin de delil getiremediğine dair, H. 2 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 7 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 207-208

Belge No : 305

Kayseri'ye bağlı Viranşehir Köyü sakinlerinden Fatma bint-i Süleyman'ın, vekili ve kardeşi Hasan Beşe, Fatma'nın kocası Ali bin Abdullah'tan davacı olup Fatma'nın mehr-i müeccelinden, nafakadan, müddet-i salyaneden ve karı koca olmaktan vazgeçip ayrıldıklarına ve Ali'nin de bunu tasdik ettiğine dair H. 2 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 7 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 208

Belge No : 306

Kayseri'ye bağlı Hasan Arpa isimli köy sakinlerinden Döndü, kız kardeşi Cennet, Hasan bin Memi, Kasım ve Musa ibney Osman, Mehmed Beşe bin Halil'den davacı olup müteveffa Emir Ömer'in vakfettiği karye-i mezkûre malikanesinden hasıl olan

gelirleri, kız ve erkek evlatlarına şart edip kendilerinin de hisse almalarının hakları olduğunu iddia etmişler ise de Emir Ömer'in evladından olduklarını ispat edemediklerinden, Cennet ve Döndü'nün isteklerinin reddedildiğine dair H. 3 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 8 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 208

Belge No : 307

Kayseri'nin Mükremin Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden es-Seyyid Süleyman Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi'nin, küçük oğlu Seyyid Ahmed ve küçük kızı Hayrunnisa isimli yetimlere, amcaları es-Seyyid Ali Çelebi'nin vasi ve cedleri Şaban Ağa'nın da nazır tayin edildiğine dair, H. 4 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 9 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 209

Belge No : 308

Kayseri'nin Hamurcu Mahallesi sakinlerinden Ömer'in karısı Rahime bint-i Ali isimli kadın, kocası Ömer'in kendisini ve küçük oğlu Mustafa'yı bırakıp başka diyara gittiğini, nafaka ve giyim ihtiyaçları için Ömer üzerine nafaka takdir olunmasını istediğinden ve her birine beşer akçe nafaka takdir edildiğine dair, H. 4 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 9 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 209

Belge No : 309

Kayseri'ye bağlı Talas Köyü sakinlerinden Küçük Vildasa ve kız kardeşi Şahbule, karye-i mezbure toprağında bulunan bir tarafı Hacı Ömer bağı, bir tarafı Hüseyin bağı, bir tarafı Abraham zımmî bağı ve bir tarafı çıkmaz sokak ile sınırlı fevkani ve tahtani menzil, bir örtme, bir ahır, bir su kuyusundan müştemil bağı Hacı Osman'a yüz esedi kuruşa satıp, parasını aldıklarına dair, H. 3 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 8 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 209-210

Belge No : 310

Kayseri'nin Sosun veya Şarkıyan Mahallesi sakinlerinden Şatriyev veled-i Satan'ın, mahalle-i mezkûrede bulunan Bezircilü Mescidi yakınındaki evinde şarap küpleyip sattığı tespit edilerek kendisine tenbih edilmiş olmasına rağmen vazgeçmediği ve yine evinde birkaç küp şarap kurduğunun tespit edildiğine dair, H. 3 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 8 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 210

Belge No : 311

Kayseri'nin Bektaş Mahallesi sakinlerinden Haçek veled-i Sefer, Nikagos veled-i Andriyas'dan davacı olup, davasında yine aynı mahalle sakinlerinden iken vefat eden Girkor isimli zımmîden yirmi dört muamele kuruş alacağı olduğunu ve kefilî Nikagos'dan talep eylediğini iddia edip, iddiasını ispat eden şahitler getirdiğinden Nikagos'un meblağ-ı mezkûru ödemesinin tenbih edildiğine dair, H. 4 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 9 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 210

Belge No : 312

Kayseri'nin Harput Mahallesi sakinlerinden Nikagos veled-i Andriyas isimli zımmî, Bektaş Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Girkor'un küçük oğlu Selnan, küçük kızları Maryam, Keril, Şahbula isimli yetimlerin vasisi valideleri Kıymet bint-i Toros'dan davacı olup, vefat eden kızkardeşi Kıymet'in küçük oğlu Kutluşeh'in, Girkor zimmetinde olan yirmi dört muamele kuruş alacağının, Girkor'un terekesinden ödenmesini istediye de, Kıymet'in edadan çekindiğini ve Nikagos'un davasına uygun şahitler getirerek alacağını ispat ettiğine ve Kıymet'e meblağ-ı mezbûru ödemesinin tenbih edildiğine dair, H. 4 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 9 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 211**Belge No : 313**

Kayseri'nin Eslem Paşa Mahallesi sakinlerinden Selcan bint-i el-Hac Rüstem isimli kadın, mahalle-i mezkûrede bulunan bir miktar arsasını vekili olan kocası es-Seyyid Osman Çelebi, ibn-i es-Seyyid Hamza Çelebi vasıtasıyla, Ahi Baba veled-i Yagob'a sattığını ve parasını aldığına dair H. 4 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 9 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 211**Belge No : 314**

Kayseri'nin Bozatlı Mahallesi sakinlerinden Bayram bin Hanefi, Ali ve Şaban ebi Hüseyin asaleten, Emine bint-i Abdullah vekaleten, müşterek tasarruflarında bulunan Kulaklı Kaya nahiyesinde bulunan bir tarafı Yusuf bağı, bir tarafı Nimetullah bağı, bir tarafı Mustafa Beşe bağı ve bir tarafı dağ ile çevrili meyveli ve meyvesiz ağaçlardan oluşan bağlarını Nasuh bin Hasan'a satıp, bedelini aldıklarına dair, 4 Cumâde'l-âhire 1079 (9 Kasım 1668) tarihli hüccet.

Sayfa No : 211-212**Belge No : 315**

Kayseri'nin Lala Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Esmâ bint-i Recep ve daha sonra vefat eden kocası Seyyit Mehmet'in mirasları, büyük kızları Şerife ile küçük kızları Hayriye, Asiye ve Ayşe'ye kalmış, Sosun ile Şarkıyan Mahallesi sakinelerinden Emine Hanım'a, Esmâ Hanım'ın yüz kırk kuruş borcu olup, Lala Mahallesi'nde bulunan menzilin müzayede usulü Emine hanıma yüz elli kuruşa satılıp, yüz kırk kuruşun borca takas edilip, on kuruşun yetimlere verildiğine dair, H. 7 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 12 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 212**Belge No : 316**

Kayseri'nin Sosun ve Şarkıyan Mahalleleri sakinelerinden Emine Hanım, vekili Nasuh Çelebi ibn-i Hüdaverdi vasıtasıyla davacı olup, davasında Lala Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Esmâ bint-i Recep'ten yüz kırk kuruş alacağı olduğunu, daha sonra vefat eden kocası Seyyit Mehmet'in ve Esmâ'nın mirasları büyük kızları Şerife ile küçük kızları Hayriye, Asiye ve Ayşe'ye kaldığından, alacağının tahsilini istemiş ve iddiasına uygun şahitler getirmesinden dolayı terekeden borcun ödenmesine karar verildiğine dair, H. 1 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 6 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 213**Belge No : 317**

Kayseri'nin el-Hac Abdullah Mahallesi sakinlerinden Şakire bint-i Hakverdi isimli kadın, mütevaffa oğlu Hızır'ın büyük oğlu Ali ile küçük oğlu Mehmet ve diğer müteveffa oğlu Zeynel'in küçük oğulları Abdüsselam ve Hakverdi isimli yetimlerin vasileri olan dayıları Mustafa bin Mehmet vasıtasıyla, Hacılar Köyü'nde bulunan ve sınırları belirtilen bağı, oğullarının oğulları Mehmet, Ali, Abdüsselam ve Hakverdi'ye müşterek sattığını ve bedelini kendilerine hibe ettiğine dair, H. 5 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 10 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 213**Belge No : 318**

Kayseri'nin Hasanilu Mahallesi sakinlerinden Hasan bin Yusuf, Hüseyin bin Ferhat'ın kızı Fatma'yı onbeş sene önce oğlu Yusuf'a namzet edip, başlık olarak birkaç baş hayvan ve bir miktar mahsul verdiğini, daha sonra oğlu Yusuf'un başka diyara gidip yaşayıp yaşamadığı belli olmadığından, vermiş olduğu başlığın karşılığı olarak yirmi beş kuruş aldığını ve sulh olduklarına dair, H.6 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 11 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 213-214

Belge No : 319

Kayseri'nin Hacı Arap Mahallesi'nde vefat eden el-Hac Ali ibnü'l-Hac Mahmut'un mirası, oğlu Salih, kızları Raziye, Mihribani ve Fatma ile eşi Zahide'ye kalmış ve babalarının Ali bin Hasan'a borcu olup mirasından da sınırları belirtilen evden başka eşyası olmayıp, evin müzayede usulü Ali'ye satılıp, parasının alındığına dair, H. 7 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 12 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 214

Belge No : 320

Kayseri'nin Tac Kızıl Mahallesi sakinlerinden Mehmet Çelebi bin Şaban ve Kamile bint-i Mahmut isimli kimseler, Gesi Köyü'nde bir tarafı Kara Sait , bir tarafı Bektaş mülkü, bir tarafı Ali mülkü ve diğer tarafı Mezaristan olan meyveli ve meyvesiz ağaçlardan müştamil bağı, Hamza Çelebi'ye satıp, parasını aldıklarına dair, H. 7 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 12 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 214

Belge No : 321

Kayseri'nin Bahçıvan Mahallesi sakinlerinden Asiye bint-i Halil isimli kadın, Abdünnebi ibn-i Hasan'dan davacı olup, vefat eden kocası Ramazan'ın, hayattayken Ebubekir'den satın aldığı yarı menzili, Abdünnebi'nin teslim etmediğini ve iddiasını ispat eden şahitler de bulunduğundan, mezkûr menzilin teslimine dair H. 8 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 13 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 214-215

Belge No : 322

Kayseri'ye bağlı Molla Hacılar Köyü sakinlerinden Veli bin Timur isimli kimse, karye-i mezkurda bulunan iki menzili, yine aynı köyde bulunan iki kile tohumluk tarlayı, yine aynı köyde bulunan bir kile tohumluk tarlayı, Aktaş isimli yerde bir kile tohumluk

tarlayı, Çitli Meşhed Mezer yakınında Emiroğlu ile müşterek tasarrufunda bulunan tarlanın hissesini, kardeşi Ali ile beraber tasarruf ettikleri değişik yerlerdeki tarla hisselerinin kullanım hakkını Fazlı'ya devrettiğine dair, H. 7 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 12 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 215

Belge No : 323

Kayseri'de Bektaş Mahallesi sakinlerinden Tavid veled-i Balaban, Adale ve Marye bint-i Vasil, Merleb nahiyesi meydanında bulunan bir tarafı kuyu altı, bir tarafı Alos bağı, bir tarafı Gökas bağı ve bir tarafı Anastas bağı ile çevrili olan bağlarını, Yagop veled-i Kapril'e, seksen altı esedi kuruşa satıp, parasını aldıklarına dair, H. 8 Cumâde'l-âhire 1079/ M.13 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 215

Belge No : 324

Kayseri'ye bağlı Germir Köyü sakinlerinden Arzuman veled-i Ohman isimli zımmî, Yovan veled-i Peşe'den davacı olup, Sava'nın düğününde Yovan'ın başına bir sahan ile vurup yaraladığından, gereğinin yapılmasını istemiş, iddiasını da ispat eden şahitler getirdiğinden, mahkeme huzurunda bu durumun tespit edildiğine dair, H. 9 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 14 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 215

Belge No : 325

Kayseri'nin Kapan Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Emir Ali bin Abdullah'ın karısı Nazenin bint-i Abdullah, Emir Ali zimmetinde olan dört bin akçe mehr-i müecceli ve semen-i hissesini muhallefatından iki bin akçe üzerine sulh olup anlaştıklarına ve mirasçı Fatıma bint-i Abdülaziz'e de bin akçe verip, kocasının miras ile ilgili davadan vazgeçirdiğine dair H. 9 Cumâde'l-âhire 1079/ M.14 Kasım 1668 tarihli hüccet.

Sayfa No : 216

Belge No : 326

Kayseri'ye bağılı Malihaslar? Köyü'nden Ali bin Temur, davasında kardeşı Veli ile müşterek tasarruf ettikleri tarlayı, Veli'nin yarı hissesini Fazlı bin Salih'e on kuruş karşılığında verdiğini, fakat mezkûr tarlanın tefviz hakkının öncelikle kendisinin olduğunu ispat ettiğinden, Ali'nin bundan men edildiğine dair, H. 9 Cumâde'l-âhire 1079/ M.14 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 216

Belge No : 327

Kayseri sakinlerinden Osman Çelebi bin Mustafa Bey, Hamza bin Süleyman'ı dava edip, davasında Hamza'dan on esedi kuruş ile beşyüz akçe alacağı olduğunu, adı geçen şahsın, borcunu ödememek için bahane uydurduğu gibi, tehdit de ettiğİ için gereğinin yapılmasını istemiş ve davasını ispat eden şahitler de getirdiğinden, olayın gerçekliğinin tespitine dair, H. 9 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 14 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 216

Belge No : 328

Kayseri'de Şehir Subaşı Ömer Ağa, Hasbek Mahallesi sakinelerinden Fatıma bint-i Abdünnebi isimli kadını getirip, Fatma'nın kapısı dışındı ateş yakanların Ahmet bin Abdurrahman ve Mustafa bin Ömer olduğunu ve bunlardan davacı olup, diğİer mahalle sakinlerinden davacı olmadığının tespit edildiğine dair, H. 10 Cumâde'l-âhire 1079/ M. 15 Kasım 1668 tarihli i'lâm.

Sayfa No : 216

Belge No : 329

Belgenin başlangıç kısmı olmadığından belge eksik kalmış, dolayısıyla özeti verilmemiştir.

Sayfa No : 216**Belge No : 330**

Kayseri’de kadı olan Mevlana Seyyit Osman, Dersaadet’e mektup gönderip, mektubunda kasaba sakinlerinden el-Hac Abdülcélil’in vakfettiğı ecza-i şerif nükud-ı mevkûfesine mütevellî olan Ali’nin vefat ettiğinden, yerine Mevlana Mehmet’in uygun ve hak ettiğini bildirip berat rica ettiğinden, ricasına uygun beratın verildiğine ve Mevlana Mehmet’in mütevellî tayin edildiğine dair, H. 1 Ramazan 1079 / M. 2 Şubat 1669 tarihli berat.

Sayfa No : 217**Belge No : 331**

Abaza Celali Hasan ve tevabiinden öldürülenlerin mallarından miriye teslim olunmak üzere koruma altına alınan çerge, çadır, döşeme gibi kullanılmayan uygun eşyanın, bir deftere kaydedilip, Dersaadet’e gönderilip, Mehterhâne-i Âmire’ye teslimine dair, Karaman defterdarı ve Konya kadısına gönderilen H. 9 Ramazan 1078/ M. 22 Şubat 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 218**Belge No : 331/ a**

Halep’e kadar yol üzerinde bulunan kadılara: Bu hüküm ulaşınca gelen iki kişiye vaktinde ulaşmaları için gerekli hassasiyetin gösterilmesi, nakil hayvanı tedarik edilmesi, menzil beygiri bulunmayan yerlerde yolcu yüklerinin yıktırılmaması, yerliden gerekli ihtiyaçların tedarik edilip verilmesi, korkulu ve tehlikeli yollarda yanlarına kılavuz verilmesi ve bu vesile ile kimseye zulüm ve eziyet edilmemesi hakkında H. 16 Şevval 1078/ M. 30 Mart 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 218-219

Belge No : 332

Celali Hasan tevabiinden Salaroğlu Mustafa Paşa'nın, Kayseri sakinlerinden Çerkez Ali Ağa'nın evinde emanet bıraktıkları ve hassa mehterlerinden Mehmet Onbaşı, Muslu Bey ve Karaman Defterdarı Ali Paşa'nın adamı Abdülkadir Bey'e teslim edilen eşyanın listesini içeren H. 17 Şevval 1078/ M. 31 Mart 1668 tarihli belge.

Sayfa No : 219

Belge No : 333

Kayseri'de şehir kethüdası olan Mahmut Beşe ibn-i İsmail kethüda, tayin olunduktan sonra Kayseri'ye gelen Konya Defterdarı Ali Paşa ve yanındakilere harcanan paranın yüz yirmi yedi kuruş olduğuna dair belge.

Sayfa No : 220

Belge No : 333/ a

Ruha Kadısı Abdulkerim Efendi'nin, Şevval ayının başında Kayseri ve Kayseri'de vefat eden askerlerin muhallafatını yazmak ve varisleri arasında taksim etmekle görevlendirildiğine dair hüküm. Anadolu Kadıaskeri Feyzullah H. 21 Şevval 1078/ M. 4 Nisan 1668.

Sayfa No : 220

Belge No : 334

Diyarbakır'a gidip gelinceye kadar yol üzerinde bulunan kadıların, kethüdaların, yeniçeri serdarlarının ve sorumluların mühim ve acele bir iş için gönderilen üç kişiye gerekli üç beygirin verilip, birbirlerine emniyet içinde ulaşmalarına dair, H. 16 Şevval 1078/ M. 30 Mart 1668 tarihli buyruldu.

Sayfa No : 220

Belge No : 335

Kayseri’de bulunan Pazar vergisi, mahkeme vergisi ile bütün vergilerin toplanması bin yetmiş sekiz senesi şevval ayının on altısından, şaban ayının on beşinci gününe kadar on aylık bir süre için iki yüz bin akçeye İbrahim Çelebiye ihale edildiğine dair, Kayseri Kaymakamı Mustafa’nın tezkiresi. H. 26 Şevval 1078/ M. 9 Nisan 1668

Sayfa No : 221

Belge No : 336

Karaman Defterdarı Ali Paşa, Kayseri Kadısı ve Kayseri Müftüsüne hitaben Edirne’de Sadaret Kaymakamı olan Vezir Mustafa Paşa arzuhal sunup, Kayseri’de Kasım Dede’ye mülkname verilip padişah fermanıyla bağışlanan yerlere ilave olarak, Yortan Köyü yakınında bulunan Emir Musa Çiftliği, Burunsuz Hüseyin Çiftliği, Çinganeler Örsü ve Engil Gölü isimli göl sazlık ve kamışlık sınırına dahil ise buraların da hudutnâmeye katılıp, Edirne’ye kadı ilamının gönderilmesine dair, H. 15 Şevval 1078/ M. 29 Mart 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 221

Belge No : 337

Belge Yok.

Sayfa No : 222

Belge No : 338

Kayseri’nin Talas köyündeki mescitte günlük bir akçe vazife ile kayyımlik ve muallimhanede sıbyan muallimliği yapan Yusuf, vefat ettiğinden yerine oğlu Mehmet bu işe uygun olduğu bildirildiğinden, kendisine muallimlik ve müezzinlik beratı verildiğine dair, H. 29 Cemâziye-l’âhir 1078/ M. 16 Aralık 1667 tarihli berat .

Sayfa No : 222-223

Belge No : 339

Kayseri’de devlete ait barut imalinde kullanılan güherçile imalathanesinin çalıştırılması işi, bin yetmiş sekiz senesinde Mustafa Ağa’ya verilmiş olup, ahaliden hane başına düşen odunun toplanmasına ve belirtilen dörder akçenin ödenmesine ve burada çalışması daha önce bildirilen kişilerin, on sekizer gün çalışmasına, bu vesile ile kimseye zulüm ve eziyet edilmemesine dair H. 15 Şevval 1078/ M. 29 Mart 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 223

Belge No : 340

Kayseri'nin dört yüz yirmi altı buçuk hanesinin her birinden, ferman gereği dörder kıyye güherçile tahsil edilerek, Bor'da bulunan barut işletmesine teslim olunmasına dair, H. 1 Zilkade 1078/ M. 13 Nisan 1668 tarihli emir.

Sayfa No : 223

Belge No : 341

Kayseri'nin Oduncu Mahallesi sakinlerinden olup vefat eden İbrahim bin Mehmet isimli şahıs ve kızı Esmâ, vefat ettiğinden geriye kalan malların listesi eşi, validesi, oğlu Hüseyin ve Arslan ile kızları Sabire, Ballı ve Ayşe arasında yapılan taksimi gösteren H. 23 Şevval 1078/ M. 6 Nisan 1668 tarihli tereke kaydı

Sayfa No : 224

Belge No : 342

Kayseri'nin Kicıkapu Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Kayser'in bıraktığı miras, karısı Kemine, çocukları Devlet, Can Azer, Emine ve Sare arasında yapılan taksimi gösteren, H. 5 Zilkade 1078/ M. 17 Nisan 1668 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No : 225

Belge No : 343

Darüssaade Ağası Muslî Ağa, mektup gönderip Gelinkiras? Kasabası'nda bulunan Haremeyn-i Şerifeyn Evkafı'nın mütevellisi Mehmet olup, H. 2 Cumade'l-evvel 1078/ M.20 Ekim 1667 tarihinden itibaren yine müteveli tayin olunduğuna dair, H.18 Recep 1078/ M. 3 Ocak 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 225

Belge No : 344

Karaman Defterdarı Ali Paşa'nın, Kayseri'ye gelip gidişinde konaklama ve diğer masrafları ile güherçile harcı bakayası için sarfedilen meblağın toplamı yüz yirmi yedi kuruş olup, her haneye bir kuruş düşmekle zikredilen bu meblağın, Kayseri şehir kethüdası Mahmut Beşe vasıtasıyla toplanmasına dair hüküm ve yapılan masrafların listesine ait H.10 Zilkade 1078/ M. 22 Nisan 1668 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No : 226

Belge No : 345

Kayseri'de Camî-i Kebîr'in Cuma günü Ser mahfeli olan Musa'nın vefatıyla bu göreve layık ve ehil olan Hafız Hüseyin'in ser mahfel olarak tayin edildiğine dair, H. 1 Ramazan 1078/ M. 14 Şubat 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 225

Belge No : 346

İstanbul'dan Van'a kadar yol üzerinde bulunan kadıların önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen ulağa vaktinde ulaşmaları için gerekli hassasiyetin gösterilmesi, iki beygir verilip, yolcu yükünün yıktırılmamasına dair İstanbul'dan yazılan H.15 Zilkade 1078/ M. 27 Nisan 1668 tarihli hüküm kaydı.

Sayfa No : 226

Belge No : 347

Adana'dan Van'a kadar yol üzerinde bulunan kadıların önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen iki ulağa gerekli hassasiyetin gösterilmesi, iki beygir verilip, yolcu yükünün yıktırılmaması, yerliden gerekli ihtiyaçların tedarik edilip verilmesine dair, Edirne'den yazılan H.15 Zilkade 1078/ M. 27 Nisan 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 226-227

Belge No : 348

Kayseri'ye bağlı Karakinîse Köyü halkı, kendi köylerinden Mehmet, Ahmet ve İbrahim'in avarız ve diğer fermanla belirlenen ve kendi hisselerine düşen vergileri vermekten çekindiklerini, bunun da köy halkına zararı olduğunu bildirdiklerinden, Ebubekir Çavuş oraya vardığında, çıkan emir doğrultusunda hareket edip, vergilerin tahsiline, eğer kanun ve deftere göre yine vermeye yanaşmazlar ise, bu şahısların Edirne'ye gönderilmelerine dair Kayseri kadısına ve Kayseri Mütesellimi'ne gönderilen H. 15 Şevval 1078/ M. 29 Mart 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 228

Belge No : 349

Kayseri'nin İslamlı Nahiyesi'ne bağlı Hırka isimli köydeki üç bin akçelik tımarı tasarruf eden Yusuf, Hasan ve Üveys, vefat ettiğinden zikredilen bu tımarın, Kandiye Kalesi serdengeçtilerinden orta boylu, ela gözlü, çatık kaşlı Ali Mustafa Sivasî'ye verildiğine dair, H. 25 Zilkade 1078/ M. 7 Mayıs 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 228

Belge No : 350

Malatya'dan Konya'ya kadar yol üzerinde bulunan kadılar, mütesellimler, voyvodalar, yeniçeri serdarları ve diğer sorumlu idarecilerin, Kıbrıs Hazinesini yağmalayan Eşkîya Ali ve yandaşlarının yakalanması için görevlendirilen Ahmet Ağa, hangi kazaya varırsa

yanlarına gerekli askerî yardımın yapılarak, eşkıyanın yakalanmasına yardım edilmesine dair, H. 3 Şevval 1078/ M.17 Mart 1668 tarihli buyruldu.

Sayfa No : 228

Belge No : 351

1078 senesine ait olmak üzere, Kayseri Kazası'nın beş yüz oniki buçuk hanesi olup, her on haneye bir beldar olmak üzere Bekir isimli şahsın elli bir nefer beldarı İzmir'e götürüp, teslim etmesine dair Karaman Mübaşiri Mehmet Ağa tarafından verilen H. Şevval 1078/ M. Mart 1668 tarihli temüssük kaydı.

Sayfa No : 228-229

Belge No : 352

Anadolu'nun orta kolunda bulunan kadılara, yeniçeri serdarlarına; İlkbaharda Bâim ve Yezîk kafirlerinin üstüne intikam almak için sefer yapılması kararlaştırıldığından, kazalarında bulunan yeniçeri, topçu, cebeci, acemi oğlanı olanların, yerli yerine gönderilmesi için Bektaş Çavuş'un tayin olunduğuna ve bu asker taifesinden hiç birine, himaye etmeyip özür belirtmemeleri ve bu vesile ile halktan ücretsiz yiyecek istenilmemesi ve halka zulüm yapılmaması için gönderilen H. 1 Şevval 1078/ M.5 Mart 1668 tarihli ferman kaydı.

Sayfa No : 228

Belge No : 353

Diyarbakır'a gidip gelinceye kadar yol üzerinde bulunan kadılar, yeniçeri serdarları ve diğer sorumluların, önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen beş kişiye, beş beygir verilerek geciktirilmemesi ve halka zulmedilmeyip, yolcu yükünün yıktırılmamasına dair, H. 22 Şevval 1078/ M.5 Nisan 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 229

Belge No : 354

Diyarbakır'a gidip gelinceye kadar yol üzerinde bulunan kadılar, yeniçeri serdarları ve diğer sorumluların önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen üç kişiye üç beygir verilip geciktirilmemesine ve halka zulmedilmeyip, yolcunun yükünün yığılmamasına dair, H. 13 Şevval 1078/ M. 27 Mart 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 229-230

Belge No : 355

Lekvanik Mukâtaası beratla elinde bulunan Seyyit Abdülmuin, arzuhal gönderip mukâtaa, Muharrem ayından başladığı halde Lek, Hacılar ve Kızılkapulu cemaatleri Mart ayı gelmedikçe vergi vermeyiz dediklerinden, zarar söz konusu olmakla emir rica ettiğinden, şimdi ellerinde bulunan beratta ne yazılı ise ona göre muamele yapılmasının sağlanmasına dair, Adana Beylerbeyi ve Kayseri Kadısına ve Adana ve Kırşehir sancaklarında bulunan kadılar ve Lekvanik kadısına gönderilen, H. 14 Cumade'l-âhir 1078/ M. 1 Aralık 1667 tarihli berat.

Sayfa No : 230-231

Belge No : 356

Lekvanik Naibi Mehmet gönderdiği mektupta, Lekvanik Türkmenlerinden Kızılkoyunlu cemaati Reisi Yusuf ve oğlunun vergilerini vermeyip aksilik yaptıklarından, bunların yerlerinden kaldırılıp, eski yurtları olan Kırşehir'ndeki yerlerine gönderilmelerini istemiş ve uygun görüldüğüne, kanun ve Türkmen adeti üzere herkesin şer'î vergilerini vermelerinin teminine, iskânların usulü dairesinde yapılmasına dair Sivas ve Karaman Beylerbeyi, Kayseri Kadısı ve Kırşehir kadısına gönderilen, H. 15 Cumâde-l'ûla 1078/ M. 2 Kasım 1667 tarihli ferman.

Sayfa No : 231

Belge No : 357

Edirne'den Halep'e kadar yol üzerinde bulunan kadılara; önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen iki ulağa, iki beygir verilip, yolcu yükünün yıktırılmamasına dair Edirne'den yazılan, H. 1 Şevval 1078/ M. 15 Mart 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 231

Belge No : 358

Edirne'den Halep'e kadar yol üzerinde bulunan kadılara; önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen iki ulağa iki beygir verilip, yolcu yükünün yıktırılmamasına dair Edirne'den yazılan, H. 1 Şevval 1078/ M. 15 Mart 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 231

Belge No : 358/ a

Yine, Halep'e kadar yol üzerinde bulunan kadınların önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen iki ulağa, iki beygir verip göndermelerine dair, H. 1 Şevval 1078/ M. 15 Mart 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 231

Belge No : 358/ b

Yine, Antep'e kadar yol üzerinde bulunan kadınların önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen iki ulağa, iki beygir verip göndermelerine dair, H. 1 Şevval 1078/ M. 15 Mart 1668 tarihli hüküm.

Sonradan yapılan numaralandırma da sehven 358'den sonra belge numarası 559 olarak devam edilmiştir.

Sayfa No : 231

Belge No : 559

İstanbul'dan Bozulus'a kadar yol üzerinde bulunan kadılara; önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen bir ulağa, bir beygir verilip, yolcu yükünün yıktırılmamasına dair Edirne'den yazılan, 1 Şevval 1078/ M.15 Mart 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 231

Belge No : 560

Belge yok.

Sayfa No : 231-232

Belge No : 561

Haremeyn-i Şerifeyn Evkâfı'ndan olup, Kayseri kalemine kayıtlı cizye vergileri ve diğer vergileri toplamakla Ahmet Ağa görevlendirildiğinden, ona gerekli yardımın gösterilerek tahsilatın yapılması için Karaman, Adana, Maraş'ta bulunan mütevellilerine H. 25 Zilkade 1078/ M. 7 Mayıs 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 232

Belge No : 562

Kayseri Şeyh Camii'nde cuma günü, Cami-i Kebir'de pazartesi günü Kur'an talimi yaptıran Mevlana Ali'nin, görevden alınmasına bir sebep yok iken Hüseyin isimli kişi, önceki kadıdan yazı alıp, usûle aykırı meşhate tastiklettiği ve Ali'nin görevine müdahale ettiğinden, Kayseri Kadısı Mevlana Mahmut Efendi'nin yazısı ve Şeyhülislam'ın tastikiyle Ali'nin yerinde kalmasına dair, H. 13 Şevval 1078/ M. 27 Mart 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 232

Belge No : 563

Sivas'a gidip gelinceye kadar yol üzerinde bulunan kadılar, yeniçeri serdarları ve diğer sorumluların önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen dört kişiye dört beygir verilip geciktirilmemesine, tehlikeli ve zor yollarda kendilerine kılavuz verilmesi ve halka zulmedilmemesine dair, H. 27 Zilkade 1078/ M. 9 Mayıs 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 233

Belge No : 564

Kayseri'den bir grup insan, padişaha arzuhal gönderip herhangi bir suçları yok iken bazı ehl-i örf taifesi kendilerine, başınıza alaca sarınmışsınız deyip, bunlardan para aldıklarını bildirdiklerinden, hüküm Kayseri Kadısı'na ulaşınca gerekli araştırmanın yapıp kimseye zulüm edilmeyip, şeriata aykırı işlem yapılmaması, usulsüz iş yapanların cezalandırılması, bu tür yolsuzlukların tekrarına meydan verilmemesine dair, H. 15 Ramazan 1078/ M. 28 Şubat 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 233-234

Belge No : 565

İncesu Kazası'nda, Kasım Dede zimmetinde olan araziye, Kayseri'de kethüda olan Süleyman isimli şahsın müdahale edip, öşür mahsulünün yarısını kendisinin aldığını, yarısının da ziraatçilerde kaldığını bildirdiğinden, bu konuda Yusuf görevlendirilmiş olup, Kasım Dede'nin ziraatçilerde ve Süleyman'da olan birikmiş mahsulünün alınıp, teslimine dair, Karaman Defterdarına ve Selmanlu kadısına yazılan, H. 16 Şevval 1078/ M. 30 Mart 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 234

Belge No : 566

Sahra Nahiyesi'nde Isbıdun isimli köy ve başka yerlerde iki bin akçe tımara mutassarrıf olan Bayram, görevli olduğu halde Girit ceziresi seferine katılmayıp, Kandiye Kalesi

kuşatmasında ve Metris gibi hizmetlerde askeriyle bulunmadığından, tımarı boşa çıkmış, bu tımar Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile Yusuf'a verildiğine dair, H. 19 Zilhicce 1078/ H. 31 Mayıs 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 235

Belge No : 567

Kayseri'de Bostancı Çelebi Zaviyesi tevliyeti üzerinde olan İsmail, vakfın şartlarına muhalif olarak Ömer isimli şahsın bazı kimselere dayanarak vakfa müdahale ettiğini bildirdiğinden; eğer durum bildirdiği gibi ise vakfın tasarrufunu beratla elinde bulunduran İsmail'e, Ömer'in yaptığı müdahalenin men edilerek, vakfın şartlarına uygun idaresinin sağlanmasına dair, Kayseri kadısına yazılan, H. 4 Ramazan 1078/ M. 17 Şubat 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 235

Belge No : 568

Kayseri'nin Kenarırnak Nahiyesi İncircik Köyü ve başka yerlerde üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Habip, görevli olduğu halde, Girit ceziresi seferine katılmayıp tımarı boşa çıkmış, bu tımar Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile Mustafa'ya verildiğine dair, H. 15 Şevval 1078/ M. 29 Mart 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 236

Belge No : 569

Padişah sefere gitmeye karar verdiğinden, Anadolu'nun orta kolunda bulunan bütün idareciler , sorumlular ve yeniçeri serdarlarının idareleri altında bulunan yeniçerilerin, gitmekle sorumlu oldukları Girit ve diğer yerlere gönderilmelerine, padişahı korumakla görevli olanların da Dersaadet'e gönderilmesi, buna muhalefet edenlere gerekli cezanın verilmesi, özür belirlenlerin özürlerinin yazılıp bildirilmesine, müsamaha gösterilmemesine fakat bu sebeple kimseye kanun ve nizam harici bir iş yaptırılmayıp, zulüm yapılmamasına dair, H. 19 Zilhicce [1078] / M. 31 Mayıs 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 236-237

Belge No : 570

Padişah sefere gitmeye karar verdiğinden Anadolu'nun orta kolunda bulunan bütün kadılar ve Yeniçeri serdarlarının idareleri altında bulunan ve sefere gitmekle sorumlu yeniçerileri görevlendirildikleri yerlere ve diğer yerlere göndermelerine, korucu ve oturak taifesinden olanların da Dersaadet'e gönderilmesi, buna muhalefet edenlere gerekli cezanın verilmesi, özür belirlenlerin özürlerinin yazılıp bildirilmesine, müsamaha gösterilmemesine fakat bu sebeple kimseye kanun ve nizam harici bir iş yaptırılmayıp, zulüm yapılmamasına dair, H.1 Zilkade 1078/ M. 13 Nisan 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 237

Belge No : 571

Kayseri'nin Kenarırmak nahiyesi, Çalıpalma mezrası ve başka yerlerde üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Mustafa, görevli olduğu halde seferlere katılmayıp, tımarı boşa çıkmış ve bu tımar, Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile, sefere katılmak şartıyla Ahmet'e verildiğine dair, H. 12 Şevval 1078/ M. 26 Mart 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 238

Belge No : 572

Silvan'a gidip gelinceye kadar yol üzerinde bulunan kadılar, yeniçeri serdarları ve diğer sorumluların önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen üç kişiye üç beygir verilip geciktirilmemesine ve yolcu yükünün yıktırılmamasına ve bu hususta ihmalkâr davranılmamasına dair, H. 15 Zilhicce 1078/ M. 26 Mayıs 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 238

Belge No : 573

Kayseri'nin Koramaz Nahiyesi, Dimmidere Köyü ve başka yerlerde üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Abdullah, görevli olduğu halde Girit Seferi'ne gelip, Kandiye

Muhasarası ve başka hizmetlere katılmadığından tımarı boşa çıkmış ve bu tımar Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile sefere katılmak şartıyla Hasan'a verildiğine dair, H. 22 Zilhicce 1078/ M. 3 Haziran 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 239

Belge No : 574

Venedik üzerine sefer yapılacağından Anadolu, Sivas, Karaman, Adana, Maraş ve Halep'te bulunan zeamet ve tımar sahipleri, Girit ceziresi görevlileri, Dergâh-ı Muallâ müteferrikaları ve çavuşları, Divan-ı Hümayûn Defter-i Hakani katip ve görevlileri, Dergah-ı Muallâ yeniçerileri, topçu, cebeci ve top arabacılarının hepsi, Girit ceziresinde görevlendirilmiş olup, zaman geçirmeden sefere çıkmaları ve Ankara, Bolu, Kastamonu ve Hüdavendigâr sancaklarında istihdam olunan ulûfeli Dergah-ı Muallâ müteferrikaları, çavuşları, kapıcıları, serrac ve mehteran-ı hayme, padişahın yanında görevlendirilip hemen sefere çıkmaları için Anadolu'da eşkıya takibinde olan Vezir Mehmet Paşa'ya gönderilen, H. 15 Zilkade 1078/ M. 27 Nisan 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 240

Belge No : 575

Kayseri'nin Cebelali Nahiyesi Akçakaya Köyü ve başka yerlerde üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Beşir, vefat ettiğinden tımarı boş kalmış ve bu tımar alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile Mustafa'ya verildiğine dair, H. 25 Zilhicce [1078] / M. 6 Haziran 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 240

Belge No : 576

Kayseri'nin Koramaz nahiyesi Telaser? Köyü ve başka yerlerde dört bin beş yüz akçe tımara mutasarrıf olan Mustafa vefat ettiğinden, tımarı boş kalmış ve bu tımar alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Kayseri Alaybeyi'nin teklifi ile başka Mustafa'ya verildiğine dair, H. 4 Şevval 1078/ M.18 Mart 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 241-242

Belge No : 577

Karaman kadısı ve Karaman Eyaleti'nde bulunan bütün idareci ve yetkililer bilsinler ki Padişah bizzat sefere katılacağından Anadolu, Sivas, Karaman, Adana, Maraş ve Halep'te bulunan zeamet ve tımar sahipleri, Girit ceziyesi görevlileri, Dergâh-ı Muallâ müteferrikaları ve çavuşları, Divan-ı Hümayûn Defter-i Hakanî katip ve görevlileri, Dergah-ı Muallâ yeniçerileri, topçu, cebeci ve top arabacılarının hepsi, Girit ceziyesinde görevlendirilmiş olup zaman geçirmeden sefere çıkmaları ve Ankara, Bolu, Kastamonu ve Hüdavendigâr sancaklarında istihdam olunan ulûfeli Dergah-ı Muallâ müteferrikaları, çavuşları, kapıcıları, serrâc ve mehteran-ı hayme, padişahın yanında görevlendirilip hemen sefere çıkmaları için Ahmet Ağa gönderilmiş, bu konuda ihmali görülenlerin cezalandırılmaları ve bütün görevlilerin eksiksiz emredildikleri yere gitmeleri hususunda, H. 22 Zilkade 1078/ M. 4 Mayıs 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 242

Belge No : 578

Edirne'den İfraz ve Rişvan? Kazalarına gidip gelinceye kadar, yol üzerinde bulunan kadılar ve diğer sorumluların önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen iki kişiye iki beygir verilip, bu kişilerin geciktirilmemesine, tehlikeli ve zor yollarda kendilerine kılavuz verilmesi, yolcu yükünün yıktırılmamasına ve bu vesile ile halka zulmedilmemesine ve ihmalkâr davranılmamasına dair, H. 23 Zilhicce 1078/ M. 4 Haziran 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 242

Belge No : 579

Kayseri'nin Sahra Nahiyesi Cırkalan Köyü ve başka yerlerde üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Mehmet, vefat ettiğinden tımarı boş kalmış ve bu tımar alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Kayseri Alaybeyi'nin teklifi ile başka Ahmet'e verildiğine dair, H. 16 Şevval 1078/ M. 30 Mart 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 242-243

Belge No : 580

Çaklı (...) Cemaati kethüdası Hayri ve cemaat ileri gelenlerine; her nerede yol kesici, eşkıya ve haramzade bulurlarsa, müsamaha göstermeyip yakalamaları ve bunların suçlarını kaydedip kendilerini bir görevli ile beraber teslim etmeleri, yalnız bu sebeple kimseye zulmedilmemesi ve kanun ve nizama aykırı iş yapılmaması için Anadolu Eşkîya ve Yolkesici Müfettişi Mehmet Paşa'nın, H. 30 Zilkade 1078/ M.12 Mayıs 1668 tarihli buyruldu kaydı.

Sayfa No : 243

Belge No : 581

İstanbul'dan Kayseri'ye gidip gelinceye kadar yol üzerinde bulunan kadılar ve diğer sorumluların önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen Ali'ye bir beygir verilip, geciktirilmemesine tehlikeli ve zor yollarda kendisine kılavuz verilmesi, yolcu yükünün yıktırılmamasına ve bu vesile ile halka zulmedilmemesine ve ihmalkâr davranılmamasına dair, H. 30 Zilkade 1078/ M. 12 Mayıs 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 243

Belge No : 581/ a

Kayseri'nin İslamlı Nahiyesi Ağcain Köyü'nden iki bin akçe tımara mutasarrıf Ali isimli şahıs memur olduğu Girit Adası seferine gelmediğinden mahlul olan tımarının Bekir isimli şahısa verilmesine dair, H. 15 Şevval 1078/ M. 29 Mart 1668 tarihli ferman

Sayfa No : 244

Belge No : 581/ b

Kayseri'nin Karataş Nahiyesi Melce Köyü'nden üç bin akçe tımara mutasarrıf Ömer isimli şahıs memur olduğu Girit Adası seferine gelmediğinden mahlul olan tımarının Hüseyin isimli şahısa verilmesine dair, H. 15 Şevval 1078/ M. 29 Mart 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 244-245

Belge No : 582

Zeamet ve tımar hususunda belirsizlik ve karışıklık olduğu haber verildiğinden, Karaman Eyaleti'ndeki zeamet ve tımar sahiplerinin tamamı yoklanıp, hak edenlere alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla zeamet ve tımarlarının yeniden tahsisi ve Kayseri'nin Karakaya Nahiyesi, Yolagir Köyü ve başka yerlerde üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Mustafa, görevli olduğu halde Girit Seferi'ne, Kandiye Muhasarası'na ve diğer hizmetlere katılmadığından, tımarı boş kalmış ve bu tımar alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Kayseri Alaybeyi'nin teklifi ile başka Osman'a verildiğine dair, H. 15 Şevval 1078/ M. 29 Mart 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 245

Belge No : 583

Kayseri'de bulunan Bostancı Baba Vakfı'nın mütevellisi ve şeyhi olan Şeyh Ömer'den mütevelliliği, Cafer ve İsmail haksız yere aldıklarından, Şeyh Ömer'in eskiden olduğu gibi mütevellî ve şeyh olduğuna ve dışardan kimsenin müdahale etmemesine dair, H. 15 Recep 1078/ M. 31 Aralık 1667 tarihli berat.

Sayfa No : 245

Belge No : 584

Yol kesici taifesinden Caferoğlu, Uzun Hüseyin, Tekeli Hüseyin, Kürt Bekir ve elli altmış kişiden oluşan eşkıya grubu Konya taraflarına geçtiği haber verildiğinden bölgedeki kaza görevlilerine bildirilip, tüm halkın uyarılmasına bütün kasaba ve köylerde silah kullananlar silahla, silah kullanamayanlar neye güçleri yetiyorsa onunla hazır olmalarına ve ihmalkâr davranmamalarına ve bu taifenin en şiddetli ceza ile cezalandırılmalarına bu hususta bütün tedbirlerin alınmasına ve özür kabul edilmeyeceğine ve kanun ve nizam dışı bir kişiye zulmedilmemesine dair, Konya Mütesellimi'ne gönderilen, H. 12 Muharrem 1079/ M. 22 Haziran 1668 tarihli buyruldu.

Sayfa No : 246

Belge No : 585

Kayseri livasında bulunan Büyük Yaylak'ın Halil Ağa uhdesine iki yüz yirmi kuruşa verildiğine ve bu yaylakta yaylayan köy ahalileri ve Türkmen cemaatlerinin yaylak ve otlak ücretlerini Halil Ağa'ya teslim etmelerine dair, Kayseri Kaymakamı Mustafa'nın, H. 13 Zilhicce 1078/ M. 25 Mayıs 1668 tarihli buyruldu kaydı.

Sayfa No : 246

Belge No : 586

Kayseri'nin İslamlı Nahiyesi Ören Köyü'nde üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Seyyit Hasan, görevli olduğu halde Girit seferine, Kandiye muhasarasına ve diğer hizmetlere katılmadığından tımarı boş kalmış ve bu tımar, alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla, Kayseri Alaybeyi'nin teklifi ile başka Süleyman'a verildiğine dair, H. 15 Muharrem 1079/ M. 25 Haziran 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 246-247

Belge No : 587

Kayseri'nin Karataş Nahiyesi İncesu, Yortan, Pusak köyleri ve Sahra Nahiyesi'nde bulunan çayır, sazlık, kışlık, havut otu olan yerlerin tımarı, Vezir Mustafa Paşa'ya verildiğine, verilen yerlerin sınırlarının tespit ve kaydedilmesine ve sınır işaretlerinin konularak kimseye zarar verilmemesine dair, Karaman defterdarına, Kayseri kadısına, Kayseri müftüsüne, İncesu kadısına gönderilen , H. 15 Zilhicce 1078/ M. 27 Mayıs 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 247

Belge No : 588

Kayseri'de Hüseyin Bekir Efendi vakfına müteveli olan İsmail'in, mütevellilik beratının yenilendiğine ve İsmail'in eskiden olduğu gibi vakfın işlerini devam ettirmesine dair, H. 29 Zilhicce 1078/ M.10 Haziran 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 247

Belge No : 589

Kayseri'de Gülek Şemsettin'in yaptırdığı caminin vakfında mütevellî olan Seyyit Mehmet'e, dışarıdan birkaç kişi müdahale ettiğinden, mütevellilik beratının yenilendiğine ve Seyyit Mehmet'in eskiden olduğu gibi günlük bir akçe ile vakfın işlerini devam ettirmesine ve kimsenin müdahale etmemesine dair, H. 15 Şevval 1078/ M. 29 Mart 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 248

Belge No : 590

Kayseri'nin Koramaz Nahiyesi, İsbile köyünde üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Halil görevli olduğu halde Girit seferine, Kandiye Muhasarasına, Kıbrıs ve diğer hizmetlere katılmadığından tımarı boş kalmış, bu tımar alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Kayseri Alaybeyi'nin teklifi ile başka Mustafa'ya verildiğine dair, H. 21 Muharrem 1079/ 1 Temmuz 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 248

Belge No : 591

Ömer adlı kişi, Padişah beratıyla sahip olduğu bostanların öşrünü, diğer gelirlerini toplamaya Hacı Şaban'ı vekil tayin ettiğine dair, H. 23 Muharrem 1079/ M. 3 Temmuz 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 248

Belge No : 592

Hüseyin Bey'in, Padişah beratıyla elinde bulunan Taşhan isimli köy ve başka yerlerdeki üç bin akçelik tımarını, bin yetmiş sekiz senesi hakkını Alaybeyi Mehmet Ağa'ya yirmi beş esedi kuruşa sattığına dair, H. 22 Muharrem 1079/ M. 2 Temmuz 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 249

Belge No : 593

İncesu Kazası'ndaki sazlık ve kamışlık mukataasından, köy halkından ve kasaba ahalisinden bazıları, saz ve kamış alıp götürdükleri, kararlaştırılan vergiyi daha az verdikleri ve gelirinde noksanlık olduğu, mukataa görevlisi Mustafa'nın arzuhaliyle bildirildiğinden, bundan sonra kanun ve nizamda belirtildiği gibi, vergi vermeden kimsenin saz ve kamış almasına müsaade edilmemesine dair, İncesu kadısına gelen, H. 30 Zilkade 1078/ M. 12 Mayıs 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 249

Belge No : 594

Kayseri'nin Köstere Nahiyesi, Süngen Köyü ve başka yerlerde üç bin beş yüz akçe tımara mutasarrıf olan Ali vefat ettiğinden, tımarı boş kalmış ve bu tımar alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Kayseri Alaybeyi Seyyit Mehmet'in teklifi ile Hüseyin'e verildiğine dair, H. 1 Safer 1079 / M. 11 Temmuz 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 250

Belge No : 595

Sehven yeni numara verilmiş olmakla birlikte, bu hüküm 594 numaralı belgenin devamıdır.

Sayfa No : 250

Belge No : 596

Kayseri'nin Köstere Nahiyesi, Yukarumasıl Köyü'nde üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Abdünnebi, vefat ettiğinden tımarı boş kalmış, bu tımar alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Kayseri Alaybeyi Seyyit Mehmet'in teklifi ile Abdülkerim'e verildiğine dair, H. 1 Safer 1079/ M. 11 Temmuz 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 251

Belge No : 597

Belge yok.

Sayfa No : 251

Belge No : 598

Sehven yeni numara verilmiş olmakla birlikte, bu hüküm 596 numaralı belgenin devamıdır.

Sayfa No : 251

Belge No : 599

Ashab-ı Kehf Vakıflarında üçte bir hisse ile müteveli olan Mustafa'nın, Basma, Sulusaray ve diğer vakıflardaki ziraatçi olanlardan hissesine düşen miktarı almaya Hasan Ağa 'yı vekil tayin ettiğine dair, H. 1 Safer 1079/ M.11 Temmuz 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 251-252

Belge No : 600

Kayseri'nin Köstere Nahiyesi'ne bağlı Kıranardı Köyü ahalisi arzuhal gönderip Kayseri beyinin hâssı olup, bunların köyünün yakınında olan fakat otundan ve suyundan istifade etmedikleri, çıkmadıkları yaylanın vergisini toplamaya gelen görevliler bunlardan da akçe istediklerini, bedava yiyecek ve yem istediklerini bildirdiklerinden eğer bu durum gerçek ise bunun kanun ve nizama aykırı olduğunu, bir daha bu tür yolsuzluk yapılmasına müsaade edilmemesi, ısrar edenler olur ise bildirilmesine dair Kayseri Kadısına, H. 1 Rebûü'l-âhir 1078/ M. 20 Eylül 1667 tarihli ferman.

Sayfa No : 252

Belge No : 601

Ermeni ve Rumlardan her sene alınan cizye vergisinin, zamanı geldiği halde beratı gelmediğinden, beratın gelmesi beklenecek olur ise hazine zarar göreceğinden ve zaman da geçeceğinden, cizyeyi toplayan eş-Şeyhzade Ahmet'in, zamanı geldiğinde cizyeyi her zamanki gibi kimseye ve hazineye zarar vermeden toplamasına dair, Sadaret Kaymakamı Vezir Yusuf Paşa ve İstanbul kadısına gönderilen, H. 21 Zilkade 1078/ M. 3 Mayıs 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 252-253

Belge No : 602

Kayseri'de Divan Ali'nin yaptırdığı camide, günlük bir akçe vazife ile hatip iken başka yere birkaç sene gidip dönen Seyyit Mehmet Buhari'nin, Şeyhülislam Yahya Efendi'nin teklifiyle eski görevine dönmesine ve yerinde görev yapan Ali'nin, vazifeyi bırakmasına dair, H. 10 Muharrem 1078/ M. 2 Temmuz 1667 tarihli berat.

Sayfa No : 253

Belge No : 603

Kayseri'de damga, hububat, kahve vergileri bin yetmiş dokuz senesi için Mahmut ve Bektaş ağalara verilmiş olup, kanun ve nizamı dairesinde toplattırılıp kanun ve nizam dışı yolsuzluğa meydan verilmemesi ve vergiye noksanlık getirilmemesine dair Kayseri kadısına, H. 1 Muharrem 1079/ M. 11 Haziran 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 254

Belge No : 604

Mardin vergilerinden olup, saraydaki askerlerin maaşları için Mardin'den hazineye gelecek olan parayı taşıyan şahıslara, Mardin'den itibaren yol üzerindeki bütün kazalarda gerekli yardımın yapılması, tehlikelerden korunması, yanlarına kılavuzlar verilmesi, bir kazadan diğerine sağ salim ulaştırılması ve bu konuda ihmalkâr

davranılmayıp, usulü dairesinde hareket edilmesine dair, H. 13 Safer 1079/ M. 23 Temmuz 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 254-255

Belge No : 605

Kayseri'nin Cebelali Nahiyesi Akçakaya Köyü ve başka yerlerde, dört bin akçe tımara mutasarrıf olan Mustafa ve yine aynı köyden üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Beşir, görevli oldukları halde sefere gelmeyip ve başka hizmetlere katılmadıklarından tımarları boşa çıkmış, bu iki tımar Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile sefere katılmak şartıyla Behram'a verildiğine dair, H. 1 Şevval 1078/ M. 15 Mart 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 255

Belge No : 606

Kayseri'nin Erciş Nahiyesi Hisarcık Köyü'nde iki bin akçe tımara mutasarrıf olan Hüseyin, vefat ettiğinden tımarı boş kalmış ve bu tımar alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Kayseri Alaybeyi Seyyit Mehmet'in teklifi ile Yusuf'a verildiğine dair, H. 16 Safer 1079/ M. 26 Temmuz 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 255

Belge No : 607

İstanbul'dan Diyarbakır'a gidip gelinceye kadar yol üzerinde bulunan kadılar, elinde hükümle gönderilen şahsa, bir beygir verilip kendisinin vaktinde ulaşması için gerekli hassasiyetin gösterilmesi, tehlikeli ve zor yollarda kendisine kılavuz verilmesine ve bu konuda ihmalkâr davranılmamasına dair, H. 1 Safer 1079/ M. 11 Temmuz 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 255-256

Belge No : 608

Haseki Sultan haslarından Danişmentli Türkmen taifesinden, Karahalil Cemaati'nden Ali bin Abdülgâni, Ali bin Bali, Mehmet bin Yusuf ve Hüseyin bin Ahmet her sene

üzerilerine düşen görevlerini yapıp vergilerini verdikleri halde daha fazla para almak niyetiyle bu işle görevli olan Hasan Akistan Ceridi Cemaati'nden Abdi, Kasım, Karaseydi ve İsmail Cemaati'nden Hüsnü kethüda ve Yeğen Ali Cemaati'nden Çolak Ali, yüz atlı ile evlerini basıp birkaç kişiyi öldürüp birkaç kişiyi yaraladıklarından, bunların bir an önce yakalanıp, cezalandırılmaları için Mahmut Ağa görevlendirilmiş olup, bu konuda gerekli bütün tedbirlerin alınmasına dair, H. 6 Safer 1079/ M. 16 Temmuz 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 256

Belge No : 609

Sahra nahiyesinde Isbıdın isimli köy ve başka yerlerde üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Mahmut, görevli olduğu halde Girit ceziresi seferine katılmadığından tımarı boşa çıkmış ve bu tımar Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile, sefere katılmak şartıyla Mehmet'e verildiğine dair, H. 25 Şevval 1078/ M. 8 Nisan 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 257

Belge No : 610

Sehven yeni numara verilmiş olmakla birlikte, bu hüküm 609 numaralı belgenin devamıdır.

Sayfa No : 257

Belge No : 611

Kayseri'nin İslamlı Nahiyesi, Karakinîse Köyü ve başka yerlerde üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Ömer, vefat ettiğiinden tımarı boş kalmış ve bu tımar, alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile Kenan'a verildiğine dair, H. 3 Zilkade 1078/ M. 15 Nisan 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 657

Belge No : 612

Sivas Eyaleti'nde ortaya çıkan yol kesici eşkıyasının yakalanması ve ele geçirilmesi için gönderilen buyruldu ve bu buyrulduyu taşıyan üç kişiye, geçtikleri bütün kazalarda yardımcı olunması, at verilmesi, buyruldunun geciktirilmeyip, emirlerinin yerine getirilmesine dair, H. 24 Safer 1079/ M. 3 Ağustos 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 257-258

Belge No : 613

Yeniil Ağası'na varıp gelinceye kadar yol üzerinde bulunan kadı, kethüda ve serdarların üç nefer ulak ile üç beygir bulmaları için buyruldu.

Kayseri'nin Kenarırmak Nahiyesi Kızılcaın Köyü ve başka yerlerde ikibin sekizyüz akçe timara mutasarrıf olan Mustafa vefat ettiğinden tımarı boş kalmış olup alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Karaman Beylerbeyi, Kayseri Sancağı, Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile bu tımarın Mehmet'e verildiğine dair, H. 10 Safer 1078/ M. 1 Ağustos 1667 tarihli berat.

Sayfa No : 258

Belge No : 614

Kayseri'nin İslamlı Nahiyesi, Kızılkilise Köyü ve başka yerlerde üç bin akçe timara mutasarrıf olan Ömer, vefat ettiğinden, tımarı boş kalmış olup, alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile bu tımarın Mehmet'e verildiğine dair, H. 15 Safer 1078/ M. Ağustos 1667 tarihli berat.

Sayfa No : 258-259

Belge No : 615

Ürgüp'te bulunan Sultan Tûri Sina Zaviyesi mütevellisi ve zaviyedarı olan Hasan ve Hanefi, ellerinde olan beratlarını kaybettiklerinden, yeniden kendilerine mütevellilik ve zaviyedarlık verildiğine dair, H. 3 Rebûü'l-âhir 1079/ H. 11 Ağustos 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 259

Belge No : 616

Ürgüp'te bulunan Şeyh Tûrasan Zaviyesi'nin mütevellilik, şeyhlik, imamlık, kitabet ve nezaret vazifeleri, evlatları Şeyh Safi, Şeyh Ali ve Emrullah'a tahsis edilmiş iken, dışarıdan Mesut isimli kişinin yaptığı müdahalenin reddedilip, hiçbir kimsenin müdahalesine meydan verilmemesine ve Haremeyn Muhasebesi'ne kaydedilip, vakfın şartlarına uygun olarak tahsisin yapılmasına dair, H. 29 Zilhicce 1078/ M. 10 Haziran 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 259-160

Belge No : 617

Ordu sefere çıkacağı zaman zeamet ve tımar tasarruf edenler, bir sebep ile sefere katılmadığından ve bu da askerin azalmasına ve gücünün zayıflamasına yol açtığından, zeamet ve tımar tasarruf edenlerin tamamının yoklanıp, alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla yeniden tahsis yapılmasına dair berat kaydı gereğince, Kayseri'nin Karakaya Nahiye'si, Yüreğir köyü ve başka yerlerde üç bin akçe tımarı mutasarrıf olan Abdullah, görevli olduğu halde Girit Seferi'ne katılmadığından, bu tımarın sefere katılmak ve diğer görevleri yapmak şartıyla Şahin'e verildiğine dair, H. 1 Rebîü'l-evvel 1079/ M. 9 Ağustos 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 260

Belge No : 618

Kayseri şehir kethüdaları Hacı Mehmet, Uzun Mahmut ve zımmî Calû, gönderdikleri yazıda, Kayseri'de asker taifesinden, güç ve kuvvet sahiplerinden bazılarının, bunların topladığı değişik vergilerden, kendilerine zorla para istediklerini bildirip, bunun araştırılarak doğru ise gerekli tedbirlerin alınması, halka zulüm edilmemesi ve bu şahısların mahkemece sorgulanıp, yeterli tenbihin yapılmasına, buna uymayanlara gerekli cezanın verilmesine dair ferman kaydı (tarih kaydı yok).

Sayfa No : 261

Belge No : 618/ a

Yeniçeri serdarlığına yetmiş dokuzuncu cemaatten Abdülkerim adlı kimse tayin edildiğinden, görevini ifası hususunda kendisine gereken yardımın gösterilmesine dair, H. 3 Safer 1079/ M. 13 Temmuz 1668 tarihli berat kaydı.

Sayfa No : 261

Belge No : 619

Kayseri'ye bağlı Çivril Köyü halkından Halil isimli şahıs, arzuhal gönderip aynı köyden yol kesici taifesinden İdris'in, geceleyin evine girip yiyecek ve giyeceğini çaldığını ve zulüm ettiğini bildirdiğinden, bu konuda Mahmut Ağa'nın mübaşir tayin edildiğini ve bunların mahkeme edilip, davalarının adaletle uygun olarak görülmesine dair Kayseri kadısına, H. 4 Safer 1079/ M.14 Temmuz 1668 tarihli ilam.

Sayfa No : 262

Belge No : 620

Kayseri'de Kale Camii'nde, günlük bir akçe ile müteveli olan Ali'ye, dışarıdan Halil'in yaptığı müdahalenin meniyle, yeniden Ali'nin müteveli olduğuna dair verilen, H. 1 Muharrem 1079/ M. 11 Haziran 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 262-263

Belge No : 621

Kayseri'de Kale Camii'nde günlük bir akçe ile müteveli olan Ali'ye dışarıdan Halil'in yaptığı müdahalenin meniyle yeniden Ali'nin müteveli olduğuna dair Kayseri kadısına gönderilen, H. 15 Safer 1079/ M. 25 Temmuz 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 263

Belge No : 622

Kayseri'de Gülek Şemsettin Camii'nde, günlük bir akçe ile müteveli olan Hacı Ali, görevini kusursuz yaparken ve azlini gerektiren bir sebep de yok iken, Seyyit Mehmet isimli şahsın mütevelliliği almasının uygun olmadığı ve Hacı Ali'nin eskiden olduğu gibi günlük bir akçe ile müteveli tayin edildiğine, dışarıdan hiçbir kimsenin müdahalesine meydan verilmemesine dair, Kayseri kadısına gelen, H. 1 Safer 1079/ M. 11 Temmuz 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 263-264

Belge No : 623

Sefer mühimmatı için geçmiş senelerde olduğu gibi bin yetmiş dokuz senesine mahsup edilmek üzere, belirtilen miktarlarda avarız akçesi toplanıp, hazineye gönderilmesine dair Konya, Akşehir, Kayseri, Kırşehir, Niğde, Aksaray, İçel ve Beyşehir sancaklarındaki kadılara gönderilen, H. 8 Şevval 1078/ M. 22 Mart 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 264-265

Belge No : 624

Kayseri'nin Sahra Nahiyesi, Bayezit Köyü ve başka yerlerde dört bin akçe tımara mutasarrıf olan Yunus, şehiden vefat ettiğinden, tımarı boş kalmış olup, alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla, Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile, bu tımarın Yunus'un oğlu Ali'ye verildiğine dair, H. 30 Recep 1078/ M. 15 Ocak 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 265

Belge No : 625

Türkmen eşkıyasından Cündioğlu Mehmet ve Kürt eşkıyasından İnce Murat, Kafir Murat ve arkadaşlarından Develû, Harmancık, Erciş bölgesinde bulunanlar ve bunlardan başka yol kesen, adam öldüren ve zorbalık yapanların yakalanması ve gerekli tedbirlerin

alınması için Mahmut Ağa'nın görevlendirildiğine ve eli silah tutan herkesin yardımcı olup bu gibi eşkıyaların yakalanmasına, müsamaha gösterilmeyip cezalandırılmalarına ve bu vesile ile halka zulmedilmemesine dair bölge idarecilerine gönderilen, H. 18 Rebîü'l-evvel 1079/ M. 26 Ağustos 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 266

Belge No : 626

Niğde, Beyşehir, Aksaray, Akşehir, Kayseri, Kırşehir ve İçel sancaklarındaki kadılara gönderilen fermanda, buralardaki avarız akçelerinin bin yetmiş dokuz senesine mahsup edilmek üzere toplanıp, kaydedilip, hazineye gönderilmesi ve bu sebeple kimseye eziyet edilmemesine dair, H. 8 Şevval 1078/ M. 22 Mart 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 266

Belge No : 627

Anadolu'nun orta kolunda bulunan kadılara, yeniçeri serdarlarına, bu sene yapılacak olan sefere korucu, oturak, acemi oğlanı, padişahı korumakla görevli yeniçeri, topçu, cebeci, olup serhatli olanlar serhatlerine ve seferli olanlar sefere gidip kimsenin yerinde kalmamasına, görevlilerin dikkat etmesine, bu konuda İsmail Çavuş'un görevlendirildiğine ve elinde fermanla vardıği zaman görev yerlerine gitmeyenleri tespit edip, bildirmesi için İsmail Çavuş'a yardımcı olunmasına, lakayt ve ihmalkâr davranılmamasına ve bu sebeple kimseye eziyet edilmemesine dair, H. 15 Safer 1079/ M. 25 Temmuz 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 267

Belge No : 628

Anadolu'nun orta kolunda bulunan kadılara, yeniçeri serdarlarına, bu sene yapılacak olan sefere korucu, oturak, acemi oğlanı, padişahı korumakla görevli yeniçeri, topçu, cebeci, olup serhatli olanlar serhatlerine ve seferli olanlar sefere gidip kimsenin yerinde kalmamasına, görevlilerin dikkat etmesine, bu konuda İsmail Çavuş'un

görevlendirildiğine ve elinde fermanla vardığı zaman görev yerlerine gitmeyenleri tespit edip, bildirmesi için İsmail Çavuş'a yardımcı olunmasına, lakayt ve ihmalkâr davranılmamasına ve bu sebeple kimseye eziyet edilmemesine dair, H. 15 Safer 1079/ M. 25 Temmuz 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 267

Belge No : 629

Kayseri'de Nur-ı Nahşi Zaviyesi Vakfı'na mütevellî olan Abdurrahman vefat ettiğinden, bu göreve Handan bin Abdullah'ın tayin olunduğuna dair, H. 15 Recep 1079/ M. 19 Aralık 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 267-268

Belge No : 630

Kayseri Müftüsü Seyyit Mehmet'in, Tin Kalesi yakınındaki evlerinin eyvanına pencere yaptığı, kimseye zararı olmadığı halde bazı kişilerin şirretlik ederek kendisini korkuttuğu ve bunların men edilmesini istediği, bunun araştırılıp doğru ise gereğinin yapılmasına dair Kayseri kadısına gönderilen H. 15 Rebûî'l-evvel 1078/ M. 4 Eylül 1667 tarihli ferman.

Sayfa No : 268

Belge No : 631

Kayseri sakinlerinden Seyyit Mehmet'in, Taşra Kalesi yakınındaki evlerinin eyvanına yaptığı pencerenin kimseye zararı olmadığı halde, bazı kişilerin şirretlik ederek kendisini korkuttuğundan, bunların men edilmesini istediği ve bu sebeple Kayseri kadısına gelen fermanın, kadılık siciline kaydedilip, Seyyit Mehmet'in eline de aynı kaydın verildiğine dair, H. 1 Rebûî'l-âhir 1078/ M. 20 Eylül 1667 tarihli hüküm.

Sayfa No : 268

Belge No : 632

Kayseri sakinlerinden Seyyit Mehmet Efendi; Hunat Hamamı kadınlar kapısı duvarı yanında, kimsenin malı olmayan arsaya dükkan yapmak için Kayseri Mutasarrıfı Hızır Paşa'nın Kaymakamı Osman ağadan belge aldıklarını bildirdiklerine ve kendilerine hüccet verildiğine dair, H. 1 Rebîü'l-âhir 1079/ M. 8 Eylül 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 268-269

Belge No : 633

Efkere Köyü ahalisinin Engil Gölü'ne yakın yerdeki arazide koyun ve diğer hayvanlarını otlattıkları, Sadaret Kaymakamı Vezir Mustafa'ya verilen bu arazi sınırlarının tespit edilerek köylülerin otlaklarına kimsenin müdahale etmesine meydan verilmemesine, kimsenin kanun dışı iş yapmasına müsaade edilmemesine dair, H. 29 Safer 1079/ M.8 Ağustos 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 269

Belge No : 634

Kayseri'deki ismi belirtilmeyen yeniçeri serdarının azledilip, yerine Mehmet'in serdar tayin edildiğine ve emri altında bulunan yeniçeri, acemi oğlanı, topçu ve cebecilerin sevk ve idaresinden sorumlu olduğuna dair, H. 5 Rebîü'l-âhir 1079/ M. 12 Eylül 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 270

Belge No : 635

Kayseri Hacı Mansur Mahallesi, Hatıroğlu Camii'nde imam olan Molla Mustafa'nın, bu göreve layık ve yeterli olduğuna dair verilen, H. 21 Rebîü'l-âhir 1079/ M. 28 Eylül 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 270-271

Belge No : 636

Kayseri'de bulunan şehir kethüdaları Hacı Mehmet ve Uzun Mahmut gönderdikleri yazıda, şehirde menzil bulunmadığından, şehirden geçecek ulaklara şehir subaşları beygir tedarik ederken bu görevin kendilerine kaldığını ve görevlerinin vergi işlerine bakmak olduğunu bildirdiklerinden kanuna aykırı iş yapılmamasına ve adaletli davranılmasına ve herkesin kendi görevini yapmasına dair, H. 2 Muharrem 1079/ M. 12 Haziran 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 271

Belge No : 637

Kayseri'de Muhlisittin Lala Camii'inde günlük bir akçe ile imam olan Şeyh İbrahim, vefat ettiğinden, yerine bu göreve layık ve ehliyetli olan oğlu şeyh Mustafa'nın tayin edildiğine dair, H. 30 Rebiü'l-evvel 1079/ M. 7 Eylül 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 271-272

Belge No : 638

Kayseri'nin Talas Köyü'nden Avans Veled-i Foyser, vefat ettiğinden, mirasının karısı Yarlı, babası Foyser, küçük oğulları Merat, Yasef, Meskur, Uğurlu, Rücvan, büyük kızı Tesliyan, küçük kızı Toldan'a kaldığına dair, H. 25 Rebîü'l-âhir 1079/ M. 2 Ekim 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 272-273

Belge No : 639

Kayseri'nin Gesi Köyü'nden, Simyon Damirli, Maras, Karabet ve Küçük isimli şahısların, gönderdiği arzuhalde, Gesi Köyü'nden Musa, Cebelioğlu, Bayraktar Mehmet, Dağdelenoğlu Ahmet, Oralıoğlu Ali, Hacı Muratoğlu Yunus, Kuzuoğlu Şaban, Kasımoğlu Mehmet, Erbalıoğlu Ömer, Kenanoğlu Kadri, Keçecioğlu Mehmet isimli şakilerin evlerini basıp mal ve eşyalarını gaspettiklerini, zulüm yaptıklarını

bildirdiklerinden, bunların halleri yerinde araştırılıp eğer bildirildiği gibi ise davalarının hukuka uygun olarak görülüp, gerekenin yapılmasına dair Anadolu'da eşkiya takibine görevlendirilen Vezir Mehmet Paşa ve Kayseri Kadısına gönderilen, H. 30 Rebû'l-evvel 1079/ M. 7 Eylül 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 273

Belge No : 640

Kayseri'nin Gesi Köyü'nden, Simyon Damirli, Maras, Karabet ve Küçük isimli şahısların evlerini basıp, eşyalarını gaspettiğini bildirdikleri Gesi köyünden Musa, Cebelioğlu, Bayraktar Mehmet, Dağdelenoğlu Ahmet, Oralıoğlu Ali, Hacı Muratoğlu Yunus, Kuzuoğlu Şaban, Kasımoğlu Mehmet, Erbalıoğlu Ömer, Kenanoğlu Kadri, Keçecioğlu Mehmet isimli şakiler arasındaki dava için, İbrahim Çavuş ve Hüseyin Ağa'nın mübaşir tayin edildiğine dair, H. 18 Rebû'l-âhir 1079/ M. 25 Eylül 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 273

Belge No : 641

Kayseri'de Bostancıbaşı Mescidi ve Zaviyesi'nin şeyhlik ve mütevelliliğinin İsmail'e verildiğine dair, H. 22 Rebû'l-evvel 1079/ M. 30 Ağustos 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 273

Belge No : 642

Maraş'a gidip gelinceye kadar yol üzerinde bulunan kadılar, yeniçeri serdarları ve diğer sorumluların önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen iki kişiye, iki beygir verilip onların geciktirilmemesine ve halka zulmedilmeyip, yolcu yükünün yıktırılmamasına dair, H. 10 Rebû'l-âhir 1079/ M. 17 Eylül 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 274

Belge No : 643

Maraş'a gidip gelinceye kadar yol üzerinde bulunan kadılar, yeniçeri serdarları ve diğer sorumluların önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen iki kişiye, iki beygir verilip geciktirilmemesine ve halka zulmedilmeyip, yolcu yükünün yıktırılmamasına dair, H. 6 Safer 1079/ M. 16 Temmuz 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 274

Belge No : 644

Zamantı Kazası'na bağlı Kızılviran Köyü'nden Permi ve Veled isimli hırsızların, Germir Köyü'nden Halil'in evinden çalıp Avnik?, Tavlusun, Cırlavuk köyleri arasında gizledikleri eşyaların buldurulup sahibine teslimi, bu konuda Musalli Ağa mübaşir tayin olunduğuna, hırsızların hapsedilmesine, Kayseri Mütesellimi Mustafa Ağa'nın Nalbant Osman ile olan davalarının görülmesine ve bütün bunların sonucunun bildirilip bu vesile ile kimseye zulmedilmemesi ve kanun dışına çıkılmamasına dair, Kayseri Efendisi, Zamantı Kadısı ve Kayseri Mütesellimi'ne verilen H. 25 Rebîü'l-âhir 1079/ M. 2 Ekim 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 275

Belge No : 645

Kayseri'de Mehmet Efendi Evkâfı'nın mütevellisi olan Hüsnü, kendi rızasıyla görevini Hüseyin Hüsnü'ye devrettiğinden, bundan sonra bu görevin Hüseyin Hüsnü tarafından yürütüleceğine dair, H. 1 Rebîü'l-âhir 1079/ M. 8 Eylül 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 275

Belge No : 646

Kayseri'de Bayram Paşa'nın yaptırdığı Mevlevihane'nin Neyzenbaşı olan Seyyit Ahmet'in görevine müdahale eden Mahmut'un uyarılıp, müdahalesinin engellenmesi ve

Seyyit Ahmet'in eskiden olduğu gibi, aynı şartlarda görevini yerine getirmesine dair, H. 15 Rebûî'l-âhir 1079/ M. 22 Eylül 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 275

Belge No : 647

Kayseri'de inşa olunan Mevlevihane Vakfı'nın Katibi Mehmet vefat ettiğinden, bu göreve Kayseri Kadısı Ali'nin teklifi ile oğlu Hüseyin'in katip tayin olunduğuna dair, H. 11 Rebûî'l-âhir 1079/ M. 18 Eylül 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 276

Belge No : 648

Kayseri'de Ferhat Bey Vakfı'ndan Gürcü Mescidi'nde, günlük iki akçe ile cüz okuyan Musa Halife vefat ettiğinden, bu göreve Kayseri Kadısı Ali'nin teklifi ile Mehmet Halife'nin cüzhan tayin olunduğuna dair, H. 29 Zilhicce 1078 / M. 10 Haziran 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 276

Belge No : 649

Kayseri'de inşa olunan Mevlevihane Vakfı'nın katibi Mehmet vefat edip, bu göreve tayin olunan Mehmet'in oğlu Hüseyin'in katiplik beratının verildiğine dair, H. 15 Rebûî'l-âhir 1079/ M. 22 Eylül 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 276

Belge No : 650

Kayseri'de Hacı Ferhat'ın Kapanhanı'nda koyduğu Cüz Vakfı'nın mütevellisi Mehmet vefat ettiğinden, yerine oğlu Hüseyin, hak sahibi ve uygun olduğundan, tayin edildiğine dair, H. 15 Rebûî'l-âhir 1079/ M. 22 Eylül 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 277

Belge No : 651

Kayseri Kasabası ahalisinin arzuhalinde, eskiden beri yağ mumu, kasabanın dışındaki mumhanelerde dökülüp, şehrin içinde mumhane yok iken, mumcu grubundan Seyyit Ali, Ömer ve Ali isimli şahısların uygulana gelenin dışında evlerini mumhane yapıp, mum döktüklerine ve bundan da mahallenin kokusu vesairesinden rahatsız olduklarını ve eskiden olduğu gibi şehir dışındaki mumhanelerinde mum dökmelerini istediklerinden, bu durumun belirtildiği gibi ise şikayete meydan verilmeyecek şekilde düzenlemenin yapılmasına, padişah emrine muhalif iş yapılmamasına dair, Kayseri Kadısına verilen, H. 1 Zilkade 1078/ M.13 Nisan 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 278

Belge No : 652

Kayseri sakinlerinden Kasım Dede'nin Divan-ı Hümayûn'a gönderdiği arzuhalde, Kayseri'de kahve bir yerde pişirilmeyip, ekmekçi dükkanlarında kavrulduğunu ve bunun da uygun olmadığını, bundan sonra başka yerlerde kahve pişirilmeyip, vakfettiği dükkanda bu işin yapılmasını istediği; eğer devlete ait kahve kavurma dükkanı yok ise bundan sonra kahvenin vakfedilen dükkanda kavrulmasına dair, Kayseri Kadısına verilen H. 12 Rebîü'l-âhir 1079/ M. 19 Eylül 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 278-279

Belge No : 653

Kayseri'de bulunan Hüseyin Bey Evkâfı'na, vakfın şartları gereği günlük sekiz akçe ile mütevellî olan Hüseyin'e bin yetmiş dokuz senesi Muharrem ayının başından itibaren, bu görevin verildiğine ve kimsenin müdahalesine meydan verilmemesine dair, H. 1 Rebîü'l-âhir 1079/ M. 8 Eylül 1668 berat.

Sayfa No : 279

Belge No : 654

Kayseri'de bulunan Hüseyin Bey Evkâfı mahsulünden birkaç kişinin, vakfın şartları harici bir miktar akçe aldıkları bildirildiğinden, emir vardığı zaman vakıftan alınan para ne kadar ise geri alınıp, vakfa zarar verilmemesine ve bundan sonra vakfa müdahalenin önlenmesine dair, H. 12 Cemâziye'l-evvel 1079/ M. 18 Ekim 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 279-280

Belge No : 655

Kayseri'ye bağlı Molu isimli köy ve başka köylerde, büyük tımar sahibi Ali'nin tasarrufunda olan tımarına dışarıdan müdahale edildiğine ve mahsulüne haksızlık yapıldığını bildirdiğinden, eğer durum bildirdiği gibi ise, buyruldu vardığı andan itibaren haksız vergi alınmamasına ve yazılanın dışına çıkılmayıp, kanunsuz iş yapılmamasına dair, Kayseri Kadısına verilen, H. 15 Şaban 1079/ M. 18 Ocak 1669 tarihli ferman.

Sayfa No : 280

Belge No : 656

Girit Seferine karar verilmesi sebebiyle fazlaca zahireye ihtiyaç olup, zahire nakli zor olduğundan, Mevkûfat Defteri'nde yazılı Kayseri, Karahisar ve Yahyalı Kazalarından her birine düşen arpanın, İstanbul kilesine altmış akçe, ununun her bir kilesine yüz yirmi akçe, her bir baş koyuna ikiyüz yirmi akçe, sade yağının her bir vukiyyesine kırk akçe, balın her bir vukiyyesine yirmi akçe, samanın her bir kantarına otuz akçe, odunun her bir heybesine seksen akçe olmak üzere, bedellerinin acilen tahsil edilip, Dersaadet'e gönderilip, hazineye teslimi ve geciktirilmemesi, fermanda belirtilenin dışında hiçbir şekilde akçe alınmamasına dair Kayseri sancağındaki kadılara, kethüdalara, yeniçeri serdarlarına ve vilayetin ileri gelenlerine verilen, H. 4 Zilhicce 1078/ M.16 Mayıs 1668 tarihli ferman.

Sayfa No : 281-282

Belge No : 657

Sehven yeni numara verilmiş olmakla birlikte, bu hüküm 656 numaralı belgenin devamıdır.

Sayfa No : 282

Belge No : 658

Kayseri sakinlerinden Seyyit Mahmut, tasarrufunda olan tarlalarını, Abdülmecit Efendi oğlu Seyyit Ahmet'in, kadının himayesiyle zaptetdiğini iddia ettiğinden, bu konu ile ilgili Mahmut Ağa mübaşir tayin olunduğundan, eğer durum bildirdiği gibi ise davalarının görülüp, hak sahibinin hakkının teslimine dair, Kayseri Efendisi'ne verilen, H. 5 Cemâziye'l-evvel 1079/ M. 11 Ekim 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 282

Belge No : 659

Mahmut Ağa eliyle kalede hapis olan adamlardan Kara Halil'in, davası olan sekiz adamı yine Mahmut Ağa'ya teslim etmesine, geri kalanların iyi muhafaza edilmesine dair, Kayseri efendisine verilen, H. 9 Cemâziye'l-evvel 1079/ M. 15 Ekim 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 283

Belge No : 660

Üzeyir kazasında, Merkik Derbentçileri'nin ağaları firar edip, emri altındakiler boşta kaldığı bildirildiğinden, bunun doğruluğunun araştırılıp bildirilmesi ve burası geçit yeri olduğundan her yönüyle korunmasına, ağalık yeniden bir kimseye verilinceye kadar buraya bir güvenilir adam konulmasına, dağılan adamların toplanarak, her geçit yerinin muhafazasına dair, Ali Ağa'ya verilen, H. 10 Cemâziye'l-evvel 1079/ M. 16 Ekim 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 283-284

Belge No : 661

Bozulus Türkmenlerinden kırk kadar şakinin, yakalanmaları için ferman çıkarılmış, Ebubekir Ağa da mübaşir tayin olunduğundan, her nerede bu şakiler bulunur ise yakalanıp teslim edilmesi, ihmal ve müsamaha gösterilmemesi, evlerinde saklayanların, yiyecek ve içecek verenlerin ve çarşı pazarda alış veriş yapmalarına müsaade edenlerin cezalandırılmalarına dair, bölge idarecilerine ve sorumlularına verilen, H. 7 Cemâziye'l-evvel 1079/ M. 13 Ekim 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 284

Belge No : 662

Mübaşir marifetiyle belirtilen şahısların davalarının, hukuka uygun olarak görülmesi ve hakkın yerine getirilmesine dair, Kayseri efendisine verilen, H. 16 Cemâziye'l-evvel 1079/ M. 22 Ekim 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 284

Belge No : 662/ a

Kayseri sakinlerinden Selam Ağa tarafından yine Kayseri'de sakin bir zımmiye verilen üçyüz elli kuruş sermayenin Halep'e gidip dönen zımmi tarafından Selam Ağa'ya üç katından fazlası iade edildiği halde kendisinin rencide edildiğine dair H. 23 Cumâde'l-ûla 1079/ M. 29 Ekim 1668 tarihli şikayetidir.

Sayfa No : 285

Belge No : 663

Kayseri'nin Kenar Irmak Nahiyesi, İmaret Köyü ve başka yerlerde, üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Durmuş Ali, vefat ettiğinden, tımarı boş kalmış olup, alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla, Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile, bu tımarın oğlu Hasan'a verildiğine dair, H. 1 Muharrem 1079/ M. 11 Haziran 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 285

Belge No : 664

Mecidiye Köyü'nden Edebalı Osman Bey'in, elinde olan hüccet gereği olarak, kaleden salıverilip güvenilir bir adam kefil tutulup varıldığı zaman davasının görüleceğine dair, H. 16 Cumâde'l-ûla 1079/ M. 22 Ekim 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 285

Belge No : 665

Söz konusu davanın yerinde hukuka uygun görülerek, hakkın yerine getirilmesine itiraz olur ise, huzura gönderilmesine dair, H. 17 Cumâde'l-ûla 1079/ M. 23 Ekim 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 285

Belge No : 666

Kayseri Kazası'ndan Yusuf'un bağını, Mustafa Ağa'nın zabtettiğini ve kendisinin zarar gördüğünden, hakkının verilmesini istediğine dair, H. 25 Cumâde'l-ûla 1079/ M. 31 Ekim 1668 tarihli arzuhal.

Sayfa No : 286

Belge No : 667

Kayseri'nin İslamlı Nahiyesi, Karakinîse Köyü ve başka yerlerde iki bin akçe tımara mutasarrıf olan Hüseyin, Erdel Seferi'ne gelmediğinden, tımar Süleyman'a verilmiş, o da Girit Seferi'ne gelmediğinden, tımarı boş kalmış olup, alaybeyi sancağı altında sefere katılmak şartıyla Kayseri Alaybeyi Mehmet'in teklifi ile, üç bin akçelik tımarın, Mahmut'a verildiğine dair, H. 27 Cumâde-l'ûla 1079/ M. 2 Kasım 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 286

Belge No : 668

Kayseri'de bulunan imam, hatip vs. beratla üzerlerine görev verilenlerin, üzerine Seyyit Mehmet Efendi'nin reis ve muhtar tayin edildiğine, bunların görevlerini tam ve eksiksiz yapmalarına, itiraz edenlerin veya uygunsuz davrananların bildirilmesine dair, H. 29 Cumâde-l'ûla 1079/ M. 4 Kasım 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 286-287

Belge No : 669

Kayseri Kazası'nın, naiplik hizmetinin, Cumâde-l'ûlâ ayının başından itibaren Kadı Ali'den, Kadı Osman'a devredildiğine dair, H. [1 Cumâde-l'ûla 1079] / M. 7 Ekim 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 286-287

Belge No : 669/ a

Rüstempaşa Müderrisi Hafız Şaban'ın Kayseri'ye mutasarrıf tayin edildiğine dair H.1-10 1 Cumâde-l'ûla1079/ M.7-16 Ekim 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 287

Belge No : 670

Kayseri kazası, naiplik hizmetini yürüten Kadı Hafız Şaban'ın, bu görevi bin yetmiş dokuz senesi Cumâde-l'ûla ayının sonundan itibaren Kadı Osman'a devrettiğine dair hüküm.

Sayfa No : 287-288

Belge No : 670/ a

Ankara, Kayseri, Tokat, Sivas, Amasya ve Merzifon kadılıklarında sakin Ermeni murahhasaları, papaz ve keşişleriyle diğer Ermenilerden 1079 senesine mahsuben

kesilmesi gereken meblağı tahsil etmek üzere Ermeni vekil tayin edildiği, Ermenilerden belirtilen miktarların eksiksiz tahsil edilmesi hususunda Ermeni vekile yardımcı olunmasına dair, H. 15 Zilhicce 1078/ M. 27 Mayıs 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 288

Belge No : 671

Yahya Köyü'nden kaybolan ve evleri mühürlendiği bildirilen üç kişinin buldurulup, yerliden itimat edilen kefillerle evlerinin mühürlerinin açılmasına ve davalarının hukuka uygun olarak görülmesine, kefil olmayan ve bulunmayanların ise evlerinin mühürlü kalıp açılmamasına dair, H. 27 Cumâde-l'ûla 1079/ M. 2 Kasım 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 289

Belge No : 672

Kayseri'de düğünlerde meşalecilik yapan Ömer'e, müdahale ve taciz eden Bayezit'in muhakeme edilip, adalet ile hüküm verilmesine ve kimseye zulmedilmemesine, ilgisiz olanların işe karıştırılmamasına, emirlere muhalif iş yapılmamasına dair, Kayseri kadısına verilen. H. 15 Rebû'l-âhir 1078/ M. 4 Ekim 1667 tarihli ferman.

Sayfa No : 289

Belge No : 673

Kayseri'de Osman Paşa'nın yaptırdığı camide, günlük iki akçe ile hizmetçi olan Yusuf vefat ettiğinden, bu göreve uygun olan oğlu Mahmut'un tayin edildiğine dair, H. 1 Şevval 1078 / M. 15 Mart 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 289-290

Belge No : 674

Kayseri'de cizyeye tabi üç bin yirmi sekiz hane olup, iki bin dokuz yüz kırk sekiz haneden iki yüz yetmişer akçe, seksen haneden iki yüz otuz beşer akçe cizyenin, bin

yetmiş dokuz senesine ait olmak üzere toplanıp, cizye defterine kaydedilip gönderilmesi, bu sebeple kimseye haksızlık edilmemesi ve fazla para toplanılmaması veya eksik iş yapılmamasına dair, H. 18 Recep 1078/ M. 3 Ocak 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 290

Belge No : 675

Kayseri sakinlerinden Seyyit Mahmut Ağa'nın, yine Kayseri sakinlerinden Abdülmecit Efendi'nin oğlu ile olan tarla davalarının yerinde hak ve adalete uygun olarak görülmesine, Mahmut Ağa'nın elinde olan fetvalar, iddiasına uygun ise tarlaların Mahmut Ağa'nın tasarrufuna verilmesine dair, Kayseri kadısına verilen H. 30 Ramazan 1079/ M. 3 Mart 1669 tarihli ferman.

Sayfa No : 290

Belge No : 676

Kayseri'de bulunan Hacı Bulam Evkâfı'nın mütevelliliği boş, hizmeti de yapılmadığından, mütevelliliğin kendisine verilmesini isteyen Hüseyin'e, vakfın hizmetlerini yerine getirmek şartıyla mütevellilik verildiğini belirten, H. Rebîü'l-evvel 1079 / M. Ağustos 1668 tarihli berat.

Sayfa No : 291

Belge No : 677

Kayseri'de Hacı Bulam Zaviye'si kapısı önündeki boş arsaya dükkan yapıp, kirasını her sene vakfa vermek isteyen Osman Ağa'ya, senede beş yüz akçe kira vermesi şartıyla, izin verildiğini belirten, Hacı Bulam Zaviye'si Vakfı Mütevellisi Şeyh Şaban'ın H. Cumâde-l'âhire 1079 / M. Kasım 1668 tarihli yazısı.

Sayfa No : 291

Belge No : 677/ a

Kayseri'de sakin Zeytun reayalarının 1078 yılı Mart ayında ödemeleri gereken cizyeleri tahsil etmek üzere Yûsuf isimli şahsın vekil tayin edildiğine dair, H. 8 Cumâde'l-âhire 1079/ M.13 Kasım 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 291

Belge No : 678

Horsana Köyü toprağında, Derviş'in zeametinden olan ve önce Abdi, sonra kardeşi Cafer Efendilerin tasarruflarında olup, bunların vefatıyla boşa kalan tarlanın, Abdülbaki Efendi'nin tasarrufuna verildiğine dair, H. Cumâde-l'ûla 1079 / Ekim 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 291

Belge No : 678/ a

Kayseri Kadısı Ebubekir Südde-i Saadet'e arzuhal göndererek önceden Kayseri mütesellimi olan kendi adamlarından Saçlıoğlu Mustafa'nın zimmetinde olan akçe, istendiğinde vermekte zorluk çıkardığı belirtildiğinden Divan-ı Hûmayun'da ahvali görülmek üzere Astane-i saadet'te hazır bulunması için emir verildiğine dair, H. 21-30 Cumâde'l-ûla 1079/ H. 27 Ekim-5 Kasım 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 292

Belge No : 679

Kayseri Sancağı malından, akçe alıp vermemekte direndiği bildirilen Saçlıoğlu Mustafa'nın, elinde fermanla gönderilen Ömer Ağa'ya teslim edilip, Dersaadet'e gönderilmesine dair, H. 10 Cumâde-l'âhire 1079 / M. 15 Kasım 1668 tarihli hüküm.

Sayfa No : 292

Belge No : 680

Yoz Türkmeni Cemaati'nden Şayile Abdi isimli katili yakalamak üzere fermanla gönderilen Mahmud Ağa'nın hiçbir suçu olmayan ve başka mukataadan olan Türkmen taifesinden İbrahim, Veli, Abdülkerim ve diğer Veli isimli şahısları yakalayıp Kayseri kalesine hapsedtiği, yakalananların bu katilden haberi olmadığından Kayseri kadısına buyuruldu yazılması talebini havi arzuhal.

II. BÖLÜM

BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU

Sayfa No : 195

Belge No : 277

Medîne-i Kayseriye kal'ası sükkânından hâfızu hâzihi'l-vesîka Yûsuf bin Abdullâh nâm kimesne mahfel-i kazada mevlâ-yı utekâsı olan el-Hâc Abdurrahman bin Çalapverdi nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i kitâbdan altı sene mukaddem mezbûr el-Hâc Abdurrahmân beni cemî' mâlından i'tâk ve ihrâc ve ihrâr-ı aslîn zümresine idhâl ve idrâc eylediğini huzûr-ı müsliminde ikrâr ve i'tirâf edüb ve sulbiye kızını bana akd-i nikâh edüb üzerinde hakk-ı veladeden gayrî hakkı ve alâkası kalmamış iken hâlâ yine beni rıkkıyyet üzre istihdâm etmek murâd eder suâl olunub muceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedükde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr mezbûr Yûsuf'dan takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda udul-i ricâlden el-Hâc Hüseyin bin Receb ve Ahmed bin Seyfullâh ve Molla Mehmed bin Veli ve el-Hâc Ali bin Afşar nâm kimesne li eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mezbûr el-Hâc Abdurrahmân târîh-i mezkûrda mezbûr Yûsuf'u cemî' mâlından i'tâk ve ihrâc edüb ihrâr-ı aslîsi zümresine idhâl ve idrâc eylediğini bizim huzurumuzda ikrâr ve i'tirâf etmişidi. Biz bu husûsa bu minvâl üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'ayeti şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın merkûm Yûsuf'un hürriyetine hükm olunub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî 22 min Cumâde'l-uhrrâ li- sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Çukadâr Mehmed bin es-Seyyid Osmân Çelebi

Hasan Efendi bin Ali el-Halîfe

Molla Ebûbekir bin el-Hâc Mehmed

Ahûhu el-Hâc Ömer

Es-Seyyid Ahmed Çelebi

Sayfa No :195

Belge No : 278

Medîne-i Kayseriye'ye tâbi' Dadasun nâm karye sükkânından hâfîzu hâzihi'l-vesîka Mustafa bin Hasan ve Bekir bin Ali ve Üveys bin Ömer nâm kimesneler vesâirleri meclis-i şer' de karye-i Mancusun sükkânından el-Hâc Hamza Çelebi ve el-Hâc Mehmed bin Kapucî Süleymân Bey ve Abdullâh Çelebi bin Abdülkerîm Efendi ve el-Hâc Ali ibn-i el-Hâc Ahmed ve Mustafa ibn-i Arslan Ali ve Ali bin Hasan Bey nâm kimesneler muvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb karyemizin hâne-i avârzına bağı top raklarını mezbûrlar ve gayrîleri alub zirâ'at ve tasarruf etmeleri ile karyemiz re'âyâsı fakru'l-hâl olmağ la hâne-i avârzına vârid olan tekâlîfden her biri za'îf olub iktidârımız olmamağın cemâ'at-ı mezbûrdan tasarruf eyledükleri tarlalar içün hâllerine göre hâne-i avâriz sâlyânesi taleb eylediğ imizde teslîmden imtinâ' ederler. Suâl olunub kânûn üzre sâlyânesi aliverilmek matlûbumuzdur dedüklerinde inde's-suâl mezbûrdan Hamza Çelebi ve el-Hâc Mehmed ve Abdullâh Çelebi ve el-Hâc Ali ve Mustafa Beşe ve Ali cevâblarında karye-i mezbûre toprağında tarlaları olduklarını tâli'an ikrâr ve i'tirâf etdüklerinden sonra müdde'iyûn-ı mezbûrûnun yedlerinde fetvâ-yı şerîfeye nazar olundukda bir karyenin re'âyâsının hâllerine za'af târî olub ekserî yerlerini civârında olan karyelerin re'âyâsı zirâ'at edüb müntefi' olsalar karye-i merkûmeye nâzil olan tekâlîf-i sultâniyesi evvel hâricten zirâ'at edenler dahi intifâ'larına göre parasını vermek lâzım olur mu el-cevâb olur (...) mukâbelesinde müretteb eder deyü buyurulmağın ber müceb-i fetvâ-yı şerîfe tasarruf eyledikleri yerlere göre hâne-i avâriz vârid olan tekâlîfden tarlalarına isâbet eden sâlyânelerini edâya tenbîh birle mâ hüve'l-vakı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî 22 min Cumâde'l-ûlâ li sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

es-Sâbıkûn

Sayfa No : 195-196**Belge No: 279**

Medîne-i Kayseriye sükkânından hâfîzu hâzihi'l-vesika es-Seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Derviş Ali nâm kimesne mahfel-i kazâda Süleymân Çelebi ibn-i Halil Çelebi mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Süleymân Çelebi'nin bana kırksekiz gurus deyni olduğunu mukırr ve mu'terif olub imzâ ve hatmi müştemil deyn temessükü dahi vermişiken hâlâ taleb eylediğinde edâdan imtinâ' edüb sual olunub şer'le alıverilmek matlûbumdur dedükte abd-i mezbûr Süleymân Çelebi cevâbında fi'l-hakîka müddeî-i mezbûr Seyyid Hüseyin Çelebi'ye kırksekiz gurus deyni olub imzâ ve hatmi müştemil deyn temessükü verdiğini tav'an ikrâr ve i'tirâf etmeğin ikrâr mûcebince meblağ-ı mezkûru müddeî-i mezbûra edâ etmek üzre merkûm Süleymân Çelebi'ye tenbih birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min Cumâde'l-ûlâ li- sene tis'a ve seb'in ve elf .

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin el-Hâc Hüseyin Bey

Mehmed Efendi bin İskender

Hüseyin Çelebi bin el-Hâc Abdi Bey

Ahmed Çelebi Efendi

Sayfa No : 196**Belge No : 280**

Medîne-i Kayseriye'de Bağçivanî mahallesi sâkinelerinden Râbi'a bint-i Hâmid nâm hâtûn ve zevc-i mutallakı olan Halil bin İbrâhîm nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Halil'in zimmetinde mutakarrir ve ma'kûdun aleyh olan

dört bin akçe mehr-i müeccelime ve nafaka-ı iddetime ve iş bu sadr-ı sagîre kızlarımız Fatma ve Satu'nun nafaka ve kisvelerini taleb eylediğimde edâdan imtinâ' eder suâl olunub şer'le aliverilmek matlûbumdur dedükde gıbbe's-suâl mezbûr Halîl mehr-i mezkûrun mikdârını inkâr ile mukâbele edecek müdde'yye-i mezbûreden mehr-i mezkurun miktârını mütebeyyin beyyine taleb olundukta udûl-i müslimînden Kerîm bin Ahmed ve Enbiya bin Müslim nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde'yye-i mezbûre Râbi'a merkûm Halîl'e akd-i nikâh olduğu hinde mehr-i müeccelinden iki bin akçe mehr-i müeccel tesviye olduğuna şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-takrîr ve tahrîr şehâdetleri makbûle olub mehr-i müsbitin edâsına merkûm Halîl'e tenbîh-i şer'î olduğundan mâ'adâ mezbûre Râbi'a'nın iddeti munkaziye oluncaya değin ve sağıretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve bahâları için târîh-i kitâbdan her birine yevmî beş akçe nafaka farz ve takdîr olunub vakt-i zarûrette istidaâe ve hîn-i zaferde rucû'a mezbûre Râbi'a'ya izn birle iş bu vesîka ketb olunub yedine def ' ve îm olundu.

Hurrire fî 20 min Cumâde'l-ûlâ li- sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

es-Seyyid el-Hâc Mahmûd Çelebi

es-Seyyid Halîl Çelebi Ali

Kal'a kethudâsı Halîl Ağa Ahmed Çelebi

Sayfa No : 196-197

Belge No : 281

Medîne-i Kayseriye muzâfâtından Yahyalı nâhiyesine tâbi' nefsi-i Yahyalı sâkinlerinden hafız-ı hâzihi'l-vezîka Veî bin el-Hâc Sinân nâm kimesne meclis-i şer'de takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûre mahallâtından Huand Mahallesi sükkânından olub gâib-i ani'l-meclis Ali Efendi'nin zevce-i menkûhası ve benim li-ebeveyn hemşîrem Aişe nâm hâtûnun hakkında üveyi oğulları olan Mahmûd Çelebi ve Salih Çelebi hilâf-ı vakı' ifk ü iftirâ ve garaz-ı fâsidleri sebebiyle buhtân edüb ırzına şe'n tereddüb edecek isnâd

eylediklerinde mezbûre Aişe'nin keyfiyet-i hâli suâl olunub vuku'ı üzre tahrîr olunmak matlûbumdur dedükde mahalle-i mezkûre sükkânından fahrü'l-mehadim es-Seyyid Emrullâh Çelebi ve es-Seyyid Abdülmü'tî Çelebi ve İmam el-Hâc Yahyâ Çelebi ve es-Seyyid Abdüsselâm Çelebi bin Hüseyin Bey ve Seyyid Ömer Çelebi bin es-Seyyid Abdülgani Çelebi ve el-Hâc Mustafa bin Bekir ve Bektaş bin Mustafa ve Murtaza bin el-Hâc Mustafa nâm kimesneler vesâirlerine suâl olundukda her biri cevâblarında mezbûre Ayşe Hâtûn kendi hâlinde ırzı ve vakârı ile mukayyede bir sâliha ve mestûre hâtûn olub hakkında eyledükleri kıl-u kâl ifk u iftira ve kizb-i sarîhdir deyü her biri mezbûrenin hüsn-i hâli şehâdet eylediklerinde ma hüve'l-vakı' bi't-talep ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min Cemâde'l-ûlâ li- sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mahmûd Beşe Kethüdayeri

El-Hâc Mehmed Abdi Ali

Ali Kethüda İsmâ'îl

Es-Seyyid Osman Çelebi

Sayfa No : 197-198

Belge No: 282

Medîne-i Kayseriye'ye tâbi' Mancusun nâm karye sükkânından el-Hâc Hamza Çelebi ve el-Hâc Mehmed ve Ömer ve Ali evlâd-ı el-Hâc Süleymân Bey ve Abdullah Çelebi ibn-i Abdülkerîm Efendi ve el-Hâc Ali Çelebi ibn-i Ahmed ve diğeri Ali bin Hasan Bey ve Mustafa Beşe ibn-i Arslan Bey nâm kimesneler meclis-i şer'î şerîf-i lazimü't-tevkîrde vakf-ı âti'l-beyâna li-ecli't-tescîl mütevellî nasb eyledükleri Abdi Bey mahzarında her biri ikrar-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb mâl-i müştarekimizden bi'l-ittifâk rızamız ile onsekiz guruh vakf ve habs eyleyüb meblağ-ı mezkûr beher sene mütevellî yedille vech-i şer'î üzre irbâh ve istirbâh olunub hâsıl-ı erbah ve ve nemâsı Dadasun nâm karyenin âne-i avârızına vâride emr-i tekâlifinden karye-i mezbûre Dadasun'da vâkı' olan tarlalarımıza isâbet eden sâlyânesine harc ve sarf oluna deyü şart eyleyüb meblağ-ı mezkûru mütevellî-i merkûm Abdi Bey'e teslîm edüb ol-dahi ahz u kabz etmeğle emr-i

vakf tamâm olduktan sonra vakıfûn-ı mezbûrûn kelâmlarını semt-i âhara ircâ' edüb eimme-i selase-i müctehidîn rıdvanullâhi te'âlâ aleyhim ecma'ın katlarında vakf-ı derâhîm ve denânîrin sıhhat ve cevâzına mesâğ yoktur. Meblağ-ı mezkûr istirdâd edüb yine mülklerini ilhâk etmek taleb eyledüklerinde mütevellî cevâbında eğerçi vakf-ı merkûm müşârûn ileyhim rahimehümu'llâh katlarında câiz ve sahîh değildir lakin İmâm-ı Züfer aleyhi'r-rahme mine'l-miski'l ezfer mezhebinde Ensârî aleyhirrahmetullah rivâyeti üzre sıhhat ve cevâzına binâen reddetmek imtinâ' edüb hükm taleb eyledükde hâkim-i muvakkı'u'l-kituba leh ve hüsn-i meâb hazretleri cânib-i vakfı evlâ görüb sıhhat ve lüzûmuna âlimen bi'l-hilafi'l-cârî beyne'l-eimmeti'l-eşrâf hükm etmeğin vakf-ı mezkûr vech-i meşrûh üzre vakf-ı müebbed ve habs-i muhalled olduktan sonra karye-i mezbûr Dadasun ahâlîsinden olub iş bu hâzırûn bi'l-meclis olan Abdi Bey ve Mustafa ve Bekir ve Üveys ve Ali ve Veli ve Mustafa nâm kimesneler vesâirleri vâkıfûn-ı mezbûrûn mahzarlarında her biri ikrâr edüb ba'de'l-yevm bizim cemâ'atimizden birimiz vâkıfûn-ı mezbûrûndan karyemizde olan tarlaları için karyemize vârid olan hâne-i avârız (s. 198) sâlyânesinden ve tekâlîf-i sultâniye ve şâkkadan sâlyâne taleb etmeyelim eğer taleb edersiz lede'l-hükkâm mesmû'a ve makbûle olmaya dedüklerindeâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min Cumâde'l-ûlâ li-sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Çukadâr Mehmed Beşe

Ahmed Çelebi Emin

es-Seyyid Ahmed Çelebi Abdullah Efendi

el-Hâc Mehmed bin Arab Ali

Mahmûd bin İsmâ'îl

Mellâhî Ali

Sayfa No : 198

Belge :283

Medîne-i Kayseriye'de Bektaş Mahallesi sâkinlerinden İskender ve Ayan veled-i Hatar nâm zımmîler asaleten ve kız karındaşları Ögrül ve Enha ve Sane nâm nasrâniyeler taraflarından husûs-ı âti'l-beyânı ikrâra vekîl olub Süleyman bin Abdurrahmân ve İbrâhîm bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûr İskender vekâleten meclis-i şer‘de hâmil-i hâze’s-sifr Yagob veled-i Kostantil nâm zımmî muvâceheten bi'l-asâle ve bi'l-ve(kâle) her biri ikrâr-ı şer‘î ve takrîr-i kelâm eyledükde mahalle-i mezbûrede vâkı‘ bir tarafı Nikol mülkü ve bir tarafı Yagob mülkü ve bir tarafı Murad mülkü ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd bir bâb hâne ve bir oda bir havluyu müştemil mülk-i mevrûsumuz olan menzilimizi bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile yüzon esedî guruşa merkûm Yagob'a bey‘ u teslîm edüb semeni olan meblağ-ı mezkûr yüzon esedî guruşa mezbûr Yagob yedinden tamâmen ahz u kabz eyledik ba‘de'l-yevm zikr olunan menzil merkûm Yagob'un mülk-i müşterâsı olub keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olsun dedüklerinde gıbbe't-tasdîki' ş-şer‘î mâ hüve'l-vâkı‘ bi't-taleb ketb olundu.

Fi 24 min Cumâde'l-ûlâ li- sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Abdülmümin Halife bin Hasan

Şeyh Mehmed bin Osman

Börekçi el-Hâc Abdülfettah

El-Hâc Nasûh bin Ya‘kûb

El-Hâc Veli oğlu Şa‘bân Çelebi

Süleyman bin Hasan

Mustafa Halîfe bin İbrahim

Abdülkerîm ibn-i El-Hâc Bali

El-Hâc Yusuf bin Ya‘kûb

Ya‘kûb Himmet

Sayfa No : 198

Belge No: 284

Medîne-i Kayseriye'den Karakürkçü Mahallesi sâkinelerinden Asiye bint-i (boş) nâm hâtûn tarafından hibe-i âti'l-beyânı ikrâra vekîl olub mezbûreyi ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan Molla Mustafa bin el-Hâc Mehmed ve el-Hâc Ahmed bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Ali Halîfe bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkîrde hâfız-ı hâzihi'l-kitâb Ahmed bin Mustafa nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem mezbûre Asiye mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı Gâzî Ramazan Beşe menzili ve bir tarafı Abdülcebbâr nâm kimesne menzili bir tarafı zimmî Mağdisi menzili ve bir tarafı Molla Mustafa menzili ile mahdûd bir bâb hâne ve bir oda ve bir örtme ve bir kilâr ve bi'r-i mâ ve bir sofayı müştemil olan mülk-i menziline ve menzil-i mezkûrun içünde olub evâni-i nühâs ve ferş ve bisât mekûlesi olan eşyâsını ba'de't-tahliye hibe-i sahîha-i şer'îyye ile mezbûr Ahmed Çelebi'ye hibe ve teslîm ve temlîk edüb ol-dahi meclis-i hibede ittihâb ve tesellüm ve kabz ve temellük eyledi. Ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkur ve eşyâ-i merkûme mezbûr Ahmed'in mülk-i mevhûbu olub keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedükde vekîl-i mezbûrun vech-i meşrûh üzre carî olan ikrârını el-mukırrı leh el-merkûm Ahmed bi'l-muvâcehe tasdîk ve kabûl etmeğin mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ışrîn min Cumâde'l-ûlâ li-sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

es-Seyyid Osman Çelebi

Şeyh Abdülfettâh

Molla Abdi

Asaf Seydi Çelebi

Abdülcebar

El-Hâc Haydar

El-Hâc Mahmûd el-Hâc Sefer

Hasan Serrâc İbrahim

Hacı Hüseyin

Yusuf Çelebi

Serrâc İbrâhîmi

Ve gayruhum

Sayfa No : 199

Belge No : 285

Medîne-i Kayseriye'de Bağcivani Mahallesi sükkânından hâfız-ı hâze'l-kitâb el-Hâc Ebûbekir bin Yûnus nâm kimesne mahfel-i kazâda yine medîne-i mezbûreden Hâib ve zevcesi Maryem nâm kimesneler âcehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem mezbûrân Haib ve Maryem nâhiye-i Belbaşı'nda vâkı' ma'lûmü'l-hudûd olan bağı kendilerin mülkleri olmak vechi üzre yüzkırkaltı guruşa bana bey' ve semenini kabz etmişler idi. Ben dahi vech-i meşrûh üzre iştirâ eylemişidim. Hâlen bağ-ı mezkura mezbûre Maryem'in oğlu Yûsuf nâm kimesne müstehakk çıkub istihkâk-ı şer'î ile bağ-ı mezkûru elinden alınmağın hâlâ semen-i mezkûre mezbûrlara mürâca'at eylediğinde mezbûrân teslimden imtina' ederler. Suâl olunub semen-i mezkûr mezbûrân Hâib ve Maryem'den şer'le alıverilmek matlûbumdur dedükte gıbbe's-suâl mezbûrân Hâib Maryem cevâblarında fi'l-hakîka târîh-i mezkûrda salifu'z-zikr bağı merkûm el-Hâc Ebûbekir'e yüzkırk esedî guruşa bey' ve semenini kabz eyledüklerini tâbi'an her biri ikrâr ve i'tirâf eyledüklerinde semen-i mezkûr yüzkırk guruşu mezbûr el-Hâc Ebûbekir'e edâ vü îm etmek üzre mezbûran Hâib ve Maryem'e tenbîh birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ışrîn min Cumâde'l-ûlâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin Hacı Abdi

Seyyid Mahmûd Çelebi bin Süleyman Çelebi

Ahmed Halîl bin İbrâhîm

Ali Kethüdâ bin İsmail

Arapzâde Hacı Mehmed

Sayfa No : 199

Belge No : 286

Medîne-i Kayseriye'de Yenice Mahallesi sükkanından hâfız-ı hâzihi'l-vesîka Selim Çavuş mahfel-i kazada Hızır bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem mezbûr Hızır'dan onüç guruş ile üç kile buğday istidâne ve kabz eyleyüb meblağ-ı mezkûru ve buğdayı mezbûrdan talep eylediğinde huzûr-ı müsliminde tâyi'an ikrâr ve i'tirâf etmişidi. El-hâletü hâzihi mezbûrdan talep eylediğimde teslîmden imtinâ' etti suâl olunub şer'le aliverilmek matlûbumdur dedükde gıbbe's-suâl mezbûr Hızır cevâbında husûs-ı mezkûru bi'l-küllîye inkâr etmeğin mezbûr Selim'den takrîrine muvâfık beyyine talep olundukta udûl-i müslimînden Hüdaverdi bin İlyas ve Mehmed bin Abdüssettar nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mezbûr Selim Çavuş merkûm Hızır'dan onüç guruş ile üç kile buğday talep eyledükde bizim huzûrumuzda tâyi'an ikrâr ve i'tirâf etmeyin ikrârına şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eyledüklerinde şehâdetleri makbûle olmağın mûcebince meblağ-ı mezkûru ve üç kile buğdayı mezbûr Selim Çavuş'a edâ etmek üzre mezbûr Hızır'a tembîh-i şer'le mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min Cumâde'l-ûlâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Bey Çavuş Kethüdâyiri

Ahmed Çelebi bin Hacı Abdi

Çukadar Mehmed Beşe

Abdullah bin Ebûbekir

Sayfa No : 199- 200

Belge No : 287

Medîne-i Kayseriye'de Hisayünlü Mahallesi sâkinlerinden Yusuf bin Abdullah nâm kimesne mahfel-i kazâda vilâyet-i Anadolu'nun eşkiyâ müfettişi olan vezîr-i rûşen-zamîr sa'âdetlû Mehmed Paşa taraf-ı refî'lerinden buyuruldu ile medîne-i mezbûre sükkânından Mustafa Bey ibn-i Abdullah nâm kimesne üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem hâlik olan babam Karagöz nâm zimmî hâl-i hayâtında iken mu'âmele-i şer'iyeye tarîki ile elli kıt'a esedî gurus mezbûr Mustafa Bey'den istidâne ve kabz edüb altmış guruşa bir sene devr-i şer'î ve ilzam-ı ribh etdükde meblağ-ı mezkûr (s. 200) etdükde meblağ-ı mezkûr baba hâlik-i merkûmun zimmetinde bilâ devr durmağla mezbûr Mustafa Bey'in birkaç seneden berû bilâ devr babam merkûm Karagöz'den ve benden beşyüz yetmişbeş gurus almağın sene evvelinde olan devr-i şer'î mücebince mezbûr Mustafa Bey'in makbûzu olan meblağdan altmış guruşdan ziyâde bila devr(de)n olan fazlası hâlâ mezbûr Musatafa Bey'den istirdâd murâd eylediğimde teslîmden imtinâ' eder. Suâl olunsun dedükde gıbbe's-suâl merkûm Mustafa Bey cevâbında bundan akdem mezbûr Karagöz hâl-i hayâtında benden mu'âmele-i şer'iyeye ile elli gurus alıp müddet-i ma'hûde tamâmında meblağ-ı mezkûrun asıl mâlını ve ribhi ba'zısın merkûm Karagöz'den ve ba'zısın oğlu mühtedî mezbûr Yusuf'dan cem'an altmış gurus aldım ziyâde almadım deyü inkâr etmeğın mezkûr Yusuf'dan ziyâdesine beyyine taleb olundukta ba'de'l-mühel ityân-ı beyyineden âciz olmağın istihlâf eyledükde mezbûr Mustafa Bey alâ vakfi'l-mesûl halef-i billahi'l-alıyyi'l-azîm itmeğın mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min Cumâde'l-ûlâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin el-Hâc Abdi Beşe

Arabzâde el-Hâc Mehmed

Ali Kethüda bin İsmail

Çukadar Mehmed bin Ahmed bin Abdullah

Ve gayruhum

Sayfa No : 200

Belge No : 288

Kaza-i Develü sükkânından hâfizu hâzihi'l-vesîka Bektaş bin İbrahim nâm kimesne mahfel-i kazâda Medîne-i Kayseriye'ye tâbi' Kızılviran nâm karye sâkinlerinden Ömer bin Receb nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem mülk-i müşterâm olub sağ kulağı delik ve boynuzlarının arası sarı ve önü oyuk nişânesi olan bir re's öküzüm mülkümden zâyî' olmuş idi. Hâlâ mezbûr Ömer'in yedinde buldum su'âl olunub şer'le alıverilmek matlûbumdur dedükte gıbbe's-suâl mezbûr Hızır cevâbında evsaf-ı mezkûre ile mevsûf olan öküzü iş bu hâzır bi'l-meclis Yusuf Bey bin Abdullah nâm kimesneden sekiz esedî guruşa iştirâ eyledim merkûm Bektaş'ın mülk-i müşterâsı olduğu ma'lûmum değildir deyü inkâr ile mukâbele edecek müdde'î-i mezbûr Bektaş'dan da'vâsına mutâbık beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-Hâc Ali bin Mustafa ve Mehmed bin Bayram Hoca nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olub hâlâ mu'âyene ve müşâhede olunan öküz müdde'î-i mezbûr Bektaş'ın mülk-i müşterâsı olduğu ma'lumumuzdur. Biz bu husûsa bu vech üze şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eyledüklerinde şehâdetleri makbûl olduktan sonra zikr olunan öküzü âhara bey' veya hibe ve taraf-ı şer'îyyeden bir tarîk ile mülkünden ihrâc etmediğine müdd'î-i mezbûr Bektaş'a yemîn teklîf olundukda ol-dahi alâ vafaaki'l-mesûl halef-i billâhi'l-aliyyi'l-azîm etmeğin zikr olunan öküzü merkûm Bektaş'a edâ ve teslîm etmesine tenbîh-i şer'î olunub mezbûr Ömer merkûm Yusuf üzerine semenine müraca'at etmek üze iş bu vesîka bi't-taleb ketb olundu.

Hurrira fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min Cumâde'l-ûlâ li- sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Çukadar Mehmed Beşe

Abdi Bey Ebûbekir

Seyyid Osman Çelebi

Osman Bin Halil

Sayfa No : 200-201

Belge No : 289

Medîne-i Kayseriye'den Hasan Fakih Mahallesi sâkinlerinden İsmail bin Yusuf ve Mehmed bin Osman nâm kimesneler meclis-i şer' de hâfızu hâzihi'l-vesîka Mahmud Dede bin Pir Ahmed ve Çelebi oğlu Ali nâm kimesneler mahzarlarında tav'an ikrâr ve i'tirâf edüb bundan akdem vefât eden ammiyemiz Zeyneb bint-i Himmet nâm hâtûn hâl-i hayatta iken nâhiye-i Çağşak'da vâkı' bir tarafı Rıdvan bağı ve bir tarafı Hamza Dede bağı ve bir tarafı Fadime Ana nâm hâtûn bağı ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd olub bir bâb menzil ve eşcar-ı kürûmı müştamil bir kıt'a bağının bir mikdârını otuz esedî guruşa mezbûrân Mahmud Dede ve Ali'ye bey' u teslîm edüb (s.201) kabz-ı semen ve teslîm-i bey' edüb bir onbulunu bey'den hâric kalub bi hasebi'l-irs ikimize intikâl etmişidi. El-hâletü hâzihî zikr olunan bir onbul bağı dahi on iki esedî guruşa mezbûrân Mahmud'dan ve Ali'ye bey' u teslîm edüb kabz-ı semen ve teslîm-i bey' eyleyüb hudûd-ı mezkûre ile mahdûd olan bağın cümlesi mezbûrân Mahmud'dan ve Ali'nin mülk-i müşterâları olub vechen mine'l-vücûh bizim alâka ve medhalimiz kalmamışdır dedüklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ışrîn min Cumâde'l-ûlâ li- sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Abdülmümin Halîfe Hakkı Dede

Mehmed bin Hamza

Abdülkerim bin el-Hâc Ali

El-Hâc Ali bin Abdullah

Mustafa el-Hâc Veli

el-Hâc Nuh Ali bin Hasan

Ali bin Cafer

Ve gayruhum mine'l-hâzırûn

Sayfa No : 201

Belge No : 290

Medîne-i Kayseriye'de Lala Mahallesi'nden iken vefât eden Mustafa nâm kimesnenin Hüseyin nâm oğlunun savb-ı şer' de vâsi'-i mensûbesi olan ammiyesi Meryem bint-i Hüseyin nâm hâtûn meclis-i şer' de Yusuf Beşe ibn-i Mahmud Halîfe nâm kimesne mahzarında bi'l-vesâye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb sağîr-i mezbûrun vâlidesi olub bundan akdem vefât eden Alime bint-i Molla Ali nâm Hâtûn'un vârisi sadrî oğlu sağîr-i mezbûr Hüseyin'e münhasıra iken mezbûr Yusuf Beşe müteveffâ-yı merkûme Halîme'nin muhallefâtından olub mahalle-i mezkûrede vâkı' inde'l-ahâlî ma'lûmü'l-hudûd mülk menziline ve dokuz tane sim dökme ve on iki kıt'a evâni-i nühâs ve bir hamır leğeni ve bir kazgan-ı kebîr ve tecemmülât-hâne ve esâs-ı beyt makûlesi olan eşyâyı merkûm Yusuf Beşe bî-vech zabt eder su'âl olunub ta'arruzdan men' olunmak matlûbumdur dedükde gıbbe's-su'âl mezbûr Yusuf Beşe cevâbında ben müteveffât-ı mezbûre Halîme'nin li-ümm karındaşı olub müteveffât-ı mezbûreden vâris olduğum cihetten zabt eylediği muhallefât müteveffât-ı merkûme Halîme'nin olduğunu ikrâr etdükde müteveffât-ı mezbûre Halîme'nin sadrî oğlu oldukca mezbûr Yusuf vâris olmadığı kütüb-i mu'teberândan mestûr ve musarrah olmağın müteveffât-ı mezbûrenin muhallefâtından merkûm Yusuf Beşe'nin kabz eylediği menzili ve eşyâyı vasî-i mezbûre Kerim'e teslîm etmek üzre mezbûr Yusuf Beşe'ye tenbîh birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî 27 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin el-Hâc Abdi Beşe

diğer Ahmed Çelebi bin Mazlum

Ali Beşe ibn-i el-Hâc Mahmud

Ebu Bekir bin Yerli

Muhzırbaşı Abdi

Sayfa No : 201- 202

Belge No : 291

Medîne-i Kayseriye'de Hasanilü cemâ'atinden Deliklitaş Mescidi cemâ'atinin hâne-i avâızları vakfının mütevellîsi olan hâfız-ı hâzihi'l-vesîka el-Hâc Ahmed bin Receb nâm kimesne meclis-i şer' de cemâ'at-i mezkûreden olub târîh-i kitâbdan iki buçuk sene mukaddem vefât eden merhûm Hacı Receb'in oğlu olub kendinden sonra vefât eden Şaban Bey'in sulbî kebîr oğlu ve muhallefâtına vazû'u'l-yed olan Ömer nâm kimesne mahzarında bi't-tevliye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb merhûm-ı mezbûr Hacı Receb hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sihhatinde iken bi emri'llâhi te'âlâ bana ecel isabet edüb vefat eylediğimde etîb mâlîmdan yirmibeş gurus nakd ve bir yaka yeşil iskarlat çuka ferâce cemâ'at-i mezkûrenin hâne-i avâızlarına vakf olub vakf-ı merkûmun mütevellîsine teslîm olunsun deyü vasiyet edüb ba'd zamân musırzan fevt oldukda hâlâ meblağ-ı mezkûru ve çukayı vakf için mezbûr Ömer'den tevliyetim hasebiyle taleb eylediğimde teslîmden imtinâ' eder su'âl olunub şer'le aliverilmek matlûbumdur dedükde gıbbe's-suâl mezbûr Ömer husûs-ı mezkûru inkâr etmeğın mütevellî-i mezbûr el-Hâc Ahmed'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden olub asker tâifesinden İbrahim bin el-Hâc Veli Halîfe ve Ali Çelebi ibn-i Veli Bey nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub istişhâd olundunduklarında fi'l-hakîka merhûm mezbûr Hacı Receb hâl-i hayâtında iken bizim (s.202) huzûrumuzda cemâ'at-i mezkûrenin hâne-i avâızlarına yirmi beş gurus nakd ve bir yeşil iskarlat çuka ferâce vakf olub ba'de'l-vefât muhallefâtımdan ihrâc ve vakf-ı mezkûr mütevellîsinin teslîm olunsun deyü vasiyet edüb musırzan fevt oldu biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eyledüklerinde ba'de ri'âyet-i şerâitî'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın meblağ-ı mezkûru ve ferâceyi mütevellî-i mezbûra teslîm etmek üzre mezbûr Ömer'e tenbîh birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min Cumâde'l-ûlâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Cebeci Mehmed bin Osman

Ömer bin Abdullah tâbi'-i Paşa Efendi

El-Hâc Süleyman bin Osman an karye-i Sakar

Çukadâr Mehmed Beşe

Ahmed bin Abdullah

Seyyid Osman Emrullah

Sayfa No : 202

Belge No: 292

Medîne-i Kayseriye kal'ası sâkinlerinden el-Hâc Mahmud Çelebi ibn-i el-Hâc Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lazımu't-tevkîrde kendüye rüknü mu'terif olan iş bu orta boylu sarı kaşlı ela gözlü ru'yeti'l-asl hâfız-ı hâze'l-kitâb Ali bin Abdullah nâm gulâm mahzarında bi't-tav'ı's-sâf ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb evsâf-ı mezkûre mevsûf olub abd-i memlûkum olan mezbûr Şâhin'i hasbeten lillahî te'âlâ ve taleben bi merzâti rabbihi'l-mevlâ ve amelen bimâ kâle'n-nebiyyü'l-muhtâr men i'taga rafa'ahû mü'mineten i'takallâhu te'âlâ lâkin li külli uzvin minhâ bi uzvihî mine'n-nâr fehvâ-yı şerîfi üzre cemî' mâlîmdan i'tak ve tahrîr ve ikrâr-ı müslimîn zümresine idhâl ve idrâc eyledim. Mezbûr sâmi'în ba'de'l-yevm sâir ahrar-ı müslimîn gibi hür olub üzerinde mevâliyçün sâbit olan hakk-ı velâdan gayrı hakkım kalmadı dedükde mukırr-ı mezbûrun ikrâr-ı meşrûhunu mezbûr âhin bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğin mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî'l-yevmi's-sâmin ve'l-işîn min Cumâde'l-ûlâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât Kasım Efendi bin Şaban Efendi

el-Hâc Ali Efendi imâm-ı kal'a

İbnetuhumâ Nûr Çelebi ve Evhadüddin Çelebi

Molla Ebûbekir ibn-i el-Hâc Mehmed

Mahmûd bin İsmâil

el-Hâc Mehmed bin Arab Ali

Kalaycı Ali

Çukadâr Mehmed Beşe

Ehûhumâ el-Hâc Ömer ve el-Hâc Ali

Sayfa No : 202-203

Belge No: 293

Medîne-i Kayseriye'de Lala Mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Kâmile bint-i Şaban nâm hâtûnun vâlikesi Asiye bint-i İsmail nâm hâtûn meclis-i şer‘de müteveffât-ı mezbûre Kâmile'nin zevci ve terekesine vâzı‘u‘l-yed olan hâfızu hâzihi‘l-vesîka Süleyman bin Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb kızım müteveffât-ı mezbûrenin muhallefâtından olub mezbûr Süleymanın zabt eylediği bir leğen ve bir sîm-raht kuşak ve bir köhne taralı ve bir alaca kaftânlar ve bir tencere ve bir tas ve bir yorgan ve bir döşek ve on guruş nakidden ve mezbûr Süleyman'ın zimmetinde mütekarrır ve ma‘kûdun aleyh olan on bin akçe mehr-i müeccelinden irs-i şer‘le bana intikâl eyleyen südüs hisse-i irsiyemi taleb eyledükde teslîmden imtinâ‘ eder. Suâl olunub şer‘le alıverilmek matlûbumdur innde’s-suâl mezbûr Süleyman cevâbında mezbûre Kâmile hal-i hayâtında zikr olunan onbin akçe mehr-i müeccelinin altıbin akçesini bana hibe etmişidi dedükde emrû‘l-inkâr mezbûr Süleyman takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Ahmed bin Mehmed ve el-Hâc Ali bin Arslan Bey nâm kimesneler li ecli’s-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi‘l-hakîka merhûme mezbûre Kâmile hâl-i hayâtında iken zevci merkûm Süleymân'ın zimmetinde olan onbin akçe mehr-i müeccelinin altıbin akçesini bizim huzûrumuzda mezbûr Süleyman'a hibe eyledi idi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz (s.203) deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyet-i şerâiti‘l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra bâkî kalan dört bin akçe mehr-i müeccelinden ve zikri mürûr eden muhallefâtdan mezbûr Asiye‘ye kassâm defteri mûcebince yetmişaltı semün isâbet etmeğın mezbûr Asiye meblağ-ı mezkûru merkûm Süleyman’dan ahz u kabz edüb müteveffât-ı mezbûrenin mîrâsına müte‘allık da‘vâdan merhûm Süleymân'ın zimmetini ibrâ etmeğın mâ hüve‘l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu fi‘l-yevmi’s-sâmin ve‘l-ışrîn min Cumûde‘l-ûlâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Ömer Çelebi bin Seyyid Ali

Seyyid Hüseyin Çelebi bin Ali Çelebi

Ahmed bin Abdullah

Hasan bin Ali

Muhzırbaşı Abdi Bey

Sayfa No : 203

Belge No : 294

Medîne-i Kayseriye'de Câmi'-i Kebîr Mahallesi sâkinlerinden Halîl Ahmed bin el-Hâc Ali mahfel-i kazâda hâfîzu hâzihi'l-vesîka Hanbula bint-i Ahican nâm Nasraniyye muvâcehesinde ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb nâsiye-i hâldür yanında vâkı' bir tarafı mezbûre Hanbula bağı ve Pertorkaroğlu zımmî bağı ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı tarîk-i hâs ile mahdûd olub bir alacığı ve eşcârı ve kürûmu müştamil olan mülk bağımı târîh-i kitâbdan on sene mukaddem mezbûre Hanbula'ya üçbin akçeye bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve semenini kabz etmişdim. Ol-dahi vech-i muharrer üzre iştirâ ve tesellüm ve kabûl etmeğin bağı mahdûd-ı mezkûr mezbûre Hanbula'nın mülk-i müşterâsı olmuşidi keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf oluna dedükde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi 28 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Çukadâr Mehmed Beşe

Es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Abbas Çelebi

Ahmed Çelebi emîn-i mahkeme

Murtezâ Çelebi tâbi'în nâib efendi

Es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Emîr Hasan

Sayfa No : 203

Belge No : 295

Medîne-i Kayseriye'ye tâbi‘ Cırlavuk nâm karye sâkinlerinden Ahmed bin Emre Beşe nâm kimesne mahfel-i kazâdan yine karye-i mezbûreden hâmil-i hâzihi'l-vesîka Mustafa bin Abdurrahman nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem mezbûr Mustafa'ya her bir batmanı ondörder semen olmak üzere elli kantar ham güherçile bey‘ ve âhar diyâra götürüb ba‘de'l-fürûht bir kantarının ribhi istiğlâli mezbûr Mustafa'nın ve bir kantarının ribhi beynimizde münâsafa-i müsterek olmak üzere kavî-i mu‘teber edüb ol-dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ ve kavî-i mezkuru kabûl etmeğle zikr olunan güherçileyi diyâr-ı âhara götürüb fûrûht eyledükde bir kantarının ribhini kavlimiz üzere nısfını mezbûr Mustafa'dan talep eylediğimde teslîmden imtinâ‘ eder suâl olunsun dedükde inde's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında fi'l-hakîka bunndan akdem mezbûr Ahmed her bir kantarını on dörder semene olmak üzere bana iki kantar güherçileyi bey‘ edüb ben dahi iştirâ ve âhar diyârda fûrûht eyledim lâkin mezbûr Ahmed zikr olunan iki kantar güherçilenin her bir batmanı on dörder semene kat'î ve ribhi istiğlâli benim olmak üzere bey‘ eylediği huzûr-ı müsliminde tâi'an ikrâr etmişidi dedükde emrû'l-inkâr mezbûr Mustafa'dan takrîrine muvâfık beyyine talep olundukda udûl-i ricâlden es-Seyyid Abdülcebbâr Çelebi ibn-i Mehmed ve Veli ibn-i Ali nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi('l-hakîka) mezbûr Ahmed zikr olunan iki kantar güherçileyi her bir batmanı on dört semene olmak üzere mezbûr Mustafa'ya kat'î bey‘ eyledim deyü bizim huzûrumuz(da) ikrâr ve i'tirâf eylediğine şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eyledüklerinde şehâdetleri makbû(le) olmağın merkûm Ahmed taarruzdan men‘ birle mâ hüve'l-vâkı‘ bi't-taleb ketb olundu.

Fi 28 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Ömer Çelebi bin Seyyid Ali Çelebi

Hacı Mehmed Arab Ali

Çukadâr Mehmed Beşe

Ahmed bin Abdullah

Ali Kethüda

Sayfa No : 204

Belge No : 296

Medîne-i Kayseriye sükkânından Şâhin bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer‘a gelüb takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i anî‘l-merâm edüb târîh-i kitâbında zevcem Hatice bint-i Ali nâm hâtûn mu‘tâd üzre gusl için medîne-i mezbûrede Paşa Hamâmı nisvân hamâmına varub kurnadan yunurken yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden Zâr Emîr Yusuf nâm kimesnenin kızları peştamal ve hamâm tası ile zevcem mezbû(re)yi muhkem darb ve (...)leri ile mezbûre Hadîce bi-hûş hamâm-ı mezbûrda yatür üzerine varılıb vâkı‘-ı hâl keşf ve tahrîr olunmak matlûbumdur dedükde cânib-i fahrü‘l-müderrişin Hâmid Efendi tesyîr ve irsâl olundukda ol-dahi zeyl-i sahîfede muharrerü‘l-esâmî olan müslimîn ile hamâm-ı mezkûre varub mezbûre Hadîce hamâm-ı mezkurun taşra kapısında yatur bulub ba‘de‘l-keşf a‘zâsına nazar eyledüklerinde başının alnı üstünde saçı yolunmuş olduğunu müşâhede eyledükden sonra mezbûre Hadîce'ye dâribesinden suâl eyledükde dâribelerim mezbûr Bezzâz Emîr Yûsuf'un kızlarıdır da‘vâm mezbûretân iledür gayrîde da‘vâm yokdur dediğini mevlânâ-yı müşarun ileyh mahallinde keşf ve tahrîr edüb ba‘dehû meclis-i şer‘a gelüb vukû‘ı üzre ihbâr ve inhâ etmeğin mâ hüve‘l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu.

Fi‘l-yevmi‘l-ısrîn min âde‘l-ûlâ sene 1079.

Şuhûdü‘l-hâl

es-Seyyid Kasım Çelebi

es-Seyyid Ahmed Çavuş Naîb Efendi

Ahmed bin Ali

Mustafa bin Hüseyin

Yevmi‘l-isneyn fî selh-i Cumâde‘l-ûlâ li seneti tis‘in ve seb‘îne ve elf

Sayfa No : 204

Belge No : 297

Fî'l-asl medîne-i Kayseriye'den olup hâlâ mahrûse-i celîle-i mütemellik olan Derviş Hasan Çelebi Halîl nâm kimesne tarafından menzil-i âti'z-zikri bey'a ve semenini mezbûr Derviş Hasan'a irsâle vekîl olup Seyyid Mehmed Çelebi bin Ali ve el-Hâc Hazma bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâletleri sâbite olan Mehmed Çelebi bin el-Hâc İsmail nâm kimesne meclis-i şer'de hâfızu haze'l-kitâb Abidin bin Dilâver nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilim mezbûr Derviş Hasan'ın silk-i mülkünde olup medîne-i mezbûre mahallâtından Mürekkepçi Mahallesi'nde vâkı' bir tarafı merhûm Ebulmüslim Efendi vereseleri menzili ve bir tarafı Ahmed Bekir menzili ve bir tarafı Sarı Musa menzili ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir sofa ve bir havluyu müştemil olan menzili vekâletim hasebiyle mezbûr Abidin'e oniki guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' u teslîm edüb ol-dahi vech-i muharrer üzre iştirâ ve kabûl ve tesellüm etdükden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr müvekkilim mezbûra irsâl için vekâletim hasebiyle mezbûr Abidin yedinden ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Abidin'in mülk-i müşterâsı olup keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olsun dedükde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî selh-i Cumâde'l-ûlâ li seneti tis'a ve seb'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hâcî İsmail bin el-Hâc Ömer Beşe

Hacı İbrahim bin Hacı Hamza

Asaf Ahmed Çelebi

Ali Bekir bin Ahmed

Muhzırbaşı Abdi Bey

Sayfa No : 204-205

Belge No : 298

Medîne-i Kayseriye sükkânından es-Seyyid Mehmed bin mer nâm kimesne meclis-i şer‘de hâfizu hâze’l-kitâb dayısı Hacı Salih nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem vâlidem Aişe Hâtûn kırk beş guruş nakîd bir def‘a ve yirmi sekiz guruş bir def‘a ve on sekiz guruş kıymetli iki şam kumaşı ve kırk kuruş kıymetli bir sîm kemer kuşak ve bir çift serâser yasdık ve bir çift şam‘dan dayım mezbûra verüb zikr olunan kumaşları ve kuşağı ve yasdığı ve şam‘danı bey‘ eyle deyü verüb ol-dahi kabz eyleyüb zikr olunan meblağ-ı nakîdden ve eşya-yı mezkûre bahâsını dayım mezbûrdan kable’l-kabz vâlidem mezbûre vefât etmeğin zimmetinde kalmağın hâlâ taleb eylediğimde teslîmden imtinâ‘ eder su‘âl olunub şer‘le aliverilmek matlûbumdur dedükde (s. 205) dedükde gıbbe’s-suâl ve akibu’l-inkâr mezbûr Seyyid Mehmed Çelebi'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda ba‘de’l-imhâl ve’l-istimhâl ve ba‘de’l-acz ani’l-beyyine mezbûr Hacı Sâlih istihlâf olundukda ol-dahi alâ vefeki’l-mes’ûl hâlif bil’lâhi aliyi’l-azîm etmeğin mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî selh-i Cumâde’l-ûlâ li seneti tis‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Dizdâr el-Hâc Halil Ağa

Muslu Ağa Ulu Böngözlü

Derviş Bey Böngözlü

Ali Çelebi bin Atâullâh Efendi

Muhzırbaşı Abdi Bey ve gayruhum mine’l-hâzırûn.

Sayfa No : 205

Belge No : 299

Medîne-i Kayseriye'de Selaldı Mahallesi sâkinelerinden Turfanda bint-i Mustafa Beşe nâm hâtûn mahfel-i kazâda hâfizu hâzihi’l-vesîka Cebeci el-Hâc ve Mustafa Beşe bin

Abdullâh mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i kitâb Rebî‘u’l-âhîrinin dördüncü gününün gecesi babam merkûm Mustafa Beşe âhar yerde olmağla mahalle-i mezkûreden Hüseyin Beşe ve Mehmed bin Abdullah nâm kimesneler bana cinâyet kasdı ile gice evimi basub ve fi‘l-i şenî‘ eyledüklerinden mezbûr ve Cebeci Mustafa Beşe bile idi su‘âl olunub şer‘le mûcebi icrâ olunmak matlûbumdur dedükde inde’s-suâl ve akîbü’l-inkâr mezbûre Turfanda’dan takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda ba‘de’l-mühel-i şer‘î ityân-ı beyyineden ızhâr-ı acz etmeğin müdde‘iye-i mezbûre Turfanda’nın talebi ile mezbûr Cebeci’ye yemîn teklîf olundukda ol-dahi alâ vefeki’l-mes’ûl hilâfı bi’llâhi’l-aliyyi’l-azîm etmeğin mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu.

Hurrire fi’l-yevmi’s-sâmin min Cumâde’l-ûlâ li seneti tis‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdül-hâl

Yûsuf Ağa an Gesi

Çukadâr Mehmed Beşe

Ramazan bin Hüseyin

Ahmed bin Abdullah

Hasan bin Abdullah

Sayfa No : 205

Belge No : 300

Medîne-i Kayseriye'de Sosun Mahallesi'nden iken hâlik olan Simyon veled-i Diroş nâm ve zımmînin sulbî sağîr oğlu Baryam ve sağîre kızları Sofya ve Maryem nâm yetîmlerin tesviye-i umûrlarına ve babaları hâlik-i mezbûrdan îsâl eyleyen emvâl ve âramlarını zabt u rabta bir vasî lâzım ve mühim olmağın hâkim-i muvakkı‘u’l-kitâb tûbâ leh ve hüsn-i me‘âb hazretleri sıgâr-ı mezbûrların vâlideleri râfi‘a beyyinü’r-reşîd Habun Bolanâm nasrâniyyeyi vasî nasb ve ta‘yîn eyledükde ol-dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzimesini edâya müte‘ahhid olmağın mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu

Fî selh-i Cumâde’l-ûlâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Ebubekir Çelebi bin Hacı Osman

Seyyid Osman bin Seyyid Hamza

Muhzırbaşı Abdi

Ve gayruhum.

SayfaNo : 205-206

Belge No: 301

Akdağ kazasına tâbi' Rûmdeğini? nâm karyeden Barut veled-i Kalemдар ve Hanan veled-i Ağcan ve Sergis veled-i Budak nâm zimmîler vesâirleri mahfel-i kazâda medîne-i Kayseriye sâkinlerinden hamil-i hâzihi'l-vesîka Haçador veled-i Allahverdi nâm zimmî muvâcehesinde her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûre kurbunda vâkı' olub havâss-ı hümayûndan Tokad aklâmına tâbi' ve her sene üzerine maktû' olan Yayıcılu nâm karyenin toprağını dahi bizim karyemiz re'âyâsı zirâ'at edüb senevî a'şârı mukâbelesinde maktû'unu hâss-ı mezkûr inlerine viregelinmiş iken târîh-i kitâbdan on iki sene mukaddem merkûm Haçador karye-i mezbûre Rûmdeğini'n a'şâr-ı şer'îyyesini za'îminden der'uhde etmeğle karyetân-ı mezbûretânın a'şârını zabt ve ta'yîn edüb karye-i merkûme pâyesinin maktû'unu edâ etmeğın sene-i mezkûrede hâss-ı merkûm emini olan Osman Ağa sene-i mezkûre maktû'u için bizden seksen kuruş alub hâlâ meblağ-ı mezkûru merkûm Haçador'dan taleb eylediğimizde teslîmden imtinâ' eder suâl olunsun dedükde inde's-suâl merkûm Haçador cevâbında fi'l-hakîka sene-i mezkûrede karye-i mezkûre Rûmdeğini a'şârını za'îmlerine (s. 206) der'uhde eyledim ve karye-i merkûme Yayıcı'nın toprağını zımmiyûn-ı mezbûrûn zirâ'at etmeğın maktû'unu edâ etmek üzre a'şârını zabt eyledim velâkin mezbûr Osman Ağa'nın zımmiyûn-ı mezbûrûndan zulmen aldığı akçenin edâsı benim üzerime lâzım gelmediğine yedimde fetvâ-yı şerîfe vardur deyü ibrâz edüb nazar olundukda Zeyd cebesi olduğu karye hudûdu dâhilindeki (...) bir mezra'anın mezbûrûn ta'şîr edüb zâbit-i havâssa maktû'unu vereyim deyüb ehl-i karyenin iznleriyle hâmil-i mezra'anın öşrünü ise ve defterde mezkûr olan bir buçuk gurus maktû'unu verdüğün kavm-i karye kanâ'at etmeyüb senin ta'şîrin ki birkaç sene gelen yeni emîn siz bi gayri izin mezra'ayı zer' edüb ta'şîr ettirmişsiz deyü bizden müsâdereten şu kadar gurusumuz aldı deyü

Zeyd'den birbuçuk guruşdan ziyâde nesne almağa kâdir olurlar mı beyân buyurulub müsbât oluna el-cevâb olmazlar mazlûm olan gayre zulm edemez deyü sorulmağın tâife-i mezbûreden dûvan temessükü taleb olundukda ba'de'l-ibrâz karye-i mezbûrenin senevî maktû'ı birbuçuk guruş olduğu mastûr ve musarraha olmağın ve merkûm Haçador karye-i mezbûrenin maktû'ını edâ etmek üzere tenbîh birle ber müceb-i fetvâ-yı şerîfe zımmiyûn-ı mezbûrûn merkûm Haçador her cihetten men' olunub mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî selh-i Cumâde'l-ûlâ sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Çukadâr Mehmed Beşe

Ahmed Çelebi Emin

Hasan Çelebi

Abdi Bey bin Fahrullâh

Osman bin Halil ve Mustafa Mehmed ve gayruhum

Min gurre-i Cumâde'l-âhire

Sayfa No : 206

Belge No : 302

Medîne-i Kayseriye'de Mürekkepci Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Hüseyin'in verâseti sulbî kebîr oğlu ve hasren vârisi olan Nalband Süleymân nâm kimesne meclis-i şer' da hâfizu hâzihi'l-vesîka Nalband Receb ibnü'l-Hâc Mahmud nâm kimesne muvâcibinde ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i kitâbdan altı sene mukaddem babam müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl ü sıhhatinde iken nâhiye-i Kargahi'de vâkı' bir tarafı üstâz Ahmed bağı ve bir tarafı ve bir tarafı İskender bağı Demirci Bayram bağı ve bir tarafı cebel ile mahdûd bir örtme ve eşcârı ve kürumu müstemil bir kıt'a mülk bağını mezbûr Receb'e yirmibeş guruşa baba bey' u teslîm edüb ol-dahi vech-i muharrer üzere iştirâ vü tesellüm ve kabz-ı semen eylemişdür bağ-ı mezkûr târîh-i mezkûrdan ilâ hâze'l-ân mezbûrun mülk-i müşterâsı

olub benim kat'â alâkam yokdur keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olsun dedükde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurre-i Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Halîl bin Ca'fer

Nalband Yusuf

Nalband Ömer

Nalband Abdülkerim

Mehmed bin Yusuf

Hurdacızâde şeyh Mehmed

Sayfa No : 206-207

Belge No : 303

Medîne-i Kayseriye'de Hacı Abdullah Mahallesi sükkânından iken vefât eden Yakub nâm kimesnenin vârisi zevce-i metrûkesi Şâkire bint-i Hakverdi ve sulbî kebîr oğulları Zeynel ve Hızır ve sulbiye kızı Müslime nâm kimesnelere münhasıra olduğu ba'dehu mezbûr Zeynel dahi vefât edüb verâseti zevce-i metrûkesi Kumru bint-i Mehmed ve sulbî sağîr oğulları Abdüsselam ve Hakverdi nâm kimesnelere münhasıra olduğu ba'dehû merkûm Hızır dahi vefât edüb verâseti zevce-i metrûkesi Asiye ve sulbî kebîr oğlu Ali ve sağîr oğlu Mehmed ve sulbiye kızları Havva ve Aişe ve Rukiye ve Atiye nâm kimesnelere (s. 207) münhasıra olduğu şer'an ve mütebeyyin oldukdan sonra mezbûre Şâkire Hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımu'ş-şerîfde müteveffâ-yı mezbûr Hızır'ın sulbî kebîr oğlu ile müteveffâ-yı merkûm Zeynel'in eytâm-ı sığârının vasî-i mansûbları olan Mustafa bin Mehmed muvâcehelerinde ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb sadrî oğullarım müteveffiyân-ı mezbûrân Zeynel ve Hızır'ın muhallefâtları olan akar ve mansûlâtıdan bi hisâbi'l-irsi'ş-şer'î bana intikâl eden südüs hissem için bi hâric-i şer'î tarîki üzre bir cilt kelâm-ı izzet ve elli guruş nakd ve bir sîm kılıç ve bir el ibriği ve iki sahan ve bir tencere ve bir kırmızı kilim ve bir saru kilim ve bir köhne halı ve bir

çul mezbûrân Ali ve Mustafa yedlerinden ahz u kabz edüb müteveffiyân-ı mezbûrânın mîrâslarına müte'allık da'vâ ve nizâ'dan zimmetlerini ibrâ ve iskât eyledim dedükde mukırra-i mezbûrânın ikrâr-ı meşrûhu inde's-şer' mu'teber olmağın gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî min Cumâde'l-uhâr li seneti tis'in ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

es-Seyyid Hacı Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Kasım Çelebi

el-Hâc Mehmed Himmet Beşe

el-Hâc Şefîk Hacı Hasan ve Mustafa bin Mehmed

Süleyman bin Hacı Ali

el-Hâc Ahmed bin Üveys

Sevindik bin Abdülcelîl

Molla Ali Abdülaziz

Seyfi bin Kemal

Ramazan bin Hamza

Süleyman bin Hüseyin

Sayfa No : 207

Belge No : 304

Medîne-i Kayseriye'de Hacı Arab Mahallesi sâkinelerinden Aîşe nâm hâtûn mahfel-i kazâda zevci hâmilü hâzihi'l-vesîka el-Hâc Budak bin Karaca nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb zevcim mezbûr el-Hâc Budak beni tatlık ve budaklu değnek ile sol elimin içini urub mecrûh eyledi su'âl olunub müceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedükde gıbbe's-su'âl merhûm el-Hâc Budak cevâbında mezbûreyi tatlık ve budaklı değnek ile sol elinin içini urduğunu bi'l-küllîye inkâr ile mukâbele edecek müdde'îye-i mezbûre Aîşe'den da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ba'de'l-mehli's-şer'î ityân-ı beyyineden aczi olduğunu izhâr edüb yemîn

verilsin dedükde müdde'iyye-i mezbûreyi tatlık etmediğine ve değnek ile elini urmadığına merkûm el-Hâc Budak'a yemîn teklîf olundukda ol-dahi alâ vefeki'l-mes'ûl hilâfı bi'llahi'l-aliyyi'l-azîm etmeğin mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî min Cumâde'l-âhire li seneti tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

es-Seyyid Ahmed Çelebi bin el-merhûm Abdülkerim Çelebi

Kura kethüdâsı el-Hâc Mehmed

Abdi Bey sermuhzırân

es-Seyyid Ahmed Çelebi

Seyyid Osman Çelebi ve Emîr Hamza

Mustafa bin Mehmed

Osman bin Halil ve gayruhum

Sayfa No : 207-208

Belge No : 305

Medîne-i Kayseriye'ye tâbi' Viranşehir nâm karye sâkinelerinden Fatma bint-i Süleyman nâm hâtûn tarafından husûs-ı atî'l-beyânı ikrâra vekîl olub mezbûr ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Ahmed bin Halil ve el-Hâc Ebubekir bin Durmuş nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûrenin karındaşı (s.208) Hasan Beşe meclis-i şer'de mezbûre Fatma'nın zevci hâfızu'l-vesîka Ali bin Abdullah nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem hemşîrem mezbûre Fatma zevci mezbûr Ali zimmetinde medyûnu olan beş bin akçe mehr-i müeccelinden ve nafaka-i medyûnu ve müddet-i sâlyânesinden ve husûs-ı zevciyetden fâriğa olmak üzre zevci mezbûr Ali ile muhâlif oldular ba'de'l-yevm birbirinde husûs-ı müte'allik da'vâları yokdur dedi dedükde mukırr-ı mezbûrun bi'l-vekâle cârî olan ikrâr-ı meşrûhunu el-mukırru leh el-mezbûr Ali bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğin mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi 2 min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Arabzade Hacı Mehmed

Ali Beşe ibn-i Mahmud

Mahmud Beşe bin İsmail Kethüda

Muhzır Ali ve gayruhum

Sayfa No : 208

Belge No : 306

Medîne-i Kayseriye'ye tâbi‘ Hasan Arpa nâm karye sükkânından dede yeğen Sefer ve li ebeveyn kız karındaşı Döndü nâm kimesneler asâleten ve mezbûrânın diğerkız karındaşları Cennet nâm hâtûn tarafından husûs-ı ati'l-beyâna nehc-i mu'teber üzre vekîl-i şer'îsi olan Hamza bin el-Hâc Ahmed nâm kimesne vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrifde hâfizu hâzihi'l-vesîka Hasan bin Memi ve Kasım ve Musa ibney Osman ve Mehmed Beşe bin Halil nâm kimesneler mahzarlarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât merhûm ve mağfûrun leh Emir Ömer nâm kimesne karye-i mezbûre mâlikanesini vakf ve habs edüb mâlikane-i mezbûreden hâsıl olan gallâtını zükûr ve inâsdan evlâdına ve evlâd-ı evlâdına şart ve ta'yîn edüb evlâd-ı vâkıfdan mezbûrlar vesâir evlâdları karye-i mezbûre mâlikânesinin gallâtını şart-ı vâkıf mücebince müddet-i zamândan zabt edegelüb bizim vâlidemiz Meryem Hâtûn merhûm mezbûr Emir Ömer'in evlâdından olub biz dahi evlâdımız evlâdına olmağın galle-i mezkûreye şart-ı vâkıf mücebince biz dahi müstahak iken hâlâ galle-i vâkf-ı mezkûrdan hisse taleb eylediğimizde tâife-i mezbûre teslîmden imtinâ' ederler su'âl olunsun dedüklerinde gıbbe's-su'âl tâife-i merkûme cevâblarında mezbûrûn ve Döndü ve Cennet'in vâlideleri mezbûre Meryem merhûm- mezbûr Emir Ömer'in evlâdından olduğı ma'lûmumuz değildür deyü inkâr eyledüklerinde mezbûrûndan ve Cennet ve Döndü'den takrîrlerine muvâfık beyyine taleb olunduklarında ba'de'l-imhâl ve'l-istimhâli'ş-şer'î ve ba'de'l-acz ani'l-beyyine mezbûrların evlâdiyetleri sâbit olmamağla mezbûrûndan Cennet ve Döndü ta'aruzdan men' birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Serrâc Mehmed

Ahmed Çelebi bin Hüseyin Çelebi

Ali Çelebi bin Hidayet Çelebi

Mustafa ağa bin Mehmed

Seyyid Ali Çelebi bin Arpacı ibn-i Seyyid Ahmed

Ve gayruhum

Sayfa No : 208

Belge No : 307

Medîne-i Kayseriye'de Mükremin Mahallesi sükkânından iken vefât eden merhûm es-Seyyid Süleyman Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi'nin sulbî sağır oğlu Seyyid Ahmed ve sağıre kızı Hayrünnisa nâm yetîmlerinin tesviye-i umûrlarına ve babalarından intikâl eyleyen emvâl ve erzâklarını zabt u rabt etmeye bir vasî ve bir nâzır lâzım olmağın hâkim-i mevkı' hâze'l-kitâb tûbâ leh ve hüsn-i meâb hazretleri sağırân-ı mezbûrânın ammîleri es-Seyyid Ali Çelebi(yi) vasî nasb ve ta'yîn edüb ve sağırân-ı mezbûrânın min kıbeli'l-ümm cedleri Şaban Ağa'yı vasî-i mezbûr üzerine nâzır nasb ve ta'yîn etdükde ânılın dahi vesâyeti ve nezâreti kabûl ve hidmet-i lâzimelerini edâya her biri ta'ahhüd ve iltizâm eyledüklerinde mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'r-rabi' min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Hatîb Abdurrahman Halîfe ibn-i Nasuh Halîfe

el-Hâc Süleyman bin Ahmed Ağâ bin Osman Beşe tâbi'-i Osman Efendi

Seyyid Ali Çelebi bin Hacı Seyyid bin Hasan bin Ali tâbi'-i Osman Efendi

İhve-i Seyyid İbrahim Abd Ağâ bin el-Hâc Abdünnebî

Seyyid Ahmed Çelebi bin Kasım Çelebi

ve gayruhum

Sayfa No : 209

Belge No : 308

Medîne-i Kayseriye'de Hamurcu Mahallesi sâkinlerinden Ömer nâm kimesnenin zevce-i menkûhası Rahîme bint-i Ali nâm hâtûn meclis-i şer‘-i şerîfde takrîr-i kelâm edüb zevce-i mezbûr Ömer beni ve sağîr oğlu Mustafa'yı bilâ hakkın bırakub âhar diyâra gidüb hâlâ sağîr-i mezbûr ve ben nafaka ve kisve bahâya küllî zarûretimiz vardır mezbûr üzerinde nafaka takdîr olunmak matlûbumdur dedükde hâkim-i muvakkı‘u‘l-kitâb tûbâ leh ve hüsn-i meâb hazretleri târîh-i kitâbdan her birine yevmî beşer akçe nafaka takdîr edüb vakt-i zarûretde istidâne ve hîn-i zaferde mezbûr Ömer üzerinde rücû‘a izn birle mâ hüvel-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu.

Fi 4 min Cumâde’l-âhire sene 1079.

Şuhûdü’l-hâl

Ali Kethüda

Mahmud Kethüda

Seyyid Osman Çelebi Emir Hamza

Hasan Ağa

Ve gayruhum

Sayfa No : 209

Belge No : 309

Medîne-i Kayseriye'ye tâbi‘ Talas nâm karye sâkinlerinden Küçük Vildasa nâm zimmî asâleten ve kız karındaşı Şahbule nâm nasrâniyye tarafından bey‘-i âti‘z-zikri ikrâra vekîl olub Hacı Ali ibn-i Hacı Mehmed ve el-Hâc Abdurrahîm bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbit olan mezbûr Küçük vekâleten meclis-i şer‘da hâfizu hâzihi‘l-vesîka el-Hâc Osman ibnü‘l-Hâc Mehmed mahzarında bi‘l-asâle ve bi‘l-vekâle ikrâr-ı şer‘î ve takrîr-i kelâm edüb silk-i mülk-i sahîhimizde münselik olub karye-i mezbûre toprağında vâkı‘ bir tarafı ba‘zan mezbûrûn Hacı Osman'ın birâderi Hacı Ömer bağı ve ba‘zan Mehmed bağı ve bir tarafı ba‘zan Hüseyin bağı ve ba‘zan

Ömer Bey bağı ve bir tarafı Abraham zımmî bağı ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdûd eşcârı ve kürumu ve fevkânî ve tahtânî menzili ve bir örtme ve bir ahurı ve bi'r-i mâyı müştemil bir kıt'a mülk-i bağmızı bey'-i baât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Hacı Osman'a yüz kıt'a esedî guruşa bey' u teslîm edüb ol-dahi vech-i muharrer üzre iştirâ ve kabûl ve tesellüm etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûrî merkûm Hacı Osman yedinden tamâmen ahz u kabz eyledük ba'de'l-yevm bağı mahdûd-ı mezbûr Hacı Osman'ın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olsun dedükde mukırr-ı mezbûr Küçük ve mülk bi'l-âsale ve bi'l-vekâle cârî olan ikrâr-ı meşrûhunu el-mukırru leh el-mezbûr Hacı Osman bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğin mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi 3 min Cumâde'l-âhire li sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

es-Seyyid Şeyh Hüseyin Çelebi

Hacı Mahmud bin Hacı Ali

Hasan Şabanoğlu Hacı Mehmed

Ahuhu Mustafa

Ahuhu Sefer

el-Hâc Ömer bin el-Hâc Mehmed

El-Hâc Ali bin el-Hâc Abdünnebi

Hacı Murad bin Osman

Mahmud Ağa

Süleyman Çelebi

İbrahim Kethüda

Ahuhu Hacı Ali

Hacı Hakkı bin Hacı Hasan

Hacı Recep el-Hâc Sarı

Mustafa bin Ahmed Ağa

Fahrü'l-müderrişîn es-Seyyid Abdülbaki Efendi

ve gayruhum

Sayfa No : 209-210

Belge No : 310

Medîne-i Kayseriye'de bi'l-fi'l mütesellim olan fahrü'l-akrân Mustafa Ağa tarafından şehir subaşı olan Ömer Ağa ve Mustafa Ağa nâm kimesneler Medîne-i mezbûre mahallâtından Sosun ma'a Şarkiyan Mahallesi sükkânından Şatriyev veled-i Satan nâm zimmîyi meclis-i şer'a ihzâr ve mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edüb mezbûr Şatriyev'in menzili mahalle-i mezkûrede vâkı' Bezircilü Mescidi demeğle ma'rûf mescid-i şerîfin kurbında olmağla menziline şarâb küpleyüb ba'zı kimesnelere bey' etmeğle mescid-i şerîfin cemâ'ati ziyâde müteezzî ve rencide olmadan hâlî olmaması ile mukaddemâ bir def'a taraf-ı şer'dîn tenbîh ve te'kîd olunmuş iken mütenebbih olmayub el-ân menziline birkaç küp şarab kurub ba'zı şürb hamr eden kimesnelere bey' eder deyü mesmû'umuz oldu mahalle-i mezbûre ahâlîsinden hâzırûn bi'l-meclis olan fahrü'l-müderrişîn es-Seyyid Abdülbâkî Efendi ve es-Seyyid Ahmed Çelebi ve Abdülgani Şeyhzade es-Seyyid Mustafa Çelebi ve el-Hâc Abdurrahman ve Hasan Çavuş ve İmam Tayyib Halife nâm kimesnelerden istintâk olunub mezbûr Şatriyev'in keyfiyeti tahrir olunmak matlubumuzdur dediklerinde gıbbe'l istintak cema'at-i mezkure cevaplarında fi'l-hakika (s. 210) mezbûr Şatriyev menziline şarâb kurub mescid-i şerîfin cemâ'ati bey' eylediği kimesnelerden müteezzî olmağın mukaddemâ taraf-ı şer'den bir dahi menziline şarâb kurmayub ve bey' etmemesine tenbîh olunmuş idi mütenebbih olmayub el-ân menziline şarâb kurub gelüb giden kimesnelere şarİb bey' eder deyü her biri alâ tarîk-i ş-şehâde inhâ ve ihbâr eyledüklerinde mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî 3 min Cumâ'del-âhira sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Çukadâr Mehmed Beşe

Hasan Çelebi

Seyyid Ali Çelebi bin Seyyid Hamza

Mustafa bin Mehemed

Ve gayruhum

Sayfa No : 210

Belge No : 311

Medîne-i Kayseriye'de Bektaş Mahallesi sâkinlerinden hâmil-i hâzihi'l-vesîka Haçek veled-i Sefer nâm zımmî meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde Nikagos veled-i Andriyas nâm zımmî muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem mahalle-i mezkûre sükkânından iken hâlik olan Girkor nâm zımmî zimmetinde hakkı şer'iden yirmidört mu'âmele kuruş alacağım olub kendiden taleb eylediğimde meblağ-ı mezkuru hîn-i mutâlebede bana edâ etmeğe merkûm Nikagos emir ve kabûlü hâviye kefâlet ile kefil bi'l-mâl olmuşidi meblağ-ı mezkûru merkûm Girkor bana edâ etmedin mürd olmağın hâlâ kefil-i merkûm Nikagos'dan taleb eylediğinde teslimden imtinâ' eder. Suâl olunub şer'le alıverilmek matlûbumdur dedükde gıbbe's-suâl merkûm Nikagos kefâleti inkâr etmeğin müdde'î-i mezbûr Haçek'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda zimmiyân tâifesinden Halişe veled-i Atril ve karındaşı Ayani nâm zımmîler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka merkûm Nikagos merkûm Girkor'un zimmetinde olan yirmidört mu'âmele guruşa bizim huzûrumuzda kefil bi'l-mâl olmuşidi. Kefâletine şahidüz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eyledüklerinde şehâdetleri makbûle olduktan sonra merkûm Haçek meblağ-ı mezkûru mezbûr Girkor'dan hâl-i hayâtında ahz u kabz etmediğine yemîn teklîf olundukda ol-dahi alâ vefeki'l-mesûl halef-i bi'llâhi'llezi enzele'l-incîle alâ Îsâ aleyhi's-selâm etmeğin meblağ-ı mezkuru merkûm Haçek'e edâ eylemek üzre merkûm Nikagos'a tenbîh-i şer'î birle mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Ağa bin Abdullah

Hasan Beşe bin Ali

Muhzırbaşı Abdi Bey

Muhassıl Mustafa

Muhzırbaşı

Ve gayruhum

Sayfa No : 210

Belge No : 312

Medîne-i Kayseriye'de Harput Mahallesi sâkinlerinden Nikagos veled-i Andriyas nâm zimmî mahfel-i kazâda Bektaş Mahallesi'nde sâkin iken hâlik olan Girkor nâm zimmînin sulbî sağır oğlu Selnan ve sağıre kızları Maryam ve Keril ve Şahbula nâm eytâmının vasî-i mansûbeleri olan vâlideleri Kıymet bint-i Toros nâm nasrâniyye mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem mürd olan kız karındaşım Kıymet nâm zimmiyenin sağır oğlu Kutluşeh nâm yetîmin mâlından hâlik-i mezbûr Girkor zimmetinde hakk-ı şer'îden yirmi dört mu'âmele gurus alacağı olub kable'l-edâ hâlik olmağın hâlâ terekesinden taleb eylediğimde vasî-i mezbûre Kıymet edâdan imtina' edüb bî vech te'allül eder suâl olunub alıverilmesi matlûbumdur dedükde gıbbe's-suâl mezbûre Kıymet cevâbında husûs-ı mezkûru inkâr etmeğın merkûm Nikagos tahrîrine muvâfık (beyyine) taleb olundukda zımmiyân tâifesinden Arakil veled-i Sefer ve Murad veled-i Sefer nâm zimmîler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub ve işhâd olunduklarında fi'l-vâkı' sağır-i mezbûr kızları mâlından mürd-i merkûm Girkor zimmetinde yirmi dört mu'âmele gurus alacağı olduğuna şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eyledüklerinde şehâdetleri makbûle olmağın meblağ-ı mezkûru mezbûr Konlosa'nın vasîsine edâ etmek üzre merkûme Kıymet'e tenbîh birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî 4 min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud Beşe Kethüdâ-i şehîr

Ali Kethüda İsmail

Hamza bin Mustafa

Mahzarbaşı Abdi

Ve gayruhum

Sayfa No : 211

Belge No : 313

Medîne-i Kayseriye'de Eslem Paşa Mahallesi sâkinelerinden Selcan bint-i el-Hâc Rüstem nâm hâtûn tarafından bey'-i âti'l-beyânı ikrâra vekîl olub mezbûreyi ma'rifet-i şer'yye ile ârifân olan Süleyman Halîfe ibn-i İbrahim ve el-Hâc Kenan bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan zevci es-Seyyid Osman Çelebi ibn-i es-Seyyid Hamza Çelebi meclis-i şer'de beyyine mahalle-i mezbûreden hâmil-i hâzihi'l-vesîka Ahi Baba veled-i Yagob nâm zimmî muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem ve zevcem mezbûre sultânın mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı bâliğa-i mezkûre mülkü ve iki tarafı müşterî-i mezbûr mülkü ve bir tarafı tarîk-i hâs ile mahdûd bir mikdâr arsasını bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Ahi Baba Selman'a bey' ve semeni olan meblâğ-ı mezbûr Selman'a semeni kabz ve meblağ-ı mezbûru teslîm edüb ol-dahi iştirâ ve tesellüm ve kabûl etdükden sonra ba'de'l-yevm arsa-i mezkûre mezbûr Ahi Baba'nın mülk-i müşterâsı olub keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olur dedükde mukırr-ı mezbûrun bi'l-vekâle cârî olan ikrârını el-mukarru leh el-merkûm Ahi Baba bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî 4 min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-Müderrişîn es-Seyyid Mehmed Çelebi ibnü'l-merhûm es-Seyyid Abdülalîm Efendi

Es-Seyyid Abdurrahim Çelebi bin es-Seyyid Mîrî Çelebi

İsmail Halife bin Şaban

Ali bin Cafer Çelebi bin Ali

Ali bin Ahmed

Osman bin Halil

Ve gayruhum

Sayfa No : 211

Belge No : 314

Medîne-i Kayseriye'de Bozathlı Mahallesi sâkinlerinden Bayram bin Hanefî ve Ali ve Şaban ebî Hüseyin nâm kimesneler asâleten Emine bint-i Abdullah nâm hâtûn tarafından bey'-i âti'z-zikri ikrâra vekîl olub nehc-i mu'teber-i şer'î üzre vekâleti sâbite olan mezbûr Bayram vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i lazimü't-teşrîfde hâfızu hâzihi'l-vesîka Nasuh bin Hasan nâm kimesne mahzarında her biri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb silk-i mülk-i sahîhimizde münselik olub iştirâk üzre mutasarrıf olduğumuz nâhiye-i Kulaklı Kaya'da vâkı' bir tarafı Yusuf bağı ve bir tarafı Ni'metullâh bağı ve bir tarafı Mustafa Beşe bağı ile ve bir tarafı cebel ile mahdûd eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi müştemil olan bir kıt'a mülk bağımızı bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Nasuh'a dokuz esedî guruşa bey' u teslîm edüb ol-dahi iştirâ ve tesellüm etdikden sonra semeni olan dokuz esedî guruşu mezbûr Nasuh yedinden her birimiz ala kaderi'l-muhassas tamâmen ahz u kabz eyledük ba'de'l-yevm bağ-ı mahdûd-ı mezkûr merkûm Nasuh'un mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedüklerinde makrûn-ı mezbûrunun bi'l-asâle ve bi'l-vekâle vech-i meşrûh üzre cârî olan ikrârını el-mukırru leh el-merkûm Nasuh bi'l-muvâcehe tasdîk ve tahkîk etmeğin mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu. Fî 4 min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

İsmail Halife bin Abdüssettar

Hüseyin Çelebi bin Hasan

Abdurrahim Çelebi bin Sefer Dede

Ahmed bin Ali

Seyyid Abdülcebbar Çelebi bin Mehmed

Hacı Osman Hacı İsa

Ahmed bin Mehmed

Mahzarbaşı abdi

Ve gayruhum

Sayfa No : 211-212

Belge No : 315

Medîne-i Kayseriye'de Lala Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât eden Esmâ bint-i Receb nâm hâtûnun verâseti ba'dehâ vefât eden zevci Seyyid Mehmed'in verâseti kebîre kızları Şerîfe nâm hâtûn ile sağîre kızları Hayriye ve Asiye ve Aîşe'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütebeyyin olduktan sonra sigâr-ı mezbûrânın kıbel-i şer'den vasî-i mansûbeleri olan hemşîreleri mezbûre Şerife tarafından bey'-i âti'z-zikri ikrâra vekîl olub mezbûreyi ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan Molla Mustafa ibnü'l-Hâc Hüseyin ve Halid bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûre Şerife'nin dayısı es-Seyyid Şaban Çelebi ibn-i Şeyh Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzîmü't-tevkîrde medîne-i mezbûre Sosun ma'a Şarkiyân Mahallesi sâkinelerinde hâfızı hâzihi'l-vesîka fahrû'l-muhadderât Emine Hâtûn ibneti'l-merhûm Ebubekir Efendi tarafından tasdîka vekîl-i şer'î olan Nasuh Çelebi bin Hüdâverdi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm müvekkilem mezbûre Şerife vasîleri olduğu sigâr-ı mezbûrânın vâlideleri müteveffât-ı mezbûre Esmâ'nın müvekkile-i mezbûre Emine Hâtûn'a yüz kırk guruş deyni müsbiti olub deyni mezkûra vefâ eder Lala Mahallesi'nde vâkı' bir tarafı Fazıl Efendi ve bir tarafı Kasım Bey veresesi menzili ve bir tarafı Osman Dede menzili ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir sofa ve bir tabhâne ve bir örtme ve bir odalu bir havlıyı müstemil menzilinden gayrı eşyası olmamağla menzil-i mezkûrun bey'i lâzım gelmeğın sûk-ı sultânîde on gun mikdârı (s. 212) müzâyede ve tâlibine arz ve nidâ olundukda ba'de'r-rağbeti'r-râğibîn menzil-i mezkûr yüz guruşa müşâru'n-ileyhâ Emine Hâtûn üzerinde karâr edüb ziyâde tâlibi olmamağın lâkin mezbûre Emine Hâtûn yetîmlere merhameten elli guruş ziyâde etmeğle menzil-i mezkûru mezbûre Emine Hâtûn'a yüz elli guruşa bâten bey' edüb semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşın yüz kırk guruşunu deyn-i mezkûra takâs edüb on kuruşunu yetîmler için vesâyeti hasebiyle mezbûre Emine Hâtûn yedinden ahz

u kabz eyledi ba‘de’l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr mûmâ ileyh Emine Hâtûn'un mülk-i müşterâsıdır. Keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedükde mukırr-ı vekîl mezbûr Şa‘ban Çelebi'nin ikrâr-ı meşrûhunu vekîl-i merkûm Nasuh Çelebi bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğin mâ hüvel-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi‘ min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât Abdurrauf Efendi

Fahrü'l-kuzât es-Seyyid Abdûlbâki Efendi

Ehuhu es-Seyyid Abdülkadir Çelebi

Fahrü'l-kuzât eş-Şeyh Mehmed Efendi

Veli Abdüsselam Çelebi

El-Hâc İsmail Çelebi bin Hacı Ömer

El-Hâc İbrahim Çelebi bin Hacı Himmet

Ve gayruhum

Sayfa No : 212

Belge No : 316

Medîne-i Kayseriye'de Sosun ma‘a Şarkıyan Mahallesi sâkinelerinden râfi‘ahû hâzihi'l-vesîka fahru'l-muhadderât Emine Hâtûn ibnet-i merhûm Ebûbekir Efendi tarafından husûs-ı âti'l-beyânı da‘vâya vekîl olub müşarü'n-ileyhâyı ma‘rifet-i şer‘iyye ile ârifan olan Mehmed Beşe ibn-i Hızır ve Hüseyin Binbaşî nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Nasuh Çelebi ibn-i Hudaverdi nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde Lala Mahallesi'nde sâkine iken vefât eden Esma bint-i Receb nâm hâtûnun ve zevci olub ba‘dehâ vefât eden Seyyid Mehmed'in evlâd-ı sıgârları Hayriye ve Asiye ve Aişe nâm yetîmlerin vasî-i mansûbeleri olan hemşîreleri Şerîfe nâm hâtûn tarafından lede'l-hükkâm vâkı‘a ve redd-i cevâba vekîl olub mezbûreyi ma‘rifet-i şer‘iyye ile ârifân olan Molla Mustafa bin el-Hâc Hüseyin ve Halid bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan dayısı Es-Seyyid Şaban Çelebi ibn-i Şeyh

Hasan nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem müşâru'n-ileyhâ Emine Hâtûn'u müteveffât-ı mezbûre Esmâ'nın zimmetinde deyn-i şer'îden yüz kırk gurus alacağı olup meblağ-ı mezkûru müvekkilem mezbûre Emine Hâtûn mezbûre Esmâ'dan hâl-i hayâtında taleb eyledükde huzûr-ı müsliminde ikrâr ve i'tirâf edüb kable'l-îfâ mezbûrân Esmâ ve Seyyid Mehmed fevt olmağın hâlâ muhallefâtlarından taleb eyledükde vasî-i mezbûre Şerife edâdan imtinâ' eder suâl olunub şer' ile alıverilmek matlûbumdur dedükde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr Şaban Çelebi cevâbında husûs-ı mezkûr ma'lûmum değildir deyü inkâr etmeğın vekîl-i merkûm Nasuh Çelebi'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Ali Efendi ibn-i Mustafa Çelebi ve el-Hâc Ali Çelebi bin İlyas nâm kimesneler li eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-vâkı' müvekkile-i mezbûre Emine Hâtûn mezbûre Esmâ'dan hâl-i hayâtında iken yüz kırk gurus alacağım vardır deyü taleb eyledükde merkûme Esmâ mezbûre Emine Hâtûn'a yüz kırk gurus deynim vardır deyü ve meblağ-ı mezkûra zevci mezbûr Seyyid Mehmed kefil bi'l-mâlım deyü bizim huzûrumuzda her biri ikrâr ve i'tirâf eylemişler idi mezbûrânın ikrârlarına şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ ve şehâdet-i şer'îyye eyledüklerinde ba'de ri'âyet-i şerâitî'l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra meblağ-ı mezkûru küllen ve ba'zan ahz u istîfâ ve turuk-ı şer'îyyeden bir tarîk ile mezbûrân Esmâ ve Seyyid Mehmed'in zimmetlerini ibrâ etmediğine tahlîf içün cânib-i (şer'-i) şerîfden (boş) irsâl olundukda ol-dahi mesfûre Emine Hâtûn'un menziline varub yemîn teklîf eyledükde ol-dahi hilâf-ı bi'llâhî'l-alıyyi'l-azîm etmeğın meblağ-ı mezkûru müteveffiyân-ı mezbûrân Esmâ ve Seyyid Mehmed'in terekelerinden müşâru'n-ileyhâ Emine Hâtûn'a edâ etmek üzre vekîl-i mezbûr Seyyid Şaban Çelebi'ye tenbîh verile mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurre-i Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Umdetü'l-kuzât Abdurraûf Efendi

İbn-i Şeyh Mehmed Efendi

İbnü'l-kuzât es-Seyyid Abdûlbaki Efendi

Ehûhu Seyyid Abdülkadir Çelebi

Hacı İsmail bin Hacı Ömer

Hacı İbrahim bin Hacı Himmet

Veli Abdüsselam bin Hasan

ve gayruhum

Sayfa No : 213

Belge No : 317

Medîne-i Kayseriye'de el-Hâc Abdullah Mahallesi sâkinelerinden Şakire bint-i Hakverdi nâm hâtûn meclis-i şer‘-i şerîfde müteveffâ oğlu Hızır'ın kebîr oğlu Ali ile sağîr oğlu Mehmed ve diğer müteveffâ oğlu Zeynel'in sağîr oğulları Abdüsselâm ve Hakverdi nâm yetîmlerin savb-ı şer‘den vasî-i mansâbları olan dayıları Mustafa bin Mehmed nâm kimesne mahzarında bi't-tav‘ı's-sâf ikrâr-ı şer‘î ve takrîr-i kelâm edüb silk-i mülkümde münselik olub karye-i Hacılar toprağında vâkı‘ bir tarafı Kemaloğlu bağı ve bir tarafı İbrahim bağı ve bir tarafı Mustafa bağı ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd eşcâr ve kürûmu ve bir alacığı müştemil olan bağımı oğullarımın oğulları mezbûrûn Ali ve Abdüsselâm ve Hakverdi'ye ale'l-iştiraki's-seviyy bey‘ ve semenini kendülere hibe eyledim zikr olunan bağ bi cemî‘i'l-hudûd mezbûrûn Mehmed ve Abdüsselâm ve Ali ve Hakverdi'nin mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsunlar dedükde mukırr--ı mezbûrenin ikrâr-ı meşrûhunu mezkûr Ali ile vasî-i merkûm Mustafa bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ hüvel-vâkı‘ bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min Cumâde'l-âhire li seneti tis‘ın ve seb‘ın ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hafız Hüseyin Efendi

Seyyid Ahmed Çelebi bin Abdülkerim Çelebi

Süleyman bin Hacı Ali

Seyfi bin Kemal

Hasan bin Ali

Ve gayruhum

Sayfa No : 213

Belge No : 318

Medîne-i Kayseriye'de Hasanilu Mahallesi sükkânından Hasan bin Yusuf nâm kimesne mahfel-i kazâda iktâ' kazâsına tâbi' Çukur nâm karye sâkinlerinden Hüseyin bin Ferhad nâm kimesne mahzarında sulh-i âti'l-beyânı tasdîka vekîl olub Mehmed bin Hüseyin ve Mustafa bin Külâbî nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Hasan bin Yakub nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i kitâbdan onbeş sene mukaddem müvekkil-i merkûm Hüseyin'in kızı Fatıma'yı oğlum Yusuf'a namzed itmeğle merkûm Hüseyin benden beynimizde vasfı ve kıymeti ma'lûm birkaç re's hayvanât ve mikdâr-ı ma'lûm mahsulât başlık te'mîn etmiş idi ba'dehû oğlum mezbûr Yusuf âhar diyâra gidüb hayâtı ve memâtı nâ-ma'lûm olub hâlâ eşyâ-i mezkûreyi merkûm Hüseyin'den taleb eyledükde beynimizde muslihûn tavassut edüb yirmibeş gurus üzerine inşâ-i akd-i sulh eyledüklerinde ben dahi sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûru vekîl-i merkûm Hasan yedinden bi't-tamâm ahz u kabz edüb husus-ı mezbûra müte'allık da'vâdan biribirimizün zimmetini ibrâ ve ıskât eyledük dedükde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî 6 min Cumâde'l-âhire li seneti tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Hasan Çelebi Kızıklı Ağa

Çelebi Osman Ağa

Osman bin Sübhanverdi

Mevla bin Veli

Ağa Ali bin Veli

Ahmed Fakih

Osman bin Ali

Çukadar Mehmed Beşe

Sayfa No : 213-214

Belge No : 319

Medîne-i Kayseriye'de Hacı Arap Mahallesi'nde vefât eden el-Hâc Ali ibnü'l-Hâc Mahmud nâm kimesnenin vârisi sulbî kebîr oğlu Sâlih ve kebîre kızları Raziye ve Mihribani ve Fatıma ve eşim ve anası ve Zahide nâm kimesnelere münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Sâlih ve mezbûretân Sâmiye ve Zâhide asâleten ve mezbûrât Raziye ve Mihribânî ve Fatıma ve eşim ana taraflarından bey'-i âti'l-beyânı ikrâra vekîl olub mezbûrânı ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan Ebubekir ibnü'l-Hâc Halil ve Yusuf bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sabîte olan Akkoca bin Ahmed nâm kimesne vekâleten meclîs-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-tevkîrde hâfızu hâzihi'l-vesîka Ali bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb babamız müteveffâ-yı mezbûrun düyûn-ı müsbitesi olub lâkin muhallefâtından mahalle-i mezkûrede vâkı' bir tarafı Şuayb Beşe menzili ve bir tarafı mescid-i şerîf dîvârı ve bir tarafı tarîk-i hâs ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir sofa ve bir tabhâna ve bir oda ve bir havlıyı müştemil olan menzilden gayrı deyne vefâ ider menkûlâtı olmamağla menzil-i mezkûru bey'i lâzım gelen sûk-ı sultânîde müzâyede ve tâlibine arz ve nidâ olundukda mezbûr Ali üzerine elli guruşa karâr edüb ziyâde ile tâlib-i âhar olmamağın hâlâ menzil-i mezkûru bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Ali'ye elli guruşa bey' u teslîm edüb ol-dahi iştirâ ve tesellüm etdikden sonra meblağ-ı mezkûr elli guruşu mezbûr Ali yedinden tamâmen ahz u kabz eylediği (s. 214) ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr mezbûr Ali'nin mülk-i müşterâsıdır. Keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olsun dedüklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' min Cumâde'l-uhra sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât es-Seyyid Mustafa Efendi

Fahrü'l-eşbah Murtaza Çelebi ibn-i İbrahim Çelebi

Mahmud Halife el-İmâm

Abdurrahman bin Muslu

Ali Kethüda

Nûr Ali

Sayfa No : 214

Belge No : 320

Medîne-i Kayseriye'de Tac Kızıl Mahallesi sükkânından Mehmed Çelebi bin Şa'ban ve Kamile bint-i Mahmud nâm kimesneler meclis-i şer' de karye-i Gesi sâkinlerinden hâmil-i hâzihi'l-vesîka Hamza Çelebi ibnü'l-Hâc Mustafa nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb silk-i mülk-i sahîhimde münselik olub karye-i mezbûrede vâkı' bir tarafı Kara Said ve bir tarafı Bektaş mülkü ve bir tarafı müşteri-i mezbûr Ali ve bir tarafı mezâristân ile mahdûd eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireyi müştemil bir kıt'a mülk bağımızı bey'-i bât-ı şer'î ile bey' u teslîm edüb ol-dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûru mezbûr Hamza Çelebi yedinden tamâmen ahz u kabz ve benim ala kaderi'l-husûs iksâm eyledik ba'de'l-yevm bağ-ı mahdûd-ı mezkûr mezbûr Hamza Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun dedüklerinde ba'de't-tasdîki's-şer'î mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu .

Fî 7 min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Abdullah

Murtaza bin Hacı Mustafa

Ali Çelebi bin İlyas

Es-Seyyid Ahmed Çelebi bin es-Seyyid el-Hâc Mustafa

Subaşı Ömer Ağa

Muhzırbaşı Abdi

Sayfa No : 214

Belge No : 321

Medîne-i (Kayseriye'de) Bağçivân Mahallesi'nden hâfız-ı hâzihi'l-vesîka Asiye bint-i Halil nâm hâtûn meclis-i şer' de Abdünnebi ibn-i Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb zevcim olub bundan akdem vefât eden Ramazan hâl-i hayâtında iken mahalle-i mezbûrede vâkı' inde'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd mülk-i menzilin nısf-ı şâyi'i Ebubekir nâm kimesneden iştirâ-i şer' ile onbeş guruşa iştirâ edüb menzil-i mezkûrun nısfı müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer' le bana vesâir vereseye intikâl etmiş iken hâlâ mezbûr Abdünnebi menzil-i mezkûrdan nısf hisse-i şâyi'amızı zaptımıza mâni' olur suâl olunub şer' ile ta'arruzdan men' olunmak matlûbumuzdur dedüklerinde gıbbe's-suâl merkûm Abdünnebi cevâbında husûs-ı mezkûru inkâr etmeğin müdde' iye-i mezbûre Asiye'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Veli bin Mustafa ve Ömer bin Ali Dede nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer' a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Ramazan hâl-i hayâtında iken menzil-i mezkûrun nısfı Ebûbekir nâm kimesneden onbeş guruşa iştirâ eylediğine şâhideriz şehâdet dahi ederiz deyüher biri edâ-i şehâdet-i şer' iyye eyledüklerinde ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın merkûm Abdünnebi menzil-i mezkûrun nısfına ta'arruzdan men' birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Kasım Dede bin Hüseyin

Mustafa bin Ahmed

Mehmed bin Ömer

Zülfikar bin Hasan

Ahmed Ağa bin Abdullah

Ve gayruhum

Sayfa No : 214-215

Belge No : 322

Medîne-i Kayseriye'ye tâbi‘ Molla Hacılar nâm karye sâkinlerinden Veli bin Temur nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde karye-i mezbûreden hâmil-i hâzihi'l-vesîka Fazlı bin Salih nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı şer‘î ve takrîr-i kelâm edüb silk-i mülkümde münselik olub karye-i mezbûre önünde vâkı‘ ma‘lûmü'l-hudûd iki bâb menzilimi bey‘ ve yine karye-i mezkûre önünde vâkı‘ ma‘lûmü'l-hudûd bir keyl tohum isti‘âb eder bir kıt‘a tarlamin ve Aktaş nâm mevzı‘da vâkı‘ bir keyl tohum isti‘âb eder tarlamin ve çitli meşhed mezâr kurbunda vâkı‘ Emiroğlu ile iştirâk üzere mutasarrıf olduğumuz ma‘lûmü'l-hudûd tarlanın nısf-ı şâyi‘i ve ulu barsama ve yarım höyüğün önünde ve ardında vesâir taht-ı tasarrufumuzda olub karındaşı(mız) Ali nâm kimesne ile iştirâken zirâ‘at ve hirâset eylediğimiz tarlalardan hisse düşen tarlanın hakk-ı tasarrufunu sâhib-i arz ma‘rifetiyle mezbûr Fazlı'ya fâriğ olub mukâbele-i ferâğ için mezbûr Fazlı'dan on guruş alub meblağ-ı mezkûru yine mezbûr Fazlı'ya hibe ve temlîk ve teslîm eyledim zikr olunan tarlaların hisse-i şâyi‘a mezbûr Fazlı'nın hakk-ı müteveffizi ve zikr olunan menzil mülk-i müşterâsı ve meblağ-ı mezkûr mülk-i mevhûbu olub keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun dedükde gibbe't-tasdîki's-şer‘î mâ hüve'l-vâkı‘ bi't-taleb ketb olundu. (s. 215)

Fi'l-yevmi's-sâbi‘ min Cumâde'l-uhrrâ li seneti tis‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Süleyman Ağa bin Sadi Halife

Derviş bin Murad

Durali bin Uğurlu

Seyyid Ali Çelebi bin el-Hâc Seydi

Hacı Yusuf bin Abdullah

Ali bin Mahmud

Mehmed bin Ali

Murad bin Musa

Ve gayruhum

Sayfa No : 215

Belge No : 323

Medîne-i Kayseriye'de Bektaş Mahallesi sâkinlerinden Tavid veled-i Balaban nâm zimmî Adale ve Marye bint-i Vasil nâm zimmiye tarafından bey'-i âti'z-zikri ikrâra vekîl olub Cum'a bin Mehmed ve Yunus bin Fazlı nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Vasil veled-i Sefer zimmî vekâleten meclis-i şer'de hâmil-i hâzihi'l-vesîka Yagop veled-i Kapril nâm zimmî muvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı şer'î ve takrîr-i kelâm edüb nâhiye-i Merleb meydânında vâkı' bir tarafı kuyu altı ve bir tarafı Alos bağı ve bir tarafı Gökas bağı ve bir tarafı Anastas bağı ile mahdud eşcârı ve kürûm-ı müştemil dört onbul mülk bağımızı bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Yagop'a seksen kıt'a esedî guruşa bey' u teselîm edüb ol-dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm etdükden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûru mezbûr Yagop yedinden tamâmen ahz u kabz eyledük ba'de'l-yevm bâğ-ı mezkûr mezbûr Yagop'un mülk-i müşterâsıdır. Keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olsun dedüklerinde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî 8 min Cmâde'l-uhra sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Şa'ban Abdullah

Molla Hüseyin bin Hacı Sefer

Ken'an bin Mehmed

Mustafa bin el-Hâc İbrahim

Himmet bin Yunus

Bekir bin Ali

Osman bin Halil

Kara Ahmed bin Abdullah

Ve gayruhum

Sayfa No : 215

Belge No : 324

Medîne-i Kayseriye'ye tâbi' Germir nâm karye sâkinlerinden Arzuman veled-i Ohman nâm zımmî mahfel-i kazâda yine karye-i mezbûreden Yovan veled-i Peşe nâm zımmî muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb târîh-i kitâbdan iki gün mukaddem karye-i mezbûre sâkinlerinden Sava nâm zımmînin düğünü cem'iyetinde âyininiz üzre yiyüb içerken mezbûr Yovan başıma bir sahan ile urub başımı mecrûh eyledi su'âl olunub müceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedükde gıbbe's-su'âl merkûm Yovan cevâbında husûs-ı mezkûru inkâr etmeğin mezbûr Arzuman'dan takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda zımmî tâifesinden Şerik veled-i Yasef ve Artin veled-i Tavend nâm zımmîler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mezbûr Yovan merkûm Arzuman'ı sahan ile başına urub rencide eylediğine şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü eda-i şehâdet eyledüklerinde şehâdetleri makbûle olmağın mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî 9 Cumâde'l-uhâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Mütesellim Mustafa Ağa

Mahmud bin Hızır

Hüseyin bin Ali

Ali bin Himmet

Ve gayruhum

Sayfa No : 215

Belge No : 325

Medîne-i Kayseriye'de Kapan Mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Emîr Ali bin Abdullah nâm kimesnenin zevce-i menkûhası olan Nazenin bint-i Abdullah nâm hâtûn meclis-i şer'da müteveffâ-yı mezbûrdan sonra vefât eden sulbî kebîr oğlu Ali'nin zevi'l-erhâm olmak vechi üzre hasren vârisesi ve muhallefât-ı müteveffiyân-ı mezbûrânı

vâzı‘atü’l-yed olan Fatıma bint-i Abdülaziz nâm hâtûn tarafından tasdîk ve câbü’z-zikre vekîl-i şer‘îsi olan Sabri kebîr oğlu hâfız-ı hâzihi’l-vesîka Süleyman bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı şer‘î ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yı evvel zevcim mezbûr Emir Ali zimmetinde mütekarrır olan dört bin akçe mehr-i müeccelimi ve semen-i hissemi müteveffâ-yı evvelin muhallefâtından olub mahalle-i mezbûrede vâkı‘ ma‘lûmü’l-hudûd menzilinden Kıranardı nâm karye(de) vâkı‘ ma‘lûmü’l-hudûd bağdan vesâir muhammelât hânesinden taleb ve da‘vâ sadedinde olduğumda beynimizde münâza‘ât-ı kesîre vâkı‘a olmuş idi. el-hâletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut edüb zikr olunan dört bin akçe mehr-i müeccelden ve semen-i hissemenden ferâğ mukâbelesinde iki bin akçe üzerine inşâ-i akd-i sulh eyledüklerinde ben dahi sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr ile bin akçeyi müvekkile-i mezbûre Fatıma benden tamâmen ahz u kabz edüb zevcim müteveffa-yı mezbûrun mîrâsına müte‘allık da‘vâdan mezbûre Fatıma’nın deynini ibrâ ve ıskât eyledim dedükde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ hüvel-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu.

Fî 9 min Cumâde’l-uhâr sene 1079.

Şuhûdü’l-hâl

Mütesellim Mustafa Ağa

Es-Seyyid Lütfullah Çelebi es-Seyyid Abdülhay Efendi

Es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Ubeydullah Efendi

Es-Seyyid Ali Çelebi bin Hacı Seydi

Es-Seyyid Osman bin Seyyid Hamza

Şah bin Abdullah

Sayfa No : 216

Belge No : 326

Medîne-i Kayseriye'ye tâbi‘ Malihaslar? nâm karye sâkinlerinden Ali bin Timur nâm kimesne mahfel-i kazâda li ebeveyn karındaşı hâfızu hâzihi’l-vesîka Veli nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûre toprağından

karındaşım mezbûr Veli ile ber vechi iştirâk tasarruf eylediğimiz ma'lûmü'l-hudûd tarlayı nısf-ı şâyi'î mezbûr Veli işbu hâzır-ı bi'l-meclis Fazlı bin Salih nâm kimesneye muvakkat sâhib-i arz ile on guruş mukâbelesinde tefvîz edüb ol-dahi teveffüz eylemiş lâkin zikr olunan tarlayı da ben şerîk olmağla ehakk ve evlâ olmağın bana tefvîz olunması su'âl olunsun dedükde gıbbe's-su'âl merkûm Veli cevâbında fi'l-hakîka zikr olunan tarlayı hâlî kalmayub karındaşım merkûm Veli ile şirket üzre zirâ'at ve hırâset ederdük deyü tâli'an ikrâr ve i'tirâf etmeğın zikri sebk eden tarlaların nısf-ı şâyi'ine merkûm Ali ta'arruzdan men' olunub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî 9 min Cumâde'l-uhrrâ sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl:

Süleyman Ağa bin Sa'di Halife

Dizdar el-Hâc Halil Ağa

el-Hâc Abdurrahim bin Ahmed Ağa

es-Seyyid Hüseyin Çelebi

Derviş Ali bin Mahmud Murad

Durali bin Uğurlu

Murad bin Musa

Seyyid Ali Çelebi bin Hacı Seydi

Ve gayruhum

Sayfa No : 216

Belge No : 327

Medîne-i Kayseriye sükkânından hâfızu hâzihi'l-vesîka Osman Çelebi bin Mustafa Beğ meclis-i şer'de Hamza bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb merkûm Hamza'da hakk-ı şer'iden on esedî guruş ile beşyüz akçe alacağım olub taleb eyledükde merkûm Hamza meblağ-ı mezkûru bana edâda ta'allül eylediğinden mâ'adâ senin karnını hançer ile yararım deyü bana şetm ve itâle-i lisân eyledi su'âl olunub müceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedükde gıbbe's-su'âl ve akîbü'l-inkâr mezbûr Osman Çelebi'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda

udûl-i ricâlden Seyyid Ahmed Ağa ibn-i Mahmud ve es-Seyyid Mehmed Çelebi ibnü's-Seyyid Ali Çelebi nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka merkûm Osman Çelebi merkûm Hamza'da olan on esedî gurus ile beşyüz akçesini taleb eyledükde mezbûr Hamza bizim huzûrumuzda merkûm Osman Çelebi'ye senin karnını hançer ile yararım akçeliğin herzeği deyü şetm ve itâle-i lisân eylediğine şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eyledüklerinde şehâdetleri makbûle olmağın mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî 9 min Cumâde'l-uhrâ sene 1079

Şuhûdü'l-hâl

Abdürrahim Sefer Dede

Hekimzade Mustafa

Hüseyin bin Durmuş

Muhzırbaşı Abdi

Ve gayruhum

Sayfa No : 216

Belge No : 328

Medîne-i Kayseriye'de şehir subaşı Ömer Ağa medîne-i mezbûreden Hasbek Mahallesi sâkinelerinden Fatıma bint-i Abdünnebi nâm hâtûnu ihzâr ve muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edüb târîh-i kitâb gecesi mezbûre Fatıma'nın mahalle-i mezkûrede olan menzilin kapusu taşrasından ihrâk eylemişler hâlâ mezbûreye su'âl olunub takrîr-i tahrîr olunması matlûbumdur dedükde gıbbe's-su'âl mezbûre Fatıma cevâbında husus-ı ihrâkda mazannem mahalle-i mezbûreden Ahmed bin Abdurrahim ve Mustafa bin Ömer nâm kimesnelerdir bunlardan gayri mahalle-i mezkûre ahâlîsinden olub işbu hâzırûn bi'l-meclis olan el-Hâc İbrahim bin Mehmed ve el-Hâc Ali bin Ahmed ve Hasan bin Hamza ve Sadık Dede ibn-i Ali ve Mehmed bin Abdülvahas ve Ni'metullah ibn-i Abdülbaki ve Mehmed bin Ahmed ve Yusuf bin Ali

nâm kimesnede vesâir mahalle-i mezbûre kavminin bir ferdinden da'vâm yokdur ancak mezbûrân Ahmed ve Mustafa iledir dedükde mâ hüvel-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî 10 min Cumâde'l-uhâr sene 1079.

Şuhûdü'l-hâl

Süleyman Halife Abdünnebi

Mehmed Halife bin Veli

Hacı Hasan (...)

Mustafa bin Abdullah ibn-i Osman

Ahmed bin Abdullah

Ali bin Abdullah

Mustafa bin Abdullah

Sayfa No : 216

Belge No : 329

(Belgenin baş tarafı eksik)

Hilâf-ı şer' ve kânûn ve muğâyir-i emr-i hümayûn mezbûrları rencîde ve remîde etdirmeyesiz husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalı eylemeyesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümayûnumu mezbûr re'âyânın ellerinde ibkâ ve mukarrer kılub alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmis-sânî aşer şehr-i Muharremü'l-harâm li sene tis'in ve seb'in ve elf.

Vuride fî 8 min Rebî'u'l-Evvel sene 1079

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûse.

Sayfa No : 216

Belge No : 330

Nişân-ı şerîf-i âlîşân oldur ki:

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'în Kayseriye kazâsında nâibü's-şer' olan Mevlânâ Seyyid Osman zîde ilmuḥû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb kasaba-i mezbûr sâkinlerinden müteveffâ el-Hâc Abdülcelîl nâm kimesne vakf eylediği eczâ-i şerîf nükûd-ı mevkûfesine yevmî bir akçe vazîfe ile mütevellî olan Ali fevt olub yeri mahlûl olmağın râfi'-i tevkî'-i râfi'uş-şân-ı hâkânî Mevlânâ Mehmed için mahall ve müstehakkdur deyü tavsiye olunmak bâbında inâyet recâsına arz etmeğın tavsiye edüb bu berât-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnu verdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varub vakf-ı mezbûra mütevellî olub hidmet-i lâzimesini bî-kusûr mer'î ve mü'eddâ kıldıkdan sonra ta'yîn olunan yevmî bir akçe vazîfesine mutasarrıf ola ol-bâbda efrâd-ı âferîdeden hiç ehad mâni' u dâfi' olmayub dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Ramazânî'l-mübârek li sene tis'a ve seb'în ve elf.

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûse.

Sayfa No : 217

Belge No : 331

Emirü'l-umerâi'l-kirâm kebîrî'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-ızzı ve'l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ sâbıkâ beylerbeği olub hâlâ Karaman defterdarı olan (boş) dâme ikbâluḥû ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-murselîn huccetü'l-hakki ale'l-halk ecma'în el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Konya kâdısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bundan akdem mağsûben katl olunan Abaza Celâlî Hasan'ın tevâbi'inden olub katl olanların emvâlinden mîrîye teslîm olunmak üzere kabz olunub hıfz olunan çerge ve çadır ve döşemelerden isti'mâli kâbil olanları Âstâne-i sa'âdet'ime getirülmesi için hayme-i hâssa mühimmeleri onbaşlılarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân onbaşı zîde kadruhû ta'yîn ve irsâl olunmağın imdi Celâlî-i mezkûrun etbâ-i emvâlinden her ne mikdâr çerge ve çadır ve sokak ve döşeme ahz u kabz ve hıfz olunmuş ise cümlesi müfredât üzere defter ve isti'mâli kâbil olanları mekkârilere tahmîl ve defteri ile mübâşir-i mezbûra teslîm ve serî'an ve âcilen Dersa'âdet'ime irsâl ve Mehterhâne-i Âmire'ne teslîm etdürülmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfümle vardukda bu bâbda sâdır

olan emrim üzre amel edüb dahi vech-i meşrûh üzre maktûl-i mezbûrun Celâlî Hasan'ın etbâ'ı emvâlinden ahz ve ol-bâbda hıfz olunan çerge ve çadır ve sokak ve döşeme cümlesin müfredât üzre defter edüb amele yarayub isti'mâle kâbil olanları defterleri ile mübâşir-i mezbûra teslîm ve mekkârilere tahmîl ve serî'an ve âcilen Âstâne-i sa'âdet'ime irsâl ve Mehterhâne-i Âmire'ye teslîm etdürdüb avk u te'hîrlerinden ve bir nesne izâhatdan be gâyet ihtirâz eylesin ve senki defterdâr-ı müşârun ileyhsin ücret-i mekkârilere ne mikdâr olur ise uhdenizden olan mukâta'ât mâlından verüb ve aynî ile hüccet edüb hıfz eylesin ki deynine mahsûb kılın şöyle bilesin alâmet-i şerîfime i'timâd kılın.

Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' şehr-i Ramazânî'l-mübârek li seneti semânin ve seb'în ve elf.

Vuride fi 16 Şevvâl sene 1078

Be makâm-ı Edirne.

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-mutâ' lâ zâle nâfizen fi külli'l-bikâ' harrerehü'l-fakîr ileyhi sübhânehü ve te'âlâ Mûsâ el-Kâdî bi Bor ufiye anhu.

Sayfa No : 218

Belge No : 331/a

Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Haleb'e varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki (boş) ulağla irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kangınızın taht-ı kazâsına varub dâhil olur ise menzil bârgîrleri bulunan yoldan yalnız iki nefer âdeme yalnız iki re's bârgîr verilüb ve bulunmayan yoldan yolda yolcu yükün yıkdurmayub yerliden bir yarâr ve tuvânâ olan bârgîrleri tedârük ve ihzâr edüb ve mahûf ve muhâtara olan mahallerde yanına yarâr kulavuzlar koşub emîn ve sâlim birbirinüze irsâl ve ber vech-i ta'cîl mahall-i me'mûre îsâl edüb avk u te'hîrden ve ihmâl ü müsâheleden ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye zulm ü te'addî ve tecâvüzden be gâyet ihtirâz üzre olasin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılın.

Tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Ramazânî'l-mübârek li sene semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fi 16 min Şevvâl sene 1078.

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa

Sayfa No : 218-219

Belge No : 332

Defter oldur ki mağsûben maktûl olan Celâlî Hasan tevâbi'inden Salaroğlu Mustafa Paşa'nın târîh-i defterden on sene mukaddem medîne-i Kayseriye sükkânından merhum Çerkez Ali Ağa'nın evinde emânet kodukları çerge ve çadır ve mak'adları her ne ise cânib-i mîrîden kabz olunması bâbında hâssa mehterlerinden Mehmed Odabaşı ve Muslu Bey mübâşeretleri ile bi'l-fi'l Karaman defterdârı olan emîru'l-ümerâi'l-kirâm izzetlü Ali Paşa hazretlerine hitâben emr-i şerîf vârid olmağın eşyâ-i mezkûre ale'l-esâmî defter olunub mezbûrân Mehmed Odabaşı ve Muslu Bey ile paşa-yı müşarun ileyhın âdemlerinden Abdülkadir Bey'e teslîm olunan eşyadır ki zikr olunur. Cihet-i zâlik hurrira fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min Şevvâli'l-mükerrem li- sene semânin ve seb'în ve elf.

İki direkli bez münakkaş çerge Aded: 1	Muşamması ve nâmusiyesi ve küngleri ve etekleri ve altı sokağı ve iki pirinç topları ile ortası kırmızı kenârı mâî köhne çuka mak'ad Aded: 1
Ve iki direkli ile iki çerge etekleri ve küngleri ve direkleri ile ortası mâî kenârı kırmızı köhne çuka mak'ad Aded: 1	Köhne Selanik orta keçesi Aded: 1

(s. 219)

Abd İbrahim Çelebi

Abd Hasan Çelebi bin Abdülkadir Efendi

El-merkûm es-Seyyid Ahmed Çelebi

Serdar-ı sabık Abdülkerim Çelebi

İsmail Ağazade İbrahim Çelebi

Ahmed Çelebi bin Abdurrauf Efendi

Dizdar el-Hâc Halil Ağa

Kal'a Kethüdası Halil Ağa

Ahmed Çelebi bin el-Hâc Abdi Beşe

Çorbacızade Ömer Ağa

Seyyid İlyâs Çelebi

Mehmed Çelebi bin Mustafa

Abdülalim bin Emrullah

Ve Mustafa bin el-Hâc Receb

Katiroğlu Câmi'i Müezzini Hasan Dede

Ahmed

Mehmed Çelebi bin Cafer

Ve Mustafa bin Yusuf Dede

Mehmed bin Mehmed

Hasan Ali bin Ali

Ahmed Beşe İmamoğlu

Ali Beşe bin Mahmud

Ahmed Beşe Abdullah

Ali Beşe bin Ahmed Beşe

Ve gayruhum

Bu şâhidler mîrî için kabz olunan çergelerindür sağ tarafındur.

Muhallefât

el-hâlik esâmî es-sâkin fî hâl-i hayâtihî bi mahalleti Mermerlü min mahallâti Kayseriye
 heleke ve tereke zevcete'l-hâlik ve ümmen ve ibnen sağıran ve hammâlen ve'l-verâsetü
 münhhallen fîhim. Vaka'a't-tahrîr fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn min şehr-i Cumâde'l-âhire
 li seneti semânin ve seb'în ve elf.

Mahalle-i mezbûrede menzil guruş: 150	Sahan saġîr kazgan guruş: 3,5	Küp guruş: 4	Yorgan döşek guruş: 5
Tüfeng guruş: 2	Köhne denli ve kilim ve urgan guruş: 3,5	Çorum'dan gelen guruş: 46	Nısf baġ guruş: 50
Şamdan gügüm köhne (...) bakır okka köhne leğence guruş: 4	Yekûn guruş: 264		

minhe'l-ihracât

Resm-i kısmet guruş:5

Kâtibiye ve huddâmiye guruş: 1

Mülkâsı: 6

Sahhu'l-bâkî guruş: 258

Yalnız ikiyüz elli sekiz guruş eder

Hissetü'l-ümm guruş: 42

Hissetü'z-zevce guruş: 32 rub' 2

Hissetü'l-ibn guruş: 86 rub' 2

Hissetü'l-ibn guruş: 86 rub' 2

Sayfa No : 219

Belge No : 333

Defter oldur ki medîne-i Kayseriye'de hâlâ şehir kethüdâsı olan Mahmud Beşe ibn-i İsmail kethüdâ nasb olundukdan sonra bi'l-fi'l Karaman defterdârı olan Ali Paşa hazretleri bir mühim maslahat için birkaç nefer ağalar ile medîne-i mezbûreye geldükde konaklarına harc ve sarf olunan ve emr-i şerîf ile fermân olunan (...) harcı bakâyâsı için izn-i şer'îyle mahallât yiğitbaşları ma'rifetiyle ale'l-esâmî harc ve sarf olunan meblağ cem'an yüzyirmiyedi guruş olmağın ahâlî-i mahallât ma'rifetiyle hânelerine tard olundukda mahalline her birine (silik) isâbet etmeğın meblağ-ı mezkûr (silik)

Sayfa No : 220

Belge No : 333/a

İzzet-meâb-ı şerî'at-nisâb muvakkaten Ruha kâdîsı Abdülkerim Efendi kâmyâb-ı tahiyyât-ı sâfiye ithâfıyla inhâ olunurki işbu sene semânin ve seb'în ve elf Şevvâlü'l-mükerremi gurrelerinden livâ-yı Kayseriye'ye ve medîne-i Kayseriye'nin umûr-ı kısmet-i askeriyesi size tefvîz olunmuşdur gerekdür ki vâkı' olan mevtâ-yı askeriye'nin muhallefâtını tahrîr ve beyne'l-verese taksîm edesin ve's-selâm

Hurrire fi't-târîhi'l-mezbûr.

El-fakîr Feyzullah el-Kâdî bi askerî Anadolu el-ma'mûre

Vuride fi 21 min Şevvâl sene 1078.

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-mümzâ el-mahtûm (...) el-fakîr ileyhi te'âlâ Osman bin Ömer el-müfevviz lehü'l-umûri's-şerîyyeti'l-askeriyye mimmen lehü't-tefevvüz.

Sayfa No : 220

Belge No : 334

Fezâil-i şî'âr tarafımızdan Diyarbekir'e varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîler zîde fezâiluhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyiri ve yeniçeri serdârı vesâir iş erleri zîde kadruhum ma'lûm olaki bir mühim ve müsta'cel mahsûs (iş) için ulağla yalnız üç nefer âdem irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki her kanginizün taht-ı kazâsına varub vâsıl olurlar ise yalnız üç nefer âdeme yalnız üç re's bârgîr tedârük edüb birbirinize emîn ü sâlim irsâl edesiz ihmâl ve müsâheleden ihtirâz edüb müceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Fî 16 Şevvâl sene 1078

Vusîle fî 22 min Şevvâli'l-mükerrem

Sayfa No : 220

Belge No : 335

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki:

Sa'âdetlü sâhib-i devlet efendimize hâsıl-ı kayd olan nefis-i Kayseriye'de vâkı' ihtîşâm bâc bâzdır ve bi resm-i kapân ihzâriye ile ve cümle tevâbi'i işbu bin yetmiş sekiz senesinin mâh-ı Şevvâlin onaltıncı gününden mâh-ı Şa'bânî'l-mu'azzamın onbeşinci gününe dek on ay eder bâ'isü't-temessük İbrahim Çelebi (boş) ikiyüz bin ikibin akçeye der'uhde ve iltizâm olunub kıste'l-yevm hesâbı üzre varub tasarruf idene ve şol kavlı ileki on sümün yüzelli akçe ve rub'un dördü yüzelli akçeye râyic fi'l-vakt hesâbı üzre ve ikisi ufak ve birisi rub' ve sümün olmak üzre edâ olunmak kavli ile verilüb mâh-ı Şevvâlin on altıncıyla mâh-ı Zilka'denin onbeşine varınca sekiz bin akçe verilüb cem'an on aylık ikiyüz bin akçeye olur ve ba'de'l-yevm bu minvâl üzre gayrî âdema yirmi bin akçe dahi ziyâde verür ise dönmemek şartıyla mezbûr İbrahim Çelebi'ye işbu tezkire verildiği sene sâbıkla ne mihvâl üzre zabt ve tasarruf etdilerse mezbûr dahi ol-minvâl üzre zabt ve tasarruf ide kimesne mâni' u dâfi' olmaya.

Tahrîren fi't-târîhi'l-mezbûr.

el-fakîr Mustafa Kâimmakâm-ı Kayseriye hâlâ

Vuride fî 26 min Şevvâl sene 1078.

Sayfa No : 221

Belge No : 336

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm ve kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-ızzı ve'l-ihtîşâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti meliki'l-a'lâ hizâne-i âmirenin Karaman cânibi defterdârı Ali Paşa dâme ikbâluhû ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn hüccetü'l-hakki ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû ve kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn umdetü'l-fuzelâi'l-müdekkıkîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye müftîsi zîde ilmuhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm olaki düstur-ı mükerrem müşûr-i mufahham nizamü'l-âlem bi'l-fi'l Edirne tahtgâhında sadâret-i uzmâ ve vekâlet-i kübrâ kâimmakâmı olan vezîrim Mustafa Paşa edâma'llâhu te'âlâ iclâlehû Dergâh-ı mu'allâ'ma arz-ı hâl sunub Kayseriye sâkinlerinden Kasım Dede'ye mukaddemâ hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnumla hibe ve temlîk olunub eline mülknâme-i hümayûnum verilmeğle mülkiyeti defter-i cedîd-i hâkânîde mestûr ve

mukayyed olan yerlerden müşârun ileyhe bey‘-i bât-ı kat‘î ile bey‘ eyledüğü sazlık ve kamışlık nâm yerlerin mümtâz ve mu‘ayyen hudûdu dâhilinde Yortan nâm karye kurbunda vâkı‘ Emîr Mûsâ Çiftliği ve Burunsuz Hüseyin Çiftliği ve Koca Kayası'na giden yoldan aşağı Çingâneler örisi dimeele beyne'l-ahâli ma'lûm ve ma'rûf seki tarlaları zikr olunan sazlık ve kamışlık hudûdu dâhilinde olub kadîmden ma'an zabt oluna gelmişken mukaddemâ ta'yîn ve tahdîd olundukda ba'zı kimesnelerin müsâmahasıyla hudûd ve sînûrından hâric kalmağın hakk ve adl üzere keşf olunub ta'yîn ve tahdîd olunan hudûda ilhâk olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek recâsına i'lâm eyledüğü ecilden mahall-i nizâ'un üzerine varub zikr olunan mahaller ve Engil Gölü nâm göl dahi sazlık ve kamışlık hudûduna dâhil ise şühûd-ı udûl ile şer'an sicill ve hüccet ve mukaddemâ tahrîr olunan hudûdnâmeye ilhâk olunub vaz'-ı alâim olundukdan sonra hüccet-i şer'iyeye dîvân-ı Edirne'ye irsâl olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki (boş) vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere amel edüb dahi bi'z-zât kalkub mahall-i nizâ'un üzerine varub zikr olunan mahaller sazlık ve kamışlık hudûduna dâhil ise şühûd-ı udûl ile şer'an sicil ve hüccet ve mukaddemâ tahrîr olunan hudûdnâmeye ilhâk olunub vaz'-ı alâim olundukdan sonra hüccet-i şer'iyeyi dîvân-ı Edirne'ye irsâl eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li sene semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fi 28 Şevvâl sene 1028.

Be makâm-ı Edirne el-mahrûse.

Sayfa No : 221

Belge No : 337

Belge Yok.

Sayfa No : 222

Belge No : 338

Nişan-ı şerif-i alişân hükmü oldur ki :

Kayseriye kazâsına tâbi‘ Talas nâm karyede vâkı‘ mescid-i şerîfde yevmî bir akçe vazîfe ile kayyûmluk ve mu‘allimhânede mu‘allim-i sıbyân olan Yusuf fevt yeri mahlûl olmağın yerine sulbî oğlu işbu râfî‘u tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn Mehmed nâm kimesne her vech ile lâıyk ve mahall ve müstahak olmağın tavsiye olunub berât-ı şerîfüm verilmek bâbında inâyet taleb etmeğın sadaka edüb bu berât-ı hümâyûnu verdüm ve buyurdumki varub mezbûr babası yerine müezzın ve mu‘allim olub hidmet-i lâzimesin mü‘eddâ kılındukdan sonra yevmî bir akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr-i devleti içün du‘âya müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfûme i‘timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehr-i Cemâziye’l-âhir li seneti semâne ve seb‘în ve elf.

Bi makâm-ı Edirne.

Vuride fî evâhir-i şehr-i Şevvâl sene 1078.

Sayfa No : 222-223

Belge No : 339

Akzâ kuzâtı’l-müslimîn evlâ vülatı’l-muvahhidîn ma‘deni’l-fazlı ve’l-yakîn vârisü ulûmî’l-enbiyâ-i ve’l-mürselîn hüccetü’l-hakk ale’l-halk ecma‘în el-muhtass bi mezîdi inâyeti’l-meliki’l-mübîn mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû hazîne-i Karaman'dan tezkire dîvâna vâsıl olacak ma‘lûm olaki hâlâ Kayseriye’de vâkı‘ olan mîrî güherçile kârhânesinin işbu binyetmiş sekiz senesinde güherçilesi tabhı istihdâm kullarından kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mustafa Ağa zîde kadruhû uslûb-ı sâbık üzre deruhde olunub kârhâne-i mezbûrun kadîmî örüsü olan yerlerden olageldüğü üzre kâl ve hâm oduniyçün hâne başına yedişer kantâr odun veregeldükleri toprakların çekdürüb cânib-i mîrîden ve her kantarına ta‘yîn olunan dörder akçelerin alıverüb olugelmişe muhâlif iş etdürmeyesiz ve kazâ-i mezbûrda Ali Mustafa vâkı‘ timârdan ma‘zûl sipâhî ve sipâhîzâdegâna ve bîruniyân ve zâviyedârâna ve derbendci ve köprücü ve tekve-nişîn ve eşkünciyânı ve abd-i mu‘tak ve hâric-i ez defter tâifelerin senede on sekizer gün mîrî güherçile kârhânesine hidmet edüb ve hidmete iktidârı olmayanlardan bedel-i hidmetleri alınagelmeğle binyetmiş dokuz senesi mâlî binyetmiş sekiz senesine mahsûb olmak üzre ve sene-i mezbûrede tabh olunan güherçile mesârifine sarf olunmak cem‘ u tahsîl etdürilmek bâbında dîvân tezkiresi tahrîr olunub gönderilmişdür vardukda gerekdür ki vech-i meşrûh üzre Kayseriye’de vâkı‘ güherçile kârhânesinin işbu binyetmiş sekiz

senesinde güherçile tabh olunması umûr-ı mühimmenin ehemminden olmağla kadîmî örtüsü olan yerlerden kânûn-ı kadîm üzre eğer kâl ve eğer hâm güherçilenin beher hâneye yedişer kantâr odun veregeldükleri toprakların çekdürüb beher kantâra yine cânib-i mîrîden ta'yîn olunan dörder akçelerin kârhâne-i mezbûre emîninden alıveresiz ve kazâ-i mezbûrda vâkı' timardan ma'zûl sipâhi ve sipâhizâdegân ve bîrûniyân ve zâviyedârân ve derbendci ve köprücü ve tekye-nişîn ve eşkünciyân ve abd-i mu'tak ve hâric-i ez defter tâifeleri mu'tâd-ı kadîm üzre on sekiz gün güherçile (s.223) kârhânesine hidmet edüb hidmete iktidârı olmayanlardan bedel-i hidmetleri merkûm Mustafa Ağa zîde kadruhûya olıgeldiği üzre cem' etdürölüb binyetmiş dokuz senesi mâlî binyetmiş sekiz senesine mahsûb ve sene-i mezbûrede tabh ıslâh olunan güherçile mesârifine harc etdürdüb olıgelmişe muhâlif bir kimesneye iş etdürmeyesiz bu sene ziyâde barut fermân buyurulmağla bir gün evvel kârhâne-i mezbûrun işlemesine sa'y ve bu bahâne ile hilâf-ı şer'î'ş-şerîf bir kimesneye iş etdürmeyesiz müceb-i tezkire-i dîvân birle amel edesiz.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li sene semâne ve seb'în ve elf.

Be yurdu kasaba-i Bor

Vuride fî 2 min Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene 1078.

Kazâ-i Kayseriye hâne 426,5

Güherçile kâl kıyye: 1706

Yalınız binyediyüz altı vukıyyedir

Yalınız dörtyüz yirmi altı buçuk hânedir

Sayfa No : 223

Belge No : 340

Vechi tahrîr-i hurûf budur ki:

Bâlâda zıkr olunduğu üzre Kayseriye kazâsının dört yüz yirmi altı buçuk hânelerinin her bir hânesinden fermân-ı celîlü'l-kadr üzre dörder vukıyye güherçile tahsîl ve kasaba-i Bor'da vakı' barut-ı siyâh kârhânesine teslîm olunmağla işbu hurûf berây-ı temessük verilmişdür vakt-i hâcetde ibrâz edeler. Tahrîren fî gurre-i Za sene 1078.

Vuride fî 4 min Zi'l-ka'de sene 1078.

(...)

Sayfa No : 223

Belge No : 341

Defter oldur ki medîne-i Kayseriye mahallâtından Oduncu Mahallesi sükkânından bundan akdem vefât eden İbrahim bin Mehmed nâm kimesnenin verâseti zevcesi ve vâlidesi ve babası ve sulbî oğulları Hüseyin ve Arslan ve sulbiye kızları Sâbire ve Ballı ve Aişe ve Esmâ'ya münhasıra olub ba'dehû Esmâ dahi fevt olub verâseti vâlidesi ve karındaşları Hüseyin ve Arslan ve kız karındaşları Sâbire ve Ballı ve Aişe'ye münhasıra olub bi tarîki'l-münâsafa taksîm oldu.

Hurrira fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehr-i Şevvâli'l-mükerrerem li seneti semânin ve seb'în ve elf.

Menzil der mahalle-i mezbûr gurus kıymet 80	Bağ kıt'a der karye-i Kavakardı gurus kıymet 40	Sağır tencere taliki gurus kıymet 2,5
Mümtâz cam tas 3 gurus kıymet 3	El leğeni bir et leğeni 1 gurus kıymet 2,5	Bakır tas şamdân el ibriği gurus 1 kıymet 3
Kiçe ve göğeri don gurus kıymet 2,5	Sağır sahan süzecek gurus 1 kıymet 2	Sandık ve kilim gurus 2 kıymet 3
Köhne kilim kırmızı ve Müncid gurus 1 kıymet 3,5	Çekmece küb 1 gurus kıymet 1	Babası mezbûr Mehmed yedinde anbâr gurus kıymet 2
Hacer küb demiri 1(...) sofra gurus 1 kıymet 1	Köhne yorgan döşek 3 gurus 3 kıymet 7	Alaca çarşab silkmeli demir saç destere gurus kıymet 1,5
Çend yasdık gurus 1 kıymet 2	Çini merşaba 2	Köfte tahtası 1

Yekûn 154 guruş kesîr akçe 22

Hissetü'z-zevce guruş 20 akçe 148	Hissetü'l-eb guruş 25 akçe 100	Hissetü'l-üm guruş 25 akçe 100
Hissetü'l-ibn Hüseyin guruş 23 akçe 22	Hissetü'l-ibn Arslan guruş 23 akçe 22	Hissetü'l-bint Sâbire guruş 22 akçe 26
Hissetü'l-bint Ballı guruş 12 akçe 6	Hissetü'l-bint Aişe guruş 18 akçe 36	Bâkî akçe 3

Sayfa No : 224

Belge No : 342

Muhallefâtî'l-hâlik Kayser es-sâkin fî hâl-i hayâtihî Kîçikapu min mahallât-ı Kayseriyyeti'l-mahmiyye heleke ve tereke zevcehû kemîne ve ibneyn-i kebîreyn Devlet ve Can Azer ve binteynî kebîreyn Emine ve Sâre ve'l-verese münhasıra ve fihim vaka'a't-tahrîr fî'l-yevmi'l-hâmis min Zi'l-ka'deti's-şerîfe li sene semâne ve seb'în ve elf.

Der mahalle-i mezbûre buyût-ı mûte'addideyi müştemil menzil Guruş: 500	Bâğ der nâhiye-i Çağşak kıt'a:1 Guruş: 70	Kebîr kazgan Guruş: 6
Leğen: 3 Guruş:4	Ayaklı sahan-ı kebîr: 4 Guruş: 3	Alçak ayaklı sahan:3 Guruş: 3
Tertibâtı sahan: 6 Guruş: 5	Hurda tepsî:12 Guruş: 3	Sağır tas:1 şam'dan:5 Guruş: 2,5
Köhne leğen-i hamîr:1 Guruş: 3	Köhne körde:3 ve balta:3 Guruş: 3	Köhne tüfeng: 1 Guruş: 1
Bakrac ve keçe (...) ve tâbe Guruş: 3	Kebîr ve sağır küp:16 Guruş: 20	Odalık cam tas Guruş: 1,5
Siyah çuka gördeki Guruş: 3	Cedid sabun:3 Guruş: 3	Beyaz kirpas top:3 Guruş: 3
Cedîd kilim:3 Guruş: 9	Halı:1 Guruş: 7	Yorgan ve döşek:4 Guruş: 6

(...):3 Guruş: 3	Köhne kilim:2 Guruş: 3	Hurda minder Guruş: 1
Sandık:2 Guruş: 3	Ağaç sandık:3 Guruş: 2	Kilim:1 Guruş: 3
Cedîd çuval:3 Guruş: 2	El değirmeni:1 Guruş: 1	Sağır el kantarı:1 Guruş: 1
Kebîr bıçak:1 Guruş: 1	Kebîr tüfeng:2 Guruş: 5	Asakmi ve kantarma?:1 Guruş: 1
Köhne yasdık:4 Guruş: 2	Kebîr güğüm Guruş: 2,5	Kebîr tencere ve sağır kazgan Guruş: 3
Hurda tencere:3 Guruş: 4	Merkeb:1 Guruş: 6	Şiş ve hedergeç vesâir hurdevât-ı hâne Guruş: 3

Yekûn guruş 703

Minhe'l-ihracât

Techîz u tekfîn Guruş: 35	Resm-i kısmet (Guruş:) 17,5	Kâtibiye ve huddâmiye Guruş:2,5	Yekûn Guruş: 50

Minhe'l-bâkî ve't-taksîm: 653

Hisse-i zevce:812 rub':2	Hisse-i ibn Devlet Guruş: 190 meblağ:73	Hisse-i ibn-i Azer Guruş: 190 meblağ: 73	Hisse-i Emine Guruş: 95 meblağ: 36,5	Hisse-i Sâre el- merkûme Guruş: 95 meblağ: 36,5

Hisse-i (...) el-mezbûr guruş 95 meblağ 362

Sayfa No : 225

Belge No : 343

Sûret-i mîrâs

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmi
oldur ki:

İftihârü'l-havâss ve'l-mukarrabîn muhtârü'l-ızz ve'l-müttekîn mu'temedü'l-mülûk ve's-
selâtîn bi'l-fi'l dârü's-sa'âdetim ağası olup evkâf-ı selâtîn nâzırı olan Muslî Ağa dâme

ulüvvuhû Dersa'âdet'üme arz gönderüb kasaba-i Gelinkirâs'da vâkı' Haremeyn-i şerîfeyn şerefehu'llâhu te'âlâ fi'd-dâreyn evkâfı tevliyeti işbu dârende-i tevkî'-i refî'-i sa'âdet-nişân-ı hâkânî ve nâkil-i bedî'-i belîğ-i mekremet-unvân-ı tâcdârî kıdvetü'l-emâcîd ve'l-a'yân Mehmed zîde mecduhû üzerinde olub umûr-ı vakfa mecd ü sa'î olmağla işbu bin yetmiş sekiz senesi Martı ibtidâsından bir sene tamâmına değin zabt eylemek üzre gerü kemâ kân ibkâ ve mukarrer kılınub berât-ı şerîf verilmek ricâsına i'lâm etmeğın ibkâ ve mukarrer kılınub berât-ı âlîşânum fermân olmağın hakkında mezîd inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb sene-i mezbûra Cumâde'l-evvelinin ikinci gününden kemâ kân ibkâ ve mukarrer idüb bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnı verdüm ve buyurdum ki mûmâ ileyh Mehmed zîde mecduhû varub zıkr olunan evkâfın mütevellîsi olub şöyle ki hıdemât-ı tevliyetdür mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra tevliyet-i mezbûreyi bundan evvel mütevellî olanlar ne minvâl üzre zabt edegelmişler ise mûmâ ileyh dahi ol vechile evkâf-ı mezbûra mahsûlünden alub mutasarrıf ola ol-bâbda taraf-ı âhardan bir ferd mâni' u dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehr-i Receb li sene semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fi Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 1078

Derkenar: Tıbku aslihi's-şerîfi'l-âlî zübdetü'l-fakîr ileyhi subhânehû ve te'âlâ Derviş Mehmed el-kâdî bi medîne-i Merzifon ufiye anhu.

Sayfa No : 225

Belge No : 344

Defter oldur ki

Medîne-i Kayseriye'de hâlâ şehr kethudâsı olan Mahmûd Beşe bin İsmâ'îl kethudâ nasb olundukdan sonra bi'l-fi'l-Karaman Defterdârı ola(n) Ali Paşa hazretleri bir mühim maslahat için birkaç nefer ağaları ile medîne-i merkûmeye gelirken konaklarına harc ve sarf olunan ve emr-i şerîf ile fermân olunan güherçile harcı bakâyâsı için izn-i şer'le ve mahallât yiğitbaşları ma'rifetleri ile ale'l-esâmî harc ve sarf olunan meblağ cem'an yüzyirmiyedi guruş olmağın ahâlî-i mahallât ma'rifetiyle hânelerine tarh olundukda beher hâneye birer guruş ve birer semen isâbet itmeğın meblağ-ı mezkûr mahallâtıdan cem' etmeğe cânib-i şer'den merkûm Mahmûd Beşe'ye izn verildiği bi'l-iltimâs ketb olundu.

Fi'l-yevmi' m-âşir min Zi'l-ka'deti'-ş-şerîfe sene 1078

Paşa-yı mûmâ ileyhın kethudâsı Ali Ağa'ya Hacımansûr Mahallesi konak verilmiştir yiğitbaşı yediyle ta'âmiye ve levâzımı ile Guruş: 15 menzil kirâsı: 4 Arpa ve saman Guruş: 8,5.

Paşa-yı mûmâ ileyhın atlarına arpa bahası şehir kethudası Mahmud Beşe yediyle. Ulağa verilen Guruş: 3

Mahalle-i Yenice Mustafa Ağa'ya konak verilmiştir ta'âmiye ve levâzımı yiğitbaşı Ali Kaya yediyle Guruş: 13,5 tümen: 1

Mahalle-i Görenli Şıkarı Mehmed Ağa'ya fermân verilmiştir ta'âmiye ve levâzımı şehir kethudâsı Mehmed Beşe yediyle Guruş: 15

Mahalle-i Karakürkcü Tatar Murad'a konak verilmiştir yiğitbaşı Tatar Seyyid Hamza'ya harc-ı tümen: 15

Emr-i şerîf ile fermân olunan güherçile bakâyâsından Müslüman tâifesine isâbet eden harc-ı hüccet ve defter ve kâtibiye ve huddâmiye ve ihzâriye Guruş: 15

Cem'an yekûn 127 yalnız yüzyirmiyedi guruşdur.

Sayfa No : 226

Belge No : 345

Nişân-ı şerîf budur ki

Kayseriye'de vâkı' Câmî'-i Kebîr'de yevm-i Cum'ada sermahfel olan Mûsâ fevt olub mahlûl olmağın yerine işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn Hâfız Hüseyin beher vechile mahall ve müstahıkk olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîfim (v)erilmek bâbında kâdîsı akzâ kuzâtî'l-müslimîn mevlânâ Ali zîdet fezâiluhû arz itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki varub mezbûr Hâfız Hüseyin sermahfel olub hıdmet-i lâzımesini mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesi her ne ise mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr-i devletim içün (du)'âya müdâvemet göstere ol-bâbda ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Ramazânî'l-mübârek sene semânin ve seb'in ve elf.

Be makâm-ı Edirne

Vuride fî 13 min Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 1078

Sayfa No : 225

Belge No : 346

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Âstâne-i sa'âdet'den Van'a varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bir mühim ve müst'acel husûs için ulağla irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle varub dâhil olursa yalnız iki nefer âdeme yalnız iki re's bârgîr verilüb yolcu yükünü yıkdırmayasız emr-i şerîf-i âlîşân vârid olmuşdur.

Fî evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 1078

Be makâm-ı Konstantiniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 226

Belge No : 347

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdini'l-fezâili ve'l-keâm Adana'dan Van'a varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki:

Ulağla irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kanginüzün taht-ı kazâsına varub dâhil olursa yalnız ancak iki nefer âdeme yalnız iki re's bârgîr verilüb yolcu yükünü yıkdırmayasız deyü emr-i şerîf-i âlîşân vârid olmuşdur.

Fî evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 1078

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa

Vuride fî 22 min Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 1078

Sayfa No : 226-227

Belge No : 348

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vulâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn hucetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisu ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye mütesellimi zîde kadruhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbi' Karakinîse nâm karye ra'âyâsı Dergâh-ı mu'allâ'ma arz-ı hâl edüb yine karye-i mezbûreden Mehmed ve Ahmed ve İbrâhîm nâm kimesneler bunların karyeleri toprağında ve tasarruflarında avâriz vesâir emr-i şerîfimle vâkı' olan tekâlîfi tahammüllerine göre taleb eyledüklerinde mücerred mezbûrîne koloğullarının oğullar yüz askerî tâifesinden iner diyü te'allül edüb bundan akdem emr-i şerîfüm verilüb varduklarında mezbûrlar yine üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz vesâir tekâlîflerin vermeyüb bunlar ziyâde gadr olunmağla avâriz vesâir emr-i şerîfim ile vâkı' olan tekâlîfi ma'an edâ eylemekde te'allül ederler ise dîvân-ı Edirne'ye ihzâr olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden avârizların kânûn ve defter (s. 227) mûcebince vermekde te'allül iderler ise ihzâr olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle Dergâh-ı mu'allâ'm çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ebûbekir Çavuş zîde kadruhû vusûl buldukda sâdır olan emrim üzre amel edüb dahi husûs-ı mezbûra tamâm-ı hakk ve adl üzre mukayyed olub göresiz arz olunduğu üzre ise mezbûrların bunların karyeleri toprağında bi'l-fi'l tasarruflarında avâriz vesâir emr-i şerîfimle vâkı' olan tekâlîf îcâb eder emlâk ve arâzîleri var ise mezbûrları ol-vechile te'allül ü inâd etdürmeyüb avâriz vesâir emr-i şerîfimle vâkı' olan tekâlîfi a'lâ ve evsat ve ednâ i'tibârıyla tahammüllerine göre bunlara ma'an edâ etdürüb te'allül ü inâd etdürmeyesiz şöyle ki mezbûrlar kânûn ve defter mûcebince avârizların ve meks misillü te'allül ü inâd ederler ise dîvân-ı Edirne'de ihzâr eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene semânin ve seb'în ve elf.

Be makâm-ı Edirne el-mahmiyye

Vuride fî 22 min Zi'l-ka'de sene 1078

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatîr harrerehu'l-abdü'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Sayfa No : 228

Belge No : 349

Sûret-i berât

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki:

Kandiye kal'ası serdengeçdilerinden orta boylu elâ gözlü asık kaşlı râfî'-i tevkî'-i refî'u'-ş-şân-ı hâkânî Ali Sivâsî ordû-yı hümayûnuna gelüb bundan akdem yararlılığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilüb Kayseriye sancağında İslâmlu nâhiyesinde Hırka nâm karyede ve gayrîden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Yusuf fevt olub serdengeçdilik ile Hasan'a nişânlanub ol-dahi fevt olub serdengeçdi Üveys'e nişânlanub ol-dahi şehîden fevt olub timar-ı mezbûr mahlûl olmağla kendüye verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğin timarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmağıçün sene semânin ve seb'în ve elf Cumâziye'l-âhiresinin onuncu gününden hükmi-i şerîfim verildükden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üçbin akçe timar vech-i meşrûh üzre müteveffâ-yı merkûm Yûsuf Serdengeçdi Hasan tahvîllerinden ibtidâsı bedeli Serdengeçdi Ali Mustafa Sivâsî'ye verdim ki zikr olunur. Karye-i Hırka tâbi'-i İslâmlu 2850

Mezra'a-i Havluca tâbi'-i mezbûr 975/650 yekûn 3500/3000 ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şolki vazâif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre-i asâkir-i mansûradır mer'î ve müeddîdir ber mûceb-i defter-i hâkânî huzûr-ı mezra'a-i mezbûr kıla ol-bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî

Be yurd-ı Sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Vuride fî 25 min Zi'l-ka'de sene 1078

Sayfa No : 228

Belge No : 350

Fazâil-i şî'âr Malatya'dan Konya'ya gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimler voyvodalar zîde mecduhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethudâyirleri ve yeniçeri serdârları vesâir iş erleri zîde kadruhum inhâ ve i'lâm olunur ki mukaddemâ Kıbrıs hazînesini gâret eden zâlim Ali ve birkaç refîkleri devlet-i pâdişâhîde ele girüb tarafımıza gelmeleri lâzım gelmeğin buyuruldu ısdâr olunub irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki üzerlerine ta'yîn olunan ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Ağa zîde kadruhû ile her kanginizin taht-ı kazâsına dâhil ve vâsıl olur ise yanlarına yarâr cebelüler ve mükemmel ve müretteb silâha kâdir yiğitler ta'yîn edüb birbirinize emîn ve sâlim irsâl ve bir gün mukaddem mezbûrları umûmen mahall-i me'mûra îsâl eyleyüb bir vechile bir ferde ruhsat vormeyüb elden çıkarmadan be gâyet ihtirâz eyleyesiz iyâzen bi'llâhi te'âlâ ihmâlinüz sebebiyle eşkiyâ-yı mezbûrûndan bir ferd firâr edüb elden çıkar ise aslâ cevâba kâdir olmayub nedâmet müşâhede etmeleri mukarrer mülâhaza edüb hıdemât-ı şehriyârînin husûle gelmesine kemâl-i mertebe ihtimâm ve cidd ü ikdâm edüb husûs-ı mezbûrada avk (u) te'hîrden ve ihmâl ü müsâheleden be gâyet ihtirâz u ictinâb eyleyüb mûceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Fî 3 L sene 1078

Bâ mühr-i Mehmed Paşa

Vuride fî 29 min Zi'l-ka'detî'ş-şerîfe sene 1078

Sayfa No : 228

Belge No : 351

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki işbu bin yetmiş sekiz senesine mahsub olmak üzere Kayseriye kazâsının beşyüz oniki buçuk ve rub' hânesi olub beher on hânesinden birer beldâr? olmak üzere fermân olunmağın hâlâ kâdîsının vekîli olan Bekir nâm kimesne zikr olunan elli bir nefer beldârı İzmir nâm mahalle getürüb teslim etmeğle yedine işbu memhûr temessük verildi.

Tahrîren fî Şevvâl sene 1078

Vuride fî 29 min Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 1078

El-fakîr Mehmed Ağa mübâşir-i Karaman hâlâ

Sayfa No : 228-229

Belge No : 352

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâili ve'l-kelâm Anadolu'nun orta kolunda vâkı' olan kâdîları zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kâdîlıklarda vâkı' yeniçeri serdârları zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki inşâe'llâhu te'âlâ evvelbahâr-ı huceste-âsârda bi'z-zât cenâb-ı sa'âdet meab Venedik keferesinden ahz u intikâm için üzerlerine sefer-i hümayûnum mukarrer ve muhakkak olmağın imdî taht-ı kazânuzda vâkı' korucu ve oturak Âstâne-i sa'âdet'im muhafazasına ve serhadlü olanları serhadlerine ve sefer-i hümayûnuma me'mûr olan neferât gerek yeniçeri ve gerek topçu ve gerek cebeci ve gerek acemi oğlanları yerlî yerlerinden ihrâc ve me'mûr oldukları mahallere gönderilmek için yirmidördüncü bölükden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Bekdaş Çavuş zîde kadruhû ta'yîn olunmağla mecma'-ı nâs olan mahallerde yine o tavâif-i mezbûreyi vakt ü zamânıyla irsâl ve siz ki serdârlarsız tavâif-i mezbûreden birine himâyeniz sebebiyle illet ve bahâne edüb yerlerinde bulunalar bir vechile öZRünüz makbûl olmayub haklarınızdan gelinmek mukarrerdür âna göre basîret ve intibâh üzre olub ve bu bahâne ile re'âyâ fukarâsından müft ü meccânen me'kûlât talebiyle rencîde ve zulm ü te'addîden ihtirâz eyleyesiz diyü (s. 229) Bi'l-fi'l Edirne'den yeniçerilerim ağası kâimmakâmı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb verilmeğle mücebince amel olunmak üzre emrim olmuştur buyurdum ki:

Vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağa-yı mûmâ ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mücebince amel edüb min ba'd hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrerrem sene semânin ve seb'în ve elf.

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa.

Mücebince hâlâ yeniçeri ağası tarafından Mehmed Edirne kâimmakâmı olan Ahmed Ağa'nın memhûr mektubları vârid olmuştur âna binâen bu mahalle işâret olundu.

Vuride fî 29 min Zi'l-ka'de sene 1078

Sayfa No : 228

Belge No : 353

Fazîlet-şî'âr tarafımızdan Diyarbekir'e varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethudâyirleri ve yeniçeri serdârları vesâir iş erleri zîde kadruhum ma'lûm ola ki hâliyâ bir mühim ve müsta'cel husûs için ulağla yalnız beş nefer âdem ta'yîn ve irsâl olunmuşdur gerekdür ki her kanginüzün taht-ı kazâsına vâsıl olurlar ise yalnız beş nefer âdeme yalnız beş re's bârgîrleri tedârük edüb avk u te'hîr etmeyüb birbirinüze irsâl ve ber vech-i ta'cîl mahalline îsâl edüb ve menzil bârgîrleri bulunmayan yerlerde yolcu yükün yıkdurmayub yerlûden yarâr ve tuvânâ bârgîrleri tedârük edüb avk u te'hîrden ve hilâf-ı şer' ve kânûn zulm ü te'addîden be gâyet ihtirâz eylesesiz mücebiyle âmil olasız.

Fî 22 L sene 1078

Sayfa No : 229

Belge No : 354

Fazîlet-şî'âr tarafımızdan Diyarbekir'e varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlara zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethudâyirleri ve yeniçeri serdârları vesâir iş erleri zîde kadruhum ma'lûm ola ki bir mühim ve müsta'cel husûs için ulağla yalnız üç nefer âdem irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki her kanginüzün kazâsına dâhil olurlar ise yalnız üç nefer âdem yalnız üç re's menzil bârgîri tedarük edüb birbirinüze emîn ve sâlim irsâl mahûf ve muhâtara olan mahallerde yanlarına yarâr kulağuzlar koşup ber vech-i ta'cîl mahall-i me'mûra îsâl eyleyüb avk u te'hîr ve ihmâl ü müsâheleden ve hilâf-ı şer' zulm ü te'addîden be gâyet ihtirâz edüb müceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Vuride fî 29 min Zi'l-ka'de sene 1078

Ve fî 13 L sene 1078

Bâ mühr-i Mehmed Paşa

Sayfa No : 229-230

Belge No : 355

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbiru umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib müessisü bünyânî'd-devle ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânî's-sa'âdet ve'l-iclâli'l-mahfûf bi-sunûfi avâtıfı'l-melik (silik) âmâline mutasarrıf olan vezîrim (boş) paşa edâma'llâhu iclâlehû ve emîrû'l-ümerâi'l-kirâm ve kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihîşâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Adana beğlerbeğisi dâme ikbâluhû ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vulâtî'l-muvahhidîn huccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmî'l-enbiyâi ve'l-murselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû ve'l-hukkâm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Adana ve Kırşehir sancaklarında vâkı' olan kâdîlar Lek- (s.230) vanik kâdîları zîde fazluhum râfî'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Seyyid Abdülmü'în zîde kadruhû Dersa'âdet'üme arz-ı hâl edüb bin yetmiş sekiz senesine mahsûb olmak üzere Lekvanik mukâta'ası berât-ı âlîşân ile uhdesinde olup mukâta'a-i mezbûranın zabtı Muharremden Muharreme olup mukâta'a-i mezbûra tâbi' Lek ve Hacılar ve Kızılkapulu cemâ'atleri zikr olunan kâdîlıklarda olmaları ile târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen rûsûm-ı ra'ıyyet ve âdet-i ağnâmları taleb olundukda bir Mart dâhil olmadukca virmezüz deyü te'allül ve muhâlefet eylemeleri ile cânib-i mîrîye gadr olunmağın kadîmden bu âna dek zabt oluna geldiği üzere zabt etdürülüb ol-vechile te'allül ve muhâlefet etdürülmemek bâbında emr-i şerîf verilmek ricâ ederim deyü bildürdüğü ecilden imdî yedlerinde olan berât-ı şerîf ve sinîn-i sâbika üzere amel olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda husûs-ı mezbûr mukayyed olup göresin fi'l-vâkı' mukâta'a-i mezbûrun ibtidâsı zabt gurre-i Muharremden iken mukâta'a-i mezbûra re'âyâsı Mart dâhil olmadukca ber rûsûm-ı ra'ıyyet ve âdet-i ağnâm vermezüz deyü te'allül eyledükleri vâkı' ise ol-takdîrce elinde olan berât-ı âlîşân ve olgelmişe muhâlif kimesneye iş etdürülmeye şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min Cumâde'l-âhire sene semâne ve seb'în ve elf.

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa

Sayfa No : 230-231

Belge No : 356

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihîşâm sâhibü'l-izzî ve'l-ihîrâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Sivas ve Karaman beğlerbeğileri (boş) dâme ikbâluhâ ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vulâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn hucetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmî'l-enbiyâ-i ve'l-murselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû ve kıdevtü'l-kuzzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâili ve'l-hükkâm mevlânâ Kırşehri kâdîsı zîde fazluhû tevki'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müşerri'în Lekvanik kazâsında nâibü's-şer' olan mevlânâ Mehmed zîde ılmuhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb havâss-ı hümayûnumda Lekvanik mukâta'ası voyvodası olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân seyyid Abdülmü'în meclis-i şer'-i şerîfe varub Lekvanik Türkmânından Kızılkoyunlu cemâ'ati kethudâları Yûsuf ve oğlu (...) ile ittihâd etmeleri ile rûsûm-ı şer'îleri virmekte te'allül ve inâd eyledükleri ecilden bundan sonra bildürüb mezbûrları kaldırılub kadîmî sâkin oldukları Kırşehri kazâsında olan yurdlarına gönderilüb iskân etdürülmek bâbında emr-i şerîfüm verilmek ricâsına i'lâm etmeğle arz eyledüğü ecilden kadîmî sâkin oldukları mahallere karâr ve iskân etdürülmek emrim olmuştur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel edüb husûs-ı mezkûra mukayyed tamâm-ı hakk (u) adl üzre göresin arz olunduğu üzre mezbûrlar havâss-ı mezbûrun defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed ra'îyyet ve ve ra'îyyetî oğullarından iken kalkub varub hâlâ oldukları yerde onbeş sene geçmiş değiller ise cemâ'at-i mezbûreyi kaldurub kadîmî yurdlarına gönderüb iskân etdüresin ammâ onbeş sene geçmiş ise kaldırmak olmaz oturdukları yerden âhara azîmet kayd olmuş değilse üzerlerine edâsı lâzım gelen rûsûm-ı ra'îyyetlerin (s. 231) Kânûn ve defter mücebince Türkmân âdeti üzre hükm edüb voyvodalarına aldurub min ba'd şer'-i şerîf ve kânûn ve deftere ve emr-i hümayûnuma kimesne te'allül ve inâd etdürmeyesiz kazıyyede medhali olmayanları dahl ü ta'arruz etdürmeyüb üslûb-ı inâd üzre olanları yazub arz edüb tekrâr emrim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd eyleyesiz.

Tahrîren fî evâsıt-ı Cemâziye'l-ülâ sene semânin ve seb'îne ve elf.

Vuride fî gurre-i Zi'l-hicce sene semânin ve seb'îne ve elf.

Be yurd-ı Sahrâ-yı Yanbolu

Sayfa No : 231

Belge No : 357

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdini'l-fezâili ve'l-keâm Edirne'den Haleb'e varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (boş) ulâğla irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kanginüzün taht-ı kazâsına varub dâhil olursa menzil bârgîri bulunan yerlerden yalnız iki nefer âdeme yalnız iki re's bârgîr verilüb irsâle.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene semânin ve seb'în ve elf.

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa

Sayfa No : 231

Belge No : 358

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Edirne'den Haleb'e varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (boş) ulağla irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle kanginüzün taht-ı kazâsına varub dâhil olursa menzil bârgîri bulunan yerlerden yalnız iki nefer âdeme yalnız iki re's bârgîr verilüb irsâle.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Şevvâl sene 1078

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa.

Sayfa No : 231

Belge No : 358/ a

Yine Haleb'e varub gelince ulağla iki nefer âdeme iki nefer bârgîr için.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Ş.

Be makâm-ı Kostantıniyyeti'l-mahrûsa.

Sayfa No : 231

Belge No : 358/ b

Yine Ayıntab'a varub gelince ulağla irsâl olunub iki nefer âdeme iki re's bârgîr için emr-i şerîf-i âlîşân vârid olmuştur.

Tahrîren fî evâil-i şehir-i Ş.

Bu zikr olunan sekiz re's bârgîrler taraf-ı saltanatdan yeniçerileri sürmeğe geleni çavuş yedinden vârid olmuştur.

Vuride fî 3 min Zi'l-hicce sene 1078

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûsa

(Sonradan yapılan numaralandırma da sehven 358'den sonra belge numarası 559 olarak devam edilmiştir.)

Sayfa No : 231

Belge No : 559

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâili ve'l-keîâm Âstâne-i sa'âdet'imden Bozulus'a varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (boş) ulağla irsâl olunmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kanginüzün taht-ı kazâsına varub dâhil olur ise menzil bârgîrleri bulunan yerlerden yalnız ancak bir nefer âdeme yalnız ancak bir re's bârgîr verilüb irsâl olına diyü emr-i şerîf vârid olmağla kayd olundu.

Tahrîren fî evâil-i şehir-i Şevvâli'l-mükerrem sene 1078

Vuride fî 2 min Zi'l-hicce sene 1078

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 231

Belge No : 560

Belge yok

Sayfa No : 231-232

Belge No : 561

Sa'âdetlü ve fazîletlü sultânım efendim efendi hazretlerinin mübârek hâk-ı izzetlerine rû-yı ubûdiyyet-i mâlîde kılındıktan sonra bi hamdi'llâhi te'âlâ sıhhat-i selâmet ile Niğde mütesellimine Ürgüb tarafına dâhil olasınız eğer mütesellim ağa bendeniz ve kethudâyiri ve serdâr vesâir ta'yîn buyurduğunuz kulunuzu icâzet verüb girü avdet eylemişlerdür bundan sonra mübârek kalb-i şerîfinizden ihrâc ve du'â-yı hayrınızdan vâmûş buyurmayasız bâkî ömr-i devlet dâim bâd.

Vuride fî 5 min Zi'l-hiceti's-şerîfe sene 1078

Bende-i Ahmed Ağa.

(s. 232) Eyâlet-i Karaman ve eyâlet-i Adana ve eyâlet-i Mar'aş'da vâkı' olan izzetlü ve fazîletlü hâlimü's-şer'-i şerîf olan efendiler hazretlerinin meclis-i şer'lerine hulûs birle du'âlar ilhâfindan sonra inhâ-i muhlisî budur ki işbu bin yetmiş sekiz senesinde Haremeyn-i şerîfeyn şerefuhâ ile evkâfından Gelikiras tevliyeti berât-ı şerîf-i âlîşân ile mutasarrıf olduğumuz hasebiyle üslûb-ı sâbık üzre vakf-ı şerîfin Kayseriye'de vâkı' Gelikiras ve tevâbi'i kurâların ve perâkendelerinin cizyelerin ve rüsûmların vesâir cizye ve cibâyetlerin ve resm-i arûsânelerin Gelikiras perâkendesini aklâmına kayd olunduğu ecilden taht-ı hükûmetinizde sâkin ve vâkı' olan pûşiyân tâifelerinin vakf-ı şerîfe âid olan cizye vesâir rüsûmların cem' u tahsîl ve ahz u kabz için işbu hâmil-i temessük Ahmed Ağa hazretleri vazîfe ve ta'yîn olunmuşdur yedinde olan sûret-i şerîf mücebince eltâf-ı bi'l-inhâyelerinden mercûdur ki Haremeyn-i şerîfeyn hürmetine ve rızâi'llâhi te'âlâ evkâf-ı şerîflerine mîrî eyâlet-i mezkûrede vâkı' pûşiyân tâifelerinden vergeldükleri üzre cizyelerin vesâir rüsûmların bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz ve vakf-ı şerîf için cem' u tahsîl etdürüb ve Kayseriye'de ve kurâlarında olan re'âyâların mütemekkinlerdir cürm (ü) cinâyetlerin sene âharına varınca vâkı' oldukda ahz etdürüb haklarında vücûda gelen kemâl-i lütf ü keremleri ile inde'llâh müsâb olunur. Mâh-ı Zi'l-ka'de sene semânin ve seb'în ve elf.

Vuride fî 25 min Zi'l-ka'de sene 1078

Mine'l-muhlis el-fakîr Receb Ağa el-mütevellî-i Haremeyn-i şerîfeyn hâlâ.

Derkenar: Mukaddem olmağla sehv olursa kayd olundu.

Sayfa No : 232

Belge No : 562

Mescid-i kurâ-i der Câmî'-i Şeyh (boş) ve Câmî'-i Kebîr der medîne-i Kayseriye Şeyh Câmî'-inde Cum'a günü ve Câmî'-i Kebîr'de isneyn günü vazîfe-i mu'ayyene ile şeyhu'l-kurâ olan mevlânâ Ali'ye zikr olunan meşîhat bundan akdem sûret-i ruûs ve şeyhu'l-islâm işâretiyle tevcîh olunub tâlibine ta'lîm-i ilm-i Kur'ân edüb hidmetde kusûrı ve azli îcâb eder hâli yoğiken âhardan Hüseyin nâm kimesne kâdî-i sâbıkdan bir tarîkiyle arz alub hilâf-ı inhâ meşîhat-ı mezbûrı berât etdürüb dahl etmeğle hâlâ Kayseriye'de olan eimme ve hutabâ vesâir bî garaz kimesnelerden istihbâr olundukda evzâ' ve etvârından cümlesi rızâ ve şükran üzere olub hidmetde bir vechile kusûrı olmaduğın alâ tarîki's-şahâde inhâ eylediklerin Kayseriye Kâdîsı mevlânâ Mahmûd Efendi arz etmeğın fazîletlü şeyhü'l-islâm hazretlerinin işâretleri ile ibkâ ve mukarrer kılınmak.

Fî 13 L sene semânin ve seb'în ve elf.

Vuride fî 5 min Zi'l-hiceti's-şerîfe sene 1078

Sayfa No : 232

Belge No : 563

Fezâil-i şî'âr tarafımızdan Sivas'a varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethudâyirleri ve yeniçeri serdârları vesâir iş erleri zîde kadruhum ma'lûm ola ki mühim ve müsta'cel husûsiyçün ulağla yalnız dört nefer âdeme irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki her kanginüzün taht-ı kazâlarına varub dâhil olurlar ise yalnız dört nefer âdeme yalnız dört re's bârgîr tedârük edüb ve mahûf ve muhâtara olan mahallerde yanlarına yarâr kulâğuzlar koşub birbirnüze emîn ve sâlim irsâl ve ber vech-i tac'cîl mahall-i me'mûra îsâl eyleyüb avk u te'hîrden ve ihmâl ü müsâheleden ve hilâf-ı şer' ve kânûn zulm ü te'addîden be gâyet ihtirâz edüb müceb-i buyuruldu ile âmil olasız deyü yazılmışdır.

Bâ mühr-i Mehmed Paşa

Vuride fî 9 min Zi'l-hicce sene 1078

Fî 27 min Za sene 1078

Sayfa No : 233

Belge No : 564

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmî'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra sâkinlerinden dârendegân-ı fermân-ı hümayûn ihtiyâr ve sefer ve (boş) ve (boş) ve (boş) nâm âdemiyan Dergâh-ı mu'allâ'ma arz-ı hâl edüb bunlar kendü hâllerinde olub üzerlerine bi hasebi's-şer'i's-şerîf bir cürm-i sâbit olmayub şer'an dahl u rencîde olunmak îcâb etmez iken hâlâ ba'zı ehl-i örf tâifesi mücerred celb ve ahz için siz başınıza alaca sarınmışsuz deyü bunları ahz edüb cerîme nâmına bi gayri hakkın akçelerin almak isteyüb dahl u rencîdeden hâlî olmadukların ve bu bâbda şeyhu'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb mücebince amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf dahl ü rencîde etdürülmeyüb men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle varduklarında husûs-ı mezbûra mukayyed ve bu bâbda olan fetvâ-yı şerîfeye nazar edüb göresiz arz olunduğı üzre olub fetvâ-yı şerîfi da'vâlarına muvâfık ise ol-bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîm ve da'vâlarına muvâfık fetvâları mücebince amel edüb mâdâmki bunların üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmaya min ba'd bunları alaca sarık sarınmışsuz deyü ehl-i örf tâifesine dahl ü rencîde etdurmeyüb ve ol bahâne ile bi gayri hakkın bir akce ve bir habbelerin aldırmayub men' u def' eyleyesiz şer'-i şerîf ve fetvâ-yı münîf ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesne iş etdürmeyesin kazıyede medhali olmayanları müdâhale etdurmeyüb inâd üzre olub emr-i şerîfime itâ'at etmeyenleri ism ü resmleriyle vukû'ı üzre yazub Dergâh-ı mu'allâ'ma arz eyleyesiz husûs-ı mezbûr için tekrâr emr-i şerîfim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümayûnumu ellerinde ibkâ edüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazânî'l-mübârek li sene semânin ve seb'în ve elf.

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa.

Vuride fî 13 min şehr-i Zi'l-hiceti's-şerîfe sene 1078

Sayfa No : 233-234

Belge No : 565

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtişâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ sâbıkâ (boş) beğlerbeğisi olub hâlâ Karaman defterdârı olan dâme ikbâluhû ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazli ve'l-kelâm hâlâ Salmanlu Kâdîsı Abdülhalîm zîde fazluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sulahâdan kıdvetü's-sulahâi's-sâlikîn Kâsım Dede zîde salâhahû hâlâ Dersa'âdet'üme arz-ı hâl edüb İncesu kazâsında taraf-ı mîrîden uhdemde olan mîrî sarığı her sene maktû'an cânib-i mîrîye edâ edüb âhardan dahl olunmak îcâb eylemez iken sâbıkâ Kayseriye kethudâyiri olub şekâvet ile meşhûr olan (s.234) Süleymân nâm kimesne uhdesinde olan mîrî arâzînin bir mikdâr yerlerinden şer'an bana âid olan öşr mahsûlünden zirâ'atcılardan tegallûben yedi sekiz seneden nısfını kendüsi alub ve nısfın zirâ'atçıları zimmetlerinde kalub bana küllî gadr eylemişlerdir bu bâbda elimde olan fetvâ-yı şerîfe vardır mücebince amel olunub mezbûr Süleymân'ın zirâ'atçıların zimmetlerinde kalan öşr mahsûlü şer'le bi't-tamâm alıverüb ihkâk-ı hakk etdürülmek bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâ etdim deyü bildürdüğü ecilden imdî elinde olan fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le alıverilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle Dergâh-ı mu'allâ'm müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Yûsuf zîde mecduhû vardukda husûs-ı mezbûra mukayyed olub bu bâbda olan fetvâ-yı şerîfesine nazar edüb göresin fi'l-hakîka kazıyye dediği gibi olub fetvâ-yı şerîfesi da'vâsına mutâbık ise ve bir def'a şer'le görölüb fasl olunmuş değil ise ol-bâbda muktezâ-yı emr-i şer'-i kavîm ile amel ve da'vâsına mutâbık fetvâ-yı şerîfe mücebince amel edüb dahi mezbûr Kâsım Dede'nin taraf-ı mîrîden uhdesinde olub her sene mâl-ı maktû'un cânib-i mîrîye edâ eyleyüb mîrî arâzîden şer'an kendüye âid olan mahsûlünden mezbûr Süleymân hilâf-ı şer' tegallûben ne mikdâr mahsûli ahz u kabz edüb ve zirâ'atçıları zimmetinde dahi ne mikdâr mahsûl kalmış ise güzeşte-i mahsûli ba'de's-sübût fetvâ-yı şerîfe mücebince hükm edüb mübâşir-i mezbûr Yûsuf zîde mecduhû mübâşeretiyle mezkûr Kâsım Dede'ye bi't-tamâm alıverüb şer'an kendüye âid olan mahsûlünden kimesne zimmetinde bâkî kodurmayub ihkâk-ı hakk eyleyesin şer'-i şerîfe ve emr-i hümayûnuma ve fetvâ-yı münîfeye muhâlif kimesneye iş etdurmeyesin husûs-ı mezbûr için tekrâr emr irsâline muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis aşer min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li sene semâne ve seb'în ve elf.

Be makâm-ı Edirne

Vuride 5 fî 13 min Zi'l-hicce sene 1078

Derkenar: Tıbku aslihi'l-hatîr harrerehu'l-fakîr ileyhi te'âlâ Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Sayfa No : 234

Belge No : 566

Sûret-i berât

Nişân-ı şerîf-i âlîşân budur ki :

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Sahrâ nâhiyesinde Isbıdun nâm karye ve gayrîden ikibin akçe timara mutasarrıf olan Bayram me'mûr olduğu Girid cezâresi seferine gelmeyüb ve Kandiye kal'ası muhâsarasında ve Metris vesâir vâkı' olan hidemât-ı hümayûnum sancağı askeri ile mevcûd bulunmayub timarı ol-vechile mahlûl olmağla yararlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilen elâ gözlü açık kaşlı orta boylu râfî'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Yûsuf demegle ricâsın arz etmeğın timarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmağıçün sene semânin ve seb'în ve elf Şevvâli'l-mükerremın evâilinden hükm-i şerîfim verildükden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan ikibin akçe timar ber vech-i tekmîl meşrûh üzre me'mûr olduğu Girid cezâresi seferine gelmeyen Bayramili'nde ibtidâsı bedel-i noksânıyla ber vech-i tekmîl üçbin akçe olmak üzere mezkûr Yûsuf'a tevcîh olunub verdim ki zikr olunur.

Karye-i Isbıdun tâbi'-i Sahrâ sâhib-i dîvânı ve mâlikâne 7000/2000 ber vech-i tekmîl 3000

ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle vezâif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûradur ber mûceb-i defter-i

hâkânî bî kusûr mer'î ve müeddî kıla ol-bâbda hiç ehad mâni' u dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî

Vuride fî 19 min Zi'l-hicce sene 1078

Be yurd-ı sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No : 235

Belge No : 567

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazl ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdevtü's-sulahâi's-sâlikîn İsmâ'îl zîde salâhahû hâlâ Edirne'den Dersa'âdet'ime arz-ı hâl edüb Kayseriye(de) vâkı' Bostancı Çelebi Zâviyesi'nin tevliyeti ve meşîhati evlâdına ve meşrûtiyet üzre mâliye tarafından berât-ı âlîşân ile üzerimde zabt ve tasarrufumda iken Ömer nâm kimesne ba'zı kimesnelere istînâd etmek ile hilâf-ı inhâ ile dahl ve askerî berâtıyla zabtıma mâni' olub küllî gadr eylemiştir askerî berâtıyla âhar tarîk ile kimesne dahl ü ta'arruz etdürmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ederim deyü bildürdüğü ecilden imdî berât mücebince zabt etdürölüb hilâf-ı şart-ı vâkıf-ı askerî tarafından berât ibrâz edenlere müdâhale etdürölmeye deyü fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel edüb dahi zâviye-i mezkûrenin tevliyeti ve meşîhati ber müceb-i şart-ı vâkıf elinde olan berât-ı âlîşânım mücebince ma'rifet-i şer'le zabt etdürdüb hilâf-ı şart-ı vâkıf-ı askerî tarafından berât ibrâz eden mezbûr Ömer'e ve âhardan kimesne dahl ü ta'arruz etdürmeyesiz söyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız.

Tahrîren fî'l-yevmi'r-râbi' şehr-i Ramazânî'l-mübârek li sene seb'a ve seb'în ve elf.

Vuride fî 18 min Zi'l-hicce sene 1078

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa

Sayfa No : 235

Belge No : 568

Derkenar: Tıbku'l-asli'l-hatîr harrerehu'l-abdü'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Sûret-i emr

Emîrû'l-ümerâî'l-ikrâm kebîrû'l-küberâî'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtişâm sâhibü'l-izzî ve'l-ihtirâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti meliki'l-a'lâ Karaman beğlerbeğisi (boş) dâme ikbâluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümâyûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrede Kenarırmak nâhiyesinde İncircik nâm karye ve gayrîden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Habib me'mûr olduğu Girid cezâresi seferine gelmeyüb vâkı' olan hidemât-ı hümâyûnumda mevcûd bulunmayub timarı ol-vechile mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerîfim virilen kara kaşlu kara gözler orta boylu darende-i fermân-ı hümâyûn Mustafa'ya verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın buyurdum ki göresin mezkûrun elinde ol mikdâr timara emri var ise ve mezbûr sefere gelmeyüb vâkı' olan hidemât-ı hümâyûnumda mevcûd bulunmayub timarı ol vechile mahlûl ise timarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla mezkûra tevcîh edüb tezkiresin viresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li sene semânin ve seb'în ve elf.

Be makâm-ı Sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Vuride fî 11 Zi'l-hiccetü's-şerîfe sene 1078

Sayfa No : 236

Belge No : 569

Efâzıl-disâr-ı nesâyet-şi'âr vilâyet-i Anadolu'nun orta kolunda vâkı' olan efendiler hazerâtı el-mükerremûni'l-melekûti'l-âlemûn mecâlis-i şerîfe ve mefâhil-i münîfelerine ta'zim (...) belagaya ve tahrirata inhaya iblagından sonra ma'ruzu-bahs ve muhlis budur ki (silik) ve'l-akrân yeniçeri serdârları zîde kadruhuma i'lâm olunur ki bu sâl-i ferhunde-fâlde şevketlü ve inâyetlü pâdişâh-ı penâh hazretlerinin sefer-i hümâyûnları

mukarrer olmağla taht-ı hükûmet-şî'ârınızda ve nevâhî ve kurâ-yı sâirede sâkin olan yeniçeri yoldaşlar ki sefer-i hümâyûna me'mûr oldukları sefer-i hümâyûna ve Girid'e me'mûr olanları ve dahi Girid'e vesâir serhâdlere me'mûr olanlar dahi me'mûr oldukları serhâdlere oturak ve korucu olan serdârları ile ma'an kânûn-ı kadîm üzre Âstâne-i sa'âdet muhâfazasına gelüb vakti ve zamânı ile fermân-ı hümâyûnı mevcûd bulmaları için ocak tarafından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ikinci bölükden Ahmed Çavuş zîde kadruhû ta'yîn ve ammâ mezkûrun zikr olunduğu üzre taht-ı hükûmetinizde ve nevâhî ve kurâsında sâkin olan sefer-ehl yeniçeri yoldaşları sefer-i hümâyûnuma ve Girid'e me'mûr olanlar Girid'e ve serhadlere me'mûr olanlar me'mûr oldukları serhadlere gönderüb ve korucu ve oturak olan yoldaş dahi serdârları ile ma'an kânûn-ı kadîm üzre Âstâne-i sa'âdet'in muhâfazasına gelüb mevcûd bulunmaları bâbında mecma'-ı nâs olan mahallerde nidâ etdüresiz ki vech-i meşrûh üzre herkesi me'mûr oldukları mahalle gidüb hidmet-i pâdişâhîde mevcûd bulunmaları bundan sonra kendü hevâ ve kâr ü kisblerinde kelâmları hakkında emr-i şerîf gönderilüb emvâl-ü erzâkları (...) girift olunmağla kanâ'at olunmayub başları alınmak mukarrer azametlü ve şevketlü pâdişâh-ı âlem-penâh hazretlerinin etmeğın yiye her kimler ise hidmet-i şerîfimizde bulunurlar ise konur gelmeyenler gedikbaşları dahi olursa kalmayub kılıçdan halâs bulmazlar vebâlleri boyunlarına bilmedük ve âgâh olmaduk demeyesiz ve bir tarîk ile özr edüb kalanları siz dahi vukû'ı üzre yazub Âstâne-i sa'âdet'e arz u i'lâm eyleyesiz müsâmaha idersenüz mesûl olursuz ve siz ki yeniçeri serdârlarısız serdârlığınızda sâkin olan korıcı ve oturak ne denlü var ise cümle ile gelüb Âstâne-i sa'âdet muhâfazasında mevcûd bulunasız imdî bu zamânı sâire kıyâs eylemeyesiz me'mûr oldukları mahalle gitmeyenlere işbu ukûbet olunmak mukarrerdür ihmâl ve gafletten ve avk u te'hîrden be gâyet ictinâb ve ihtirâz üzre olası lâkin bu bahâne ile hilâf-ı şer' ve kânûn kimesneye te'addî olunmak ihtimâli olmaya (...)

vuride fî 19 Zi'l-hiccetü's-şerîfe

Mecid Muhlis Ağa-yı Kaïmmakâm ve Ağa-yı yeniçeriyân-ı Dergâh-ı âlî

Sayfa No : 236-237

Belge No : 570

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fazâili ve'l-keîâm Anadolu'nun orta kolunda vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazalarda vâkı' yeniçeri serdârları zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki işbu sene-i mübâreke sefer-i hümayûnum mukarrer olmağla taht-ı kazânızda ve nevâhî ve kurâda sâkin sefer-i hümayûnuma me'mûr olan Dergâh-ı mu'allâ'm yeniçerileri me'mûr oldukları sefer vesâir serhadlere me'mûr olanları te'hîr ü tevakkuf etdirmeyüb bir gün mukaddem yollayub ve korucı ve oturak olanları dahi bi'l-cümle serdârları ile ma'an kânûn-ı kadîm üzre Âstâne-i sa'âdet'üm muhâfazasına gönderüb vakt ü zamânıyla mevcûd bulunmaları için Dergâh-ı mu'allâ'm yeniçerileri çavuşlarından ikinci bölükde kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Çavuş zîde kadruhû ta'yîn olunmağın imdî tavâyif-i mezbûra neferâtından me'mûr oldukları sefer ve muhâfazalara gönderüb ve korucı ve oturak tâifesinden dahi Âstâne-i sa'âdet'üm muhâfazasına gönderilüb mevcûd bulunmaları için mecma'-ı nâs olan mahallerde nidâ etdüresiz ki her birin hidemât-ı hümayûnumda mevcûd bulunalar şöyle ki bundan sonra mezbûrlar gitmeyüb kendü hevâ ve kâr ü kisblerinde olurlar ise tekrâr emr-i şerîfüm gönderüb emvâl ü erzâkları girîft olunmak ile kanâ'at olunmayub başları gitmek mukarrerdür vebâlleri boyunlarına bilmedük ve âgâh olmaduk demeyüb ve bir tarîkiyle özr edüb kalanları siz dahi vukû'ı üzre yazub (s. 237) Âstâne-i sa'âdet'üme arz u i'lâm eyleyüb ihmâl ü müsâmaha ve bir bahâne ile hilâf-ı şer'-i şerîf bir ferde zulm ü te'addî ve tecâvüzden be gâyet ihtirâz oluna deyü bi'l-fi'l Âstâne-i sa'âdek'ümle Dergâh-ı mu'allâ'm yeniçerileri ağası kâimmakâmı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mustafa dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb verilmeğın mücebince amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki (boş) vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim ve mûmâ ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mücebince amel edüb min ba'd hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâil-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe li sene semâne ve seb'in ve elf.

Be makâm-ı Kostantiniyye

Sayfa No : 237

Belge No : 571

Derkenar:1 Tıbbu aslıhi'l-hatîr harrerehu'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî

Derkenar: 2 Tahrîren fî 12 Şevvâli'l-mükerrem sene semânin ve seb'în ve elf

Sûret-i berât

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki:

Deryâ seferi mi'mârı olmağla gazât-ı müslimîne mahsûs ve mukayyed olan ze'âmet ve timarların ekserî sebt ve kimi nizâ'lu olup sem'-i hümayûnum vâkı' oldukda her biri birer tarîkiyle seferden kalub sancağı askeri alaybeğileri bayrağı altında az kimesne mevcûd olup ol vechile asker tedennî târî olmağla ze'âmet ve timar husûsı ziyâde muhtell ve müşevveş olduğu sem'-i hümayûnuma ilkâ olunmağla eyâlet-i Karaman'da ze'âmet ve timar tasarruf edenlerin cümlesi yoklanub müstahakk olanlara ze'âmet ve timarları olduğu sancakda malı olup alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla derdest olup müceddeden ibkâ olunmak bâbında hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnumla fermân-ı âlîşânım sâdır olmağın kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sacağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Kenarırmak nâhiyesinde Mezra'a-i Çalıpalma ve gayrîlerinden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Mustafa me'mûr olduğu seferlere gelmediğinden mâ'adâ timar-ı mezbûr ile sefer-i hümayûnumda ve fermân olunan derdest yoklamasında dahi kimesneye derdest olunmayub ol vechile mahlûl olmağla bundan akdem yarârlığı arz olundukda ibtidâda üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilen orta boylu elâ gözlü açık kaşlı râfî'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Ahmed'e verilmek ricâsıyla arz etmeğin timarı olduğu sancakda sâkin olup alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla derdest ve tevcîh olunmak için sene semânin ve seb'în ve elf Şevvâlinün evâilinde hükm-i şerîfim virildükden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üçbin akçe timar vech-i meşrûh üzre sefer-i mezbûra gelmeyen Mustafa tahvîlinden ibtidâsı bedeli mezkûr Ahmed'e tevcîh olunub lâıyk ve evlâ ve sezâvâr ve âharı görüb buyurdum ki zikr olunur

Mezra‘a-i Çalıpalma ve Mezra‘a-i Nâmıkviran
ve Mezra‘a-i Ulucak ve Mezra‘a-i Akça(...)
İkibaş tâbi‘-i Kenârırmak 8100

3000

ve buyurdum ki ba‘de‘l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şolki vezâif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ‘î-i meşkûre asâkir-i mansûradır ber mûceb-i defter-i hâkânî bî kusûr-ı mer‘î ve müeddî kıla ol bâbda hiç mâni‘ ve râfi‘ olmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Be yurd-ı sahrâ-yı kal‘a-i Kandiye

Vuride fî 20 min Zi‘l-hicce sene 1078

Sayfa No : 238

Belge No : 572

Fezâil-i şî‘âr tarafımızdan Silvan'a varub gelince yol üzerlerinde vâkı‘ olan kâdîlar zîde fazluhum ve kıdvetü‘l-emâsil ve‘l-akrân kethudâyırları ve yeniçeri serdârı zîde kadruhum ma‘lûm ola ki bir umûr-ı mühikme ve müsta‘cel husûs için ulağla yalnız üç nefer âdem irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki her kanginüzün taht-ı kazâsına dahl ve vâsıl olurlar ise yalnız üç nefer ademe yalnız üç re’s menzil bâgırları tedârük edüb bulunmayan yerlerde yolcu yükün yıkdurmayub yarâr ve tüvânâ bâgırlar tedârük edüb emîn ve sâlim birbirinüze irsâl ve îsâl eylesesiz husûs-ı mezbûrda avk u te‘hîrden ve ihmâl-ü müsâhele ve müsâmahadan be gâyet ihtirâz edüb mûceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Tahrîren fî 15 Zi‘l-hicce‘î ş-şerîfe sene 1078

Vuride fî 22 şehr-i mezbûr

Sayfa No : 238

Belge No : 573

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatîr harrerehu'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî (hükmi oldur ki:)

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Koramaz nâhiyesinde Dimmidere nâm karye ve gayrîden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Abdullah me'mûr olduğu Girid cezâresi seferine gelüb ve Kandiye kal'ası muhâsarasında vesâir hidemât-ı hümayûnumda mevcûd bulunmayub timarı ol vechile mahlûl olmağla bundan akdem yararlılığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe akçe timara emr-i şerîfim verilen orta boylu elâ gözlü çatık kaşlu râfi'-i tevkî'-i refî'u'ş-şân-ı hâkânî Hasan'a verilmek ricâsına arz etmeğin timarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmağıçün sene semânin ve seb'in ve elf Şevvâli'l-mükerrem'in evâsıtında hükmi-i şerîfim verildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üçbin akçe timar vech-i meşrûh üzre sefer-i mezbûra gelmeyen Abdullah tahvîlinden ibtidâsı bedeli mezbûr Hasan'a tevcîh olunub verdüm ki zikr olunur.

Karye-i Dimmidere tâbi'-i Koramaz dîvânı 3600

Gesi tâbi'-i mezbûr dîvânı 3000

Yekûn 6600

3000

ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedine alub tasarruf kılub şolki vazâif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre asâkir-i mansûradır ber mûceb-i defter-i hâkânî bî kusûr mer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız.

Be yurd-ı sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Vuride fî 22 min Zi'l-hicce sene 1078

Sayfa No : 239

Belge No : 574

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-mutâ' nammakahu'l-fakîr ileyhi sübhânehû el-Hâcc Mehmed el-müvellâ bi medîne-i Güzelhisâr

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbiru umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâib mütemmimü mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümeahhidü bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sunûfi avâtîfi'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'da eşkiyâ peşine me'mûr olan vezîrim Mehmed Paşa edâma'llâhu te'âlâ iclâlehû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki inşâe'llâhu'l-melikü'l-müte'âl bu sâl-i ferhunde-fâlde Venedik keferesinden ahz-ı intikâm maksadıyla bi'z-zat cenâb-ı sa'âdet-meâbım verilüb ve ikbâl ve şevket ve iclâl ile sefer-i nusret-makrûna teveccüh ve azîmet-i hümayûnum mukarrer olmağın imdî Anadolu ve Sivas ve Karaman ve Adana ve Mar'aş ve Haleb'ün zu'amâ ve erbâb-ı timarı Girid cezâresinde me'mûr olan gedüklü Dergâh-ı mu'allâ'm müteferrikaları ve çavuşları ve Dîvân-ı hümayûn'um defter-i hâkânî kâtibler ve şâkirdleri ve altı bölük sipâhî ve mukaddemâ istihdâm ve kayd olanların kaydları ref' olunmağla Girid cezâresine me'mûrlardır ve Dergâh-ı mu'allâ'm yeniçerileri ve topcu ve cebeci ve toparabacıları bi'l-küllîye cezâre-i mezbûrede me'mûr olmuşlardır evlerinden ihrâc ve bir sâ'at mukaddem sefere sürüb lâkin sipâh tâife Ankara ve Bolu ve Kastamonu ve Hudavendigâr sancaklarında istihdâmda olanlar ulûfeli Dergâh-ı mu'allâ'm müteferrikaları ve çavuşları ve kapucuları ve serrâc ve mehterân-ı hayme rikâb-ı hümayûnumla me'mûr olmaları mezbûrları evlerinden ihrâc ve vech-i meşrûh üzre tavâif-i mezbûrenin her biri me'mûr oldukları üzre mu'accelen sürüb ihrâc eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki (boş) vusûl buldukda bu bâbda fermân-ı celfîlü'l-kadrim üzre amel edüb dahi Girid cezâresinde me'mûr olan Adadolu'da ve Sivas ve Karaman ve Adana ve Mar'aş ve Haleb'in zu'amâ ve erbâb-ı timarın ve gedikli ve Dergâh-ı mu'allâ'm müteferrikaları ve çavuşları ve Dîvân-ı hümayûn'um ve defter-i hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve altı bölük sipâhîsi ve ba'demâ istihdâm ve kayd olunanların kaydları ref' olunmağla Gidir cezâresine me'mûrlardır ve Dergâh-ı mu'allâ'm yeniçerileri ve cebecileri ve topcu ve toparabacıları bi'l-küllîye me'mûr oldukları cezâre-i mezbûreye ırsâl olunmak için evlerinden ihrâc ve bir sâ'at mukaddem sefere sürüb lâkin Şubat bakıyyesinden Ankara ve Bolu ve Kastamonu ve Hudavendigâr sancaklarında

istihdamda olanlar ulûfeli Dergâh-ı mu‘allâ'm müteferrikaları ve çavuşları ve kapucıları ve serrâc ve hemrâh-ı hayme rikâb-ı hümayûnumla ma‘an me‘mûr olmaları ile tekâ‘üd olan altı bölük halkından mâ‘adâ yerde ve bine ve binden yüzbine varınca dirlik tasarruf edenlerin cümlesi etrâfdan çıkarub me‘mûr oldukları üzre sefer-i hümayûnuma ve muhâfazaya mu‘accelen sürüb ve gönderüb ihmâl ve müsâhele ve müsâmahadan hazer eylesin ve bu emr-i münîfimin mazmûn-ı münîfi mecma‘-ı nâs mahallerden nüzüil etdürüb ve cümleye i‘lâm ve işâ‘at ve tenbîh eylesin ki ba‘de‘l-yevm bilmedük ve işitmedük deyü öZR-ü bahâ(ne) eylemeyüb bundan sonra evlerinde olanları itâ‘at-ı emr-i şerîf eylemedükleri için kapuları önünden celb edüb müceb-i ibret eyleyüb emr-i şerîf üzre dakîka fevt eylemeyesin şöyle (bile)sin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehir-i Zi‘l-ka‘deti’s-şerîfe li sene semâne ve seb‘în (ve elf).

Vuride fî 25 Zi‘l-hicce li sene el-mezbûre.

Be makâm-ı Edirne el-mahmiyye.

Sayfa No : 240

Belge No : 575

Derkenar: Tıbku aslıhi‘l-hatîr harrerehu‘l-fakîr Ali el-Kâdî bi‘l-askeri’s-sultânî ufiye anhu

Nişân-ı şerîf-i âlîşân budur ki:

Kıdvetü‘l-emâsil ve‘l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Cebelali nâhiyesinde Akçakaya nâm karye ve gayrîden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Beşir fevt olub timarı mahlûl olmağla bundan akdem yarârlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerîf verilen elâ gözlü açık kaşlu orta boylu râfi‘-i tevkî‘-i refî‘u’s-şân-ı hâkânî Mustafa'ya verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın timarı olduğu sancakda sâkin ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmağıçün sene semânin ve seb‘în ve elf Şevvâlinin onaltıncı gününde hükm-i şerîfüm verdükden sonra tezkiresi verilmek fermânım olmağın zikr olunan üçbin akçe timar vech-i meşrûh üzre merkûm Beşir tahvîlinden ibtidâsı bedeli mezkûr Mustafa'ya tevcîh olunub lâyük ve evlâ gürüb verdim ki zikr olunur.

Karye-i Akçakaya tâbi'-i Cebelali hisse-i Dîvânî 6500	Karye-i (...) tâbi'-i İslâmlı <u>1000</u> 500	Mezra'a-i İkiyolarası tâbi'-i Karataş hisse- i Dîvânî 300	Karye-i Akçain tâbi'-i İslâmlı hisse-i Dîvânî 5500
Mezra'a-i (...) tâbi'-i Cebelali Dîvânî 316	(...) tâbi'-i İslâmlı tâbi'-i Karataş	(...) İkibaş 1884 Yekûn <u>13000</u> 5300	Bir mûceb-i kayd Yekûn <u>6000</u> 3000

ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedimde olup tasarruf kılub şöyle ki vazâif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre asâkir-i mansûradır ber mûceb-i defter-i hâkânî bî kusûr mer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ehad mâni' olunmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız.

Be yurd-ı sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Vuride fî 25 min Zi'l-hicce

Sayfa No : 240

Belge No : 576

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatîr nammakahu'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Emîrû'l-ümerâî'l-kirâm kebîrû'l-küberâî'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtişâm sâhibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Karaman beğlerbeğisi dâme ikbâluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvatü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi zîde kadruhu ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrede Koramaz nâhiyesinde Telâser? nâm karye ve gayrîden dörtbin beşyüz akçe timara mutasarrıf olan Mustafa fevt olub timarı mahlûl olmağın bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan beşbin akçe timara emri olan elâ gözlü çatık kaşlu orta boylu dârende-i fermân-ı hümayûn dîğeri Mustafa'ya verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın ibtidâsı alınub buyurdum ki göresin mezbûr fevt olub timarı mahlûl ise timarı olduğı sancakda sâkin ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh edüb tezkiresin veresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız.

Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' Şevvâli'l-mükerrrem sene semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fî 25 min Zi'l-hicce li sene el-mezbûre.

Buyurdum ki sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No : 241-242

Belge No : 577

Fazîletlü Karaman mollası efendi hazretlerinin zîdet fazluhum ve fezâil-i şî'âr Karaman eyâletinde vâkı' olan (boş) zîde fezâiluhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Karaman mütesellimi ve eyâlet-i mezbûramda vâkı' olan mütesellimler ve kethudâyirler ve yeniçeri serdârları vesâir iş erleri zide kadruhum ma'lûm ola ki inşâe'llâhu te'âlâ işbu sâl-i ferhunde-fâlde devlet ve sa'âdet iclâl ve şevket ve himâyet-ikbâl ile sefer-i hümayûna bi'z-zât pâdişâh-ı âlem-penâh hazretleri azîmet ve müteveccih buyurmaları mukarrer olmağın umûmen Anadolu ve Sivas ve Karaman ve Adana ve Mar'aş ve Haleb eyâletlerinde sâkin zu'amâ ve erbâb-ı timar ve gedüklü Dergâh-ı âlî müteferrikaları ve çavuşları ve Dîv(ân-ı) hümayûn ve defter-i hâ(kânî) kâtibleri ve şâkirdleri ve altı bölük sipâhîlerinin ba'demâ istihdâmda ve kaydlu olanların kaydları ref' olunub Girid cezâresinde me'mûrlar ve Dergâh-ı âlî yeniçeri ve topçu ve cebeci ve toparabacılar umûmen cezâre-i mezbûrda me'mûr olub ve Ankara ve Bolu ve Kastamonu ve Hudavendigâr sancaklarında istihdâmda olan sipâhiler ve ulûfeleri müteferrikalar ve çavuşlar ve kapucılar ve sarrâclar ve mehterân-ı hayme umûmen rikâb-ı hümayûnumda me'mûr olub bir gün mukaddem mahall-i me'mûra eşmeleri bâbında emr-i şerîf-i âlîşân sâdır olmağla buyuruldu ısdâr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Ağa zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadr mücebince amel olunub askerî tâifelerinden birden bine ve binden yüzbine varınca dirlik sâhibi olanlar umûm üzre me'mûr oldukları mahall-i me'mûreye bir gün evvel evlerinden ihrâc etdirilüb gitmeleri bâbında taht-ı hükûmetinizde vâkı' şehir ve kasaba ve kurâda ve mecma'-ı nâs olan mahallerde dellâllar nidâ etdürüb sizki dirlik sâhibi olanların cümlesi emr-i şerîf-i âlîşânım ta'yîn olunduğu minvâl üzre me'mûr oldukları mahall-i mezbûreye bir gün mukaddem irişeler şöyleki askeri tâifesinden olub cezâre-i Girid'e me'mûr olanlar mahall-i me'mûreye ve rikâb-ı hümayûnuma me'mûr olanlar rikâb-ı hümayûn ve Dergâh-ı âlî yeniçerilerinin Girid'e olmayub âhar yerde muhâfazası olanlar odalarına gitmeyüb evlerinde bulunalar veyâ müslimler ve voyvodalar ve kâtibler ve tevâbi'de olan subaşılar ve mütevellîler vesâir iş erlerinin mu'âvenetleri ile nâiblerine kalanlardan da kim bulunur ise sâdır olan fermân-ı

hümâyûn mücebince kapuları önünde müceb-i ibret için celb olunmaları mukarrerdür deyübde sonra dirlik sâhibi olanları yanlarına alub me'mûr oldukları mahall-i me'mûreye gitmeden men' edenleri dahi cezâları mukarrer bileler emr-i şerîf-i âlîşânda ta'yîn ve tasrîh olunduğu minvâl üzre herkes me'mûr oldukları mahall-i me'mûreye bir sâ'at mukaddem erişmeleri için evlerinden ihrâc etdirilüb avk u te'hîrden ve ihmâl ü müsâheleden ve me'mûr-ı sefer olanlara mu'ayyen olub te'hîrine bâ'is olmadan hazer eyleyüb ve bu evkât zamân-ı sâire kıyâs etmeyüb husûs-ı mezbûra kemâl-i mertebe ihtimâm üzre olub ve taht-ı kazâlarınızda askerî tâifesinden sefer-i hümâyûna me'mûr olanların cümlesin evlerinden ihrâc etdördüklerinden sonra bir kimesne kalmadığından iki kıt'a hüccet etdüresin ki birisi der-i devlet-medâra gönderilüb ve birisi dahi temessük için yanımızda hıfz oluna mübâşir-i merkûm ile tarafımıza irsâl eyleyesin husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedür her vechile tekâsül etmeyüb askerî tâifesinden olub me'mûr oldukları mahallere gitmeğe inâd ve muhâlefet üzre olur vâir ise ism ü resimleri ile yazub tarafımıza arz u i'lâm (s. 342) Eyleyesiz ki müceb-i ibret olması için ânların dahi haklarından gelinür husûs-ı mezbûraya cümleünüz ihtimâm eyleyüb taksîrât üzre hareket etmede be gâyet ihtirâz edüb hilâf-ı şer' ve kânûn ve re'âyâ fukarâsını rencîde vü remîde etmeyesiz ve etdürmeyesiz müceb-i buyuruldu ile âmil olasız deyü buyurulmuşdur.

Fî 22 C sene 1078

Vuride fî 25 Zi'l-hicce sene el-mezbûre 1078

Sayfa No : 242

Belge No : 578

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Edirne'den İfraz ve Rişvan? kazâlarına varub gelince yol üzerlerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fezâiluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (boş) ulağla irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kanginüzün taht-ı kazâsına varub dâhil olursa menzil bârgîri bulunmayan yerlerde yalnız iki nefer âdeme yalnız ancak iki re's menzil bârgîri verilür ve bulunmayan yerlerde yükledükleri yükü yıkdurmayub yerlûden yarâr ve tüvânâ olan bârgîr tedârük ve ihzâr edüb ve mahûf u muhâtara olan mahallerde yanına yarâr kulağuzlar koşub emîn ve sâlim birbirinüze irsâl ve ber vech-i ta'cîl mahall-i

me'mûra îsâl edüb avk u te'hîrden ve ihmâl ü müsâheleden ve hilâf-ı şer'-i şerîf zulm ü te'addî vü tecâvüzden ihtirâz üzre olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Fî şehr-i Zi'l-hicce li sene semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fî 23 fî şehr-i mezbûr.

Sayfa No : 242

Belge No : 579

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatîr harrerehu'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izzü ve'l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Karaman beğlerbeğisi Ali dâme ikbâluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümâyûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Sahrâ nâhiyesinde Cırkalan nâm karye ve gayrîden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Mehmed fevt olub timarı mahlûl timarı mahlûl olmağla bundan akdem yarârlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilen orta boylu kara gözlü kara kaşlı dârende-i fermân-ı hümâyûn Ahmed'e verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğin buyurdum ki göresin mezkûrun elinde ol-mikdâr timara emri var ise ve mezkûr fevt olub timarı mahlûl ise timarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh edüb tezkiresin veresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî'l-yevmi's-sâdis aşer şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li sene semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fî 4 Muharremü'l-harâm sene 79

Be yurd-ı sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No : 242-243

Belge No : 580

Senki Çaklı (...) cemâ'ati kethudâsı Hayri Kethudâ'sın ve siz ki cemâ'at-i mezbûra ihtiyârlarısız tarafımızdan varan kıdvetü'l-emâcid (boş) zîde kadruhû ma'rifetiyle her nerde kıtâ'-ı tarîk ve eşkiyâ ve harâmzâde bulursanız ahz u kabz-ı bend edüb ve izn-i şer'le huccet etdüresiz şöyle ki eşkiyâdan bir kimesne zuhûr eyledükde müsâmaha üzre olub ele getürmeysesiz sonra cümleünüz nedâmet çekmeniz mukarrerdür fe emmâ bu bahâne ile bir ferde zulm ü te'addî edüb hilâf-ı şer' ve kânûn (s. 243) Akçesin veyâhûd devesin veyâ sâir eşyâsın almadan be gâyet ihtirâz üzre olub ol makûle eşkiyâ ve harâmzâde ele getürdüğün ân şer'le hüccet etdürüb mübâşir-i mezbûr ile tarafımıza getüresiz ve cemâ'atınız içinde olan eşkiyâ gibi dahi der'uhde edüb verdiğiniz hüccet mücebince bir gün evvel ahz u kayd u bend edüb tarafımıza getüresiz bir vechile ömr ü bahâne etmeyesiz hilâfından be gâyet ihtirâz edüb müceb-i buyuruldu ile amel edesiz deyü buyuruldu.

Fî 6 Zilkade sene 1078

Bâ mühr-i Mehmed Paşa müfettiş-i eşkiyâsı ve kuttâ'-ı tarîk bi vilâyet-i Anadolu.

Vuride fî 3 min Muharremü'l-harâm sene 1079

Sayfa No : 243

Belge No : 581

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fazlı ve'l-keâm Âstâne-i sa'âdet'den Kayseriye'ye varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (boş) olan Ali irsâl olunmuşdur buyurudum ki hükm-i şerîfimle her kanginüz(ün) taht-ı kazâsına varub dâhil olur ise nüzül bârgîrleri bulunan yerlerde yalnız ancak bir nefer âdeme yalnız ancak bir re's menzil bârgîrleri verilüb ve bulunmayan yerlerde yolda yolcu yükün yıkdurmayub yerlûden yarâr ve tuvânâ ulak bârgîrleri tedârük ve ihzâr etdürüb ve mahûf u muhâlif olan mahallerde yanına yarâr kulağuzlar koşub emîn ü sâlim birbirinüze irsâl ve ber vech-i ta'cîl mahall-i me'mûre îsâl edüb avk u te'hîrden ve ihmâl ü müsâheleden ve hilâf-ı şer'-i şerîf

kimesneye zulm ü te‘addîden ve tecâvüzden be gâyet ihtirâz üzre olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhir-i şehri-Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene semâne ve seb‘în ve elf.

Kostantiniyyeti’l-mahrûsa.

Sayfa No : 243

Belge No : 581/ a

Emîrû’l-ümerâi’l-kirâm kebîrû’l-küberai’l-fihâm zü’l-kadri ve’l-ihtirâm sâhibü’l-izzü’l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti’l-meliki’l-a‘lâ Karaman beğlerbeğisi (boş) dâme ikbâluhû tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda islamlû nahiyesinde Ağçain nam karye ve gayrîden ikibin akçe timara mutasarrıf olan Ali me’mûr olduğu Girid cezâresinde seferine gelmeyüb tımarı mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerifim verililen elâ gözlü açık kaşlu orta boylu dârende-i fermân-ı hümayûn Bekir’e verilmek recâsına arz etmeğın buyurdum ki göresin mezbûrun elinde ol-mikdâr timara emri var ise ve merkûm vech-i meşrûh üzre me’mûr olduğu cezire-i mezbure seferine gelmeyüb tımarı mahlul ise tımarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla mezkûre tevcîh edüb tezkiresin veresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehri-Şevvâli’l-mükerrem sene semâne ve seb‘în ve elf.

Be yurdu sahrâ-i kal‘a-i Kandiye

Sayfa No : 244

Belge No : 581/ b

Emîrû’l-ümerâi’l-kirâm kebîrû’l-küberai’l-fihâm zü’l-kadri ve’l-ihtirâm sâhibü’l-izzü’l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti’l-meliki’l-a‘lâ Karaman beğlerbeğisi Ali dâme ikbâluhû tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb

gönderüb livâ-i mezbûrda Karataş nahiyesinde Melce nam karye ve gayrîden üç bin akçe timara mutasarrıf olan Ömer me'mûr olduğu Girid cezâresinde seferine gelmeyüb vesair hidemat-ı hümayununda mevcud bulunmayub timarı ol vech ile mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerifim verilen orta boylu, elâ gözlü açık kaşlu dârende-i fermân-ı hümayûn Hüseyin'e verilmek recâsına arz etmeğin göresin mezbûrun elinde ol-mikdâr timara emri var ise ve mezkûr me'mûr olduğu Girid ceziresi seferine gelmeyüb vesair hidemat-ı hümayununda mevcud bulunmayub timarı mezbur ol vech ile mahlul ise olduğu sancakda sâkin ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcih edüb tezkiresin veresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâil-i Şevvâli'l-mükerrrem sene semâne ve seb'în ve elf.

Be yurdu sahrâ-i kal'a-ı Kandiye

Sayfa No : 244-245

Belge No : 582

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izzü ve'l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Karaman beğlerbeğisi dâme ikbâluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki deryâ seferleri mütemâdî olmağla arâzî-i müslimîne mahsûs ve mu'ayyen olan ze'âmet ve timarı ekserî serbest ve kimi nizâ'lu olub sefer-i hümayûnum vâkı' oldukca her biri bir tarîk ile seferden kalub sancağı askeri ile alaybeğisi bayrağı altında az kimesne mevcûd olub ol-vechile askere terakkîdârı olmağla ze'âmet ve timarı husûsu ziyâde muhtell ve müşevveş olduğu sem'-i hümayûnuma ilkâ olunmağla eyâlet-i Karaman'da ze'âmet ve timara tasarruf edenlerin cümlesi yoklanub müstahakk olanlara ze'âmet ve timarları olduğu sancakda sâkin ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla derdest ve müceddeden tevcih olunmak bâbında hükm-i hümayûn-ı sa'âdet-makrûnumla fermân-ı âlîşânım sâdır olmağın kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Karakaya nâhiyesinde Yolagir nâm karye ve gayrîden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Mustafa me'mûr olduğu Girid cezâresi seferine gelmeyüb Kandiye kal'ası muhâsarasın vesâir hidemât-ı hümayûnumda mevcûd bulunmayub timarı ol vechile mahlûl olmağla elinde ibtidâdan ellibin akçe

timara emri olan orta boylu elâ gözlü açık kaşlı dârende-i fermân-ı hümayûn Osman'a verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğin defterhâne-i âmiremde mahfûz olan defter-i icmâle mürâca'at olundukda timarı mezbûr defterleri icmâlinde ellibin dörtyüz akçe olub ve üçbin ve dörtyüz akçesine dahi kimesne derdest olmamağla gedüklü kaydında olmayub âhar kılıç değil ise cümlesi tevcîh ve sadır olan hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnum mücebince derdest olmak emrim olmuşdur buyurdum ki göresin elinde ol-mikdâr timara emri var ise ve timar-ı mezbûr vech-i meşrûh üzre mahlûl ise gediklü kaydında olmayub âhar kalem değil ise üçbin akçesi Mustafa Bey'in sefere gelmedüğünde ve üçbin dörtyüz akçesi dahi kimesneye (s. 245) derdest olmaduğundan cümlesi sancağında sâkin olub ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla derdest ve tevcîh edüb tezkiresin veresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li sene semânin ve seb'în ve elf.

Vuride be yurd-ı sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No : 245

Belge No : 583

Nişân-ı âlîşân budur ki:

Kayseriye'de vâkı' merhûm Bostancı Baba vakfına mütevellî ve şeyh olan işbu dârende-i fermân-ı hümayûn eş-Şeyh Ömer zîde salâhahû mutasarrıf iken ecânibden Ca'fer ve İsmâ'îl birer tarîk ile alub gadr etmeğle ref' olunub gerü mezbûra kemâ kân ibkâen mukarrer kılub müceddeden berât-ı şerîfüm verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğin sıdk edüb bu berât-ı hümayûnum verdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Şeyh Ömer kemâ kân mütevellî ve şeyh olub hidmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletiyçün du'âya müdâvemet ve iştigâl göstere ol-bâbda hiç âhardan kimesne mâni' u dâfi' u mezâhim olmayub aslâ dahl u ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Recebi'l-ferd sene semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fî 2 Muharremü'l-harâm sene 79

Tahrîren fî sene

Sayfa No : 245

Belge No : 584

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatîr harrerehu'l-fakîr Ali el-Kâdî bi avnihî ufiye anhu

Mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Konya mütesellimi zîde kadruhû ma'lûm ola ki:

Hâliyâ kuttâ'u't-tarîk olan Ca'feroğlu ve Uzun Hüseyin ve Tekeli Hüseyin ve Kürd Bekir (...) elli altmış mikdârı eşkiyâlar ile ol-cânibe gitdükleri tahkîk olunmak üzere tarafımdan i'lâm olunmağla buyuruldu tahrîr ve sübût kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhû irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki taht-ı hükûmetinizde olan kazâya âdemler gönderüb cümlesi âgâh etdüresiz ki vârid olan fermân-ı hümayûn mücebince nefîr-i âmm eyleyüb cümle kasaba ve kurâ ahâlîleri silâha kâdir olanlar silâh ile olmayanlar da neye kâdir olurlar ise cümlesi hâzır ve müheyyâ olub taht-ı kazâlarında olan Hüseyin ve Oğrur derbendleri ve mazınne olan mahalleri umûmen müsella ve müretteb hâzır ve müheyyâ olub bekleyeler şöyle mezbûrlar karyelerinden yem ve yemek alub veyâhûd geçüb âhar yere gideler umûm üzere cümlesin ihmâl ve tekâsülleriçün eşedd-i ukûbet ile ukûbet olunmaları mukarrerdür ve şakî-i mezbûrlardan ve kazâ ahâlîlerinden olanlardan dem ve diyet alınmak men' olunmuşdur demleri hederdür sonra bir vechile gadr-u bahâne etmeyesiz ve senki mütesellim-i mezbûrsun husûs-ı mezbûra gâyet mukayyed olasız sonra bir vechile özrûn makbûl olmayub nedâmet çekmek mukarrerdür hilâf-ı şer' bir bir ferde zulm ü te'addîden be gâyet ihtirâz üzere olub müceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Vuride fî 12 min Muharrem sene 1079

Sayfa No : 246

Belge No : 585

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf budur ki:

Taht-ı livâmızda vâkî' yaylak-ı kebîri işbu bâ'is-i hurûf izzetlü karındaşım Halîl Ağa hazretlerine ikiyüz yirmi guruş der'uhde olunub elli guruş peşîn ve yüz yetmiş guruş rub' ve semen olmak üzere zabtıçün yedine temessük vaz' olduğu mukaddemâ olıgeldiği minvâl üzere zabt ve tasarruf edüb ve yüzyetmiş guruş ba'de'l-hâsıl edâ etmek şartıyla ve siz ki yaylağ-ı mezbûrda yaylayan kurâ ahâlîlerisiz ve Türkmân cemâ'atisiz

inhâ olunur ki mukaddemâ olıgeldiği üzre yaylağ ve otağları izzetlü Halîl Ağa'ya edâ vü teslîm eylesiz ve olıgelene râstî inâd ve muhâlefet iderseniz sonra nedâmet çekersiz ve's-selâm.

Hurrire fî 13 Zi'l-hiceti's-şerîfe sene 1078

Kaydı 13 Muharremü'l-harâm sene 1079

El-Fakîr Mustafa Kaimmakâm-ı Kayseriye

Sayfa No : 246

Belge No : 586

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatîr hurrerehu'l-abdü'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Nişân-ı şerîf-i âlîşân budur ki:

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı aleybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümâyûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda İslâmlar nâhiyesinde Özi nâm karyeden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Seyyid Hasan me'mûr olduğı Girid cezîresi seferine gelmeyüb Kandiye nâhiyesi muhâsarasında vesâir hidemât-ı hümâyûnda mevcûd bulunmayub timarı mahlûl olmağla bundan akdem yarârlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilen elâ gözlü açık kaşlu orta boylu râfî'-i tevkî'-i refî'-u's-şân-ı hâkânî Süleymân için yarârdur deyü verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın timarı olduğı sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmak için sene semânin ve seb'în ve elf Ramazânının evâhirinde hükm-i şerîfim verildükden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üçbin akçe timar vech-i meşrûh üzre sefer-i mezbûra gelmeyen Seyyid'in tahvîlinden ibtidâsı bedeli mezkûr Süleymân'a tevcîh olunub verdim ki zikr olunur ve şerh u beyân kılınur.

Karye-i Ören tâbi'-i İslâmlı 4000

3000

ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedimde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre asâkir-i mansûredir ber mûceb-i defter-i hâkânî bî kusûr mer'î ve müeddî kıla ol-bâbda hiç ehad mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Vuride fî 15 Muharremü'l-harâm sene 79

Be yurd-ı sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No : 246-247

Belge No : 587

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihirâm sâhibü'l-izzü ve'l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ sâbıkâ beğlerbeğisi olub hâlâ Hızâne-i âmire'mde Karaman cânibi defterdârı dâme ikbâluhû ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halk ecma'în dârende ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû ve kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn umdetü'l-fuzalâi'l-müdekkıkîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye müftüsü ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâili ve'l-kelâm mevlânâ İncesu kâdîsı zîde fazluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Kayseriye sancağında Karataş nâhiyesinde vâkı' ba'demâ mirlivâ hâssı iken havâss-ı hümayûna ilhâk olunan Burâh nâm-ı diğer İncesu nâm karye ve yine livâ-i mezbûrda ve nâhiye-i mezkûrda mukaddemâ ikibin akçe ibrâz etmez iken havâss-ı hümayûna ilhâk ve tashîh olunan Yortan nâm karye ve yine nâhiye-i mezbûrda ikibin ikiyüz akçe berât-ı timar iken havâss-ı hümayûnuma ilhâk ve tashîh olunan Pusak nâm karye ve yine livâ-i mezbûrda Sahrâ nâhiyesinde dokuz bin akçe timar iken havâss-ı hümayûnuma ilhâk olunan çayır ve sazlık ve kışlık Havutotu ve Engil Gölü dimeğle ma'rûf mahaller bi'l-cümle havâss-ı hümayûnuma ilhâk ve mahalleri tashîh olunub düstûri'l-mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem bi'l-fi'l vüzâret-i uzmâ ve vekâlet-i (s. 247) kübrâ kâimmakâmı olan vezîrim Mustafa Paşa edâma'llâhu te'âlâ iclâlehû der'uhde ve berât-ı şerîfim verildükde cümlesi hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnum ile vezîr-i müşârun ileyhe hediye ve temlîk olunmağla zikr olunan Boran ve Yortan ve Pusak nâm karyelerin ve vech-i meşrûh üzre olan çayır ve sazlık ve kışlık ve Havutotu olan

mahallerin ve iki köyünün her birinin hudûd ve sınırları keşf ü tahrîr ve men‘-i alâim olunmak bâbında fermânım olmağın cümlenüz kalkub ol diyârın müsinn ve ehl-i vukûf ve ihtiyâr âdemleri ile zikr olunan karyelerin vesâir göl ve gölek üzerlerine varub tamâm-ı hakk ve adl üzre hudûd ve sınırları üzerine yürüyüb her biriniz cevânib-i erba‘asından hudûd ve sınırların keşf ve tahrîr ve hüccet ve câ becâ vaz‘-ı âlâim edüb hüccetleri ile vukû‘ı üzre arz u i‘lâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki (boş) vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel edüb dahi ol diyârın müsinn ve ehl-i vukûf ve bî garaz ve mu‘temedün aleyh kimesneleri ile bi’z-zât kalkub zikr olunan kurâ ve mahallerin üzerlerine varub cevânib-i erba‘ası nereden ne mahalle muntehî olduğu tâmm-ı ma‘lûm ve şer‘an sâbit ve zâhir olduktan sonra sınırları keşf ve tahrîr ve alâmât-ı kadîmelerin tecdîd edüb bir vechile inâyet eylesiz ki sonradan bir ferd bana gadr oldı şikâyet etme ihtimâli olmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılarsız.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Zi’l-hicci’ti’ş-şerîfe sene semânin ve seb‘în ve elf.

Vuride fî 28 Muharrem sene 1079

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa.

Sayfa No : 247

Belge No :588

Nişân-ı şerîf-i âlîşân budur ki:

Kayseriye'de vâkı‘ merkûm Hüseyin Bekir Efendi tevliyeti livâna meşrûta olub ber müceb-i şart-ı vâkıf evlâdiyet üzre mütevellîsi olan râfi‘-i tevkî‘-i refî‘u’ş-şân-ı hâkânî İsmâ‘îl nâm kimesne bi’l-fi‘l berât-ı hümayûn ile mutasarrıf olub müceddeden berât-ı şerîfim ricâ etmeğın üzerinde ise sadaka edüb bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varub mezbûr İsmâ‘îl zikr olunan evkâfa kemâ kân mütevellî evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre mesûl olub alâmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ü devletim ed‘iyesine müdâvemet ve istikbâl üzre üzerinde olub ol-bâbda efrâd-ı âferîdeden bir ferd mâni‘ ve dâfi‘ olmayub dahl ü ta‘arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhir-i Zi’l-hicci’ti’ş-şerîfe li sene semânin ve seb‘în ve elf.

Kayd fî 18 Muharremü'l-harâm sene 1079.

Be makâm-ı Edirne

Sayfa No : 247

Belge No : 589

Nişân-ı şerîf -i âlîşân budur ki:

Kayseriye'de vâkı' merhûm Gülek Şemseddîn binâ eylediği câmi'-i şerîf vakfının yevmî bir akçe ile mütevellîsi olan işbu râfi'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Seyyid Mehmed edâ-i hidmet edüb kusûrî yoğiken üzerinde hilâf-ı inhâ ile (boş) nâm kimesne ve gayrîleri birer tarîk ile müdâhâleden hâlî olmaduğın bildürüb ibkâ ve mukarrer ve müceddeden emr-i şerîfim ricâ etmeğın üzerinde ise tasdîk edüb bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki varub mezbûr Seyyid Mehmed kemâ kân vakf-ı mezkûra mütevellî olup hidmet-i lâzımesin müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletim içün du'âya müdâvemet göstere ol-bâbda hiç ehâd mâni' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fî 19 Muharremü'l-harâm sene 1079

Be makâm-ı Edirne

Sayfa No : 248

Belge No : 590

Derkenar: 1 Tıbku aslıhi'l-hatîr harrerehu'l-abdü'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Derkenar: 2 Tahrîren fî 13 şehr-i Şevvâl sene 1078

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki:

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrada Koramaz nâhiyesinde İsbile nâm

karye ve gayrîden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Halîl me'mûr olduğu Girid cezâresi seferine gelmeyüb ve Kandiye kal'ası muhâsarasında ve Kıbrıs vesâir hidemât-ı hümayûnda mevcûd olmayub timarı ol-vechile mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilen uzun boylu elâ gözlü açık kaşlı râfî'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Mustafa'ya verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın timarı olduğu sancakda sâkin ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmağıçün sene semânin ve seb'în ve elf Ramazânının evâhirinde hatm-i şerîfim verildükden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zıkr olunan üçbin akçe timar vech-i meşrûh üzere cezâre-i mezbûra seferine gelmeyen merkûm Halîl tahvîlinden ibtidâsı bedeli mezbûr Mustafa'ya tevcîh olunub lââyık ve evlâ ve uhrâ ve sezâver görüb verdüğın zıkr olunur ve şerh-u beyân kılınur.

Karye-i İsbile tâbi'-i Koramaz hisse-i dîvânı 7745	Mezra'a-i (...) tâbi'-i m hisse-i dîvânı 750	Mezra'a-i Pötre tâbi'-i m hisse-i 800
Mezra'a-i Kızılağıl hisse-i 700	Yekûn 1000 Hisse 3000	

ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyleki vazâif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre asâkir-i mansûradır mer'î ve müeddî kıla ol-bâbda hiç ehad mâni' u dâfi' u râfî' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız.

Tahrîren fî

Vuride fî 21 min Muharrem sene 1079

Sayfa No : 248

Belge No : 591

Berât-ı pâdişâhî ile mutasarrıf olduğum bostânlar imâmî'l-mükerrerem ba'de's-selâm inhâ olunur ki bu sene-i mübârekeden cânibimizden alaybeğisin kethudâsı el-Hâcc Şa'bân'ı üzere tekvîn üslûb-ı sâbık üzere subaşı nasb ve ta'yîn eylemişizdür vusûlünde size âid olan a'şâr-ı şer'îyye ve rûsûm-ı örfiye ve mahlûl ve gedük ve cürm her ne olur ise mezbûr Hâcî Şa'bân'a teslîm edüb muhâlefet eylemeyesin.

Tahrîren fî Şevvâl 30 sene 1078

Vuride fî 23 min Muharrem sene 1079

El-fakîr Ömer

Sayfa No : 248

Belge No : 592

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki:

Berât-ı pâdişâhî ile mutasarrıf olduğum Taşhan nâm karye ve gayrîden üçbin akçe timarımızın bin yetmiş sekiz senesinde cânibimize âid olan hakkımızı mahsûl **ve (...)** her ne ise alaybeğimiz olan Mehmed Ağa'ya yirmibeş esedî guruşa fûrûht etmişizdir âhardan kimesne mâni' olmaya.

Tahrîren fî Cemâziye'l-âhire sene 1078

Vuride fî 22 min Muharrem sene 1079

El-fakîr Hüseyin Bey

Sayfa No : 249

Belge No : 593

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki:

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fezâili ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmî'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ İncesu kâdîsı zîde fazluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki İncesu kazâsına tâbi' sazlık ve kamışlık mukâta'asının zâbiti kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa zîde kadruhû Dergâh-ı mu'allâ'ma arz-ı hâl edüb zikr olunan sazlıkda ahâlî-i kurâludan ve kasabadan ba'zı kimesneler gelüb sâiriychün defter mücebince mesbût olan resmlerini vermede fuzûlen arabalarına yükledüb görüb ba'dehû resm nâmına cüzviyyet nesne verüb mahsûlüne muhâsebe noksân tertîb olduğun bildürüb ol-bâbda emr-i şerîf ricâ etmeğin şer' ve kânûn ve defter mücebince alıverilüb bir ferde te'allül ve tereddüd etdürilmemek emr olmuşdur buyurdum ki (boş) vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel edüb dahi husûs-ı mezbûrun

tamâmen mukayyed ve Dergâh-ı mu‘allâ’mdan ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûretde defter-i cedîd-i hâkânî taleb edüb sazlık ve kamışlık ve saz ve kamış almayub ittikâ edenlerden şer‘le müteveccih olan resmlerini defter mûcebince hükm edüb aliverüb min ba‘d şer‘ ve kânûn ve defter dahi kadîmden olıgelen ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesne te‘allül ve muhâlefet etdürmeyüb ve resmlerini vermeden kaldurtmayub mahsûlüne bir vechile gadr olunmalu eylemeyesiz ismlerini yazub bildürüb husûs-ı mezbûr içün tekrâr emrim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi’l-ka‘deti’s-şerîfe li sene semâne ve seb‘în ve elf.

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa

Vuride fî 23 min Muharrem sene 1079

Sayfa No : 249

Belge No : 594

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmi oldur ki:

Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Seyyid Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-yı mezbûrdan Köstere nâhiyesinde Süngen nâm karye ve gayrîden üçbinbeşyüz akçe timara mutasarrıf olan Ali fevt olub timarı mahlûl olmağla mukaddemâ yarârlığı arz olundukda ibtidâdan beşbin akçe timara emr-i şerîfim verilen açık kaşlu elâ gözlü orta boylu râfî‘-i tevkî‘-i refî‘u’s-şân-ı hâkânî Hüseyin’e verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın timarı olduğı sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında

Sayfa No : 250

Belge No : 595

(Sehven yeni numara verilmiş olmakla birlikte, bu hüküm 594 numaralı belgenin devamıdır)

sefere eşmeğ tevcîh olunmak içün sene hamse ve seb‘în ve elf Cumâde’l-ührâsı yirminci gününde hükm-i şerîfim verildükden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım

olmağın zikr olunan üçbin beşyüz akçe timar vech-i meşrûh üzre müteveffâ-yı merkûm Ali tahvîlinden ibtidâsı yolunda noksânıyla ber vech-i tekmîl beşbin akçelik üzre mezkûr Hüseyin'e tevcîh olunub verdim ki zikr olunur.

Karye-i Sümengâh tâbi'-i Köstere hâsıl 6500
para 3500 ber vech-i tekmîl 5000

verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf (kılub) şolki vezâyîf-i hidemât bîrûn ve mevkût ve mesâ'î-i meşkûre asâkir-i mansûradır bî kusûr mer'î ve müeddî kıla ol-bâbda efrâd-ı âferideden hiç ferd mâni' ve dâfi' ve münâzî' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Vuride fî gurre-i Saferü'l-hayr sene 1079

Be makâm-ı Belgrad el-mahrûsa.

Derkenar: Tahrîren fî 29 şehr-i Cumâde'l-ülâ sene hamsin ve seb'în ve elf.

Sayfa No : 250

Belge No : 596

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatîr zübdetü'l-fakîr ileyhi te'âlâ Hâfız Mehmed el-Kâdî bi asker-i Anadolu el-ma'mûre ufiye anhu

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî hükmi budur ki:

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Seyyid Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrede Köstere nâhiyesinde Yukarumasıl nâm karyeden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Abdünnebî fevt olub timarı mahlûl olmağla bundan akdem yarârlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emri olan orta boylu çatık kara kaşlu elâ gözlü râfi'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Abdülkerîm'e verilmek ricâsına arz etmeğın timarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmağıçün sene sittin ve seb'în ve elf Muharreminin yirmialtıncı gününden hükm verildikten sonra tezkire ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üçbin akçe timar müteveffâ Abdünnebî

tahvîlinden ibtidâsı bedeli mezkûr Abdülkerîm'e tevcîh olunub verdüm ki zikr olunur ve şerh ve ayân kılınur.

Karye-i Yukarumasil tâbi'-i Köstere dîvânı hâsıl 3400 hisse 3000

buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub

Sayfa No : 251

Belge No : 597

Belge yok.

Sayfa No : 251

Belge No : 598

(Sehven yeni numara verilmiş olmakla birlikte, bu hüküm 594 numaralı belgenin devamıdır)

tasarruf kılub şolki vazâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre asâkir-i mansûredir ber mûceb-i defter-i hâkânî bî kusûr mesâ'î ve müeddî kılalar ol-bâbda hiç ehad mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Vuride fî gurre-i Saferi'l-hayr sene 1079

Be yurd-ı sahrâ-yı Edirne

Derkenar: Tahrîren fi şehr-i Muharremi'l-harâm li sene sitte ve seb'în ve elf

Sayfa No : 251

Belge No : 599

Bâ'is-i tahrîr-i kemter budur ki ruûs-ı hümayûn ile mutasarrıf olduğumuz Ashâb-ı Kehf tevliyet evkâflarından basma ve sulusaray vesâir evkâf zirâ'atcilerine inhâ olunur ki

tevliyet-i mezbûreye mütevellî olduğumuz hasebiyle binyetmiş sekiz senesinde vâkı‘ bize âid ve râci‘ olan sülüs hissemizi ahz u kabz için tarafımızdan Hasan Ağa'yı vekîl nasb ve ta'yîn eyledük sizlerki mezra‘a evkâf zirâ‘atcilerisiz ağa-yı mezbûrdan izinsiz cürm-i ta‘assur etmeyesiz mûceb-i müzekkere ile âmil olasız.

Hurrire fi't-târîh

Vuride fî gurre-i Safer sene 1079

El-fakîr Mustafa (...)

Sayfa No : 251-252

Belge No : 600

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vulâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmî'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûr muzâfâtından Köstere nâhiyesine tâbi‘ Kıranardı nâm karye ahâlîsi Dergâh-ı mu'allâ'ma arz-ı hâl edüb bunların mezkûr karyeleri ze'âmet olub lâkin Kayseriye sancağı beğinin hass toprağında vâkı‘ (boş) yaylağı demeğle ma'rûf mahsûs ve müstakıl yaylak bunların karyelerine karîb olub ol yaylağa yaylak zamânında konar göçer olur Türkmân tâifesi beher sene davârları ile çıkub yaylayub mîrlivâ tarafından resm-i yaylak cem'ine me'mûr olan kimesneler varub ol yaylayan kimesnelerden tahammüllerine göre resm-i yaylakların alduktan sonra bunlar aslâ ol yaylağa çıkub yaylamazlar iken yaylak resmi cem'ine me'mûr olan kimesneler ol yaylak karyenüz kurbunda olmağla siz dahi bir mikdâr olmağla siz dahi bir mikdâr akçe veriniz deyü bunların karyelerine konub müft ü meccânen yem ve yemek ve arpa ve saman vesâir me'kûlât aldıklarından sonra hilâf-ı şer' ve kânûn bi gayri hakkın akçe talebiyle rencîde eyledüklerin bildürüb men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle varduklarında bu bâbda tamâm mukayyed olub göresin bunlar mîrlivâ hâss karyelerden olmayub ve mîrlivâ hâssı olan yaylağa çıkub otundan ve suyundan intifâ etdükleriniz mücerred ol yaylak karyenize karîb olmağla siz dahi bir mikdâr akçe verin deyü varub karyelerine konub müft ü meccânen yem ve yemek ve arpa ve saman vesâir me'kûlâtların aldıklarından gayri bi gayri hakkın akçe talebiyle rencîde eyledükleri vâkı‘ ise câiz

değildür mâdâmki bunlar ol yaylağa davarlarla çıkub yayla edüb otundan ve suyundan intifâ' etmeyeler mezbûr resm-i yaylak cem'ine (s. 252) me'mûr olunlar bi gayri hakkın ol-vechile taleb etdürmeyüb ve ol bahâne ile karyelerine konub müft-ü meccânen yem ve yemek vesâir almayalar ve aldurmayub men' u def' eyleyesiz hilâf-ı şer(')-i hatîr ve muğâyir-i emr u kânûn ve defter kimesneye iş etdürmeyesiz eslemeyeni ve inâd ve muhâlefet üzre olub muhtâc-ı arz olanları ism-ü resmleri ile yazub Dergâh-ı mu'allâ'ma arz eyleyesiz bu husûs içün tekrâr şikâyet olunur bir emr-i şerîfim dahi varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümayûnumu (...) ibkâ eyleyesiz.

Tahrîren fî evâil-i şehri Rebî'u'l-âhir sene semâne ve seb'în ve elf

Vuride fî 3 min Safer sene 1079

Be makâm-ı Edirne

Sayfa No : 252

Belge No : 601

Derkenar: Tıpkı aslihi'l-müstahıkkı'l-ihirâm dâme ma'mûlen bih beyne'l-enâm nemmakahu'l-fakîr Mehmed bin Haydar el-müvellâ hilâfeten bi mahkeme-i Mahmûd Paşa bi medîneti Kostantıniyyeti'l-mahrûsa ufiye anhu

Düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbiru umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib müessisi bünyânî'd-devle ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânî's-sa'âde ve'l-iclâlî'l-mahsûf bi-sunûfî'l-avâtîfî'l-meliki'l-a'lâ hâlâ Âstâne-i sa'âdet'ümde sadâret-i uzmâ kâimmakâmı olan vezîrim Yûsuf Paşa edâma'llâhu iclâlehû ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vulâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halk ecma'în el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ İstanbul kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzre memâlik-i mahrûsamda perâkende Ermeni maktû'ı ve yâve Rûmî keferi cizyedârı olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân eş-Şeyhzâde Ahmed zîde mecduhû Dersa'âdet'ime arz-ı hâl edüb târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzre cizye-i mezbûrun tahsîli gelüb henûz ordû-yı hümayûn tarafından berâtı gelmemekle berâtı gelinceye değin te'hîr olunursa yâve keferenin ekserî perâkende olur ol-vechile cânib-i mîrîye

gadr olmağın yedinde berâtın yokdur deyü te'hîre konulmayub vakt ü zamânıyla tahsîline mübâşeret olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına i'lâm etmeğın imdî kadîmden mübâşeret olınıgelen vakt erişdükde mübâşeret olunmaz ise mîrîye gadr olunmak ihtimâli olmağın berâtı ordû-yı hümayûndan gelince cem'ine mübâşeret etdürile deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel edüb dahi târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzre perâkende Ermeni maktû'ına ve yâve keferenin cizyeleri tahsîline kadîmden mübâşeret olınugelen vakt erişdükde mübâşeret olunmaz ise mîrî gadr olumak ihtimâli olmağın berâtı ordû-yı hümayûnumdan gelince cem'ine mübâşeret etdüdüb vakt erişdükde elinde berâtın yokdur deyü tahsîline mâni' olmayub kimesneye te'allül ü inâd ve nizâ' etdürmeyesiz cânib-i mîrîye zarar ve gadr olmakdan ve kadîmden mübâşeret olıgelen vakt erişmedükde mukadden mübâşeret olunmağla te'addîden be gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ısrîn min Zi'l-ka'detî's-şerîfe sene semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fî 5 min Saferi'l-hayr sene 1079

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa

Sayfa No : 252-253

Belge No : 602

Nişân-ı şerîf budur ki:

İşbu râfi'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî kıdvetü's-sâdât ve menba'u'l-ırvı's-siyâdât Seyyid Mehmed Buhârî zîde şeref-i siyâdetuhû mahall ve müstahakk olmağla hakkında mezîd inâyet-i pâdişâhânem zuhûra gelüb medîne-i Kayseriye'de vâkı' Dîvân Ali nâm sâhibü'l-hayrâtın binâ eylediği (s. 253) câmi'-i şerîfde yevmî bir akçe ile mukaddemâ hatîbi olub birkaç sene edâ-i hizmet ederken âhar diyâra gitmeğle Ali Halîfe nâm kimesneden fâriğ olub lâkin yine varub edâ-i hizmet eylemek şartıyla kendüne ibkâ ve mukarrer ve mezbûr Ali ref' olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ricâ etmeğın a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'in bi'l-fi'l şeyhu'l-islâm olan Yahyâ edâma'llâhu te'âlâ efdâluhûnun işâretleri ile ruûs-ı hümayûnum sûreti mücebince bin yetmiş dokuz Muharremü'l-harâmının yedinci günü ref' olunan Ali yerine hatîb ta'yîn

edüb bu berât-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnı verdüm ve buyurdum ki mezbûr varub câmi'-i mezbûrda hatîb olub hidmet-i lâzimesin mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub devâm ile ta'yîni ref' olunan mezbûr Ali'yi dahi aslâ dahl u ta'arruz kılmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Fi'l-yevmi'l-âşir min Muharremi'l-harâm sene semânin ve seb'în ve elf.

Vuride fî 10 min Safer sene 1079

Be makâm-ı Edirne-i mahrûse

Sayfa No : 253

Belge No : 603

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vulâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû hazîne-i Karaman'da tezkire dîvân vâsıl olmak ma'lûm ola ki Kayseriye'de vâkı' tamga ve bâc-ı keyl ve kahve ve kahve furûşân mukâtaası Hazîne-i Karaman cânibinde beher sene bir kimesneye verilmiş olunmak lâzım olmağla işbu bin yetmiş senesi Muharrem guresinden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mahmûd ve Bektâş zîde kadruhumâya üslûb-ı sâbık üzre ve bir sene tamâmına değin der'uhde olunub talebiyçün tezkire ve berât verilmişdir gerekdür ki vech-i meşrûh üzre Kayseriye'de vâkı' tamga ve bâc-ı keyl ve kahve ve kahve furûşân mukâta'ası bin yetmiş dokuz senesi Muharremi guresinden bir sene tamâmına değin mezbûrân Mahmûd ve Bektâş Ağa zîde kadruhumâya olıgeldiği üzre zabt etdürüb küllî ve cüzî hukûk ve rüsûmu tahte'ş-şer' ve'l-kânûn ahz u kabz etdürüb hilâf-ı şer' ve kânûn ve muğâyir iş etdürmeyüb ve kadîmden olınagelen rüsûma kesr ü noksân getürmeysin.

Tahrîren fî evâil-i Muharremü'l-harâm sene tis'a ve seb'în ve elf

Vuride fî 11 min Muharrem sene 1079

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki:

Mollahacılı nâm karyeden iki bin akçe timar mahlûl olmağın işbu bin yetmiş sekiz senesinin mahsûl öşrünü bâ'is tezkire el-Hâcc Mehmed'e verüb mîrî için akçesi ahz olunmuşdur.

Tahrîren fî 17 Muharremü'l-harâm sene 1079

Vuride fî 13 min Safer sene 1079

(...)

Sayfa No : 254

Belge No : 604

Mefâhiru'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Mardin'den Âstâne-i sa'âdet'ime gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethudâyirleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Mardin mukâta'ası mâlından Âstâne-i sa'âdet'ime kapum kulları mevâcibleri için irsâli fermânım olan Hazîne-i âmire'm her kenginüzün taht-ı kazâsına gelüb dâhil olur ise yollarda karşılayub getirüb bir me'men ve mahfûz mahall ve münâsib konağa kondurub ve giceler sabâha değin mu'temedün aleyh âdemler ile hıfz etdürüb ve kalkub gider oldukda yanına yerlünün yarâr ve mu'temedün aleyh âdemlerinden tüvânâ ve bahâdır ve müsallah ve atlu yiğitler ve kulağuz koşub yollarda hıfz u hirâset ederek mahûf u muhâtara olan mahallerden emîn ü sâlim birbirinüze irsâl ve serî'an ve âcilen Âstâne-i sa'âdet'ime îsâl ve mevâcib-i merkûm verilmezden mukaddem teslîm-i hazîne etdürmeniz fermânım olmuştur buyurdum ki (boş) vardukda bu bâbda sâdır olan fermânım üzre amel edüb dahi zikr olunan Hazîne-i âmire'm kanginüzün taht-ı hükûmetine gelüb dâhil ve vâsıl olursa yollarda karşılayub ve getirüb bir me'men ve mahfûz ve mahall ve münâsib konağa kondurub ve gicelerde mu'temedün aleyh âdemler ile hıfz etdürüb ve kalkub gider oldukda yanına yerlünün yarâr ve mu'temedün aleyh âdemlerinden tüvânâ ve bahâdır ve müsallah atlular ve kulağuzlar koşub yollarda hıfz u hirâset ederek emîn ü sâlim birbirinüze irsâle ta'cîl ale't-ta'cîl Âstâne-i sa'âdet'ime îsâl ve bir gün mukaddem tesîm-i hazîne etdüresiz avk u te'hîrden ve ihmâl ü müsâheleden ihtirâz eylesiz vech-i meşrûh üzre olan emri yerine getüresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Vusile fî 13 min Saferü'l-hayr sene 79

Sayfa No : 254-255

Belge No : 605

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatır harrerehu'l-fakîr ileyhi sübhânehû ve te'âlâ İsmâ'îl el-Kâdî bi medîneti Hanya el-mahmiyye ufiye anhu

Emîrû'l-ümerâî'l-kirâm kebîrû'l-küberâî'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtişâm sâhibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Karaman beğlerbeğisi Mehmed dâme ikbâluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bi'l-fi'l Kayseriye sancağı alaybeğisi kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Cebelali nâhiyesinde Akçakaya nâm karye ve gayrîden dört bin akçe timara mutasarrıf olan Mustafa ve yine karye-i mezbûreden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Beşir timarları bî hâsıl olmağla me'mûr oldukları sefer-i hümayûnuma gelmeyüb ve vâkı' olan hidemâtda mevcûd bulunmayub timâr-ı mezbûrân ol vechile mahlûl olub ve bî hâsıl olmağla iki kılıç timar bir olmak üzere mukaddemâ yarârlığı arz olundukda ibtidâdan beş akçe timara ve ikibin akçe terakkîye tevârîh-i muhtelifi ile emr-i şerîfim verilmek açık kaşlu gök elâ gözlü orta boylu dârende-i fermân-ı hümayûn Behrâm'a verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğin buyurdum ki göresin mezbûrlar me'mûr oldukları sefere gelmeyüb timarları ol vechile mahlûl ve bî hâsıl ise ve mezbûrun elinde ol-mikdâr timar ve terakkîye emr-i şerîfleri var ise timarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla kılıç ilhâk lâzım gelmezse iki kılıç bir olmak üzere tezkiresin veresin (s. 255) şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız

Tahrîren fî evâil-i şehri Şevvâli'l-mükerrrem sene seb'in ve seb'in ve elf

Vuride fî 16 min Safer sene 1079

Be makâm-ı kal'a-i Hanya

Sayfa No : 255

Belge No : 606

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatır harrerehu'l-abdü'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî

Nişân-ı şerîf oldur ki:

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye alaybeğisi Seyyid Mehmed zîde kadruhû Südde-i sa'âdet'üme arz-ı hâl gönderüb livâ-i mezbûrda Cebel-i Erciş kasabasında Hisârcık nâm karye ve gayrîden ikibin akçe timara mutasarrıf olan Hüseyin fevt olub timarı mahlûl olmağla bundan akdem yarârlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilen orta boylu elâ gözlü açık kaşlu râfî'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Yûsuf için yarâr deyü verilmek ricâsına arz etmeğin timarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmak için sene sitte ve seb'în ve elf Cumâde'l-evvelinin on ikinci gününden hükm-i şerîfim verdükden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zıkr olunan iki akçe timar vech-i meşrûh üzre müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin mahlûlünden ibtidâsı bedelinden noksânıyla ber vech-i tekâmîl onbin akçe ile mezbûr Yûsuf'a tevcîh olunub verdimki zıkr olunur

Karye-i Hisârcık tâbî'-i Cebel-i Erciş yekûn 6400 hisse 2000 ber vech-i tekâmîl 3000

ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılub şöyle ki vezâif-i hidemât-ı mezbûrere-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre asâkir-i mansûradur ber mûceb-i defter-i hâkânî bî kusûr mer'î ve müeddî kıla ol-bâbda hiç ehad mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Vuride fî 16 min Safer sene 1079

Be yurd-ı sahrâ-yı Kandiye

Sayfa No : 255

Belge No : 607

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdini'l-fazâili ve'l-keâm Âstâne-i sa'âdet'den Diyârbekir'e varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (boş) ulağla irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kanginüzün taht-ı kazâsına varub dâhil olursa menzil bârgîri bulunan yerlerden yarâr ve tüvânâ ulak bârgîri tedârük ve ihzâr edüb ve mahûf u muhâtara olan mahallerden yanına yarâr kulağuzlar koyub emîn ü sâlim birbirinüze irsâl ve ber vech-i

ta‘cîl mahall-i me‘mûra îsâl edüb avk u te‘hîrden ve ihmâl ü müsâheleden ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fî evâil-i şehir-i Saferü’l-hayr li sene 1079

Vusile fî 14 min Saferü’l-hayr

Be makâm-ı Kostantiniyyeti’l-mahrûsa

Sayfa No : 255-256

Belge No : 608

Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Kayseriye sancağı mütesellimi zîde kadruhû ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân sâir vilâyet iş erleri zîde kadruhum inhâ ve i‘lâm olunurki sa‘âdetlü ve devletlü Haseki Sultân dâmet ismetuhânın hâsslarından dânişmendlü Türkmân tâifesinden Karahalîl cemâ‘atinden Ali bin Abdülgani ve Ali bin Bâlî ve Mehmed bin Yûsuf ve Hüseyin bin Ahmed vesâirleri beher sene üzerlerine edâsı lâzım gelen hukûk ve rûsûmların zâbitlerine edâ vü teslîm edegelmîşler iken cem‘ine me‘mûr olan Hasan nâm kimesne ziyâde akçe almak sadedinde olub Akistân Cerîdi cemâ‘atinden Abdi ve Kâsım ve Kareseydî ve İsmâ‘îl cemâ‘atinden Hüsnü Kethudâ ve Yeğen Ali’yle cemâ‘atinden Çolak Ali nâm kimesneleri yüz nefer atlu âdem ile alub binyetmiş sekiz senesinde mezbûrların evleri üzerlerine varub (s. 256) âlet-i harble üzerlerine hücûm edüb cidâl eyledüklerinde cemâ‘at-i mezbûreden Mezîd bin Hüseyin nâm kimesnei ok ile urub helâk edüb ve yine cemâ‘at-i mezbûreden Mehmed bin Bilâl ve Osmân bin İbrâhîm nâm kimesneleri dahi ok ile urub ol darbda mecrûh ve ba‘de fevt ve Ramazan bin Satılmış nâm kimesneler fi’l-vâkı‘ yedi ay mukaddem mezbûrların yüz nefer âdem ile gelüb âlet-i harb ile cidâl edüb mezbûr Kara Halîl’i cemâ‘atinden Mürîd bin Mezîd bin Hüseyin ve Mehmed ve Osmân’ı ok ile urub helâk eyledüklerin alâ tarîki’ş-şehâde haber verdüklerin Antakya kâdîsı arzı ile Âstâne-i devlete i‘lâm olmağla bu fesâdı eden şakîler bi eyyi vechin kân ele getürilüb ahz olunub üzerlerine sübût bulan mevâddı sicill ve hüccet olunmak bâbında fermân vârid olmağla mücebince buyuruldu ısdar olunub ağamızdan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mahmûd Ağa zîde kadruhû mübâşir ta‘yîn olunmuşdur gerekdür ki mûmâ ileyh mübâşeretiyle bu fesâdı edenler taht-ı hükûmetinizde her kande iseler bulub ve gaybet ederler ise buldurması lâzım olanlara buldurub mezbûru beher hâl ele getürmeniz cidd-i tâmm ve sa‘y-i mâlâ kelâm ile ve

ihtimâm edüb bi eyyi vechin kân ele getürüb mübâşir-i mûmâ ileyh ile huzûrumuza ihzâr eylesiz şöyleki husûs-ı merkûmda ihmâl ve müsâmahanz istimâ' olunur ise nedâmet çekmenüzi mukarrer bilüb husûs-ı mezbûr için vârid olan emr-i âlîşân mûcebince âmil olasız.

Fî 6 S sene 1079

Vuride fî 20 min Safer

Sayfa No : 256

Belge No : 609

Derkenar:1 Tıbku aslıhi'l-hatîr harrerehu'l-abdü'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Derkenar:2 Tahrîren fî 25 Şevvâli'l-mükerrem sene semânin ve seb'în ve elf

Nişân-ı şerîf-i âlîşân budur ki:

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Sahrâ nâhiyesinde Isbıdın nâm karye ve gayrîden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Mahmûd me'mûr olduğı Girid cezâresi seferine gelmediğinden timar-ı mezbûrî Süleymân serdengeçdilik ile alub tahvîl etdürüb lâkin me'mûr olduğı üzre sancağı ser'askeriyle vâkı' olan mevki'lerde bulunmaduğundan mâ'ada firâr edüb timarı ol-vechile mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilen elâ gözlü açık kaşlu orta boylu râfî'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Mehmed'e vedilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın timarı olduğı sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcih olunmağıçün sene semânin ve seb'în ve elf Şevvâli'l-mükerremnin evâhirinde hükm-i şerîfim verildükden sonra tezkiresi ihrâc ve ba'de serdengeçdi nişânlanduğı arz olundukda berât olmak fermânım olmağın ibtidâsı bedeli mezbûr Mehmed'e tevcih olunub lâıyk ve evlâ görüb vermeğ zikr olunur ve ayân ve beyân kılınur ve buyurdum ki

Karye-i İsbidun tâbi'-i Sahrâ dîvânı ve mâlikâne yekûn hâsıl 7000 hisse 2000 kalan 5000 hisse 1000	Karye-i (...) tâbi'-i Sahrâ yekûn 7000 hisse 3000	Karye-i Mumcılı tâbi'-i der hâric tâbi'-i mezbûr yekûn 2500 hisse 1000
Karye-i (...) tâbi'-i Koramaz yekûn 6600 hisse 600	Hisse-i hâssa (...) der karye-i Çavuş hisse 400	Yekûn 3000

Sayfa No : 257

Belge No : 610

ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre asâkir-i mansûradır ber mûceb-i defter-i hâkânî bî kusûr mer'î ve müeddî kıla ol-bâbda hiç ehad mâni' u dâfi' u mezâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Vuride fî 24 min Safer sene 1079

Nâhiye-i İslâmlı der livâ-i Kayseriye	Timâr-ı Ken'ân an tahvîl-i Ömer el-müteveffâ	Karye-i Karakinîse tâbi'-i İslâmlı dîvânı 2048
Karye-i Eberdâr tâbi'-i m dîvânı 2000	Mezra'a-i Uzunağıl tâbi'-i mezbûr dîvânı 1000	Mezra'a-i (...) tâbi'-i mezbûr dîvânı 552
Karye-i Mescidlü tâbi'-i mezbûr dîvânı 1500	Yekûn 8100 Hisse 3100 Hisse 3000	

Sayfa No : 257

Belge No : 611

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatîr harrerehu'l-abdi'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda İslâmlı nâhiyesinde Karakinîse ve gayrîden bin akçe timara mutasarrıf olan Ömer fevt timarı mahlûl olmağla bundan

akdem yarârlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe akçe timara emr-i şerîfim verilen gedik elâ gözlü açık kaşlu saruşın temâm-ı tâmmü'l-kadd-ı mezkûr Ken'ân'a verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğin ibtidâsı alınub timarı olduğu sancakda sâkin ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmağıçün sene semânin ve seb'în ve elf Zi'l-ka'de-i şerîfesinin üçüncü günü tarîhiyle muvarrah hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın ber mûceb-i fermân-ı âlî zikr olunan üçbin akçe timar vech-i meşrûh üzre müteveffâ-yı mezbûra Ömer tahvîlinden ibtidâsı bedeli mezkûr Ken'ân'a tevcîh olunub berât-ı âlîşânım için tezkire verildi.

Tahrîren fî 3 şehr-i Zi'l-ka'detî's-şerîfe sene semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fî selh-i Safer sene 1079

Sayfa No : 257

Belge No : 612

Fezâil-i şî'âr Sivas eyâletinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethudâları ve yeniçeri serdârları zîde kadruhum hâliyâ eyâlet-i mezbûrede zuhûr eyleyen kuttâ'-ı tarîk eşkiyâsını derhâl ele getürmeleri için cümle hükkâmı âgâh eylemek için buyuruldu tahrîr ve ulağla yalınız üç nefer âdem irsâl olunmuşdur her kanginüzün taht-ı kazâsına dâhil ve vâsıl olursa birbirinüzün taht-ı kazâsına emîn ü sâlim ulaşturmak için mu'accelen yarâr ve tüvânâ bârgîrler tedârük ve müheyâyâ edüb bilâ te'hîr birbirinüze emn ü sâlim ulaşturub min ba'd avk u te'hîr etdürmeğe bâ'is olmakdan be gâyet ihtirâz üzre olub ve taht-ı hükûmetinüzde olan yolların ve derbendlerin hirâsetiyle kemâl-i mertebe tekayyüd üzre hareket eyleyüb eşkiyâ fesâdından ictinâb eyleyüb mûceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Fî 24 sene 1079

Vuride fî gurre-i Rebî'u'l-evvel

Sayfa No : 257-258

Belge No : 613

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatîr harrerehu'l-abdi'l-fakîr Mehmed el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Yeniil ağasına varub gelinceye deġin yol üzerinde olan kâdîlar ve kethudâyirlerine ve serdârlarına hitâben buyuruldu üç nefer ulaġla üç re's bârgîr bulunması bâbında târîh-i mezkûr ile muvarrah buyuruldu kayd şod.

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtişâm sâhibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Karaman beġlerbeġisi dâme ikbâluhâ râfî'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancaġı alaybeġisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Kenârırmak nâhiyesinde Kızılcaın nâm karye ve gayrîden ikibin sekizyüz akçe timara mutasarrıf olan Mustafa fevt olub timarı mahlûl olmaġla bundan akdem yarârlıġı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilen elâ gözlü açık kaşlu orta boylu dârende-i fermân-ı hümayûn Mehmed içün verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeġin buyurdum ki Mehmed'e (s.258) Tevcîh olunub timarı olduġu sancakda sâkin olub alaybeġisi bayraġı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh edüb tezkiresin veresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir min şehr-i Saferi'l-hayr li sene semâne ve seb'în ve elf

Vuride fî gurre-i Rebî'u'l-âhir sene 1079

Be yurd-ı sahrâ-i kal'a-i Kandiye

Sayfa No : 258

Belge No : 614

Derkenar: Tıbku aslıhi'l-hatîr harrerehu'l-abdi'l-fakîr Mehmed el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izzü ve'l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti meliki'l-a'lâ tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye alaybeġisi Mehmed zîde

kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrede İslâmlı nâhiyesinde vâkı‘ Kızılkilise nâm karye ve gayrîden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Ömer fevt olub timarı mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukda üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilen kara gözlü açık kaşlu orta boylu dârende-i fermân-ı hümayûn Mehmed için verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın buyurdum ki mezkûr Mehmed'e tevcîh olunub timarı olduğı sancakda sâkin ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşkem şartıyla tevcîh edüb tezkiresin veresin şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer şehri-i Saferü'l-hayr sene semâne ve seb'în ve elf

Vuride fî gurre-i Rebî'u'l-evvel sene 1079

Be yurd-ı sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No : 258-259

Belge No : 615

Nişân-ı şerîf-i âlîşân oldur ki:

Ürgüb'de vâkı‘ Sultân Tûrî Sînâ zâviyesinin tevliyeti ve zâviyedârlığına ber vech-i iştirâk vazîfe-i mu‘ayyene hasebiyle mutasarrıflar olan işbu dârendegân-ı tevkî‘-i refî‘-i sa‘âdet-nişân-ı hâkânî kıdvetü's-sulahâi's-sâlihîn umdetü'l(...) el-vâsılın Hasan ve Hanefî zîde takvahûma ellerinde olan berâtı zâyî‘ edüb Dersa‘âdet'imden berât-ı şerîf verilmek bâbında istid'â-yı inâyet ricâ eyledükleri ecilden üzerlerinde olmağla zâyî'den berât-ı âlîşânım verilmek fermânım olmağın haklarında mezîd inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb sûret-i ruûs-ı hümayûnum (s. 259) mücebince bin yetmiş dokuz Muharremü'l-harâmının onuncu gününden mahallinden zâyî'den müceddeden berât-ı hümayûn-ı sa‘âdet-makrûnı verdim ve buyurdum ki mûmâ ileyhimâ varub zikr olunan zâviyenin zâviyedârı ve mütevellîleri olub edâ-yı hidmet eylediklerinden sonra bundan evvel ne minvâl üzre mutasarrıf olagelmışler ise yine ol-minvâl üzre mutasarrıflar olub ol-bâbda taraf-ı âhardan bir ferd mâni‘ u muzâhim olmayub dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılarlar.

Vuride fî 3 min Rebî'u'l-evvel sene 1079

Sayfa No : 259

Belge No : 616

Nişân-ı şerîf-i âlişân budur ki:

İftirhârü'l-havâss ve'l-mukarrabîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtîn bi'l-fi'l Dâru's-sa'âdet'üm ağası olan Abbâs Ağa dâme ulüvvuhû Dersa'âdet'üme arz-ı hâl edüb Ürgüb kazâsında vâkı' Şeyh Turasan zâviyesinin tevliyet ve meşîhat ve imâmet ve kitâbeti ve nezâreti ve evlâdiyet vazîfesi işbu râfi'ûn-ı tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî azîz mûmâ ileyhî evlâdından Şeyh Sâfî ve oğlu Şeyh Ali ve Emrullâh üzerlerine ve meşrûtiyet üzre ber vech-i iştirâk mutasarrıflar ve taraf-ı âhardan dahl olunmak îcâb eylemez iken ecânibden Mes'ûd nâm kimesne ile ba'zıları dahl u rencîdeden hâlî olmayub ve zâviye-i mezbûre kimesnenün nezâretinde olmayub askerî tarafından berât etdurmeleri ile mezbûrlara gadr olunmağın yedlerinde olan sûret defter-i hâkânî mücebince Haremeyn-i Şerîfeyn muhâsebesi defterlerine kayd olunub minvâl-i muharrer üzre müceddeden berât-ı âlişân verilmek ricâsına i'lâm eylemeğın haklarında mezîd inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirülüb ağa-yı müşârun ileyhî arzı mücebince Haremeyn-i Şerîfeyn muhâsebesi defterlerine kayd ve ber vech-i iştirâk mutasarrıf olmaları için bin yetmiş sekiz Zi'l-hiccesinin yirmisekizinci gününden bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki mezbûrlar varub ber müceb-i şart-ı vâkıf zâviye-i mezbûrenin tevliyet ve meşîhat ve imâmet ve kitâbet ve nezâretine ve yevmî bir akçe evlâdiyet vazîfesine ber vech-i iştirâk mutasarrıf olub min ba'd zabt u tasarruflarına âhardan bir ferd dahl u ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fi't-tâsi' ve'l-ışrîn şehr-i Zi'l-hicce sene semânin ve seb'în ve elf

Vuride fî 2 min Rebî'u'l-evvel sene 1079

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa

Sayfa No : 259-260

Belge No : 617

Nişân-ı şerîf-i âlişân oldur ki:

Deryâ seferleri mührü olmağla gazât-ı müslimîne mahsûs ve mu'ayen olan ze'âmet ve timar ekserî sebt ve gemi nizâ'lu olub sefer-i hümâyûnum vâkı' oldukda her biri birer

tarîk ile seferden kalub sancağı askeri ile alaybeğleri bayrağı altında az kimesne mevcûd olub ol-vechile askere tedennî târî olmağla ze'âmet ve timar husûsı ziyâde muhtell ve müşevveş olduğu sem'-i hümayûnuma ilkâ olunmağla ze'âmet ve timar tasarruf edenlerin cümlesi yoklanub müstahak olanlara ze'âmet ve timarları olduğu sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla derdest ve müceddeden tevcîh olunmak bâbında hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnumla fermân-ı âlîşânım sâdır olmağın (s. 260) orta boylu açık kaşlı buğday anlu şeref-i İslâm ile müşerref olan râfî'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Şâhîn Südde-i sa'âdet'ime gelüb yararlılığı arz olundukda ibtidâda üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilüb Kayseriye sancağında Karakaya nâhiyesinde Yüreğir nâm karye ve gayrîden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Abdullâh me'mûr olduğu Girid cezîresi seferine firâr edüb timar-ı mezbûr ol-vechile mahlûl olmağla kendüye verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın sâdır olan hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnum mücebince tevcîh olunmağıçün sene tis'a ve seb'în ve elf Recebinin evâilinde hükm-i şerîfim verildükden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olub zikr olunan üçbin akçe timara vech-i meşrûh (üzre) sefer-i mezbûrdan firâr eden mezbûr Abdullâh tahvîlinden ibtidâsı bedeli mezbûr Şâhin'e sâdır olan hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnum mücebince derdest ve tevcîh edüb Südde-i sa'âdet'imden verdüm ki zikr olunur ve şerh u beyân kılınur

Karye-i Yüreğir tâbi'-i Karakaya ve karye-i (...) tâbi'-i Kenarırmak ve mezra'a-i (...) tâbi'-i mezbûr yekûn 2500 hisse 2000 ve karye-i (...) tâbi'-i Malya (...) 1000 yekûn 3000

ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şolki vezâif-i hidemât-ı mebrûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûradır ber müceb-i defter-i hâkânî bî kusûr mer'î ve müeddî kıla ol-bâbda hiç ehad mâni' u dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Vuride fî gurre min Rebî'u'l-evvel sene 1079

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 260-261

Belge No : 618

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vulâtî'l-muvahhidîn me'âdini'l-fazlı ve'l-yakîn hucetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmî'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûr ahâlîsiyle şehir kethudâları olan Hâcî Mehmed ve Uzun Mahmûd (boş) nâm zımmî Calu nâm zımmî hâla Dersa'âdet'ime âdem ve arz-ı hâl gönderüb biz üzerimize edâsı lâzım gelen avâriz vesâir tekâlîfi ayru deftere ketb ve noksân getürmeyüb kusûrumuz yoğiken lâkin kasaba-i Kayseriye sâkinlerinden kuvve-i (...) sâhiblerinden ba'zı sipâh ve kuzât vesâir askerî tâifesiinden olanlardan bu tekâlîfimiz akçesinden kendüleri için başka kırkar ve yüzer ve altmışar guruşumuzu almayınca sâlyâne akçesin salmağa koyub ol-vechile ziyânde zulm ü te'addî eylemekden hâlî olmadukların bildürüb hayfdur men'i bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden imdî mezbûrlar re'âyânın umûrına karışmayalar men'le memnû' olmazlar ise arz olunmak fermânım olmuş ve buyurdum ki hükm-i şerîfimle varduklarında husûs-ı mezbûra gereği gibi hakk ve adl üzre mukayyed olub göresiz arz olunduğu üzre ise eyyâm-ı adâletü'l-himâmın re'âyâ ve berâyâyâ bir vechile zulm ü te'addî olunduğuna kat'â rızâ-yı şerîfim yokdur fi'l-vâkı' gazıyye dedükleri gibi ise ol-takdîrce mezbûrları meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr eyleyüb mehâkime tenbîh ü te'kîd eyleyesin ki re'âyânın tekâlîfleri umûrına karışmayalar men' u def' eyleyesin şöyle ki bundan sonra men' ile memnû' olmayanları Dergâh-ı mu'allâ'ma arz eyleyesin ki sonradan haklarında ne vechile sâdır olursa mûcebiyle amel oluna.

Sayfa No : 261

Belge No : 618/a

Cenab-ı Şeri'at nisab Kayseriyye kadısı ... Efendi hazretleri Kâmiyab dûrer-i tahiyat-ı safiyye ittihafıyla (...) inha olunan budur ki taht-ı kazanızda olan yeniçeri serdarı ref' olunub yerine yetmiş dokuzuncu cema'atten Abdülkerim nâm yoldaş serdar ta'yin olunmuştur. Me'murdur ki mezbûru serdarlığı umurunda istihdam edûb ol canibte olan yeniçeri ve acemi oğlanı topcu ve cebeciyi merkûme zabt ve tevâif-i mezbûreden bilâ

varis fevt olanların metrûkatını ahz ve izn-i şer' ile sûk-i sultanîde furuht ve hâsıl olan nukûdu müfredat defteriyle teslim ve bu canibe irsâl ve îsal ittirilûb ve lâkin hilaf-ı şer' ve kanın bir ferdi rencide ittirmeyesiz bakî hemîşe eyyâm-ı şeri'at daimbâd

Tahrîren fi'l-yevmi's-salis min şehr-i Saferü'l-hayr sene tis'a ve seb'în ve elf

Vuride fî 11 min Rebî'u'l-evvel sene 1079

Sayfa No : 261

Belge No : 619

Fazîletlü Kayseriye efendisi hazretleri ba'de't-tahiyye ve's-selâm inhâ ve i'lâm olunur ki:

Kazâ-i mezbûra tâbi' Çivril nâm karye sâkinlerinden Halîl nâm kimesne arz-ı hâl edüb karye-i mezbûre sâkinlerinden şaki ve harâmzâdelik töhmeti ile müttehim olan İdrîs nâm şakî mezbûr Halîl haremînde gece yatur iken bunun evin basub içeri girüb ba'zı emvâl ve erzâkını gâret edüb küllî gadr ve zulm eyledüğün ve bu bâbda emr-i şerîf ve hüccet-i şer'iyye ve fetvâ-yı münîf olduğun bildürüb mücebince amel olunub icrâ-yı hakk olunmak için buyuruldu iltimâs eylemeğle tahrîr olunur ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mahmûd Ağa zîde kadruhû mübâşir ta'yîn olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki yedinde olan emr-i şerîf ve hüccet-i şer'iyye ve fetvâ-yı münîf müceblerince mezbûrı hasmı ile mûmâ ileyh mübâşeretiyile ihzâr-ı şer' edüb mukaddemâ bu def'a da'vâları şer'le görölüb fasl olunmuş değil ise huzûrunuzda şer'le görüb muktezâ-yı şer' ne ise icrâ eyleyesiz.

Fî 4 S sene 1079

Vuride fî 12 min Rebî'u'l-evvel sene 1079

Sayfa No : 262

Belge No : 620

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî hükmi budur ki:

Kayseriye'de vâkı' Kal'a Câmi'-i şerîfînde yevmî bir akçe ile mütevellî olan işbu dârende-i fermân-ı hümayûn Ali edâ-i hizmet edüb kusûrı ve müceb-i azli yoğiken

âhardan Halîl bir tarîk ile alub gadr etmeğle def' olunub gerü mezbûr Ali'ye kemâ kân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında müceddeden berât-ı şerîfim ricâ etmeğın sadaka edüb bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varub mezbûr kemâ kân mütevellî olub hizmet-i lâzımesin müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr-i devletiyçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri-i Muharremü'l-harâm li sene tis'a ve seb'in ve elf

Vuride fî 13 min Rebî'u'l-evvel sene 1079

Be makâm-ı Edirne.

Sayfa No : 262-263

Belge No : 621

Akzâ kuzâtı'l-müslimîn evlâ vulâtı'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn huccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmı'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Kayseriye'de vâkı' Kal'a Câmi'-i şerîfinde yevmî bir akçe vazîfe ile bi'l-fi'l berât-ı şerîfimle mütevellî olan dârende-i fermân-ı hümayûn Ali Dergâh-ı mu'allâ'ma arz-ı hâl edüb tevliyet-i mezbûra bi'l-fi'l berât-ı şerîfimle bunun üzerinde olub edâ-yı hizmet edüb kusûrı olmayub âhardan dahl olunmak îcâb etmez iken hâliyâ âhardan Halîl bî vech ve hilâf-ı şer'-i şerîf dahl ve tevliyeti umûrına karışub te'addî vü tecâvüz eyledüğün bildürüb yedinde olan berâtı mücebince amel olunub mezbûru bunun tevliyeti umûrına müdâhale etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda husûs-ı muzbûrı husamâ muvâcehesinde tamâm-ı hakk üzre mukayyed ve berâtına nazar edüb göresiz tevliyet-i mezbûra bi'l-fi'l berât-ı şerîfimle bunun üzerinde olub edâ-i hizmet edüb kusûrı yoğiken hâliyâ mezbûr Halîl bî vech ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve fuzûlî bunun tevliyeti umûrına karışub te'addî vü tecâvüz eyledüğü mukarrer ise ol-bâbda muktezâ-yı emr-i şerîfim mücebince âmil olub dahî mezbûr Halîl bunun tevliyeti umûrına müdâhale etdürmeyüb tevliyet-i mezbûreyi elinde olan (s. 263) berâtı mücebince buna mutasarrıf etdürüb min ba'd şer'-i şerîfe ve berât ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş etdürmeyüb tekrâr emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-hayr li sene tis'a ve seb'in ve elf

Vuride fî 14 min Rebî'u'l-evvel sene 1079

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa

Sayfa No : 263

Belge No : 622

Nişân-ı şerîf-i âlîşân oldur ki:

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû Südde-i sa'âdet'üme mektûb gönderüb ve medîne-i Kayseriye'de vâkı' Gülek Şemseddin Câmi'i dimeğle ma'rûf câmi'i-şerîf evkâfının yevmî bir akçe ile mütevellîsi olan râfî'-i tevkî'-i refî'u'ş-şân-ı hâkânî Hâcî Ali'nin hizmetinde kusûrî yoğiken azlî îcâb eder hâli dahi yoğiken âhardan Seyyid Mehmed nâm hilâf-ı inhâ ile tevliyet-i mezbûru alub berât etdürmeğle mürtefikası ve cemâ'ati meclis-i şer'-i şerîfe varub mezbûr Ali'nin diyânet ve istikâmeti ve vakfa her vechile enfa' olduğunu ihbâr etmeleri ile mezbûr Seyyid Mehmed ref' olunub mezbûr Ali'ye ibkâ ve mukarrer olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın tevcîh edüb bu berât-ı hümayûnu verdim ve buyurdum ki mezbûr varub zikr olunan vakfın kemâ fî'l-evvel mütevellîsi olub ber müceb-i şart-ı vâkıf hizmet-i lâzımesin bî kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan yevmî bir akçe vazîfesini mutasarrıf ola ol-bâbda ref' olunan Seyyid Mehmed ve âhardan bir ferd mâni' u dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Saferü'l-hayr li sene semâne ve seb'in ve elf

Vuride fî 13 min Rebî'u'l-evvel sene 1079

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 263-264

Belge No : 623

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-hukkâm Konya ve Akşehir ve Kayseriye ve Kırşehir ve Niğde ve Aksarây ve İçel ve Beğşehir sancaklarında vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki işbu sene-i

mübârekeke Memâlik-i mahrûsa'mda vâkı' avârizhânelerinden sinîn-i sâbıkada tahsîl olunduğu üzre sefer-i hümayûnum mühimmâtı için altışaryüz akçe bedel-i nüzüllerin tahsîli fermânım olmağla Konya sancağında vâkı' sekizyüz yirmi birbuçuk ve Akşehir sancağında vâkı' üçyüz seksen beşbuçuk ve Kayseriye sancağında vâkı' beşyüz oniki buçuk rub' ve Kırşehir sancağında vâkı' yüzseksen beş ve Niğde sancağında vâkı' dört yüz dörtbuçuk ve Aksaray sancağında vâkı' ikiyüz elliüç ve İçel sancağında vâkı' ikiyüz bir ve bir rub' ve Beğşehir sancağında dötyüz seksen beş ki cem'an üçbin ikiyüz kırk sekiz buçuk avârizhânelerinin bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzre her bir hânesinde güherçileden ta'yîn olunan yüzer akçesinden mâ'adâ ber vech-i nakd tahsîli (s. 264) lazım gelen beşer yüz akçe bedel-i nüzüllerin irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri mücebince mu'accelen tahsîl ve teslîm-i hazîne etdürilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim (boş) vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel edüb dahi zikr olunan sancaklarda vâkı' ol-mikdâr avârizhânelerinin târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzre her bir hânesinden güherçileye ta'yîn olunan yüzer akçeden mâ'adâ beşer yüz akçe bedel-i nüzüllerin irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri mücebince mu'accelen tahsîl etdürüb kimesneye te'allül ve nizâ' etdirmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i ma'îşetiyçün her bir hânesinden otuzar akçe dahi aldırub ziyâde ve noksân bir akçe alınmaya ve aldirmayasız ve bedel-i nüzül için alınan kâmil guraşa yüzer akçeye ve esedî guraşa doksanar akçeye ve semen verilürse sekizer akçeye aldurub züyûf ve kırtıl ve kırık akçe aldirmaya kesr-i defterden ve noksân hânedan ve hilâf-ı emr u defter zulm ü te'addîden be gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min şehr-i Şevvâl li sene semânin ve seb'în ve elf

Vuride fî 15 min Rebî'u'l-evvel sene 1079

Buyurdum sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Defter-i hânehâ avâriz der kazâ-i mezkûreyn der livâ-i Kayseriye (...) sene 1079 ber müceb-i defter-i Hazîne-i âmire.	Kazâ-i Kayseriye hâne 420/436 ve rub' 1,5 rub' 1,5	Kazâ-i Karahisâr ve Yahyalu hâne 96/86 ve rab' 1.5 ve rub' 1,5

Yekûn-ı hâne 512 ve rub‘ 0,5 rub‘	Yekûn ikiyüzbin ve beşbin yüz 205100

Be yurd-ı sahrâ-yı kal‘a-i Kandiye

Tahrîren fî 5 L sene 1078

Sayfa No : 264-265

Belge No : 624

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtişâm sâhibü'l-izzî ve'l-ihtirâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Karaman beğlerbeğisi dâme ikbâluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Sahrâ nâhiyesinde Bâyezîd nâm karye ve gayrîden dörtbin akçe timara mutasarrıf olan Yûnus şehîden fevt olub timar mahlûl olmağla elâ gözlü açık kaşlu tahmînen sekiz yaşında dârende-i fermân-ı hümayûn Ali için müteveffâ-yı mezbûrun sahîh sulbî oğlu olub ibrâz eylediği berât bilâ sübût babası (s. 265) berâtı olduğuna livâ-i mezbûrada iki za'îm ve on nefer erbâb-ı timar şehâdet etmeleriyle müteveffâ babası timarı kânûnlarından ziyâdesiyle verilmesi bâbında inâyet ricâsına arz etmeğin buyurdum ki göresiz mezbûr fevt olub timarı mahlûl ise ve mezkûr müteveffâ-yı merkûmun sahîh sulbî oğlu olub ibrâz eylediği berât bilâ şübhe babası berâtı ise müteveffâ babası timarı timarı olduğu sancakda sâkin ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla merhameten kânûnlarından ziyâdesiyle tevcîh edüb tezkiresin veresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhir-i şehri Recebü'l-mürecceb li sene semâne ve seb'în ve elf

Buyuruldı-i sahrâ-yı kal‘a-i Kandiye

Derkenar: Tıbku'l-asli'l-hatîr harrerehu'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Sayfa No : 265

Belge No : 625

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ağalarımızdan Mahmûd Ağa zîde kadruhû inhâ ve i'lâm olunur ki tarafımızdan ta'yîn olunduğın üzre Türkmân eşkiyâsından Cündîoğlu Mehmed ve Ekrâd eşkiyâlarından İnce Murad ve Kâfir Murad nâm şakîler ve refikleri Develü ve Harmancık ve Erciş taraflarında tahassun olunub eşkiyâ-i mezbûrînden her kangisi olursa tarafından ta'yîn olunub ve bunlardan gayri kuttâ'u't-tarîk eşkiyâlarından her ne tarafda istimâ'ınız olursa ol-mahallin ahâlîlerini kat'â te'hîr ü tevakkuf etmeyüb ol makûlelerin üzerlerine varmada sana i'ânnet etmeleri için buyurulduğunu mezbûrlara ibrâz ve mübâşeretle umûmen ol mahallin silâha ve ata kâdir olanlarını kaldurub kuttâ'u't-tarîk makûlelerinden her kim olursa üzerlerine varub beher hâl ele getürmeğe dikkat ve ihtimâm eylemen için buyurulduları ısdâr olunmuşdur imdî gerekdür ki mahall-i mezkûrînde gerek Türkmân ve gerek Ekrâd eşkiyâlarından mezkûrîni ve refiklerini veyâ kuttâ'-ı tarîk ve ebnâ-i sebîl ve katl-i nüfûs eden şakîleri bir tarîk ile bâ berât ve şehirler geldüklerinde vesâir mahallerde istimâ' eylediğinizde kat'â tevakkuf ve te'hîr etmeyüb her ne tarîk ile olursa beher hâl ele getürmeğe dikkat ve ihtimâm u sa'y-i mâlâ kelâm edüb müsâhele ve müsâmahadan be gâyet hazer üzre olasın ve siz ki vilâyet mültezimleri vesâir ahâlîlerisiz zinhâr kazıyye de medhali olmayub kendi kavlinde olan re'âyâ fukarâsı celb-i mâl için mutlak ta'cîz ve zulm ü te'addî birle rencîde etmeden ve etdürmeden ısdâr eyleyesiz eğer istimâ' olursa nedâmet çekmek mukarrer bilüb eşkiyâya mu'în olmakdan ve hilâf-ı şer' ve kânûn hareketden sıyânet eyleyüb mûceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Fî mâh-ı C sene 79

Vuride fî 18 min Rebî'u'l-evvel sene 79

Sayfa No : 266

Belge No : 626

Derkenar: Berây-ı avârız

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtass bi mezîd-i

inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Konya kâdîsı zîdet fezâiluhû mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdini'l-fezâili ve'l-keâm Niğde ve Beğşehir ve Aksaray ve Akşehir ve Kayseriye ve Kırşehir ve İçel sancaklarında vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâzine-i aliyyemde mahfûz olan mevkûfât defterlerinde Konya sancağının sekizyüz yirmi birbuçuk ve Niğde sancağının dörtyüz dört buçuk ve Beğşehir sancağının dörtyüz seksenbeş ve Akşehir sancağının üçyüz seksen beşbuçuk ve Kayseriye sancağının dörtyüz on ikibuçuk ve rub' ve Aksaray sancağının ikiyüz elli üç ve Seydişehir sancağının yüz seksen beş ve İçel sancağının ikiyüz ve rub' avârizhâneleri olup bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzere avârizları cem' u tahsîl olmak lâzım ve mühim olmağın der'uhde olunub eline mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti verilmeğın mücebince zamânı hulûl etdükde cem' u tahsîl etdürmek emr edüb buyurdum ki hükm-i şerîfime mübâşir-i mezbûr vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edüb dahi zıkr olunan sancaklarda vâkı' olan avârizhânelerinin târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir hânedan dörderyüz akçe avârizların ırsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defter-i sûret-i mücebince vakti ve zamânı ile cem' u tahsîl etdürüb kimesneye te'allül ü nizâ' etdürmeyesiz ve bunlardan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i ma'îşeti için her hânedan ellişer akçe dahi aldurub bundan ziyâde bir akçe ve bir habbe aldırmayasız ve avâriz için alınan kâmil gurus ve esedî gurus Hazîne-i âmire alduğundan ikişer akçe noksân üzere aldurub ziyâde ve noksân aldurmaya ve akçe alınursa hâlisü'l-ayâr altun züyûf ve kızıl ve kırkık akçe aldurmayasız kesr-i defterden ve noksân hânedan ve hilâf-ı emr ü defter zulm ü te'addîden be gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min Şevvâli'l-mükerrem li sene semânin ve seb'în ve elf

Vuride fî 23 Rebî'u'l-evvel sene 1079

Be yurd-ı sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No : 266

Belge No : 627

Bi huzûri'l-mevâliyyü'l-kerimûni'l-hâkimûni'l-âdilûni'l-âlimûn Anadolu'nun orta kolunda vâkı' kuzât efendiler zîde fazluhûm ilâ yevm-i yüb'asûn tahiyyât-ı sâfiyât-ı şerâyi'-i şu'ûr ve teslîmât ve âfiyât-ı muhibbâna inhâ ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân

taht-ı kazâ ve hükûmet-şî'ârlarınızdan bi'l-fi'l yeniçeri serdârı i'lâm olunur ki inşâe'llâhu te'âlâ işbu sene-i mübâreke vâkı' sefer-i hümayûn-ı nusret-me'âsir ve kadîm üzre korucu ve oturak ve acemi oğlanı Âstâne-i sa'âdet muhâfazasına ve neferât-ı yeniçeri ve tobcu ve cebeci olub serhadlü olanlar serhadlerine ve seferlü olanlar sefer-i hümayûna gidüb bir ferd yerlerinde bulunmayalar deyü bundan akdem fermân-ı celîlü'ş-şân sâdır ve ocak tarafından müvekkil gelmeyüb ve siz dahi çavuşlarından olub gönderilmiş idi hâliyâ serdârlarınız ihmâl ve imhâli sebebiyle tâife-i mezbûreden ba'zıları me'mûr oldukları mahallerine gitmekden meks ve illet ve ihtifâ üzre olmalarıyla ol-makûleleri teftîş ü tefahhus ve bu tarafa i'lâm eylemen için kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân yirmibeşinci bölükde İsmâ'il Çavuş zîde kadruhû ta'yîn ve mektûb varduğın ve irsâl-i arz huzûrlarına kılındı lede'l-vusûl me'mûldür ki tâife-i mezbûreden gerek mukîm ve gerek misâfirdür ol-makûle meks ve illet ve bahâne üzre olub me'mûr oldukları mahallerine gitmeyenleri mezbûra teftîş ü tefahhus etdürüb ve bundan böyle gitmeyüb yerlerinde bulunanları ism-ü resmleriyle yazub arzların verüb bu tarafa i'lâm edüb bir ferdi himâye ile alıkondurmayasız velâkin bu bahâne ile hilâf-ı şer' ve kânûn bir ferdi rencide etdirmeyesiz ve sizki yeniçeri serdârlarısız zamânı sâire kıyâs edüb bir ferdi himâye ile alıkomakdan be gâyet hazer eyleyesiz ki ba'dehû anlara olacak ukûbet sizlere olub hakkınızdan gelinüb nedâmet çekmeleriniz mukarrerdür bâkî hemîşe eyyâm-ı şerâyi' dâim bâd

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-hayr li sene tis'in ve seb'in ve elf

(...) Ahmed be makâm-ı ağa-i yeniçeriyân dergâh-ı âlî Edirne hâliyâ

Vuride fî gurre-i Rebî'u's-sânî

Sayfa No : 267

Belge No : 628

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Anadolu'nun orta kolunda vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kâdîlıklarda vâkı' yeniçeri serdârları zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki inşâe'llâhu te'âlâ işbu sene-i mübâreke sefer-i hümayûnum mukarrer ve mu'tâd-ı kadîm üzre korucu ve oturak ve acemi oğlanı Âstâne-i sa'âdetüm muhâfazasına ve neferât yeniçeri ve topcu ve cebeci olub serhadlü olanlar serhadlerine

ve seferlü olanlar sefer-i hümayûnuma gidüb bir ferd yerlerinden bulunmak üzre mukaddemâ emr-i şerîfim sâdır olmuş iken sizki serdârlarsız ihmâl ü tekâsülünüz sebebiyle tavâyif-i mezbûreden ba‘zılar meks ü illet ve ihtifâ etmeleri ile ol-makûleler teftîş ü tefahhus olunub bu tarafa i‘lâm için seksenbeşinci bökülden kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân İsmâ‘îl Çavuş zîde kadruhû ta‘yîn olunmağın imdî tavâyif-i mezbûreden gerek mukîm ve gerek misâfirdir illet ve bahâne ve ihtifâ üzre olub me’mûr oldukları mahallere gitmeyenleri teftîş ü tefahhus ve ism ü resmleri ile arz u i‘lâm olunub bir ferdin himâye olmakdan be gâyet ihtirâz eyleyüb ve siz ki serdârlarsız bu zamânı sâir zamâna kıyâs etmeyüb bir ferdi alıkodığımız istimâ‘ olunursa haklarınızdan gelinmek mukarrerdür âna göre ziyâde basîret ve iştibâh üzre olub ammâ bu bahâne ile hilâf-ı şer‘ ve kânûn bir ferdi rencîde olunmaya deyü bi’l-fi‘l Edirne yeniçerilerim ağası kâimmakâmı olan iftihâru’l-emâcîd ve’l-a‘yân Ahmed zîde mecduhû tarafından mühürlü mektub verilmeğle mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i (boş) şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim ve ağa-yı mûmâ ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mücebince amel edüb min ba‘d hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın.

Tahrîrean fî evâil-i şehri-Saferü’l-hayr sene tis‘in ve seb‘în ve elf

Vuride fî gurre-i Rebî‘u’s-sânî sene 1079

Be makâm-ı Edirne

Sayfa No : 267

Belge No : 629

Nişân-ı şerîf-i âlîşân budur ki:

Kayseriye’de vâkı‘ Kürdler Mahallesi’nde vâkı‘ Nûr-ı Nahşî kaddese sirruhu’l-azîzin zâviyesi evkâfına mütevellî olan Abdurrahmân fevt olub mahlûl olmağın yerine işbu râfî‘-i tevkî‘-i refî‘u’s-şân-ı hümayûn Handân bin Abdullâh her vechile mahall ve müstahakk olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek için ricâ etmeğın sadaka edüb bu berât-ı hümayûnu verdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Handân (bin) Abdullâh vakf-ı merkûma mütevellî olub hizmet-i lâzimesin müeddî kıldukdan sonra üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletiyçün du‘âya

müdâvemet göstere siz ol-bâbda hiç ehad mâni‘ u dâfi‘ olmayasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Recebü‘l-ferd sene seb‘în ve elf.

Be makâm-ı Edirne

Sayfa No : 267-268

Belge No : 630

Akzâ kuzâtî‘l-müslimîn evlâ vulâti‘l-muvahhidîn ma‘deni‘l-fazlı ve‘l-yakîn huccetü‘l-hakk ale‘l-halk ecma‘în vârisü‘l-ulûmi‘l-enbiyâ-i ve‘l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti‘l-meliki‘l-mu‘în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki senki kâdîsın Südde-i sa‘âdet’üme mektûb gönderüb bi‘l-fi‘l Kayseriye müftîsi olan dârende-i fermân-ı vâcibü‘l-iz‘ân kıdvetü‘l-ulemâi‘l-mütehakkıkîn mevlânâ Seyyid Mehmed zîde fazluhû meclis-i şer‘a varub bundan akdem mevlânâ-yı mûmâ ileyh mahrûsa-i mezbûrede vâkı‘ Tîn kal‘ası kurbunda muttasıl olan mülk evlerin tahtânî ve fevkânî eyvânında pencere vaz‘ edüb hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye zarar ve te‘addîsi ve havâlesi yoğiken (boş) ve (boş) nâm kimesneler mücerred techîziyçün şirret edüb senki binâ eyledin evlerin penceresinde havâlemiz vardur deyü hilâf-ı şer‘-i şerîf rencîde vü remîde etmekden hâlî olmadukların bildürüb men‘ u def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına arz eyledüğün ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda mevlânâ-yı mûmâ ileyhe ol-vechile dahl olundukda husûs-ı mezbûr mukaddemâ bir def‘a şer‘le görölüb fasl olunmuş değil ise tamâm-ı hakk ve adl üzre tefahhus edüb göresin arz olunduğu üzre ise ol-bâbda muktezâ-yı şer‘-i şerîfim ile amel edüb dahi mâdâmki mevlânâ-yı mûmâ ileyhin binâ (s. 268) binâ eylediği evlerin pencerelerinden kimesneye havâlesi olmaya min ba‘d mevlânâ-yı mûmâ ileyhin mezbûrlar ol-vechile hilâf-ı şer‘-i şerîf rencîde vü remîde etdürmeyüb men‘ u def‘ eylesin şer‘-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdürmeyesin kazıyyede alâkası olmayub mu‘âvenet edenleri dahl etdürmeyesin anlayub inâd üzre olanları ismi ve resmi ile yazub Âstâne-i sa‘âdet’ime arz eylesin husûs-ı mezkûr içün tekrâr şikâyet olunub bir dahi emr-i şerîfim varmalu eylemeyesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebî‘u’l-evvel sene semânin ve seb‘în (yanlıklıkla hamsîn yazılmış) ve elf

Be makâm-ı Kostantiniyyeti’l-mahrûsa

Sayfa No : 268

Belge No : 631

Medîne-i Kayseriye sükkânından kıdvetü’l-ulemâi’l-mütehakkıkîn umdetü’l-fuzalâi’l-müdekkıkîn es-Seyyid el-Hâcc Mehmed Efendi ibni’l-merkûm Şa‘bân Efendi yedinden emr-i şerîf-i âlîşân vârid olub mazmûn-ı sa‘âdet-makrûnunda mevlânâ-yı mûmâ ileyh mahrûsa-i mezbûrede vâkı‘ Taşra kal‘ası kurbunda mutassıl olan mülk evlerinin tahtânî ve fevkânî eyvânında pencere vaz‘ edüb hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye kadr u te‘addîsi ve havâlesi yoğiken (boş) ve (boş) nâm kimesneler mücerred ta‘cîz için şirret edüb binâ eylediğin evlerin penceresinden havâlemiz vardur deyü rencîdeden hâlî olmadukların bildürüb men‘ u def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediğin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda mevlânâ-yı mûmâ ileyh ol-vechile dahl olundukda göresin arz olunduğu üzre iseler muktezâ-yı şer‘-i kadîm üzre amel edüb dahi mâdâmki mevlânâ mûmâ ileyh binâ eylediği evlerin pencerelerinden kimesneye havâle olunmaya bin ba‘d mevlânâ-yı mûmâ ileyhi mezbûrlar ol-vechile rencîde vü remîde etdürmeyüb men‘ u def‘ eylesesiz deyü buyurulmağın emr-i şerîf-i âlîşân sicill-i mahfûza kayd olundukdan sonra işbu hurûf alâ mâ hüve’l-ma‘rûf li asli’l-istihkâm ketb u terkîm olunub mevlânâ-yı mûmâ ileyh yedine def‘ u teslîm olundu.

Fî gurre-i Rebî‘u’s-sânî li sene seb‘a ve seb‘în ve elf

Şuhûdü’l-hâl: es-Seyyid el-Hâcc İsmâ‘îl bin İsrâîl. el-Hâcc İbrâhîm bin el-Hâcc Himmet. El-Hâcc İsmâ‘îl bin el-Hâcc Ömer Beşe. Es-Seyyid İbrâhîm Çelebi bin Osmân Dede. Es-Seyyid Ahmed Çelebi bin el-Hâcc Mustafa. Veli bin el-Hâcc Mirza. El-Hâcc Mehmed bin Ebûtâlib.

Sayfa No : 268

Belge No : 632

Medîne-i Kayseriye sükkânından kıldvetü'l-ulemâi'l-mütehakkıkîn umdetü'l-fuzalâi'l-müdekkıkîn es-Seyyid el-Hâc Mehmed Efendi ibni'l-merkûm Şa'bân Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımu't-tevkîrde takrîr-i kelâm me'mûr ta'bîr-i ani'l-merâm edüb medîne-i mezbûre dâhilinde vâkı' Hunad Hammâmı'nın nisvân mahalli kapısı divârı berâberinde Hüseyin nam kimesnenün kapusına varıncaya değin mâbeyn olan arsa kimesnenün mâlî olmayub mâl ve müstahıkk tapu olmağın ber vech-i arpalık Kayseriye sancağına mutasarrıf olan emîrü'l-ümerâi'l-kirâm Hızır Paşa hazretlerinin mütesellimleri ve kâimmakâmları olan Osmân Ağa arsa-i mezkûre üzerine dükkân binâ etmek için bize tapuya verüb yedimize temessük vermeğın hâlâ mücebince li ecli'l-istihkâm hüccet verilmek matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûhuna mutâbık temessük ibrâz etmeğın işbu hurûfî alâ mâ hüve'l-ma'rûf ketb u terkîm olundu müşârun ileyh efendi yedine def' olundu.

Fî gurre-i Rebî'u's-sanî li sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü's-sâbıkûn.

Sayfa No : 268-269

Belge No : 633

Derkenar: Karye-i Efkerelinin emirleridir

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vulâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn huccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmî'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm olaki kazâ-i mezbûra tâbi' Efker nâm karye ahâlîsi Dergâh-ı mu'allâ'ma arz-ı hâl edüb karye-i mezbûra kurbunda vâkı' mirlivâ hâssı toprağından iken düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem bi'l-fi'l Edirne'de (s. 269) Sadâret-i uzmâ ve vekâlet-i kübrâ kâimmakâmı olan vezîrim Mustafa'nın edâma'llâhu te'âlâ iclâlehûya hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnumla hibe ve temlik olınan Engil Gölü demeğle ma'rûf arâziye karîb mahalle karye-i mezbûre ahâlîsinin kadîmden mahsûs ve müstakil davârları girüb otundan ve suyundan intifâ'

edegeldükleri mer'â ve mu'tâd yerlerine müdâhale olunmamak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden imdî vech-i meşrûh üzre müşârun ileyhin mülkü olan yerlerin hudûd u sînûrî hüccet olunmağla hüccetde mestûr olan hudûd u sînûrdan hâric olan mer'âları yerlerine müşârun ileyhin âdemlerinden ve gayrîden ta'arruz etdürilmemek emrim olmuşdur ve buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel edüb dahi husûs-ı mezbûra tamâm-ı hakk ve adl üzre mukayyed olub göresin vech-i meşrûh üzre mukaddemâ şer'le hudûd u sînûrî keşf ve tahrîr ve sicill ve hüccet olunub müşârun ileyhin mülkü olan yerlerden hâric olan karye-i mezbûra ahâlîsinin kadîmî davarları gezegeldüğü mer'âları yerlerine müşârun ileyhin âdemlerinden ve gayrîden kimesneyi dahl u ta'arruz etdürmeyüb ve hilâf-ı şer' ve kânûn ve muğâyir-i emr-i hümayûn kimesneye iş etdürmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhir-i şehri Saferü'l-hayr li sene tis'a ve seb'in ve elf

Vuride fî 15 Rebî'u's-sânî sene 1079

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa.

Sayfa No : 269

Belge No : 634

Cenâb-ı şerî'at-nisâb Kayseriye kazâsında olan (boş) efendi hazredleri kâmyâb-ı dürer-i tahiyyât-ı sâfiye ithâfiyla muhibbâna inhâ olunan oldur ki taht-ı kazânuzda olan yeniçeri serdârı ref' olunub yerine yemenici cemâ'atden Mehmed nâm yoldâş serdâr ta'yîn olunmuşdur me'mûldür ki mezbûr serdârlığı hizmetinde istihdâm edüb ol-câhibde olan yeniçeri ve acemi oğlanı topcu ve cebeci başı merkûm zabt ve tavâyif-i mezbûradan bilâ vâris fevt olanlarının metrûkâtını ahz ve izn-i şer'le sevk bir câhibden fûrûht ve hâmil olan nûkûdî müfredât defteriyle teslîm ve câhib-i beytü'l-mâle irsâl ve îsâl etdürilüb velâkin hilâf-ı şer'-i şerîf ve kânûn bir ferdi rencîde etdürmeyesiz bâkî hemîşe eyyâm-ı şerîf dâim bâd.

Tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis min şehri Rebî'u'l-âhir li sene tis'a ve seb'in ve elf

Vuride fî Rebî'u's-sânî sene 1079

Sayfa No : 270

Belge No : 635

Nişân-ı şerîf-i âlîşân oldur ki:

Kayseriye'de Hacı Mansur mahallesinde vâkı‘ Hatıroğlu câmi‘-i şerîfde imâm olan işbu râfî‘-i tevkî‘-i refî‘-i hümayûn Molla Mustafa nâm kimesne her vechile lâıyk ve mahall ve müstahıkk olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet taleb etmeğın sadaka edüb bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr Mustafa zıkr olunan câmi‘-i şerîfde imâm olub hizmet-i lâzımesin müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr-i devletiyçün du‘âya müdâvemet gösteresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fî evâil-i Muharremü’l-harâm sene tis‘ın ve seb‘ın ve elf

Vuride fî 21 min Rebî‘u’s-sânî sene 1079

Be makâm-ı Edirne

Sayfa No : 270-271

Belge No : 636

Akzâ kuzâtı’l-müslimîn evlâ vulâtı’l-muvahhidîn ma‘deni’l-fazlı ve’l-yakîn huccetü’l-hakk ale’l-halk ecma‘ın vârisü ulûmi’l-enbiyâ-i ve’l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti’l-meliki’l-mu‘ın mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kazâ-i mezbûrda vâkı‘ şehir kethudâları olan Hacı Mehmed ve Uzun Mahmûd nâm kimesneler ile (boş) nâm zımmî hâlâ Dersa‘âdet’ime âdem ve arz-ı hâl gönderüb kasabamızda mu‘ayyen menzil olmayub ba‘zı mahallere ulak geldükde kadîmden şehir subaşıları olanlar menzil bârgîri tedârük edüb bizler dahi tekâlîf umûrına hizmet edüb aslâ bu vechile müdâhale olnagelmiş değil iken hâliyâ gelen ulaklara dahi menzil bârgîrlerin dahi biz tedarük etdük deyü rencîde vü remîde olunmakdan hâlî değillerdür hayfdur men‘i bâbında emr-i şerîf ricâ eyledükleri ecilden imdî kadîmden olgelmişe muhâlif hilâf-ı şer‘ ve kânûn rencîde olunmayalar deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle varduklarında bu bâbda sâdır olan fermân-ı âlîşânım mücebince amel edüb dahi husûs-ı mezbûra hakk ve adl üzre mukayyed olub göresiz fi’l-vâkı‘ kazıyye dedükleri gibi ise ol takdîrce kasaba-i

mezbûrenin mu‘ayyen menzili olmamağla kadîmden olıgelmişe muhâlif Âstâne-i sa‘âdet'im tarafından bu mühim ve müsta‘cel iş için gelen ulaklara şehir subaşıları menzil bârgîri tedârük ile gelmişler ise ve şehir kethudâları olanlar dahi tekâlîf-i pâdişâhî umûrına hizmet edegeldikleri vâkı‘ ise şehir subaşıları menzil bârgîri tedârük edüb ve şehir (s. 271) kethudâları olanlar dahi tekâlîf umûrına mukayyed olub min ba‘d hilâf-ı şer‘ ve kânûn ve muğâyir-i emr-i hümayûn rencide vü remide etdurmeyüb vech-i meşrûh üzre ulak emrimi yerine getüresin husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyesin ve ba‘de’n-nazar bu hükm-i hümayûnumu şehir kethudâlarının elinde ibkâ edüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî an şehr-i Muharremü'l-harâm li sene tis'a ve seb'in ve elf

Vuride fi 22 min Rebî'u'l-âhir sene 1078

Be makâm-ı Kostantıniyyeti'l-mahrûsa

Ceffe'l-keâm fi hâze'l-makâm nammakahu'l-fakîr ileyhi sübhânehu ta'âlâ

Ali el-Kâdî yevmeizin bi medîneti Kayseriyeti'l-mahmiyye ufiye anhu

Sayfa No : 271

Belge No : 637

Nişân-ı şerif-i âlîşân oldur ki:

Râfî'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Şeyh Mustafa südde-i sa'âdetüme gelüb Kayseriye'de Muhlisiddîn Lala Câmi'i'nde yevmî bir akçe vazîfe ile imâm olan babası Şeyh İbrâhîm fevt oldukda kendüye tevcîh olunub hizmetinde kusûrı yoğiken âhardan ba'zı kimesneler alub gadr etmeğle elinde olan berâtı mücebince ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ etmeğın mukarrer ve tevcîh edüb bu berât-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varub câmi'-i mezbûrda kemâ kân imâm olub hizmet-i lâzimesin bî kusûr mer'î ve müeddî kıldukdan sonra ta'yîn olunan yevmî bir akçe vazîfesini mutasarrıf ola ol-bâbda efrâd-ı âferîdeden hiç ehad mâni' u dâfi' olmayub dahl u ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fi evâhir-i şehr-i Rebî'u'l-evvel li sene tis'a ve seb'in ve elf

Vuride fî 24 min Rebî'ü's-sânî sene 1079

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 271-272

Belge No : 638

Defter oldur ki medîne-i Kayseriye'ye tâbi' Talas nâm karyeden olub hâlik olan Avans veled-i Foyser nâm zımmînin verâseti zevcesi Yarlı ve babası mezbûr Foyser'e ve sağır oğulları Merad ve Yâsef ve Meskur ve Uğurlu ve Rücvan ve kebîre kızları Tesliyan ve sağîre kızı Toldan'a münhasıra olduğu zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra hâlik-i mezbûr verese kibârının talebiyle tahrîr olunan muhallefâtındandır ki ale'l-esâmî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehr-i Rebî'ü'l-âhir li sene tis'in ve seb'in ve elf

Menzil-i müte'addid kıymet guruş 150	Bâğ kafız 1 Guruş: 30	Kaş re's 3 Guruş: 60	Merkeb re's Guruş: 5	Şehr toprağında tarla kıt'a 1 Guruş: 5
(s.272) Anbâr: 1 Guruş: 30	Altıyük pembe Kıymet Guruş: 100	Demir kantâr 4 Kıymet Guruş: 40	Tiftik batmân: 10 Guruş: 10	Tecemmülât-ı hâne Guruş: 20

Yekûn Guruş: 508

Minhe'l-ıhrâcât Resm-i kısmet Guruş: 13

Sayfa No : 272-273

Belge No : 639

Düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbiru umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümeahhidü bünyânî'd-devle ve'l-ıkbâl müşeyyidü erkânî's-sa'âdeti ve'l-ıclâli'l-mahfûf bi sunûfî avâtıfı'l-

meliki'l-a'lâ Anadolu'da eşkiyâ ta'kîbine me'mûr olan vezîrim Mehmed Paşa edâma'llâhu te'âlâ iclâlehû ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vulâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn hucetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Kayseriye kazâsına tâbî' Gesi nâm karye ahâlîsi ile Simyon Damurli ve Maras ve Karabet ve Küçük (boş) nâm kimesneler Südde-i sa'âdet'üme arz-ı hâl yine mezkûr Gesi nâm karyeden Mûsâ ve Cebelioğlu ve Bayrakdar Mehmed ve Dağdelenoğlu Ahmed ve Orahoğlu Ali ve Hacı Muradoğlu Yûnus ve Kuzioğlu Şa'bân ve Kasımoğlu Mehmed ve Erbalioğlu Ömer ve Kenanoğlu Kadri ve Keçecioğlu Mehmed ve (boş) ve (boş) nâm şakîler bunların evlerin basub emvâl ve erzâkların yağma ve gâret edüb ziyâde zulm ü te'addî ve fesâd eyledüklerin bildürüb şer'le görölüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mezbûrların keyfiyet-i ahvâlleri mahallinde tefahhus olunub üzerlerine sübût bulan mevâddı sicill ve hüccet edüb sûret-i sicilleri ile vukû'ı üzre Âstâne-i sa'âdet'ime arz u i'lâm olunmak emrim olmuştur buyurdum ki Dergâh-ı mu'allâ'm çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrâhîm Çavuş zîde kadruhû hükm-i şerîfimle vusûl buldukda sâdır olan emrim üzre amel edüb dahi mezbûrları meclis-i şer'a ihzâr ve gaybet ederlerse şer'le buldurması lâzım olanlara buldurub götürüb hasımları ile berâber edüb mukaddemâ bir def'a şer'le görölüb fasl olmayub onbeş yıl mürûr etmiş değil ise tamâm-ı hakk u adl üzre teftîş u tefahhus edüb göresin arz olunduğu üzre ise ol-bâbda muktezâ-yı şer'-i kadîm ile amel edüb dahi mezbûrların yağma ve gâret olunan emvâl ü erzâkları her ne ise ba'de's-sübût hükm edüb alıverdükden sonra haklarında fermân-ı şerîfim ne vechile sâdır olursa mücebiyle amel oluna ve bi'l-cümle ahz u celb sebebiyle ehl-i fesâdı himâyet ve arz u ta'kîb ile kendi hâlinde olanlar zulm ü tecâvüzden ihtirâz (s. 273) edüb câdde-i hâkkdan udûl ve inhirâf eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd eyleyesiz.

Tahrîren fî evâhir-i şehri Rebî'u'l-evvel li sene tis'a ve seb'în ve elf

Vuride fî 29 min Rebî'u'l-âhir sene 1079

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 273

Belge No : 640

Fazîletlü Kayseriye efendisi zîde fezâiluhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı mütesellimi zîde kadruhû inhâ olunur ki:

Gesi nâm karyeden Mûsâ ve Cebeli oğlu (boş) ve Bayrakdar Mehmed ve Dağdelenoğlu Ahmed ve Oralıoğlu Ali ve Hacı Mudaroğlu Yûnus ve Kuzıoğlu Şa'bân ve Kasımoğlu Mehmed ve Erbalıoğlu Ömer ve Kenanoğlu Kadri ve Keçecioğlu Mehmed ve (boş) ve (boş) nâm şakîler yine karye-i mezbûre ahâlîsinden Simyon ve Damurli ve Maras ve Karabet ve Küçük (boş) nâm kimesneler gerek evlerin basub emvâl ve erzâkların yağma ve gâret edüb ziyâde zulm ü te'addî ve fesâd eyledüklerin Âstâne-i sa'âdet'ime bildürüb şer'le görölüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîf-i âlîşân vârid olub ve Dergâh-ı âlî çavuşlarından İbrâhîm Çavuş zîde kadruhû mübâşir ta'yîn olunmağla mûcebince buyuruldu ısdâr ve ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyin Ağa zîde kadruhû ta'yîn ve ırsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki husûs-ı mezbûr için vârid olan fermân-ı celîlü'l-kadrin mûcebince amel edüb eyleyüb mazmûn-ı münîfi icrâya bezl-i makdûr eyleyesiz hilâfından be gâyet ihtirâz eyleyesiz.

Fî 18 R sene 1079

Sayfa No : 273

Belge No : 641

Nişân-ı şerîf-i âlîşân budur ki:

Mescid-i Zâviye bostâncıbaşı ma'a tevliyet der medîne-i Kayseriye

Zıkr olunan zâviyenin meşîhat ve tevliyeti İsmâ'îl'e meşrûtiyet üzre tevcîh olunub mâliyeden berât verilüb üzerinde ve zabtındadır deyü mukarrer kılınub ordû-yı hümayûnumdan sûret verilmeğle Âstâne-i sa'âdet'imde olan ruûs defterine kayd olunub inâyet ricâ etmeğle mûcebince verilmek buyurdum.

Fî 22 Ra sene tis'a ve seb'în ve elf

Vuride fî 29 Rebî'u'l-âhir li seneti'l-mezbûre

Sayfa No : 273

Belge No : 642

Fezâil-i şî'âr Mar'aş'a varub gelinceye deĝin yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimler ve kethudâyirleri ve yeniçeri serdârları vesâir iş erleri zide kadruhum bir umûr-ı mühim ile iki nefer âdem ulaĝıyla irsâl olunmuşdur vusûlünde her kanginüzün taht-ı hükûmetine vâsıl olurlarsa yalnız iki nefer âdeme iki re's menzil bârgîrleri tedârük edüb verüb bir gün mukaddem mahall-i me'mûra vâsıl edesiz husûs-ı mezkûra avk u te'hîr ve inâd ve muhâlefet etmede ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve kânûn yolcu yükünü yıkdurmadan be gâyet ihtirâz edüb müceb-i buyuruldu ile âmil olası hilâf bir kimesne rencîde etmeden ve ihtirâz üzre olmayasız.

Fî 10 R sene 1079

Sayfa No : 274

Belge No : 643

Fezâil-i şî'âr tarafımızdan Mar'aş'a varub gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethudâyirleri ve yeniçeri serdârları zîde kadruhum ma'lûm ola ki bir umûr-ı mühimme ve müsta'cel husûsiçün ulaĝla yalnız iki nefer âdem irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki her kanginüzün taht-ı kazâsına dâhil olurlar ise yalnız iki nefer âdeme yalnız iki re's menzil bârgîrleri tedârük edüb bulunmayan yerlerde yolcu yükünü yıkdurmayub yerlûden yarâr ve tuvânâ bârgîrler tedârük edüb emîn ü sâlim birbirinüze irsâl ve îsâl eyleyesiz husûs-ı muzbûrda avk u te'hîrden ve ihmâl (ü) müsâmahadan be gâyet ihtirâz edüb müceb-i buyuruldu ile âmil olası deyü buyuruldu.

Fî 6 S sene 79

Vuride fî selh-i Rebî'u'l-evvel sene 1079

Sayfa No : 274

Belge No : 644

Fazîletlü Kayseriye efendisi hazretleri zîde fazluhum ve fazîlet-meâb Zamantı kâdîsı zîde fazluhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye mütesellimi zîde kadruhû ve inhâ olunur ki Samanto kazâsına tâbi' Kızılviran nâm karye sâkinlerinden Permi nâm sârik ahz ve tarafımıza ihzâr olundukda huzûrumuzda Germur nâm karyede Halîl nâm kimesnenin on ay mukaddem evini açup hüccetde tahrîr olunan eşyasını refîki Veled nâm şakî ile sirkat eyledüğin ikrâr edüb ba'zısını refîki ile beynlerinde taksîm ve ba'zısını Kayseriye kazâsına tâbi' Avnik ve Tavlusun ve Cırlavuk nâm karyeler mâbeyninde bir yere ihtifâ eylemeğle hâliyâ Permi nâm şakî ol-cânibe irsâl olunmuşdur kendi ikrâr eyledüğü üzre mezkûrun hânesinde serîka eyledükleri eşyâları ikisi her kande vaz' eylediler ise izn-i şer'le buldurub ve karye-i mezbûra ahâlîlerine dahi ihtifâ eyledükleri eşyâları takrîrleri üzre izn-i şer'le suâl ve bi eyyi vechin kân buldurub şer'le sâhibine teslîm olunmak bâbında buyuruldu tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Musallî Ağa zîde kadruhû ta'yîn ve irsâl olunmuşdur gerekdür ki sârik-i mezkûrların sirka eyledükleri eşyâları izn-i şer'le kendülerden tahsîl ve üç karye beyninde ihtifâ eyledükleri eşyâları dahi karye-i mezbûrûn ahâlîlerinden tefahhus edüb bi eyyi vechin kân cümlesini buldurub izn-i şer'le mübâşir ile tarafımıza irsâl eyleyüb sârik-i mezbûr Permi ve refîki Veled'i ve karındaşı Çopa Ali nâm şakîleri kal'aya habs eyleyesiz inşâe'llâhu te'âlâ vardığımızda şer'an lâzım olan icrâ olunur ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye mütesellimi Mustafa Ağa'nın nefsi Kayseriye sâkinlerinden Nalbant Osman nâm kimesne ile şer'î da'vâları olmağla mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle izn-i şer'le da'vâları görölüb icrâ-yı hakk eyleyesiz ne yüzden olur ise cümle ahvâlî vukû'ı üzre yazub tarafımıza arz u i'lâm eyleyesiz bu bahâne ile bir ferde hilâf-ı şer' hilâf-ı kânûn zulm ü te'addîden ve Kayseriye'de medhali olmayanları celb-i mâl için rencîde bu bahâne ile karye be karye gezüb ahâlîlerinden akçe alub te'addî etmeden be gâyet ihtirâz eyleyüb mûceb-i buyuruldu ile âmil olasız veyâhûd sârik-i mezkûrların üçünü dahi hüccetleriyle mübâşire teslîm ve tarafımıza irsâl eyleyesiz huzûrumuzda şer'an üzerlerine lâzım olan icrâ oluna deyü buyuruldu.

Fî 25 R sene 1079

Vuride fî selh-i Rebî'u's-sânî sene 1079

Sayfa No : 275

Belge No : 645

Nişân-ı şerîf-i âlîşân budur ki:

Râfi‘-i tevkî‘-i refî‘u‘ş-şân-ı hâkânî Hüsnü Südde-i sa‘âdet‘üme arz-ı hâl (edüb) Kayseriye‘de vâkı‘ müteveffâ Mehmed Efendi'nin evkâfının vazîfe-i mu‘ayyenesiyle mütevellîsi olan Hüseyin Hüsnü ihtiyârıyla tevliyet-i mezbûreden takrîr etmeğle kendüye tevcîh olunmağın berât-ı şerîfim verilmek bâbında istid‘â-yı inâyet etmeğın tevcîh edüb bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr ba‘de‘l-yevm varub evkâf-ı mezbûreden kasr-ı yed eden Hüsnü'nün yerine mütevellî olub hizmet-i lâzımesin bî kusûr mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra ta‘yîn olunan vazîfe-i mu‘ayyenesine mutasarrıf olub efrâd-ı âferîdeden bir ferd mâni‘ u dâfi‘ olmayub def‘ u ta‘arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Rebî‘u‘l-âhir li sene tis‘in ve seb‘în ve elf

Vuride fî 4 Cemâziye‘l-ûlâ sene 1079

Be makâm-ı Kostantıniyyeti‘l-mahrûsa

Sayfa No : 275

Belge No : 646

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî hükmi budur ki:

Râfi‘-i tevkî‘-i refî‘u‘ş-şân-ı hâkânî Seyyid Ahmed zide şerefuhû Südde-i sa‘âdet‘üme gelüb nefsi-i Kayseriye‘de vâkı‘ müteveffâ Bayram Paşa binâ eylediği mevlevîhânenin neyzenbaşılığı bi‘l-fi‘l berât-ı şerîfimle üzerinde olub âhardan dahl olunmak îcâb etmez iken hâliyâ Mahmûd nâm kimesnenin hilâf-ı inhâ berât etdürüb dahl etmeğle def‘ olunub gerü kendüye ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında istid‘â-yı inâyet etmeğın Mahmûd def‘inden müceddeden mukarrer ve tevcîh edüb bu berât-ı hümayûn meymemet-i makrûnı verdim ve buyurdum ki ba‘de‘l-yevm mezkûr varub ber karâr-ı sâbık zikr olunan mevlevîhâne neyzenbaşısı olub hizmet-i lâzımesin bî kusûr mer‘î ve müeddî kıldukdan sonra kadîmden neyzenbaşı olanlar ne vechile mutasarrıf olıgelmiş ise ol-vechile mutasarrıf olub ol-bâbda mezbûr Mahmûd ve âhardan mâni‘ u dâfi‘ olmayub dahl u ta‘arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i rebî'ü'l-âhir li sene tis'a ve seb'în ve elf

Vuride fî 6 min Cemâziye'l-ûlâ sene 1079

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 275

Belge No : 647

Medîne-i Kayseriye'de binâ olunan mevlevîhâne vakfı olan hânenin vazîfe-i mu'ayyenesiyle kâtibi olan Mehmed fevt olub kitâbeti mahlûl olmağla müstahakkînden sulbî oğlu Hüseyin için mahaldür deyü vazîfe-i mu'ayyenesiyle mezkûra verilmek bâbında inâyet ricâsına bi'l-fi'l Kayseriye kâdîsı olan akzâ mevlânâ Ali arz etmeğın mücebince verilmek buyuruldu.

Fî 11 R sene tis'a ve seb'în ve elf

Kayd fî 11 min Cemâziye'l-âhir sene 1079

Sayfa No : 276

Belge No : 648

Nişân-ı şerîf-i âlîşân oldur ki:

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn Kayseriye kâdîsı mevlânâ Ali zîdet fezâiluhû Südde-i sa'âdet'üme mektûb gönderüb kazâ-i mezbûrda vâkı' müteveffâ Ferhâd Bey vakfından olub Gürcü Mescid-i Şerifi'nde yevmî iki akçe taleb eyleyesiz münhasır olmak üzre bir cüz-i şerîf tilâvet eyleyen Mûsâ Halîfe fevt olub yeri mahlûl olmağla işbu râfi'-i tevkî'-i refî'u'ş-şân-ı hâkânî Mehmed Halîfe için mahal-ü müstahıkkdur deyü verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın müceddeden tevcîh edüb bu berât-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnu verdim ve buyurdum ki mezbûr varub mescid-i mezbûrda yevmî iki akçe vazîfe ile cüzhavân olub vâkıfın rûhı ve benüm devâm-ı ömr ü devletim ed'iyesine müdâvemet ve iştigâl göstere ol bâbda hiç ehad mâni' u dâfi' olmayub dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi'l-hicce li sene semâne ve seb'în ve elf

Vuride fî 8 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Be makâm-ı Kostantıniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 276

Belge No : 649

Nişân-ı şerîf-i âlîşân oldur ki:

Râfî'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Hüseyin Südde-i sa'âdet'üme gelüb Kayseriye'de binâ olunan mevlevîhâne vakfı olan hânenin vazîfe-i mu'ayyene ile kâtibi olan babası Mehmed fevt olub yeri mahlûl olmağla binyetmiş dokuz Rebî'u'l-âhirinin onbirinci gününden kendüye tevcîh olunub sûret-i ruûs verilmeğle mücebince berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın bu berât-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varub babası merkûmun yerine hân-ı mezkûrun kâtibi olub ber müceb-i şart-ı vâkıf hizmet-i lâzımesin bî kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf ola ol-bâbda hiç ehad mâni' u dâfi' olmayub dahl ü ta'arruz kılınmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Rebî'u'l-âhir sene tis'a ve seb'in ve elf

Vuride fî 11 (min) Cemâziye'l-evvel sene 1079

Be makâm-ı Kostantıniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 276

Belge No : 650

Nişân-ı şerîf-i âlîşân oldur ki:

Râfî'-i tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Hüseyin Südde-i sa'âdet'üme gelüb Kayseriye'de Kapanhânı'nda Hacı Ferhâd vaz' eylediği eczâ-i şerîfenin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre vazîfe-i mu'ayyenesiyle mütevellîsi olan babası Mehmed fevt olub yeri mahlûl olmağla şart-ı vâkıf üzre kendüye tevcîh olunmak bâbında inâyet ricâ etmeğın tevcîh edüb bu berât-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnu verdim ve buyurdum ki mezkûr varub zıkr olunan eczâ-i şerîfenin mütevellîsi olub ber müceb-i şart-ı vâkıf hizmet-i lâzımesin mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf oluna ol-bâbda hiç

ehad mâni‘ u dâfi‘ olmayub dahl ü ta‘arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebî‘u’l-âhir li sene tis‘in ve seb‘în ve elf

Vuride fî 11 min Cemâziye’l-evvel sene 1079

Be makâm-ı Kostantıniyyeti’l-mahrûsa

Sayfa No : 277

Belge No : 651

Akzâ kuzâtı’l-müslimîn evlâ vülâtı’l-muvahhidîn ma‘deni’l-fazl ve’l-yakîn hüccetü’l-hakk ale’l-halk ecma‘în vârisü ulûmı’l-enbiyâi ve’l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti’l-meliki’l-mu‘în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki nefis-i Kayseriye kasabası ahâlîsi Südde-i sa‘âdet’üme âdem ve arz-ı hâl gönderüb kadîmü’l-eyyâmdan kasaba-i mezbûrda dökülen yağ mûmı şehrîn taşrasında olan mûmhânelede dökülüb şehirde mûmhânesi yoğiken mûmcı tâifesinden Seyyid Ali ve Ömer ve Ali nâm kimesneler kadîme muhâlif şehr içinde evlerin mûmhâne edüb ve râyihasından müslümânlar müteezzî olduklarından gayri vakitlü vakitsiz yerlüye ve misâfirîne mûm bulunmayub fezâyî‘a verdüklerin bildürüb kadîmden mûmhâne olan mahallerin işleyüb kadîme muhâlif kimesneye iş etdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden şer‘ ve kânûn ve kadîmden olageldüğü üzre amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda sâdır olan emrim üzre amel edüb dahi husûs-ı muzbûra hakk ve adl üzre mukayyed olub göresiz mezbûrların mûm işledükleri mahall-i kadîmî kârhâne olmayub arz olunduğu üzre sonradan evlerinde döküb râyihasından müslümânları müteezzî ve te‘addî eyledükleri vâkı‘ ise mezbûrlara muhkem tenbîh ü te’kîd eylesin ki kadîmden şehrîn taşrasında olan kârhânelede işleyüb kadîme muhâlif bir vechile te‘allül ü inâd etdürmeyesin ba‘de’t-tenbîh işlemeyüb inâd ederler ise vukû‘ı üzre yazub Âstâne-i sa‘âdet’ime arz eylesin şer‘-i şerîf ve kadîmden olgelen ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş etdürmeyüb tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe li sene semâne ve seb‘în ve elf

Vuride fî 13 min Cemâziye'l-ûlâ sene 1079

Be makâm-ı Kostantıniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 278

Belge No : 652

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihirâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ sâbıkâ (boş) beğlerbeğisi olub ber vech-i arpalık Kayseriye sancağına mutasarrıf olan (boş) dâme ikbâluhû akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn (s. 278) hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmî'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Kayseriye sâkinlerinden dârende-i fermân-ı hümâyûn Kâsım Dede Dîvân-ı hümâyûn'uma arz-ı hâl sunub nefis-i Kayseriye'de asâleten kahve bir yerde tabh olub dökülmemeğe etmekci dükkânlarında kavrulub ta'amı bozulmağın hâlâ kendü mülküm olub vakf eyledüğüm dükkânın icâresi için ve ibâdu'llâha nef' için âhar yerlerde tahb olmayub kendi dükkânında tahb olunsun deyü emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden kasaba-i mezbûrede mîrî tahmîs yoğise ve hâlâ kahve kavrulan dükkân mîrîye maktû' değil ise mezkûrun kendü vakf dükkânında kavrulmak emr edüb buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel edüb göresin fi'l-hakîka hâlâ kahve kavrulan dükkân taraf-ı mîrîye maktû' değil ise ve kasaba-i mezbûrada mîrî tahmîs yoğise mezkûrun vakf eyledüğü bir bâb dükkânında kavrulub husûs-ı muzbûr için hilâf-ı şer' ve kânûn kimesneye iş etdürmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî aşer min şehr-i Rebî'u'l-âhir li sene tis'in ve seb'in ve elf

Vuride fî 13 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Be makâm-ı Kostantıniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 278-279

Belge No : 653

Nişân-ı şerîf-i âlîşân oldur ki:

Kayseriye'de vâkı' merhûm Hüseyin Beğ evkâfına yevmî sekiz akçe vazîfe ile evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre mütevellîsi olan işbu dârende-i fermân-ı hümayûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânî Hüseyin nâm kimesnenin üzerinde olmağla ibkâ ve mukarrer kılınmak ricâsına iftihârü'l-havâss ve'l-mukarrabîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtîn bi'l-fi'l Dâru's-sa'âdetüm ağası olup evkâf-ı mezbûre nâzırı olan Abbâs Ağa dâme ulüvvuhûnun arzı mûcebince binyetmiş dokuz senesi Muharremi ibtidâsından zabt eylemek üzre kemâ kân ibkâ ve mukarrer edüb bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr varub vech-i meşrûh üzre edâ-i hizmet eyledikten sonra ta'yîn olunan yevmî sekiz akçe vazîfesin evkâf-ı mezkûre mahsûlünden alub mutasarrıf ola ol-bâbda taraf-ı âhardan bir ferd mâni' u müzâhim olmayub dahl ü ta'arruz meks şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî gurre-i şehri Rebî'u'l-âhir sene tis'a ve seb'în ve elf

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 279

Belge No : 654

Şer'at-meâb efendi hazretleri kâmyâb-ı dürer-i da'avât-ı sâfiyyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfiyla inhâ olunur ki: Hâliyâ nezâretimizde olub Kayseriye kazâsında vâkı' merhûm Hüseyin Beğ'in evkâf-ı tevliyet kadîmü'l-eyyâmdan müdâhale olunmuş değil iken kazâ-i mezbûrda sâkinler birkaç kimesnelerin deyni olub vakf-ı şerîf mahsûlünden bir mikdâr akçe alub gadr olduğun istimâ' olunmağın müceddeden emr-i şerîf-i âlîşân sâdır olub berât-ı sultânî mûcebince mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur lede'l-vusûl me'mûldür ki mütevellî-i merkûmun yedinde olan ahkâm-ı şer'iiyyeleri mûcebince bilâ temessük fuzûlî alınan vakf-ı şerîfin mahsûlü ne mikdâr ise gerü red etdürüb ba'de'l-yevm dahl ü ta'arruz edenleri men' u def' edüb evkâf-ı mezbûra mahsûlüne gadr u noksândan be gâyet ihtirâz edüb vâkı' olan istikâmet-i himâyelerinden fevka'l-hadd memnûn oluruz bâkî hemîşe izz u fazîlet dâim bâd.

Vuride fî 12 min Cemâziye'l-evvel sene 1079

Hadîmü'l-fukarâ Abbâs Ağa nâzır-ı evkâf-ı Dâru's-sa'âde hâlâ

Sayfa No : 279-280

Belge No : 655

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü ulûmî'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki zu'amâdan dârende-i fermân vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali zîde kadruhû Südde-i sa'âdet'üme gelüb Kayseriye sancağında taht-ı kazânda vâkı' Molu nâm karye ve tevâbi'-i karyelerinin bi'l-fi'l berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğı icmâllü serbest ze'âmetiniz rüsûma serbestisine hâricden dahl ve mahsûlüne gadr olunduğın bildürüb imdî icmâllü ze'âmet serbest olmak kânûn ve mukarrerdür ve buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda berâta nazar (s. 280) göresin ze'âmet-i mezbûra (silik) olmayub fi'l-vâkı' icmâllü ze'âmet ise rüsûm-ı serbestiyesine ve resm-i cürm ü cinâyet ve resm-i arûsâne (silik) vesâir bâd-ı hevâsına beğlerbeği âdemlerinden ve sancâkbeği ve subaşılardan ve voyvodalardan ve alaybeği ve zu'amâ ve erbâb-ı timar (silik) ve nüzzârdan ve çeribaşı ve çeri sürücülerinden vesâir iş erlerinden muhassılan hiç ferdi dahl ü ta'arruz etdürmeyüb mûmâ ileyhın âdemîsine ahz u kabz etdüresin ânın gibi yazulu re'âyâsının birinden cürm-i galîz sâdır olub bi hasebi's-şer'i's-şerîf (silik) ve siyâsete veyâhûd kat'-ı uzva müstahakk olub mücrim-i günâh sâdır ve hükm-i kâdî lâhik olub eline hüccet-i şer'iyeye verildükden sonra siyâseten me'mûr olanlar mûmâ ileyhın âdemîsi ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le hakkında lâzım geleni icrâ edüb hâric-i toprağından alub gitmeğe komayub ve bedel-i siyâset deyü bir akçe ve bir habbelerin almayub ve aldurmayasız ve şimdiye değin rüsûm-ı serbestiyesinden kimesne nesnesini almışlar ise ba'de's-sübût hükm edüb alıveresiz şöyle bilesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnca âdemîsi elinde ibkâ edüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehir-i Şa'bâni'l-mu'azzama li sene seb'în ve elf

Vuride fî 13 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 280

Belge No : 656

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdini'l-fezâili ve'l-keâm Kayseriye sancağında vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethudâyirleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki inşâe'llâhu te'âlâ işbu sâl-i ferhunde-fâlde bi'z-zât cenâb-ı hilâfet-meâbım ve devlet ve ikbâl ve sa'âdet-i iclâl ile Girid cezâiresinde serhadd-i İslâmiye'ye karîb küffâr-ı dûzah karâr yedlerinde olan kal'aların bi avni'llâhi te'âlâ feth u mashariyeti ile sefer-i hümayûna teveccüh ve azîmet-i şerîfim mukarrer ve muhakkak olmağla bi'z-zât rikâb-ı hümayûnumla sefer-i zafer-şî'ârıma me'mûr olan kapum kulları vesâir asâkir-i İslâm için menâzilde ziyâde zahîre lâzım ve tedârük ve ihzârı mühim olmağla bin yetmiş sekiz senesinde livâ-i mezbûrda vâkı' kâdî'asker İsa sürsat zahîresi ihrâc ve menâzile îsâl ve irsâli fermânım olmuşidi lâkin mesâfe ba'îd olub aynî ile zahîre nakli re'âyâya asîr olmağla hâllerine merhameten nüzülleri tahsîl olunmak ne vechile evlâ ve akta' olmağın irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defterinde her bir kazâyâ ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzre şa'îrin her bir İstanbul kilesini altmış akçe ve dakîkin her bir kilesin yûzyirmişer akçe ve koyunun bir re'si ikiyüz yirmişer akçe ve revgan-ı sâdenin her bir vukiyyesine

Sayfa No : 281-282

Belge No : 657

(Sehven yeni numara verilmiş olmakla birlikte, bu hüküm 594 numaralı belgenin devamıdır)

kırkar akçe ve aselin her bir vukiyyesine yirmişer akçe ve samanın her bir kantarına otuzar akçe ve odunun her heybesine seksener akçe hesabı üzre bedellerin mu'accelen taleb ve tahsîl ve Dersa'âdet'ime irsâl ve teslîm-i hazîne etdürmeniz bâbında fermânü'ş-şânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle (boş) vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel edüb dahi kat'â te'hîr ü tevakkuf eylemeyüb livâ-i mezbûrda vâkı' kâdîlıklardan târîh-i mezbûrda rikâb-ı hümayûnla sefer-i hümayûnuma me'mûr olan kapum kulları vesâir asâkir-i İslâm için vech-i meşrûh üzre tahassül-i fermânım olan sürsat ve hazînesi bedeli akçelerin irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defterinde

her bir noksân ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzere lâzım gelen bedellerin mu'accelen taleb ve tahsîl ve Dersa'âdet'ime irsâl ve bir gün evvel teslim-i hazîne etdürmeğin her biriniz mecd ü sâ'î olub ihmâl ü müsâheleden be gâyet ihtirâz eylesesiz ve zıkr olunan sürsat bedeli teklîfine taht-ı kazâlarda mu'âf ve gayri mu'âf dâhil olmağla cümleye ale's-seviyye tevzî' u tahsîl etdürüb biz mu'âfuz deyü kimesneye te'allül ü inâd etdürmeyesin ve hattâ tahsilde mîrî için alınan kâmil guruşa yüzer akçeye ve esedî gurus doksanar akçeye ve yetmiş sekizer akçeye aldırub ziyâde ve noksâna aldurmayasız ve akçe verdüklerinde hâlisü'l-ayâr akçe verdürüb kırıl verilüb ve kırkık akçe verdürmeyesiz ve mübâşirin cihet-i ma'îşetiychün her bin akçesinden yüzer akçe dahi aldurub bundan ziyâde kâtibiye huddâmiye ve sermîzân ve muhkem harcı vesâir bahâne ile bir akçe ve bir habbe vermeye almaya ve aldirmayasız şöyle ki fermândan ziyâde akçe alındığı mesmû'-ı hümayûnum olur ise alanların ve aldırınların haklarından gelinür bilmiş olasın âna göre her biriniz basîret üzere olub vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getüre şöyle bile alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' Zi'l-hiccetü's-şerîfe li sene semânin ve seb'în ve elf

Vuride fî 15 min Cemâde'l-ûlâ sene 1079

Be makâm-ı Edirne el-mahrûsa

Berây-ı bedel-i zahîre-i sürsat kazâ-i mezkûrîn dâde sene 1078 der'uhde-i der livâ-i Kayseriye kazâ-i Kayseriye

Fî 60 şa'îr keyl <u>3500</u> 21000	Fî 120 Dakîk keyl <u>350</u> 4200	Fî 220 Ağnâm re's <u>200</u> 44000	Fî 4 Sâde revgan keyl <u>200</u> 8000
Fî 20 Asel <u>100</u> 2000	Fî 30 Saman kantâr <u>200</u> 6000	Fî 80 Hatab gurus <u>50</u> 4000	Yekun 316000

Kazâ-i Karahisâr ve Yahyalu

Şa'îr Keyl <u>1200</u> 72000	Dakîk keyl <u>150</u> 18000	Ağnâm re's <u>50</u> 11000	Regan-ı sâde <u>50</u> 2000
Asel <u>30</u> 600	Saman kantâr <u>120</u> 3600	Hatab araba <u>30</u> 1600	

(s. 282)

Yekûn 108800

Cem'an yekûn 424800 yalnız dörtbin yirmidörtbin sekizyüz akçedir

Tahrîren fî gurre-i Zi'l-hicce sene 1078

Bâ nişân-ı Yûsuf Paşa el-Defterî

Vuride fî 15 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Sayfa No : 282

Belge No : 658

Fazîletlü Kayseriye efendisi hazretleri zîdet fezâiluhû inhâ olunur ki:

Kayseriye sâkinlerinden Seyyid Mahmûd nâm kimesne arz-ı hâl edüb yine Kayseriye sâkinlerinden Abdülmecîd Efendi oğlu Seyyid Ahmed nâm kimesne bunun nice eyyâm mutasarrıf olduğu tarlaları himâye-i kâdî ile fuzûlî zabt edüb te'addî eylediğün ve bu bâbda tasarrufu sahîh olmayub hükm eden kâdînın hükmi nâfiz olmaduğuna yedine fetvâ-yı şerîfe verildiğün i'lâm edüb yedinde olan üç kıt'a fetvâ-yı şerîfeler mücebince mahallinde icra-yı hakk olunmak için buyuruldu iltimas eylemekle imdâd olunub ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mahmûd Ağa zîde kadruhû mübâşir ta'yîn ve ırsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki mûmâ ileyh mübâşeretiyle ihzâr ve şer'le da'vâları görüb eğer da'vâsı fetvâ-yı şerîfe mutâbık ise ve müceb-i fetvâ-yı şerîf mezbûr Seyyid Ahmed Efendi'nin fuzûlî zabt etdüğü tarlaları kadîmden mutasarrıf olan Seyyid Hacı Mahmûd yine kemâ kân zabt etdürüb ba'de's-sübût şer'a muhâlif eder ise huzûrumuza havâle edüb ber müceb-i buyuruldu âmil olasız.

Fî 5 Ca sene 1079

Vuride fî 18 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Sayfa No : 282

Belge No : 659

Fazîletlü Kayseriye efendisi hazretleri

Mukaddemâ ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mahmûd Ağa yediyle ahz olunub kal'ada mahbûs olan âdemlerden Kara Halîl'in da'vâsı olan sekiz nefer âdemi mûmâ ileyh Mahmûd Ağa'ya teslîm edüb bâkî kalan âdemleri muhkem zabt eyleyesiz firârlarından be gâyet ihtirâz üzre olub ber mûceb-i buyuruldu âmil olasız.

Fî 9 Ca sene 1079

Vuride fî 20 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Sayfa No : 283

Belge No : 660

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ağalarımızdan Ali Ağa zîde kadruhû Üzeyir kazâsında ve Merkık derbendcileri arz-ı hâl edüb hâlâ ağaları firâr etmeğle re'âyâları perâkende oldukların bildürüb ağa-yı mezbûrun firârına bâ'is idüğü mahallinde suâl olunub vukû'ı üzre kâdîsından arz alub tarafımıza irsâl edesin ki Âstâne'ye arz oluna ve mahall-i mezbûr memmer-i nâs olub her vechile hıfz u hirâseti mühim olmağıyla sen dahi Âstâne'den bir kimesneye tevcîh oluncaya dek tarafından bir mu'temed âdem koyub mezkûr ağalığı zabt ve her vechile hıfz u hirâset ve perâkende olan re'âyâsın cem' edüb hilâf-ı şer' hareketden ve zulm ü te'addîden be gâyet ihtirâz edüb mûceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Fî 10 Ca sene 1079

Vuride fî 21 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Sayfa No : 283-284

Belge No : 661

Derkenar: (Silik)

Fezâil-i şî'âr vilâyet kâdîları zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vilâyet mütesellimleri ve voyvodalar ve efkâf zâbitleri vesâir iş erleri zîde kadruhum hâliyâ Bozulus Türkmânından Cedîd vesâir cemâ'atin kırk birkaç nefer şakîlerin ahz olunmalarıyçün fermân-ı âlî vârid olub ber mûceb-i fermân-ı âlî ahzı lâzım gelen eşkiyâyı elevermede cemâ'at-i mezbûrûnun muhâlefetleri olub âlât-ı harb ile buyût ve

civârda olan mahalleri tahassun eylemedüklerin hâliyâ voyvodaları ve kâdîsı i'lâm eylemeğle ber müceb-i fermân-ı âlî cemâ'at-i mezbûrenin içlerinde olan şakîler her kanginüzün taht-ı hükûmetlerinde olur ise zâbitleri ma'rifetleriyle şer'le ahz edüb huzûrumuza getürmeniz için buyuruldu ısdâr ve ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ebûbekir Ağa zîde kadruhû mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki her kanginüzün taht-ı hükûmetinizde me'mûr şakîler bulunurlar ise ber müceb-i fermân-ı âlî zâbitleri ma'rifetleriyle şer'le ahz edüb huzûrumuza ihzâr eylesiz şöyle ki eşkiyâ-i mezbûrûn birinüzün taht-ı hükûmetinde bulundukda vilâyet ahâlîsi ittifâkı ile ahz etmede ihmâl ü müsâmaha edüb yem ve yiyeceklerin verüb ve çârşû ve pazarda bey' u şîrâ etdüresin kat'â özüünüz mesmû' olmayub külliyyet ile nedâmet çekmeniz mukarrerdür bu bâbda vârid olan fermân-ı âlî mücebiyle âmil olub eşkiyâ-yı mezbûrûnu beher hâl ile (s. 284) getürmeğe bezl-i dikkat eylesiz buyuruldu.

Fî 7 C sene 1079

Vuride fî 23 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Cemâ'at-i Küçük=Abidin. Ammîsi oğlu Kel Hasan. Muhsin ve karındaşı Mühennâ. Mehmed Ali. Veli. Küçük içinde Şeyllü. Küçük İbrâhim'in oğlunun kâtibi Derviş. Abbas ve Doğan.

Cemâ'at-i Cedîd=Çorbacı Küçük Mahmûd ve Karabaş Cum'a. Abbâsoğlu Hızır. Bektaş. Süleymân. Karaca Mûsâ. Ebûbekir.

Cemâ'at-i Yapaltun=Çatalbaş Kılıç. Kürd Ahmed. Çil Ali

Hurrire bi ma'rifeti'l-fakîr ileyhi sübhânehû ve te'âlâ Şerîfe Şeyh Ahmed el-Kâdî bi kazâ-i Bozulus afâ anhu.

Vuride fî 23 Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Sayfa No : 284

Belge No : 662

Fazîletlü Kayseriye efendisi hazretleri

Mübâşir ma'rifetiyle mezbûrların da'vâsın şer'le görüb ve hilâf-ı şer' te'addîsin def' edüb icrâ-yı hakk eylesin buyuruldu. Fî 16 Ca sene 1079

Sayfa No : 284

Belge No : 662/ a

Devletlü ve sa'âdetlü sultânım hazretleri sağ olsun arz-ı hâl-i bende budur ki:

Bu kulları Kayseriye zımmîlerinden olup yine Kayseriye sâkinlerinden Selâm Ağa nâm kimesne fakîre üçyüz elli guruş sermâye verüb ancak fâidesi müşterek olmak üzre şart olunub diyâr-ı Haleb'e sefer eyledim rızka bozub Kayseri'ye geldim metâ' ehl-i kibleye gösterilüb hisâb olunub dokuzyüz yetmişbir guruşluk metâ' hisâb olunub yine yağlarım alub diyâr-ı âhara bey' etmek için taleb eyledükde te'allül edüb bu kullarına rencîde ider sa'âdetlü sultânımdan mercûdur ki mezbûrî huzûrunuza ihzâr edüb hakkım icrâ-yı hakk eylemen bâbında buyuruldı-i şerîfleri ricâ olunur bâkî emr-i fermân sultânımıdır.

Vuride fî 23 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Sayfa No : 285

Belge No : 663

Derkenar: Tıbku'l-asli'l-hatîr harrerehu'l-abdi'l-fakîr Ali el-Kâdî bi'l-askeri's-sultânî ufiye anhu

Emîrû'l-ümerâî'l-kirâm kebîrû'l-küberâî'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtişâm sâhibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Karaman beğlerbeğileri (boş) dâme ikbâluhâ tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümayûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrede Kenarırmak nâhiyesinde İmâret nâm karye ve gayrîden üçbin akçe timara mutasarrıf olan Durmuş Ali fevt olup timarı mahlûl olmağla karakaşlu kara gözlü uzun boylu dârende-i fermân-ı hümayûn Hasan için müteveffâ-yı mezbûrun sulbî oğlu olup ibrâz eylediği berât bilâ şübhe babası berâtı olduğuna livâ-i mezbûrdan iki za'îm ve on nefer erbâb-ı timar şehâdet etmeleri ile müteveffâ babası timarı merhameten kânûnlarında ziyâdesiyle oğlı mezkûra verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğin buyurdum ki göresiz mezkûr fevt olup timarı mahlûl ise ve mezbûr müteveffâ-yı mezbûrun sulbî oğlu olup ibrâz eylediği berât an şuhûr babası berâtı ise babası müteveffânın timarının cümlesi timarı olduğu sancakda sâkin olup alaybeğisi

bayrağı altında sefere eşmek şartıyla mezkûra tevcîh edüb tezkiresin veresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâil-i şehri-i Muharremi'l-harâm li sene tis'a ve seb'în ve elf

Vuride fî 24 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Be yurd-ı sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No : 285

Belge No : 664

Karye-i Mecîdiye'den Edebalioğlu Osmân Beğ'in yedinde olan hüccetin zahrında olan (...) şerîfleri yedinde olan hüccet-i şer'iyye mücebince kal'adan ıtlâk olunub yerlûden mu'temed âdemlere kefile verile inşâe'llâhu te'âlâ varduğumuzda da'vâları şer'iyle huzûrumuzda görüle buyuruldu.

Fî 16 Ca sene 1079

Vuride fî 24 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Sayfa No : 285

Belge No : 665

Fazîletlü Kayseriye efendisi hazretleri

Mahallinde şer'le görüb icrâ-yı hakk eyleyesiz ba'de's-sübût te'allül eder ise huzûrumuza havâle eyleyesiz buyuruldu.

Fî 17 Ca sene 1079

Sayfa No : 285

Belge No : 666

Semâhatlü ve merhametlü sultânım hazretleri sâğ olsun arz-ı hâl-i bende budur ki:

Bu kulları Kayseriye kazâsından olmağla yine kazâ-i mezbûrdan Mustafa Ağa nâm kimesne bu kullarının fuzûlî ve bilâ mekr bağın zabt edüb bu fukarâya küllî zulm ü

te‘addî olunmuşdur huzûr-ı şerîfinüze ihzâr olunub icrâ-yı hakk olunmak bâbında buyuruldu-i şerîf ricâ olunur bâkî fermân sultânımındır.

Bende Nâib Yûsuf.

Vuride fî 25 min Cumâde’l-ûlâ sene 1079

Sayfa No : 286

Belge No : 667

Derkenar: Tıbku aslihi’l-hatîr harrerehu’l-fakîr ileyhi te‘âlâ Ali el-Kâdî bi’l-askeri’s-sultânî ufiye anhu

Nişân-ı şerîf-i âlîşân oldur ki:

Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Mehmed zîde kadruhû ordû-yı hümâyûnuma mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda İslâmlı nâhiyesinde Karakinise nâm karye ve gayrîden ikibin akçe timara mutasarrıf olan Hüseyin’in Erdel seferine gelmedüğinden Süleymân'a tevcîh olunub ol-dahi me’mûr olduğu Girid cezâresi seferine gelmeyüb timarı ol-vechile mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan üçbin akçe timara emr-i şerîfim verilen uzun boylu kara kaşlu kara gözlü râfi‘-i tevkî‘-i refî‘u’ş-şân-ı hâkânî Mahmûd'a verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın timarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla tevcîh olunmağıçün sene semânın ve seb‘în ve elf Zi’l-ka‘desinin evâilinde hükm-i şerîfim verildükden sonra tezkiresi verilmek fermân olmağın zıkr olunan ikibin akçe timar vech-i meşrûh üzre sefer-i mezbûrda mevcûd bulunmayan Süleymân ve Hüseyin mahlûllerinden ibtidâsı bedelinden noksânıyla ber vech-i tekmîl üçbin akçelik üzre mezkûr Mehmed'e tevcîh olunub lâıyk ve evlâ görüb verdüm ki zıkr olunur

Karye-i Karakinise tâbi‘-i İslâmlı yekûn mevkûfe 3000 ber vech-i tekmîl 3000

ve buyurdum ki ba‘de’l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şolki vezâif-i hidemât-ı mebrûre ve mesâ‘î-i meşkûre asâkir-i mansûradur ber müceb-i defter-i hâkânî bî kusûr mer‘î ve müeddî kılub ol-bâbda hiç ferd mâni‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Vuride fî 27 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Be yurd-ı sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No : 286

Belge No : 668

İzzetlü fazîletlü es-Seyyid Mehmed Efendi huzûr-ı şerîflerine kemâl-i tevkîr ve tekrîm birle cevâhir-i da'avât-ı mahabbet-i âyât ve zevâhir-i teslîmât meveddet gâyet ithâf ve ihdâsı siyâkında minha-yı muhibbi budur ki kazâ-i Kayseriye'de sâkin eimme ve hutabâ vesâir berât-ı âlîşânla hüccete mutasarrıf olanların üzerlerine tarafımızdan sizi reîs ve muhtâr nasb ve ta'yîn etmişdür zikr olunan tâifenin mevtâlarının cihâtlarını kânûn-ı kadîm üzre müstahıkk evlâdlarına tevcîh edüb ve şer'an azli mûcib olmayub hilâf-ı inhâ ile cihete müdâhale edenleri te'dîb eyleyüb inâd ve muhâlefet üzre olub şirrete sâlik olanları bu tarafa i'lâm etmeniz bâbında mektûb-ı meveddet tahrîr ve irsâl olundu vusûlünde mercûdur ki tâife-i mezbûrenin vâkı' olan husûslarına hıfz u hirâset ve imdâd ve i'ânetlerinde sa'y u ihtimâm üzre olalar bâkî hemîşe eyyâm-ı sa'âdet-i ferve bâd.

El-muhibbü'l-fakîr İbrâhîm el-imâm el-sultânî

vuride fî 29 min Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Sayfa No : 286-287

Belge No : 669

Mefharü'l-kuzât es-Seyyid Osmân Efendi el-mufahham ba'de't-tahiyyeti'l-beriyye İnâ olunur ki işbu şehr-i Cumâde'l-ûlâ gurrelerinden Kayseriye kazâsının hidmet-i niyâbeti tarafından cenâbınıza sipâriş olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki varub beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye eyleyüb câdde-i şer'-i mutahhardan inhirâfa cevâz etmeyesiz ve's-selâm.

Hurrire fi't-târîhi'l-mezbûr

El-fakîr Alî el-kâdî bi medîne-i Kayseriyyeti'l-mahmiyye afâ anhu

Sayfa No : 286-287

Belge No : 669/ a

İftihâru'l-ulemâi'l-muhakkıkîn muhtâru'l-fuzalâi'l-müdakkıkîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Rüstempaşa müderrisi mevlânâ Hâfız Şa'bân zîde fazluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ehl-i ilm ve sâhib-i fazîlet ve müteşerri' ve dindâr olub her vechile müstahakk-ı inâyet olduğun ecilden hâliyâ hakkında mezîd inâyet-i aliyye-i şâhâne ve mezîd re'fet-i seniyye-i pâdişâhânem zuhûra getürüb işbu sene tis'a ve seb'în ve elf Cumâde'l-ûlânın gâyetinden zabt etmek üzre Kayseriye kazâsın sana tevcîh ve inâyet edüb i'lâmiçün (boş) ta'yîn olunmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda sâdır olan fermâni'l-celîli'l-kadrim mücebince te'hîr u tevakkuf etmeyüb varub kazâ-i mezbûra gâyet şehir-i mezbûrdan sen mutasarrıf olub ahâlîsi beyninde icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye-i nebevî infâz-ı evâmir-i aliyye Mustafa salla'llâhu te'âlâ alâ şâri'uhâ ve bezl-i makdûr ve sa'y-i nâ mahsûr eyleyüb ve mu'accelen âdemin getürüb berâtın ihrâcı ile mukayyed olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâil-i şehir-i Rebî'u'l-ûlâ li sene tis'a ve seb'în ve elf.

Be Yurd-ı Sahrâ-yı Timurtaş.

Ve der fî gurre-i Cumâde'l-âhire sene 1079

Sayfa No : 287

Belge No : 670

Mefharü'l-kuzâtî'l-kirâm es-Seyyid Osmân Efendi

Ba'de't-tahiyyeti'l-beriyye inhâ olunur ki işbu sene tis'in ve seb'în ve elf Cumâde'l-ûlâ gâyetinden mutasarrıf olduğumuz Kayseriye kazâsının niyâbeti tarafımızdan size tefvîz olunmuşdur gerekdür ki beyne'l-ibâd icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye edüb zinhâr câdde-i şer'-i şerîfden inhirâf etmeyesiz.

El-fakîr Hâfız Şa'bân el-kâdî bi medîne-i Kayseriye hâlâ

Sayfa No : 287-288

Belge No : 670/ a

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn a'lâ vulâtî'l-muvahhidîn ma'âdeni'l-fezâili ve'l-yakîn vârisûne ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hücceti'l-hakki ale'l-halk li cem'iyeti'l-muhtasûn bi mezâidi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Ankara ve Kayseriyye ve Tokad kâdîları zîdete fezâiluhum ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdini'l-fezâili ve'l-keîâm Sivas ve Amasya ve Merzifon kâdîları zîde fazluhum tevkî-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâla İstanbul ve tevâbi'i Ermeni tâifesinin patriği olan Serkis nâm râhib Dersa'âdet'ime arz-ı hâl gönderüb zıkr olunan kâdîlıklarda sâkin Ermeni murahasalarının ve papas ve keşişlerinin vesâir Ermeni keferesinin bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzere (...) ve mektûbım mücebince üzerlerine edâsı lâzım gelen Ankara kazâsı seksen hasene ve Kayseriye kazâsı seksen hasene ve Tokad kazâsı yüz yirmi hasene ve Sivas kazâsı yüz yirmi hasene ve Amasya ma'a Merzifon kazâları altmış hasene (...) kesmeleri kadîmden olugelen âdet ve kânûn üzere müteveccih olanlardan bi't-temâm cem' u tahsîl etdürülüb henüz zamânı gelmedi deyü bir ferde inâd ve muhâlefet etdürülmemek için hâlâ tarafından (boş) nâm Ermeni vekîl ta'yîn olunub gönderilmesi bâbında emr-i şerîfim verilmek recâsına bildürdüğü ecilden kânûn üzere amel olunmak emr edüb buyurdum ki emr-i şerîfümle vekîl-i mezbûr vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amed edüb dahi taht-ı hükûmetinizde sâkin Ermeni murahasalarının ve papas ve keşişlerinin vesâir Ermeni keferesinin târîh-i mezbûr için zimmetlerine edâsı lâzım gelen ol mikdâr sikke altûn-ı mîrî kesmelerin ta'yîn olunduğı minvâl üzere ve patrîk-i mezbûrun tarafından irsâl olunan mektûb mücebince ve kadîmde olıgeldüğü âdet ve kânûn üzere müteveccih olanlardan vekîl-i merkûma bi't-tamâm taleb ve tahsîl ve ahz u kabz etdürüb mücerred mîrî kesmelerin hilâf-ı âdet ve kânûn vermemek için henüz dahi zamânı gelmedi deyü kimesneye inâd u muhâlefet ve taraf-ı âhardan bir ferd dahl ü ta'arruz ve te'allül ü inâd etdürmeyüb mektûb mücebince îcâb eden mîrî kesmeleri mâlından ta'yîn olunduğı üzere kimesne zimmetinde bir akçe ve bir habbe bâkî kodurmayasın dökenler mezbûr ve yanında olan âdemlerin mîrî kesme akçelerin cem' eder iken mîrmîrân ve mîrlivâ voyvodaları ve subaşıları ve sipâh ve yeniçeri ve zu'amâ ve erbâb-ı timar vesâir (...) kullarından ve ehl-i örfden kimesneye hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde vü remîde etdürmeyüb ve tasarrufunda bargîr ü katırların olan vesâir kapum kullarına aldurmayub husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalu

eylemeyesin şöyle bilesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümayûnumı vekîl-i mezbûrun elinde ibkâ edüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşera şehr-i Zi'l-hiccti'ş-şerîfe li sene semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fî gurre-i Cumâde'l-âhire sene 1079

Be makâm-ı mahrûsa-i Edirne.

Sayfa No : 288

Belge No : 671

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Kayseriye nâibi zîde fazluhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimi zîde kadruhû inhâ ve i'lân olunur ki bundan akdem Yahyâ nâm karyeden birkaç âdem içün fermân-ı âlî ile Dergâh-ı âlî çavuşu ve ağamız irsâl olunub mezbûrlar gaybet edüb evleri mühürlendiği tarafımıza i'lâm olunmağıyla mezbûrları da'vet-i şer'-i şerîf edüb yerlûden mu'temedün aleyh kefillerin alub evlerinin mührün açdurub biz ol-cânibe geldükde hukûk ve örf-i şer'le vâfık olmaları bâbında buyuruldu tahrîr olunub irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdür ki zikr olunan âdemleri şer'-i şerîfe ihzâr edüb yerlûden mu'temedün aleyh kefillerin alub sicill ve huccet edüb evlerinin mührün açdurasız inşâe'llâhu te'âlâ ber müceb-i fermân ol-cânibe varduğumuzda şer'le huzûrumuzda murâfa'a olub icrâ-yı hakk olunur hilâf-ı şer' iş olmaz velâkin şer'-i şerîfe gelmeyüb kefil vermeyüb gaybet edenlerin kemâ kân biz ol-cânibe varınca evleri mühürlü kalub açdurmayasız ve hilâf-ı şer' işlerden be gâyet ihtirâz edüb müceb-i buyuruldu ile âmil olasız.

Fî 27 Ca sene 1079

Vuride fî 8 Cemâziye'l-âhire sene 1079

Sayfa No : 289

Belge No : 672

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülatî'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk-ı ale'l-halk ecma'în varisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezîd-i

inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki meş'aleci tâifesinden Ömer nâm kimesne Südde-i sa'âdet'ime arz-ı hâl edüb kazâ-i mezbûrda düğünler vâkı' oldukda bunu kendi rızâsı ile da'vet edüb kimesneye zararı ve şer'an üzerlerine nesne sâbit olmuş değil iken hâliyen kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Bayezid nâm kimesne mücerred bunu ta'cîz için ben sana meş'aledârlık etdürmem deyü hilâf-ı şer'-i şerîf bunu rencîde etmekden hâli olmaduğın bildürüb men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda husûs-ı mezbûr mukaddemâ bir def'a şer'le görölüb fasl olmuş değil ise hakk ve adl üzre tefahhus edüb göresin arz olunduğu üzre ise ol-bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle amel edüb dahi mâdâmki bunun üzerine şuhûd-ı udûl ile şer'an bir cürm sâbit ve zâhir olmuş olsa min ba'd şer'-i şerîfe ve emr-i hümayûnuma muhâlif bunu mezbûra rencîde ve remîde etdürmeyüb men' u def' eyleyesiz kaziyede medhali olmayanları da'vâsına karışdırmayub istemeyenleri ism ü resmleri ile yazub bildürüb husûs-ı mezbûr için bir dahi emrüm varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebî'u'l-âhir li seneti semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fî 4 min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Be makâm-ı Kostantıniyyeti'l-mahrûse

Sayfa No : 289

Belge No : 673

Nişân-ı şerîf-i âlişân oldur ki Kayseriye'de vâkı' Osman Paşa binâ eylediği Câmî'-i Şerîfde yevmî iki akçe ile ferrâş olan Yûsuf fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn sulbî oğlu Mahmûd nâm kimesne her vech ile lâyıık ve mahall ve müstahıkk olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet taleb etmeğın sadaka edüb bu berât-ı hümayûnu verdim ve buyurdum ki varub mezbûr babası yerine ferrâş olub hidmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra yevmî iki akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li seneti semâne ve seb'în ve elf. Be makâm-ı Edirne.

Vuride fî 4 min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Sayfa No : 289-290

Belge No : 674

Nişân-ı şerîf-i âlişân oldur ki:

Kayseriye defterine tâbi' keferetâifesinin binyetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzere uhdelatine edâsı lâzım gelen cizyeleri cem' u tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağın (boş) der'uhde olunub eline tuğrâlı ve nişânlu cizye defteri sûreti verilmeğın mûcebince zamânı hulûl eyledükde cem' u tahsîl etdürilmek emr edüb buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i mezbûr vardukda siz ki kâdîlarsız defter-i mezbûra tâbi' keferetâifesinden üçbin yirmi sekiz cizyehâneleri olub târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere ikibin dokuzyüz kırksekiz hânelerinden ikişeryüz yetmişer akçe ve seksen mu'âf hânelerinden ikişeryüz otuzbeşer akçe cizyelerin irsâl olunan tuğrâlu ve nişânlu cizye defteri sûreti mûcebince vakt ü zamânıyla cem' u tahsîl (s.290) etdürüb kimesneye te'allül ve nizâ' etdürmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i ma'îşetiyçün her bir hânesinden kırkar akçe dahi aldurub bundan ziyâde bir akçe alınmaya ve aldurmayasız ve cizye-i mezbûr içün alınan kâmil gurusı ve esedî gurusı hazîne-i âmiremde alınduğında ikişer akçe noksân üzere aldurub ziyâde ve noksân aldurmayasız ve akçe alındukda hâlisü'l-ayâr akçe aldırub züyûf ve kızıl ve kırpık akçe aldurmayasız kesr-i defterden ve naks-ı hânedan ve hilâf-ı emr ü defter zulm ü te'addîden be gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Recebü'l-ferd

Li seneti semâne ve seb'în ve elf.

Vuride fî 7 min Cumâde'l-âhire sene 1079.

Be yurd-ı sahrâ-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No : 290

Belge No : 675

Kıdvetü'n-nüvvabi'l-müteşerri'în Kayseriye'de nâibü's-şer' olan efendi zîde fazluhû ve umdetü's-sâdât Kayseriye'de nakîbü'l-eşrâf olan zîde siyâdetuhû inhâ ve i'lâm olunur ki hâliyen Kayseriye sâkinlerinden Seyyid Mahmud Ağa'nın yine şehr-i mezbûr sâkinlerinden Abdülmecid Efendi'nin oğlu ile tarla da'vâsı olub da'vasına mutâbık yedinde Âstâne'de şeyhü'l-islâm hazretlerinden müte'addid fetvâları olub mukaddemâ mahallinde şer'le da'vâsı görülüb icrâ-yı hakk olunmak için buyuruldu ile ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mahmud Ağa zîde kadruhû mübâşir ta'yîn olundukda mezbûr mahallinde gördürmeyüb huzûrunuzda görülmek için tarafımıza revâne olmuşdur deyü mektûblarınız geldükde merkûm Seyyid Mahmûd gelüb hasmı olan Abdülmecîd Efendioğlu gaybet edüb gelmemeğe merkûm Seyyid Mahmûd'un yedinde olan fetavâ-yı şerîfeler da'vasına mutâbık ise mücepleri ile amel edüb münâza'un fih olan tarlaları merkûm Seyyid Mahmûd'a zapt u tasarruf edüb eğer da'vacısı zuhûra gelür ise inşâellâhu Te'âlâ Kayseriye'ye vardığımızda huzûrumuzda da'vâları şer'le görülür müceb-i buyuruldu ile âmil olasız deyü buyuruldu.

Fî selh-i N sene 1079.

Vuride fî 7 min Cumâde'l-âhira sene 1079 .

Sayfa No : 290

Belge No : 676

Nişân-ı şerîf-i âlişân oldur ki:

Râfi'-i tevki'-i refi'u's-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyin zîde kadruhû südde-i sa'âdetüme gelüb Kayseriye'de vâkı' Hâcî Bulam evkâfının tevliyeti hâlî ve harâbe olub ve hıdmet mu'attal olmağın ma'mûr ve âbâdânî etmek şartıyla tevliyet-i mezkûre kendüye verilmek bâbından inâyet ricâ etmeğın tevcîh edüb bu berât-ı hümayûn-ı izzet-i makrûnı verdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Hüseyin varub evkâf-ı mezbûrî şen ve âbâdân etmek şartıyla mütevellîsi olub hıdmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyene mutasarrıf ola ol-bâbda hiç ahad mani' u dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî şehri Rebî'ü'l-evvel li seneti tis'a ve seb'în ve elf.

Be makâm-ı Konstantiniyyeti'l-mahrûse

Vuride fî 7 min Cumâde'l-âhire sene 1079 .

Sayfa No : 291

Belge No : 677

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf budur ki:

Kayseriye'de vâkı' el-Hâc Bulam zâviyesinin evkâfına ru'ûs-ı hümayûn ile mütevellîsi olduğumuz hasebiyle işbu sene-i hams ve seb'în ve elf (1075) Cumâde'l-âhire gurrelerinde zâviye-i mezbûrenin kapısı ön tarafından arz-ı hâliye ki tûlen kırk hatve ve eni yirmi hatve olmak üzere arsa-i merbûrenin üzerine müceddeden dükkân binâ etmek ile cânib-i vakfa icâre-i mu'accesini ve senede beşyüz akçe icâre-i müeccele vermeğe ıktâ' olunub üzerine dükkânlar binâ etmeğe tarafımızdan tevliyetimiz ciheti ile izn taleb etmeğin hâmil-i temessük Osman Ağa'ya izn verilmişdür ve o istediği üzere dükkânlar binâ edüb sene be sene mu'âmelesin vakf cânibine verdükce kimesne müdâhale etmeye.

Hurrire fi't-târîhi'l-merkûm

Vuride fî Cumâde'l-âhire sene 79.

el-fakîr Şeyh Şa'bân el-müdîr zâviye-i Hâcı Bulam

Sayfa No : 291

Belge No : 677/ a

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki sizler ki Kayseriye'de sâkin olan Zeytun re'âyâları olmağın bin yetmiş sekiz Martından üzerinize edânız lâzım olan cizyelerinizden cânibimizden bizim Yûsuf vekîl etmişizdir gerekdür ki mezbûr Yûsuf vardukda ağa bilüb bir yüzden özr ve bahâne etmeyesiz bin yetmiş sekiz Martında üzerine edâsı lâzım gelen hazînelerinizi mezbûr Yûsuf'a teslîm edüb inâd ve muhâlefet etmeyesiz eğer inâd ve muhâlefet ederseniz sonra siz bilürsünüz başınız ağrımaları mukarrer ve muhakkakdur sonra siz bilürsünüz inâd (ve) muhâlefet sanmayub müceb-i tezkire ile âmil olasınız.

ibnü'l-Fakîr el-Hâcc Mehmed voyvoda-i Zeytun hâlâ.

Vuride fî 8 min Cumâde'l-âhire sene 1079

Sayfa No : 291

Belge No : 678

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki:

Vekîl olduğum oğlum Dervîş'in berât-ı sultânî ile mutasarrıf olduğu ze'âme aklâmından Horsana nâm karye toprağında vâkı' olub bundan akdem merhûm olan Abdi Efendi'nin ve ba'dehû merhûm olan karındaşı Ca'fer Efendi'nin taht-ı tasarruflarında olan bir kıt'a tarlası evlâd-ı zükûr olmamağla tapuya müstahakk olduğu ecilden bi hasebi'l-kânûn resm-i tapusu işbu tâlibi olan fazîletlü es-Seyyid Abdülbaki Efendi yedinden alınub verilmişdür.

Hurrire fî Cumâde'l-ûlâ sene tis'a ve seb'in ve elf.

El-fakîr es-Seyyid Mehdi

El-fakîr el-Hâc Ali

Sayfa No : 291

Belge No : 678/ a

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülati'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazlı ve'l-yakîn huccetü'l-hakki ale'l-halk ecma'in vârisü ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtass bi mezâdi inâyeti'l-meliki'l-mü'in mevlânâ Kayseriye kâdîsı zîdet fezâiluhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân bi'l-fi'l Kayseriye sancağı mütesellimi ve kethüdâyiri ve yeniçeri serdârı vesâir a'yân-ı vilâyet zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ebûbekir zîde kadruhû Südde-i sa'âdet'üme arz-ı hâl edüb sâbika Kayseri sancağı mütesellimi olan kendü âdemlerinden Saçlıoğlu Mustafa nâm kimesnenün zimmetinde livâ-i mezbûr mâlından (boş) kîse akçesi olub taleb eyledükde vermekde te'allül ve inâd eyledüğün bildürüb mezbûr Saçlıoğlu Mustafa Âstâne-i sa'âdet'üme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğün mezkûr Âstâne-i sa'âdet'üme ihzâr olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (...) hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel edüb dahi

mütesellim-i sâbık Mustafa'yı Âstâne-i sa'âdet'ime ihzâr eylesen ki ma'an gelüb ahvâlleri Dîvân-ı hümayûn'da şer'le görölüb ihkâk-ı hakk oluna şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Cumâde'l-ûlâ li sene tis'a ve seb'îne ve elf

Be makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûsa

Sayfa No : 292

Belge No : 679

İzzetlü ve fazîletlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i da'avât-ı sâfiyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfıyla inhâ olunur ki Saçlıoğlu Mustafa nâm kimesne zimmetinde Kayseriye sancağı mâlından (boş) kîse akçe alub edâsında te'allül eylediği i'lâm olunmağın mezbûrun Âstâne-i sa'âdet'e ihzâr olunması bâbında fermân-ı âlişân sâdır olub kapıcıbaşılarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ömer Ağa zîde kadruhû emr-i şerifle gönderilmeğın mektûb-ı meveddet tahrîr olunub lede'l-vusûl ber mûceb-i emr-i âlî mezbûr Saçlıoğlu Mustafa'yı mûmâ ileyh Ömer Ağa'ya teslîm ve Âstâne-i sa'âdet'e ihzâr edüb emr-i şerîfi icrâ eylemek me'mûdür. Bâkî tetmîm-i izz u fazîlet dâim bâd bi rabbi'l-ibâd

Vuride fî 10 min Cumâde'l-uhrâ sene 1079.

Mine'l-muhibbi'l-muhlis Yusuf Kâimmakâm-ı Âstâne.

Sayfa No : 292

Belge No : 680

Sa'âdetlü ve mürüvvetlü sultânım hazretleri sağ olsun bu kulları Türkmân tâifesinden olub mukaddemâ taraf-ı şerîfinüzden Mahmûd Ağa kulunuz mübâşir gelüb Yoz Türkmânı cemâ'atinden Şâyile Abdi nâm kâtili ahz etmek için fermân-ı şerîfinüz olmağla kâtil-i mezbûr ele gelmeyüb firâr etmeğle bir dürlü cürmümüz yoğiken bizim ceimâ'atimizden İbrahim ve Veli ve Abdülkerim ve diğer Veli nâm kimesneleri tutub firârîleri sizin eviniz üzerine uğramışdur deyü Kayseriye kal'asına koyub habs etdümüş benim sultânım kâtil-i mezbûrdan asla bizim haberimiz yokdur ânlar âhar mukâta'a biz

âhar mukata‘ayuz ıtlâk buyurman bâbında Kayseriye kâdîsına hitâben buyuruldı-yı şerîf ricâsına arz-ı hâl olundu.

Bende-i

Ali an Cemâ‘at-i Çağırkanlı

III. BÖLÜM

DEĞERLENDİRME

A. KAYSERİ SANCAĞI'NIN İDARİ YAPISI

1. Kayseri Sancağı'nın İdarî Taksimatı ve Yönetimi

Sınırları genişlemekte olan Osmanlı Beyliği esaslı bir kurul vücuda getirmek istediğinden yavaş yavaş aşiret usûl ve kaidelerinden ayrılarak bir devlet mahiyetini alma yolunu tutmuş, bünyesine göre idarî, adlî, askerî teşkilat kurma zarureti hissetmişti⁴⁰.

Kuruluştan itibaren gerek Anadolu'daki fetihler ve beyliklerin ilhakı ve gerekse 1354'ten itibaren Gelibolu'ya çıkıştan itibaren başlayan Rumeli fetihleri sonucunda, Osmanlı Devleti geniş coğrafyaya yayılan bir devlet haline geldi.

Osmanlı Devleti, kendi idarî yapılanması yanında ele geçirdikleri yerleri de, merkezî devletin denetim ve gözetiminden uzak tutmayacak bir yapıya kavuşturması gerektirmiştir. Rumeli Beylerbeyliği'nin kuruluşu ile başlayan ve daha sonra devletin genişlemesi ile birlikte ortaya çıkan birçok idarî birim teşekkül etmiştir. Başlarına ise yöneticiler atanarak, merkezle bağılılığı sürdürülmüştür.

Dünyanın en büyük devletlerinden biri olan Osmanlı Devleti'nin, İstanbul dışındaki teşkilatına "Taşra Teşkilatı" denir. Bu teşkilat, batıda Tuna boylarından Dalmaçya kıyılarına kadar olan yerleri içine aldığı gibi, doğuda Fas'tan Endonezya'ya Moskova'dan Mozambik'e kadar olan sahayı da içine almaktadır⁴¹.

Osmanlı Devleti'nde taşra idaresi, aşağıdan yukarıya köy (karye), nahiye, kaza, sancak (liva) ve eyalet şeklinde teşkilatlanmıştı. Kendisine bağlı köylerle birlikte, nahiyelerin birleşmesiyle kazalar meydana gelmişti. Kazaların birleşmesinden sancaklar, sancakların birleşmesinden ise eyaletler ortaya çıkmıştı. Osmanlı Devleti'nde ilk

⁴⁰ İsmail Hakkı Uzunçarşılı ; Osmanlı Tarihi, C.I, Ankara 1994, s. 124.

⁴¹ Zekeriyâ Bülbül ; Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi, Nobel Yayınları, Ankara 2000, s. 118.

zamanlarda eyalet, vilayet, kaza ve nahiye tabirlerinin, birbirinin yerine kullanıldığı görülmektedir. İdarî teşkilatlanma içerisinde en fazla yere sahip birimler kaza ve sancaklardı⁴².

Osmanlı yerleşim düzeni içerisinde, devletin en geniş dönemlerinde, 40'tan fazla eyalet, özerk yönetim ve tabi devlet vardı. Eyaletler haslı ve salyaneli eyaletler olarak teşkilatlanmıştı. Haslı eyaletler sancaklara, sancaklar kazalara, kazalar da dirliklere (has, zeamet ve tımarlara) ayrılırdı⁴³.

Eyalet, "idare etme, icra" anlamındaki iyale kelimesinden gelir. Osmanlılarda en büyük idarî birim karşılığında bu tabirin resmen kullanılışı XVI. Yüzyıl sonlarında olmuştur. Rumeli ve Anadolu Beylerbeyilikleri, devletin idarî yapısının bel kemiğini teşkil etti⁴⁴.

Osmanlı taşra teşkilatında en büyük idarî birim olan Beylerbeyilik (eyalet), çeşitli sayıdaki sancaklardan meydana gelir ve idaresine beylerbeyi (mir-i miran) denilirdi. XVI. Yüzyılın başında dört olan Beylerbeyilik sayısı, XVII. Yüzyılda zaman zaman kırkı geçmiştir⁴⁵. Beylerbeyilik için eyalet teriminin kullanılması, XVI. Yüzyılın sonlarında yaygınlık kazanmaya başlamış olmakla birlikte eski vesikalarda genel anlamıyla da olsa bu tabire tesadüf edilmektedir. Bir eyalet sancak beyinin idaresi altında sancak veya liva denilen idarî birimlerden meydana geliyordu. Sancak daima temel bir idarî birimdi ve beylerbeyinin bizzat kendisi paşa sancağı adı verilen merkez sancakta bulunuyordu⁴⁶.

Sancak terimi, Osmanlı Devleti'nde XVI. Yüzyıla kadar çeşitli manalarda kullanılmıştır. Türk-İslam geleneğinde sancağın hutbe ve sikkelerde hükümdar adının geçmesiyle beraber, bağımsız bir siyasal otorite sembolü olduğu biliniyor⁴⁷. Başlangıçta, savaşlarda komutanlarca taşınan ve hükümdar tarafından verilmiş olan ve onun hakimiyetini belirten bir sembol olan sancak, sonradan coğrafi ve idarî bakımdan muayyen bir bölgeyi ifade eder hale gelmiştir. Yani sancak, hem hakimiyeti sembolize eden bayrak, hem kumanda ve idare manasında, hem de liva-ı müselleme, liva-ı piyade,

⁴² Yusuf Halaçoğlu; Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı, TTK Yayını, Ankara 1998, s.83.

⁴³ Ahmet Tabakoğlu ;Türk İktisat Tarihi, Dergah Yayınevi, İstanbul 2000, s.155.

⁴⁴ Halil İnalcık ; "Eyalet" , İslam Ansiklopedisi, C. XI, İstanbul 1995, s. 548.

⁴⁵ XVI. Yüzyılda ülkede birçok tahrir yapılmış olmakla birlikte, bunlarda sancak esas olduğundan Beylerbeyilik (eyalet) sayısını tespit etmiştir. Sadece XVII. Yüzyıl başlarından itibaren eyalet sayısı hakim olduğundan, bu yıllarda birçok listeler yapılmıştır.

⁴⁶ Fehmeddin Başar; Osmanlı Eyalet Tevcihatı (1717-1730), Türk Tarih Kurumu Yayınevi, Ankara 1997, s.3.

⁴⁷ İ. Metin Kunt; Sancaktan eyalete 1550-1650 Arasında Osmanlı Ümerası ve İl idaresi, İstanbul 1978, s.15.

Çingane sancağı, Voynugan sancağı gibi belirli zümreleri ifade etmek için de kullanılmıştır⁴⁸. Sancaklar, Osmanlı merkez idare düzenince en önemli alt idarî birim olarak görüldüğü, devlet merkezinin ülkeyi idare etmek için yaptığı yazımların, tahrir defterlerinin, sancaklar için ayrı ayrı düzenlenmiş olmasından en açık şekilde anlaşıyor⁴⁹. Kazaların birleşmesiyle teşekkül eden sancaklar, sancakbeyi, ismi verilen bir kişi tarafından kanun ve nizamlar çerçevesinde idare edilirdi⁵⁰. Yönetimlerine özel önem verilen sancaklarda tımar düzenini yerleştirmek, reayanın toprak tasarrufunu belirlemek ve vergi gelirlerini tespit etmek gibi gayelerle yapılan tahrirlerde çok defa sancak biriminin baz alındığı görülmektedir⁵¹.

Etrafındaki muayyen köyleri iktisadî, kültürel ve hatta coğrafi bakımlardan kendisine bağlanmış, yani muayyen bir köyler grubunun tabi merkezi durumunu kazanmış olan bir kasaba veya şehir, buraların adlî ve idarî işlerini çevirmek üzere, o köyler çevresinin “kaza” adıyla, hükümet merkezi kabul olunmuş görünmektedir⁵². Kaza veya kadılık denilen idarî bölge, Osmanlı Türkiye’sinin sivil hükümetinde ana düzen olup, padişah ve onun divanı, doğrudan doğruya bu sistem yoluyla memleketi kendisine bağlamakta, kanunlarını ve buyruklarını kadılar eliyle uygulamaktaydı⁵³. Osmanlı İmparatorluğu adlî teşkilat bakımından birçok kaza bölgelerine ayrılmıştır. Her kaza birimi doğrudan merkeze (divan-ı humayûn) bağlıdır. Bundan dolayı, eyalet-sancak şeklindeki askerî teşkilattan ayrı olarak sivil karakterli bir de kaza idaresi mevcuttur⁵⁴.

Kazalarda yönetici sınıf olarak kadı, alaybeyi ve subaşılar bulunurdu. Bunlardan kadılar askerî olmayan şer’i ve hukuki hususlardan sorumluydu. Subaşılar ise alaybeyi (miralay)’nin yetkisinde idi. Kazada asayişin temininden sorumluydu⁵⁵. Kadılar, bulunduğu şehrin belediye hizmetlerinin yürütülmesinden sorumlu en üst amirdi. Şehir kethüdası, çöpçübaşı, mimarbaşı, esnaf kethüdaları, pazarbaşı ve muhtesip gibi kişilerden müteşekkil bir çeşit belediye meclisinin başkanı idi. Kadının mahkeme işlerinde yardımcısı olan bir kısım memurlar da mevcuttu ki, bunların başında “naip”

⁴⁸ Mehmet Ali Ünal ; “ Osmanlı Devleti’nde Merkezi Otorite ve Taşra teşkilatı”, Osmanlı, C. VI, Ankara 1999, s. 115.

⁴⁹ İ. Metin Kunt; a.g.e., 19-20.

⁵⁰ Yusuf Halaçoğlu; a.g.e., s.83-84.

⁵¹ Mehmet Ali Ünal; a.g.m., s.115.

⁵² Mustafa Akdağ; Türkiye’nin iktisadi ve İctimai Tarihi, Barış Kitabevi Yayınları, Ankara 1999, C.I, s.320.

⁵³ Mustafa Akdağ; a.g.e., C.II, s.73.

⁵⁴ Mehmet Ali Ünal; a.g.m., s.118.

⁵⁵ Fahameddin Başar; a.g.e., s.1

geliyordu. Bundan başka kadıya yargı işlerinde yardımcı olan subaşı, muhızırbaşı, asesbaşı ve asesler, mukayyid vs. gibi görevliler vardı. Müftilik, kazada dinî, sosyal, ekonomik, idarî ve hukukî konularda karşılaştıkları problemlerle ilgili olarak başvurulacak makamı⁵⁶.

Osmanlı taşra teşkilatının temel idarî birimini teşkil eden sancaklar, bir veya birkaç kazaya ayrılmıştır. Kazalar ise bir alt birim olarak nahiyelerden meydana geliyordu. Nahiye, aynı özelliklere sahip köylerden müteşekkil idarî bir bölgeye denildiği gibi, cihet, yön, taraf, bölge, vilayet, divan ve cama'at anlamlarında da kullanılmıştır. Tek bir idarî ünite olarak, daimi ve sınırlandırılmış bir bölgeyi ifade ettiği gibi, tek bir divan veya bölükten oluşan bir naiplik bölgesine de delalet etmiş olabileceği belirtilmiştir. Nahiye, aynı zamanda belli bir köyler veya mezralar grubunu anlatmak için de kullanılmıştır⁵⁷. Nahiyelerin başında, ilmiye sınıfının ilk basamağına mensup, medreseyi bitirmiş naipiler bulunuyordu. Naip verilemediğinde nahiyeyi, eşraftan veya askeriyeden voyvoda denilen küçük rütbeli bir subay idare ediyordu. Naip aynı zamanda kasabanın belediye reisi ve bütün nahiyenin hakimi idi. Bütün adli yetkileriyle donatılmıştır.

100'den fazla nüfuslu yerlere köy deniyordu. Devlete karşı muhtar sorumluydu. Nüfuslarına göre, küçük nüfuslu, orta nüfuslu, büyük nüfuslu köyler vardı⁵⁸.

İdarî birimler, dönem içerisinde çıkan şartlar çerçevesinde değişikliğe uğramıştır. Ancak, klasik dönem içinde yapılan uygulamalar, sistemin bütünü ile ilgili yapısal bir değişiklik getirmemiştir. Yapısal ve köklü değişiklikler ancak Tanzimat Dönemi'nde olacaktır.

Kayseri, gerek Anadolu Selçuklu devrinde gerekse beylikler döneminde önemli bir belde ve merkezdi. Yıldırım Bayezıt zamanında Osmanlı hakimiyetine giren Kayseri, Fatih devrinde Karamanoğulları Beyliği'nin ortadan kalkması ile kesin olarak alınmıştı. 1583-84 yıllarında Karaman Eyaleti Konya, Kayseri, Niğde, Kırşehir, Aksaray, Beyşehir ve Turgut Sancaklarından ibaretti. Kayseri, yeni teşkil edilen Karaman Eyaleti'ne bağlı bir liva (sancak) merkezi haline gelmiştir.

⁵⁶ Mehmet Ali Ünal; a.g.m., s. 119-120.

⁵⁷ Mehmet Ali Ünal; a.g.m., s. 121.

⁵⁸ Yılmaz Öztuna; Büyük Osmanlı Tarihi, C.IX, İstanbul 1994, s.144.

XVII. yüzyıla ait incelenen şer'iyye sicillerinde çeşitli şekillerde ifade edilen Kayseri Sancağı, 1660'lı yıllarda merkez kaza ile Karahisar ve Yahyalı kazalarından oluşmakta idi⁵⁹.

a. 78/ 3 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde Geçen Ehl-i Örf ve Ehl-i Şer' Taifesi

Anadolu Eşkıya ve Yol Kesici Müfettişi	: Vezir Mehmet Paşa ⁶⁰
Anadolu Kadiaskeri	: Feyzullah Efendi ⁶¹
Şeyhülislam	: Yahya Efendi ⁶²
Karaman Beylerbeyi	: Mehmet ⁶³
Karaman Defterdarı	: Ali Paşa ⁶⁴
Karaman Mübaşiri	: Mehmet Ağa ⁶⁵
Sadaret Kaymakamı	: Vezir Yusuf Paşa ⁶⁶ , Vezir Mustafa Paşa ⁶⁷
Evkâf Nazırı	: Abbas Ağa ⁶⁸
Kayseri Sancağı Mutasarrıfı (Sancakbeyi)	: Hızır Paşa ⁶⁹ (8 Eylül 1668)
Kayseri Mutasarrıf Kaymakamı	: Mustafa ⁷⁰ , Osman Ağa ⁷¹
Kayseri Sancağı Alaybeyi	: Mehmet ⁷²
Edirne Sadaret Kaymakamı	: Vezir Mustafa Paşa ⁷³ , Ahmet Ağa ⁷⁴
Darüssaade Ağası	: Muslî Ağa ⁷⁵

⁵⁹ Hava Selçuk ; a.g.e., s.13, 14, 15.

⁶⁰ B. No. : 580.

⁶¹ B. No. : 333-A.

⁶² B. No. : 602.

⁶³ B. No. : 605.

⁶⁴ B. No. : 332, 333, 336, 344.

⁶⁵ B. No. : 351, 585.

⁶⁶ B. No. : 601.

⁶⁷ B. No. : 633.

⁶⁸ B. No. : 653.

⁶⁹ B. No. : 632.

⁷⁰ B. No.: 335, 585.

⁷¹ B. No. : 632.

⁷² B. No. : 566, 568, 571, 573, 575, 579, 582, 586, 592, 594, 596, 605, 606, 609, 611, 613, 614, 624, 663, 667.

⁷³ B. No. : 336

⁷⁴ B. No. : 352.

Kayseri Mütessellimi	: Mustafa Ağa ⁷⁶ (2 Ekim- 14 Kasım1668)
Kayseri Müftüsü	: Seyyid Mehmet ⁷⁷
Konya Defterdarı	: Ali Paşa ⁷⁸
Rüstem Paşa Müderrisi	: Hafız Şaban ⁷⁹
Müderris	: Abdülbaki Efendi ⁸⁰ , Abdülalim Efendi ⁸¹ , Hamit Efendi ⁸² .
Kayseri Şehir Kethüdası	: Mahmut Beşe ⁸³ , Hacı Mehmet, Uzun Mahmut ⁸⁴
Küthüda	: Ali Kethüda bin İsmail ⁸⁵ , Mahmut ⁸⁶ , İsmail ⁸⁷ , İbrahim ⁸⁸ , Süleyman ⁸⁹ , Hüsnü ⁹⁰
Kethüdayeri	: Mahmut Beşe ⁹¹
Çavuş Kethüdayeri	: Ahmet Bey ⁹²
Kal'a Kethüdası	: Halil Ağa Ahmet Çelebi ⁹³
Kura (köy, kasaba) Kethüdası	: el- Hâc Mehmet ⁹⁴
Cemaat Kethüdası	: Hayri ⁹⁵
Yeniçeri Ağası	: Mehmet ⁹⁶

⁷⁵ B. No. : 343.

⁷⁶ B. No. : 324, 325, 644.

⁷⁷ B. No. : 630.

⁷⁸ B. No. : 333.

⁷⁹ B. No. : 669/ a

⁸⁰ B. No. : 309.

⁸¹ B. No. : 313.

⁸² B. No. : 296.

⁸³ B. No. : 312, 333, 344.

⁸⁴ B. No. : 618, 636.

⁸⁵ B. No. : 281, 285, 287, 295, 308, 312, 319, 344

⁸⁶ B. No. : 308.

⁸⁷ B. No. : 305.

⁸⁸ B. No. : 309.

⁸⁹ B. No. : 565.

⁹⁰ B. No. : 608.

⁹¹ B. No. : 281.

⁹² B. No. : 286.

⁹³ B. No. : 280, 332.

⁹⁴ B. No. : 304.

⁹⁵ B. No. : 580.

Yeniçeri Serdari	: Mehmet ⁹⁷
Dizdar	: Halil Ağa ⁹⁸ .
Cebeci	: Mehmet bin Osman ⁹⁹ , Mustafa Beşe ¹⁰⁰ .
Lekvanik Mukata'ası Voyvodası	: Seyit Abdülmûin ¹⁰¹
Dergâh-ı Mualla Çavuşu	: Ebubekir ¹⁰²
Çavuş	: İsmail ¹⁰³ , İbrahim ¹⁰⁴
Serdengeçti	: Ali Mustafa Sivasî, Hasan ¹⁰⁵
Yiğitbaşı	: Ali Kaya, Seyit Hamza ¹⁰⁶
Çorbacızâde	: Ömer Ağa ¹⁰⁷
Hassa Mehterleri	: Mehmet Odabaşı, Muslu Bey ¹⁰⁸
Harameyn-i Şerifeyn Evkâfı Mütevellisi	: Mehmet ¹⁰⁹ , Recep ¹¹⁰
Mevlevihâne Vakfı Kâtibi	: Mehmet, Hüseyin ¹¹¹
Neyzenbaşı	: Seyyid Ahmet ¹¹²
Şeyhu'l-kura (Kur'an Talimcisi)	: Mevlana Ali ¹¹³
Sermahfil	: Musa, Hafız Hüseyin ¹¹⁴
Hatip	: Abdurrahman Halife ibn-i Nasuh Halife ¹¹⁵
İmam	: Molla Mustafa ¹¹⁶ , Şeyh İbrahim ¹¹⁷

⁹⁶ B. No. : 352.

⁹⁷ B. No. : 634.

⁹⁸ B. No. : 298, 326, 332.

⁹⁹ B. No. : 291.

¹⁰⁰ B. No. : 299.

¹⁰¹ B. No. : 356.

¹⁰² B. No. : 348.

¹⁰³ B. No. : 627.

¹⁰⁴ B. No. : 639, 640.

¹⁰⁵ B. No. : 349.

¹⁰⁶ B. No. : 344.

¹⁰⁷ B. No. : 332.

¹⁰⁸ B. No. : 332.

¹⁰⁹ B. No. : 343.

¹¹⁰ B. No. : 561.

¹¹¹ B. No. : 647, 649.

¹¹² B. No. : 646.

¹¹³ B. No. : 562.

¹¹⁴ B. No. : 345.

¹¹⁵ B. No. : 307.

Müezzin : Hasan Dede¹¹⁸, Mehmet¹¹⁹

b. 78/ 3 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde Geçen Kayseri Şer'i Mahkemesi Görevlileri

Kayseri Kadısı : Mevlana Mahmut Efendi¹²⁰, Ali¹²¹

Naip : Murteza Çelebi¹²², Ahmet Çavuş¹²³, Hafız Şaban, Osman¹²⁴

Lekvanik Naibi : Mehmet¹²⁵, Kadı Ali, Kadı Osman¹²⁶

Subaşı : Ömer Ağa¹²⁷

Muhzırbaşı : Abdi¹²⁸

Muhzır : Ali¹²⁹

Mübaşir : Mahmut Ağa¹³⁰, Musallî Ağa¹³¹, Ebubekir Ağa¹³²

Emin-i Mahkeme : Ahmet Çelebi¹³³

2. Kayseri Sancağı'na Bağlı Yerleşim Merkezleri

Antik dönemde Mazaka, Roma zamanında Casarea, Türklerin idaresine girdikten sonra Kaysâriye, Kayseriye olarak isimlendirilen şehir, Cumhuriyet döneminde Kayseri olarak yazılmaya başlandı. XI. yüzyıl ortalarında Anadolu'ya yapılan Türkmen akınları sırasında Türklerin eline geçti. 1474'te Gedik Ahmet Paşa'nın Karamanoğlu Beyliği'ni

¹¹⁶ B. No. : 635.

¹¹⁷ B. No. : 637.

¹¹⁸ B. No. : 332.

¹¹⁹ B. No. : 338.

¹²⁰ B. No. : 562.

¹²¹ B. No. : 647, 648.

¹²² B. No. : 294.

¹²³ B. No. : 296.

¹²⁴ B. No. : 670

¹²⁵ B. No. : 356.

¹²⁶ B. No. : 669.

¹²⁷ B. No. : 320.

¹²⁸ B. No. : 290, 293, 297, 298, 300, 311, 312, 314, 320, 327, 304

¹²⁹ B. No. : 305.

¹³⁰ B. No. : 619, 658.

¹³¹ B. No. : 658.

¹³² B. No. : 661.

¹³³ B. No. : 294.

ortadan kaldırması ile Kayseri’de Osmanlı idaresi kuruldu. Karaman beylerbeyliğine bağlı bir sancak merkezi haline getirilerek, şehrin tahriri yapıldı¹³⁴.

1583-84 yıllarında Karaman Eyaleti Konya, Kayseri, Niğde, Kırşehir, Aksaray, Beyşehir ve Turgut sancaklarından ibaretti. XVII. yüzyıla gelindiğinde Kayseri, Karaman Eyaleti’ne bağlı olarak sancak statüsünü muhafaza etmiştir¹³⁵

XVII. yüzyıla ait incelenen şer’iyye sicillerinde “ Medine-i Kayseriyye”, “ Kaza-i Kayseriyye”, “Kayseriyye Sancağı”, “ Mahmiye-i Kayseriyye”, “Nefs-i Kayseriyye” gibi farklı isimlerle yer almıştır¹³⁶.

Osmanlı Devleti’nde, kadının sorumluluğu bölgesinde bulunan kaza, nahiyelerin birleşmesiyle meydana gelmiştir. Kayseri, merkez kaza ile Karahisar ve Yahyalı kazalarından oluşmakta idi. Merkez ve kazaları, nahiyelere taksim edilmişti. Kayseri ve kazalarına tabi nahiyeler şunlardır: Sahra, Köstere, İslamlû, Koramaz, Kenar-ı Irmak, Cebel-i Ali, Karataş, Develi ve Yahyalı¹³⁷.

Mahalle ve köy, merkezi devletin, şehirlerdeki temel yönetim birimi olarak görülmektedir. Mahalle ve köylerde toplumsal merkez, cami ve mescitlerdi. Bu nedenle bazı mahalleler orada bulunan caminin adı ile anılmaktaydı¹³⁸.

Osmanlı şehirlerinin yerleşim modülü “mahalle” dir. Osmanlı şehirlerinin oluşumunda mahalle modülü sokaktan önce gelir. Zira mahalle (veya köy) devlete ödenecek vergilerin dağıtımı ve toplanmasında , asayişin sağlanması ve bayındırlıkla ilgili yükümlülüklerin verilmesinde esas alınan toplu yaşama birimidir¹³⁹.

a. 78/ 3 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde Geçen Kayseri’ye Bağlı Yerleşim Birimleri

Çalışmamızda Vilâyet-i Anadolu¹⁴⁰, Eyâlet-i Karaman¹⁴¹, Medîne-i Güzelhisâr¹⁴², Lekvanik¹⁴³, İfraz ve Rişvan?¹⁴⁴, Üzeyir¹⁴⁵, Akdağ kazaları, Bor Kasabası¹⁴⁶

¹³⁴ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 1, 3.

¹³⁵ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 15.

¹³⁶ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 14.

¹³⁷ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 17, 18.

¹³⁸ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 38.

¹³⁹ İlber Ortaylı; Osmanlı Toplumunda Aile, Pan Yayıncılık, İstanbul 2000, s. 3.

¹⁴⁰ B. No. : 569, 574, 577.

¹⁴¹ B. No. : 571, 574, 577, 582

¹⁴² B. No. : 574.

¹⁴³ B. No. : 356.

¹⁴⁴ B. No. : 578.

Rûmdeğini? karyesi¹⁴⁷, geçmektedir. Ayrıca çalışmamızda geçen diğer yerleşim birimleri ile Kayseri'ye bağlı nahiye, kaza, karye, mezra isimleri ve belge numaraları aşağıda tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 1: Belgelerde Geçen Sancak İsimleri ve Belge Numaraları

Adana : 574	Karaman : 574
Aksaray : 623, 626	Kastamonu : 574, 577
Akşehir : 623, 626	Kırıs : 350, 590
Amasya : 670/ a	Kırşehir : 355,356, 623, 626
Ankara : 574,577, 670/ a	Konya : 350
Ayıntab : 358	Malatya : 350
Beyşehir : 623, 626	Maraş : 561, 574, 577, 642
Bolu : 574, 577	Mardin : 604
Bozulus : 559	Merzifon : 670/ a
Diyarbakir : 334,353	Niğde : 623, 624
Edirne : 352, 357, 358, 567, 578	Tokad : 301, 670/ a
Haleb : 331-a, 357, 358, 574, 577, 662/ a	Silvan : 572
Hüdavendigâr : 574,577	Sivas : 563, 574, 577, 612, 670/ a
İçel : 623, 626	Seydişehir : 626

¹⁴⁵ B. No. : 660.

¹⁴⁶ B. No. : 331, 339, 340.

¹⁴⁷ B. No. : 301.

Tablo 2 : Belgelerde Geçen Kaza ve Nahiye İsimleri ve Belge Numaraları

Cağşak : 289, 342	Koramaz : 573, 573, 590, 576, 609
Cebelali : 575	Karahisâr (kaza) : 657
Cebel-i Erciş (kasaba) : 606	Köstere : 594, 596, 600
Develû (kaza) : 288	Kulaklı Kaya : 314
Gelinkirâs? : 343	Merleb : 323
İslamlı : 349, 581/a, 586, 611, 614, 667	Sahra : 566, 579, 587, 609, 624
İncesu 593	Zamantı (kaza) : 644
Karakaya : 582, 617	Yahyalı : 657
Kargâhi : 302	
Kenarırmak : 568, 613, 663	

Tablo 3 : Belgelerde Geçen Karye İsimleri ve Belge Numaraları

Akçakaya :575	İsbile : 590
Akçain 581/a	Karakinîse : 348, 610, 667
Avnik? : 644	Kıranardı : 600
Bayezid : 624	Kızılkilise : 614
Cırlavuk : 295, 644	Kızılviran : 288, 644
Cırkalan : 579	Malihaslar? : 326
Çavuş : 609	Mancusun : 278, 282
Çivril : 619	Melce : 581, 581/b
Çukur : 318	Mescidlü : 610
Dadasun : 278, 282	Ören : 586
Dimmidere : 573	Pusak : 587

Efkere : 633	Sakar : 291
Germir : 324, 644	Sümengah : 595
Gesi : 320, 639,573	Süngen : 594
Hacılar : 317,322	Talas : 309,332, 638
Hasan Arpa : 306	Taşhan : 592
Hırka : 349	Tavlusun : 644
Hisarcık : 606	Yolagir : 582
Horsana : 678	Yukarımasıl : 596
İsbıdun : 566, 590, 609	Yüreğir : 617
İmaret : 663	Viranşehir : 305
İncircik : 568	

Tablo 4 : Belgelerde Geçen Mahalle İsimleri ve Belge Numaraları

Bahçıvan : 280,285, 321	Huand : 281
Bektaş : 283, 311, 312, 323	Karakürkçü : 284,344
Bozathı : 314	Kiçikapu : 342
Câmi‘-i Kebîr : 293, 345, 562	Lala : 290, 293,315
Eslem Paşa : 313	Müreккеçі : 297,302
Hacı Abdullah : 303, 317	Mükremin : 307
Hacı Arab : 304, 319	Oduncu : 341
Hacı Mansûr : 344	Sosun : 300, 310, 315, 316
Hamurcu : 308	Şarkıyan : 310, 315, 316
Hasbek : 328	Tac Kızıl : 320
Hasanilu : 318	Selaldı : 299

Hasan Fakih : 289	Yenice : 286
Hisayünlü : 287	

Tablo 5 : Belgelerde Geçen Mezra İsimleri ve Belge Numaraları

Çalıpalma : 571	Namıkviran : 571
Havluca : 349	Pötre : 590
İkiyolarası :	Uzunağıl : 610
Kızılağıl : 590	Ulucak : 571

B. KAYSERİ SANCAĞI'NDA SOSYAL YAPI

1.Yerleşik Hayat

Selçuklular devrinden beri Kayseri, Müslim ve gayrimüslim taifesinden Rum ve Ermenilerin birlikte yaşadığı bir sancak olmuştur. Ancak nüfusun büyük bir kısmı Müslümanlardan oluşmaktaydı. Müslüman halk genellikle kendilerine ait mahalle ve köylerde yaşarken, zaman zaman Ermeni ve Rumlarla aynı mekanı paylaşmışlardır¹⁴⁸.

78/3 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili'ndeki belgelerde de geçtiği kadarıyla halk, müslim ve gayrimüslim olarak iki gruba ayrılmaktadır. Bu ayrım Osmanlı toplumunda en belirleyici ögedir. 78/3 Numaralı defterde yer alan 213 belgenin 17 adedi gayrimüslimler ile ilgilidir.

Gayrimüslimler için zımmî tabiri kullanılmaktadır. Zımmî cizye ile mükellef hristiyan tebadır¹⁴⁹. Genellikle etnik menşeleri belirtilmemekle beraber zımmî isimlerinde veled tabiri kullanılmakta, Müslümanlar için ise “bin”, “binti” “ibn-i”, “ibnetü” tabirleri geçmektedir.

Belgeleri incelediğimizde Türkçe isimler taşıyan zımmî kişiler olduğu da ortaya çıkmaktadır. İskender, Bayram, Allahverdi, Arzuman, Uğurlu, Küçük, Sefer bunlar

¹⁴⁸ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 123.

¹⁴⁹ Özen Tok ; 130 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili (H. 1151/ M. 1738-39) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Kayseri 1996, s. 426.

arasındadır¹⁵⁰. Dolayısıyla Türkçe isim taşıyan ve zımmî olarak kayıt edilen kişilerin Türk Ortodoksları olma ihtimali yüksektir¹⁵¹.

Gayrimüslimleri, isimleri ve elkâbları ile birbirlerinden ayırmak mümkündür. Kullanılan bazı gayrimüslim isimleri, Hanan, Ağcan, Sergis, Haçador¹⁵², Haçek, Nikagos¹⁵³, Andriyas, Girkor, Selnan, Maryam, Keril, Şahbula¹⁵⁴, Tavid, Marye, Gökas, Anastas¹⁵⁵, Ohman, Yovan, Sava¹⁵⁶, Foyser, Yarlı, Meskur, Rücvan, Tasliyan, Toldan¹⁵⁷ bunlar arasındadır.

Defterdeki belgelerden anlaşıldığı kadarıyla zımmîlerin oturduğu yerleşim yerleri arasında, Bektaş Mahallesi¹⁵⁸, Sosun Mahallesi¹⁵⁹, Şarkıyan Mahallesi¹⁶⁰, Talas¹⁶¹, Gesi¹⁶², Kızılviran¹⁶³ ve Germir¹⁶⁴ köyleri bulunmaktadır.

Kayseri sancağında müslim ve gayrimüslim vatandaşlar arasında alım-satım, borç, ibra-iskat gibi konularda bir çok örnek görülmektedir. Çalışmamızda müslim ve gayrimüslimlerin bir aradalığını gösteren kayıtlar arasında bağ satışı ve yine farklı bir belgede bağ komşuluğunun olduğu görülmektedir¹⁶⁵.

Müslüman isimlerin başlarında genellikle “es-Seyyid”, “el-Hac” ifadeleri görülmektedir. Bunun yanında “ağa”, “efendi”, “molla”, “bey”, “beşe”, “çelebi”, “hafız”, ifadelerine sık sık rastlanmaktadır. Hz. Peygamber soyundan geldiğine inanılan ve ilmiye mensupları içerisinde mütalaa edilen; hatta reayanın yerine getirmek zorunda olduğu bazı yükümlülüklerden muaf tutulan kişilerin, isimlerinin başına “es-Seyyid” tabirinin getirildiği görülmektedir. Hac vazifesini yerine getirenlere verilen “el-Hac” unvanına da rastlanmıştır. Bu ibarelerden başka defterde ilmiye mensupları için kullanılan efendi, askerî ve mülkî yetkisi olanlara bey, paşa kelimesinin hafifletilmiş

¹⁵⁰ B. No. : 283, 300, 301, 324, 638, 639.

¹⁵¹ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 135.

¹⁵² B. No. : 301.

¹⁵³ B. No. : 311.

¹⁵⁴ B. No. : 312.

¹⁵⁵ B. No. : 323.

¹⁵⁶ B. No. : 324.

¹⁵⁷ B. No. : 638.

¹⁵⁸ B. No. : 283, 311, 312, 323.

¹⁵⁹ B. No. : 300.

¹⁶⁰ B. No. : 310.

¹⁶¹ B. No. : 638.

¹⁶² B. No. : 639, 640.

¹⁶³ B. No. : 644.

¹⁶⁴ B. No. : 324.

¹⁶⁵ B. No. : 285, 294.

şekli olan “beşe”, okuma bilen, okumuş nazik ve terbiyeli anlamına gelen “çelebi”, ilmiye mensupları arasında mütelaa edilen bir tarikatın piri ve muktedası olan “şeyh”, ordu, saray memuru ve mensupları, halkın ileri gelenlerine “ağa”, askerî sınıfın yüksek rütbelileri için kullanılan “paşa”, vekil anlamına gelen “halife”, ilim adamlarının ve şeyhlerin kullandığı “mevlana” gibi unvanlar da yer almıştır. Yine toplumdaki saygın mevkilere eşit olarak bazı kişilere “fahrü’l-müderrişîn”, “fahrü’l-kudat”, “fahrü’l-akrân” gibi tabirler de kullanılmıştır¹⁶⁶.

Kayseri sancağı dahilinde her hangi bir şekilde bağlı olduğu topluluk bildirilmeden cemaati zikredilen konar- göçer zümreler bulunmaktadır. Defterde yer alan bazı cemaat isimleri arasında, Hasanilü Cemaati¹⁶⁷, Lek, Hacılar, Kızılkapu Cemaatleri¹⁶⁸, Kızılkoyunlu Cemaati¹⁶⁹, Çaklı? Cemaati¹⁷⁰ ile Yoz Türkmeni Cemaati¹⁷¹ gelmektedir.

1691 yılında kabul edilen konar-göçer teşekkülleri yerleşik hayata geçirme kanununun uygulanmasından önce Kayseri ve çevresi onlar tarafından yaylak olarak kullanılmaktaydı¹⁷². Konar-göçerlerin kanun dışı davranışları karşısında gerekli tedbirlerin alındığına dair uygulamayı, çalışmamızda görmek mümkün olmaktadır. Defterde, Lekvanik Türkmenlerinden Kızılkoyunlu cemaati reisinin ödemediği vergi karşısında bunların bulunduğu yerden kaldırılarak eski yurtları olan Kırşehir’ndeki yerlerine gönderilmeleri, iskânların usulü dairesinde yapılmasına dair, gönderilen fermanan anlaşılmaktadır¹⁷³.

Konar-göçerler, vergilerini düzenli olarak ödemekte idiler. Onlardan alınan vergiler çoğunlukla aynî olmaktaydı. Savaşlarda ordunun temel ihtiyacı olan et, onların besledikleri ve yetiştirdikleri hayvanlardan temin ediliyordu¹⁷⁴. Ancak vergi vermek istemeyerek, devleti zarara uğrattıkları gönderilen berat, ferman kayıtlarından anlaşılmaktadır¹⁷⁵.

¹⁶⁶ Bu tabir, ibare ve ünvanlar bir çok belgede, özellikle şuhûdü’l-hâl kısmında sıkça geçmektedir.

¹⁶⁷ B. No. : 291.

¹⁶⁸ B. No. : 355.

¹⁶⁹ B. No. : 356.

¹⁷⁰ B. No. : 580.

¹⁷¹ B. No. : 680.

¹⁷² Hava Selçuk ; a.g.e, s. 124.

¹⁷³ B. No. : 356.

¹⁷⁴ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 125.

¹⁷⁵ B. No. : 355, 356.

2. Aile Yapısı

Aile toplumun temel taşıdır. Şer'iyye sicilleri aile yapısını inceleme açısından bakıldığında önemli kaynaklardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Nişan, evliliğin kurulması, boşanma, mehir, nafaka, miras, vasi tayini gibi konularda karşılaşılan sıkıntılar kadının huzurunda çözümlenmekte idi. Bu nedenle bu tür dava konularına şer'iyye sicillerinde oldukça fazla rastlanmaktadır¹⁷⁶.

78/ 3 Numaralı defterde geçen belgelerde evlenme, boşanma ve bunlarla ilgili hukukî muamelatı takip etmek mümkündür. Her ne kadar sosyal bir hadise olan evlilikle ilgili fazla bir kayda rastlanmasa da çalışmamızda boşanma, mehr-i müeccel, nafaka, miras, vasi tayini ile ilgili konularda fikir edinmek söz konusu olmaktadır¹⁷⁷.

a. Evlilik ve Boşanma

Kayseri'de aile yapısına genel olarak bakıldığında anne, baba ve çocuktan oluşan bir yapı arz ettiğini görmekteyiz. Genellikle tek eşli yapı mevcuttur.

Boşanma istenmeyen bir durum olmasına rağmen karı ve koca, evliliği sürdüremeyecekleri kanaatine vardıkları takdirde boşanma işlemi gerçekleşmekte idi. Boşanma sonucunda hem erkeğin hem de kadının başkalarıyla evlendikleri görülür. Evlilik akdinin kadı huzurunda gerçekleştirilmesi ve bunun kayıt altına alınması zorunlu değildi. Aynı şekilde boşanma işi içinde geçerli idi. Ama bazı durumlarda mahkeme onayının olması gerekmekte idi.

İslam hukukuna göre üç şekilde boşanma bulunmakta idi. Birincisi kocanın tek taraflı karısını boşaması, ikincisi eşlerin anlaşarak boşanması, üçüncüsü evlilik hayatının yürümediği durumda genellikle kadının mahkemeye müracaatı gerçekleşen boşanmadır¹⁷⁸. Mesela, Kayseri'nin Hacı Arap Mahallesi sakinlerinden Ayşe isimli kadın, kocasının kendisini boşadığı, kendisini budaklı sopa ile döverek elini yaraladığından dolayı gereğinin yapılması için kocasından davacı olduğunu gösteren

¹⁷⁶ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 137.

¹⁷⁷ B. No. : 280, 293, 300, 305, 308, 325

¹⁷⁸ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 137, 138.

belgeye rastlanmıştır¹⁷⁹. Burada boşanma sebebi olarak taraflar arasında geçimsizlik olduğu görülmektedir.

Evlilik ve boşanma işlemlerinin tamamı mahkeme huzurunda görülmediği için sicillere kayıt edilen evlenme ve boşanma kayıtlarından hareketle genel bir sonuç vermek mümkün görünmemektedir.

b. Vasi Tayini

Vasi, bir kimsenin mallarından ya da çocuklarının işlerinde tasarruf etmek üzere tayin edilen kimsedir. Şer’iyye sicillerinde vasiler kişinin ölümünden sonra çocukları üzerine kadı tarafından yapılan atamada belirlenmekte idi. Kadı tarafından atanan vasiye vasi-i kadı denirdi¹⁸⁰. Vasi olan kişi, çocukların malları üzerinde her türlü tasarrufu yapabilmektedir. Vasi tayini mahkemenin görevleri arasında zikredilmekte ve vasi olacak kişiler daha çok ölen kişinin yakınları, güvenilir kişiler arasından olmaktadır. Yani annenin yanı sıra çocuklarının eşya ve mallarının kullanılması konusunda vasi olarak amca, dede, babaanne vb. vasi tayin edildiği durumlarda söz konusu olmuştur¹⁸¹.

Belgelere bakıldığında vasi tayin edilmesinin en önemli nedeni, ölen kişinin geride bıraktığı henüz buluş çağına girmemiş çocuklara miras olarak kalan emlak ve emvalin korunmasına yönelik zaruri ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır. Nitekim defterde Kayseri’nin Mükremin Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden bir kişinin, geride kalan adı geçen yetimlerine amcalarının vasi ve cedlerinden birinin nazır tayin edilmiştir¹⁸².

Vasi tayini gayrimüslimlerde de söz konusudur. Kayseri’nin Sosun Mahallesi’nden vefat eden Simyon’un, Bayram, Sofya, Maryem adındaki çocuklarının işlerinin görülmesi, babalarından kalan malların zabt ve rabtına, anneleri Habun Bolanam’ın vasi tayin edildiği görülmektedir¹⁸³. Böylece geride kalan çocukların mağdur olmaları önlenmiştir.

¹⁷⁹ B. No. : 304.

¹⁸⁰ Mehmet Zeki Pakalın; a.g.e., s. 584.

¹⁸¹ Özen Tok ; a.g.t., s.429.

¹⁸² B. No. : 307.

¹⁸³ B. No. : 300.

c. Nafaka Tayini

Nafaka, geçim için gerekli erzak, eşya, para anlamına gelmektedir. Şer’iyye sicillerindeki belgelerde “nafaka ve kisve baha” olarak geçmektedir.

Kocasından boşanan kadına ve bakmakla yükümlü olduğu çocuklara verilen nafaka da amaç geride kalanların mağduriyetini önlemektir. Bu belgeler, nafakaya acil ihtiyaçları olan yetim çocukların ve dul kalan kadınların, ölmüş olan ailelerinden kendilerine intikal eden mallardan nafaka takdir olunmasına¹⁸⁴ dair gelişmiştir.

Hamile kadınlara da çocukları doğuruncaya kadar yine nafaka verilmekte idi. Zaman zaman ihtiyaç olduğu takdirde nafaka miktarı arttırılabilmektedir. Nafaka başka diyara giden kişinin, ölen kocanın veya boşayan kocanın sahip olduğu mal üzerinden verilmekteydi. Bu mal veya eşyalar satılarak nafaka veriliyordu. Dolayısıyla nafaka miktarı belirlenirken sahip olunan mal ve para miktarı durumu etkili olmaktadır. Mesela koca başka bir memlekete gidip eşine geçinecek kadar para bırakmadığı durumda kadın mahkemeye başvurarak kendi geçimi için nafaka tayin ettirebiliyordu¹⁸⁵.

1645-1669 yılları arasında nafaka miktarının günlük 2 akçe ile 25 akçe arasında değişkenlik gösterdiği müşahade edilmektedir¹⁸⁶.

3. Kölelik İle İlgili Uygulamalar

Osmanlı toplumunda ekonomik yönden durumu iyi olanların köleleri çalıştırdıkları görülmektedir. Bununla ilgili olarak köle alım-satımı, mirasa konu olma, köle azadı ile ilgili hususlarda mahkemeye intikal eden davalar söz konusu olmaktadır. Bu yönüyle 78/ 3 numaralı defterde kölelikle ilgili iki belgeye rastlanmaktadır. Deftere konu olan kölelikle ilgili davanın birinde kölenin sahibi tarafından azat edilip hürriyetine kavuştuğu halde, tekrar kendisini köle olarak istihdam etmeye çalıştığı, kendisine kölelik muamelesinde bulunulduğu, bunun önlenmesi hususunda mahkemenin davayla ilgili ilamını görmekteyiz¹⁸⁷. Bir diğerinde şahsın kölesini Allah rızası ve Peygamberin hadisindeki müjde için azat ettiğine dair, ilama rastlanmaktadır¹⁸⁸.

¹⁸⁴ B. No. : 280, 305.

¹⁸⁵ B. No. : 308.

¹⁸⁶ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 140.

¹⁸⁷ B. No. : 277.

¹⁸⁸ B. No. : 292.

C. KAYSERİ SANCAĞI'NDA İKTİSADÎ DURUM

Kayseri, ticarî ve iktisadî yönden önemini XVII. yüzyılda da devam ettirmiştir. Kervan ticaretinin önemli uğrak yerlerinden birisi olan Kayseri'de büyük çaplı pazarlar ve hanlar kurulmuştur. Kayseri şehri debbağcılıkta (dericilik) büyük mesafeler kat etmiş ve deri işletmeciliğinin ana merkezlerinden birisi haline gelmiştir¹⁸⁹. Kayseri'de deri işletmeciliğinin gelişmesine paralel olarak hayvancılık da gelişmişti. Kayseri bu dönemde pamuklu dokumalarıyla da Anadolu'nun önde gelen şehirlerinden birisidir. Ayrıca Kayseri'nin, açık pazarları ve kapan hanları olup, toptan ticareti gelişmiş durumdaydı¹⁹⁰.

1. Para Durumu

Osmanlı Devleti'nin uzun tarihi boyunca meydana gelen para devreleri iktisadî şartların değişimi sonucu olarak ortaya çıkmıştır. 1645-1669 yılları arası akçe devrinin hüküm sürdüğü dönemdir. Bu dönemde meydana gelen savaşlar ve izlenen iktisadî politikaların bir sonucu olarak bu yüzyılın sonlarına doğru kuruş para devri başlamıştır. Paranın ayarında meydana gelen değişimler özellikle akçenin değer kaybetmiş olması bunun sonucu olarak ortaya çıktı¹⁹¹.

Kayseri şer'iyye sicillerindeki belgelerde 1645-1669 yılları arasında işlemlerin akçe ve esedî kuruş üzerinden yapılmış olduğu tespit edilmiştir. Bu tarihler arasında tarh edilen bütün vergiler, akçe olarak belirlenmiştir. Devletin resmî işlemlerinde akçeyi esas aldığını, halkın kendi aralarındaki satışlarda ise çoğunlukla akçe ve esedî kuruş kullanıldığı görülmektedir. Özellikle mülk alış-verişlerde esedî kuruş, küçük miktarda yapılan alışverişlerde akçe kullanılmıştır. Osmanlı sınırları içerisinde birçok yabancı para dolaşmasına rağmen devlet kendi resmî parası olan akçeyi esas almıştır. Bu dönemde Avrupa paraları değerini korurken, Osmanlı paraları özellikle akçe önemli

¹⁸⁹ Mustafa Akdağ; Türkiye'nin İktisadi ve İctimai Tarihi, C. 2, s. 209-211; Mehmet İnbaşı; "16. yüzyılda Kayseri'nin İktisadi Yapısı ve Esnaf Teşkilatı", I. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, (101-11 Nisan 1996), Kayseri 2000, s. 132.

¹⁹⁰ Hava Selçuk; a.g.e., s. 114.

¹⁹¹ Mustafa Öztürk; "Genel Hatlarıyla Osmanlı Para Tarihi", Türkler, C.X, Yeni Türkiye Yayınları-2002, s.806.

değer kaybına uğramıştır. Girit seferi, Kandiye'ye saldırı hazırlıkları, imparatorluğun para rezervlerini önemli ölçüde tüketmiştir¹⁹².

Diğer adıyla aslanlı kuruş olan esedî kuruş, bir cins Flemenk parası olup, kıymeti seksen akçe idi. Esedî kuruş daha ziyade alım-satım işlemlerinde, alacak-verecek davalarında, tereke kayıtlarında, mahkeme masraflarında geçmektedir. 78/ 3 numaralı defterde yer alan alacak verecek davalarında alınacak miktar, kuruş üzerinden değerlendirilmiştir¹⁹³. Kayseri'ye yapılan üst düzey ziyaretlerde, ziyaretçiler ve yanındakiler için yapılan masraflarda kuruş üzerinden yapılmıştır¹⁹⁴.

Akçe, Osmanlı Devleti'nin ilk döneminden 1687'ye kadar kullanılan bir para birimi olup, değerinde zamanla değişiklikler olmuştur. Akçe daha çok tımar tevcihi, mihir bedeli ve nafaka tayini gibi hususlarda geçmektedir¹⁹⁵.

Dirhem ise eski bir ağırlık ölçü ünitesi olup, 3.207 grama karşılıktı. 400 dirheme bir okka denilmekteydi. Bunun yanında bir dirhem gümüş ağırlığında olan para ünitesi karşılığında kullanılırdı¹⁹⁶.

2. Vergi Durumu

Osmanlı maliyesinin gelir kaynağı olan vergi sisteminin temelde şer'i, örfi ve divanî olmak üzere üç grupta toplanmaktaydı. Tekalif-i Divaniye türünden vergiler savaş zamanlarında olağanüstü ihtiyaç duyulan masrafları karşılamak üzere alınmasına karar verilen vergilerdendi. Bu vergiler arasında avâriz, nüzul ve sürsat vergileri başta gelmekte idi¹⁹⁷.

Avâriz veya avâriz-ı divaniye Osmanlı İmparatorluğu'nda, Tanzimat'ın ilanı tarihine kadar, olağanüstü durumlarda özellikle harp masraflarını karşılamak üzere hükümdarın emri ile, halkın doğrudan doğruya devlete vermeye mecbur tutulduğu her türlü hizmet, eşya ve para şeklindeki vergidir. Nakdî olarak toplanırdı. Girit Seferi'nin başlangıcında her avârizhânesinden 400 akçe ve 50 akçe mübaşir ücreti ile birlikte toplam 450 akçe

¹⁹² Robert Martran; 17. yüzyılın ikinci yarısında İstanbul, kurumsal, iktisadî, toplumsal tarih denemesi, I, Çeviren: Mehmet Ali Kılıçbay-Enver Özcan, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara 1990, s. 215.

¹⁹³ B. No. : 286, 287, 297, 301, 309, 311, 312, 315, 316, 323, 326.

¹⁹⁴ B. No. : 333, 344.

¹⁹⁵ B. No. : 308, 325, 335, 339, 622, 626, 656, 657, 677.

¹⁹⁶ B. No. : 332.

¹⁹⁷ Hava Selçuk ; a.g.e, s.118.

toplanmakta idi. Kayseri avârizhanelerinin sayısı Girit Seferi'nin devam ettiği yıllarda 509 ile 512.75 avârizhâne arasında değişkenli göstermiştir¹⁹⁸.

Sürsat vergisi, ordu sefere giderken yol üzerindeki köylerin halkı, ordunun geçeceği zaman yollara zahire getirmek ve bunu rayiç bedel üzerinden satmakla mükellefti. Sonraları bu mükellefiyetler bedel haline dönüştürülmüştür¹⁹⁹. Sürsat vergisi 1656, 1659, 1668 yılında olmak üzere Kayseri'de Girit Seferi için üç defa toplanmıştır. Çoğu zaman aynî değil nakdî olarak toplanmakta idi. Nüzûl XVI. yüzyılda avâriz gibi nakdî bedele dönüşmüştür. Bu vergilerden nüzûl daha ağır olanıydı. Avâriz, nüzûl ve sürsat vergileri bazen bölge halkından aynı zamanda istenebilmekteydi²⁰⁰.

78/ 3 numaralı defterde vergi konusuyla ilgili yer alan belgeler oldukça önemlidir. Zira H.1078 (M. 1667-1668) yılı Girit Seferi'nin son dönemlerine tekabül etmektedir. Osmanlı Devleti'nin yıllar süren bu sefer sonucunda ekonomik yönden sıkıntıya girmesi, halkın üzerinde de etkisini göstermiştir. Bu konu ile ilgili defterde geçen belgeler oldukça önemlidir. Bunlar arasında, hane-i avâriz salyanesi, tekalif-i sultaniye, şakka²⁰¹, aşar (öşür) vergisi²⁰², pazar vergisi, mahkeme vergisi²⁰³, damga, hububat, kahve vergileri²⁰⁴, avâriz akçesi²⁰⁵ gibi vergiler ile ilgili belgeler geçmektedir.

3. Kayseri Sancağı'nda Meslek Grupları

Halkın temel ihtiyaçlarını karşılayacak bütün meslek grupları bulunmakta idi.

78/ 3 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde Geçen Meslek Grupları :

Arpacı	: Seyyit Ali Çelebi bin Arpacı ibn-i Seyyit Ahmet ²⁰⁶
Bezzaz	: Emir Yusuf ²⁰⁷
Börekçi	: el- Hâc Abdülfettah ²⁰⁸

¹⁹⁸ Ömer Lütü Barkan; "Avarız" maddesi, İslam ansiklopedisi, C.II, s. 13; Halil Sahillioğlu, "Avâriz", TDVİA, C.IV, İstanbul 1991, s.109.

¹⁹⁹ Mithat Sertoğlu; Osmanlı Tarih Lûgati, İstanbul 1986, s. 319.

²⁰⁰ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 121, 122.

²⁰¹ B. No. : 282.

²⁰² B. No. : 301.

²⁰³ B. No. : 335.

²⁰⁴ B. No. : 603.

²⁰⁵ B. No. : 623, 626, 655.

²⁰⁶ B. No. : 306.

²⁰⁷ B. No. : 296.

Çukadâr	: Osman Çelebi ²⁰⁹ , Mehmet Beşe ²¹⁰ , Mehmet bin Ahmet bin Abdullah ²¹¹
Demirci	: Bayram ²¹²
Ferrâş	: Yusuf, Mahmut ²¹³
Kalaycı	: Ali ²¹⁴
Meşaleci	: Ömer ²¹⁵
Muhassıl	: Mustafa ²¹⁶
Muallim	: Mehmet ²¹⁷
Mumcu	: Seyit Ali, Ömer, Ali ²¹⁸
Nalbant	: Süleyman, Recep, Yusuf, Ömer, Abdülkerim ²¹⁹ , Osman ²²⁰
Serrac	: Mehmet ²²¹

4. Kayseri Sancağı'nda Sanayi

Kayseri, sanayi bakımından güherçile üretiminin ve demir madeninin bulunduğu şehirlerden biri idi.

Kalhâne, Kayseri'de maden ocaklarından ham halde getirilen madenlerin eritilip külçe haline getirildiği tesislere verilen isimdir. Kayseri'de mum, demir, güherçile karhanelerinin ismi geçmektedir²²².

²⁰⁸ B. No. : 283.

²⁰⁹ B. No. : 277.

²¹⁰ B. No. : 282, 286, 288, 291, 292, 294, 295, 299, 301, 310, 318.

²¹¹ B. No. : 287.

²¹² B. No. : 302.

²¹³ B. No. : 673.

²¹⁴ B. No. : 292.

²¹⁵ B. No. : 672.

²¹⁶ B. No. : 311.

²¹⁷ B. No. : 338.

²¹⁸ B. No. : 651.

²¹⁹ B. No. : 302.

²²⁰ B. No. : 644.

²²¹ B. No. : 306.

²²² Hava Selçuk; a.g.e., s. 115.

78/ 3 numaralı defterde güherçile ile ilgili olarak da belgelere rastlamaktadır. Siyah barutun üç unsurundan en önemlisini teşkil eden ve büyük bir kısmını oluşturan, ayrıca dumansız barutlarda da kullanılan ve külçe halinde madenî bir maddeden oluşan güherçile, eskiden barut yapımında kullanılmıştır²²³.

Önemine binaen güherçile konusu devletçe üzerinde durulan mühim konulardan biri olmuştur. Dolayısıyla güherçile işiyle uğraşanlardan, bu işle görevli olanlardan azamî derecede hassasiyet göstermeleri, ihmâl ve gevşeklik etmekten kaçınmaları istenmiştir. Örneğin H.1078 senesinde Kayseri güherçile fabrikasının çalıştırılması işi Mustafa Ağa'ya verilmiş, burada çalıştırılacak kişilerin on sekizer gün çalışmasına, bu vesile ile kimseye eziyet edilmemesine dair ferman kaydına rastlanmaktadır²²⁴.

Özellikle Girit Seferi için üretilen güherçileler barut yapılması için Bor'a gönderiliyordu. Kayseri'de bulunan barut ustalarının İstanbul'a gönderilmesi istenmekteydi²²⁵. Barut imalatı gayet masraflı olup imal ve sevkine büyük harcamalar yapılması gerekmiştir. Örneğin H. 1078 tarihli ferman kaydında Kayseri'de dört yüz yirmi altı buçuk haneden dörder kıyye güherçile tahsil edilerek Bor'da bulunan barut işletmesine teslim edilmesi gerektiği istenilmiştir²²⁶. Yine defter kaydında Cırlavuk Karyesi sakinleri arasında iki kantar güherçile kaynaklı bir dava hükmüne rastlamak mümkün olmaktadır²²⁷.

Kayseri'nin sahip olduğu önemli madenlerinden biri de demir idi. Demir karhâneleri de mevcuttu. Çıkarılan demirler Kayseri'de bulunan haddad taifesine verilerek burada işlenmekte idi. Ayrıca mum karhânesi de bulunmakta idi²²⁸. Çalışmamızda yer alan bir ferman kaydında mumhanelerin şehir dışında olduğu belirtilmiş, evlerde yapılan mum dökme işleminde koku yüzünden mahallelinin rahatsızlığı dile getirilerek, bu işlemin şehir dışındaki mumhanelerde yapılması gerektiği belirtilmiştir²²⁹.

Kayseri'de bağcılık sektöründe geliştiği görülmektedir. Özellikle gayrimüslimler yetiştirdikleri üzümlerden şarap üretmekteydiler²³⁰. Örneğin defterde Kayseri'nin Sosun

²²³ Mustafa Keskin, Mehmet Metin Hülâgü, Geçmişteki İzleriyle Kayseri, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri 2006, s. 185

²²⁴ B. No. : 339.

²²⁵ Hava Selçuk; a.g.e., s. 115.

²²⁶ B. No. : 340.

²²⁷ B. No. : 295.

²²⁸ Hava Selçuk; a.g.e., s. 115.

²²⁹ B. No. : 651.

²³⁰ Hava Selçuk; a.g.e., s. 115.

ile Şarkıyan Mahallesi sakinlerinden gayrimüslimlerin evinde yasak olduğu halde şarap küplediğini gösteren belgeye rastlanmaktadır²³¹.

5. Kayseri Sancağı'nda Gayrimenkul Satışları

Kayseri'de alım satımı yapılan gayrimenkuller arasında menzil, bağ, bahçe, tarla, malikane isimleri geçmektedir. Menzil genellikle avlu veya bahçe içerisindeki su kuyusu, oda, ev, kenif gibi öğelerden oluşmaktaydı²³².

Kayseri'de yaşayan Müslüman ve gayrimüslimlerin evleri genellikle sofa, tabhane, örtme, ahır, oda ve bunları içine alan menzili çevreleyen avludan müteşekkildir. Defterde geçen gayrimenkul alış-verişi arasında en çok menzil tabirini görmekteyiz. Menzil tabiri muhtevası yönüyle oldukça geniş bir yapı veya yapıları bünyesinde barındırmaktadır. Zira; sofa, tabhane, fevkani oda, tahtani ahır, samanhan, örtme, sayegâh, kiler, kenif, havlu gibi yapıları bünyesinde barındırmaktadır. Menzil satışlarında bu yapılar da teker teker zikredilmektedir. Zira menzilin fiyatında bu hususların etkisi olduğu açıktır. Genellikle maddi durumu iyi olan insanların yaşadıkları evler dahili ve harici kısımlardan oluşmaktaydı. Fiyatları yüksek olan evler Depecik, Eslem Paşa, Gürcü, Hasbek, Kapan, Kebe İlyas, Lala, Mükremin Mahallelerinde bulunmakta idi. Fiyatları düşük olan evleri ise Batman, Bektaş, Bozatlı, Hacı Arap, Güllük, Köyyıkan, Selman, Sınıkçı, Yalman, Yenice Mahallelerinde bulunmaktaydı. Fiyatları düşük olan evler genellikle sofa, tabhane ve avludan müteşekkil evlerdir.

Defterde adres ve müstemilatı verilmiş menzillerin bulunduğu yerler arasında, Bektaş Mahallesi, Karakürkçü Mahallesi, Çağşak Mahallesi, Mürekkepçi Mahallesi, Talas Karyesi gibi yerler geçmektedir²³³.

Bağ alım satımıyla ilgili belgeler arasında bağcılıkla uğraşan Kayseri halkının belgelere yansıdığı kadarıyla belli başlı bağların olduğu yerler arasında Bahçıvan Mahallesi, Cami-i Kebîr Mahallesi, Kargahi Nahiyesi, Kulaklı Kaya Nahiyesi, Gesi Karyesi, Merleb Nahiyesi yer almaktadır²³⁴. Bağların satışlarında bağın meyveli ve meyvesiz ağaçların yanında, bağın büyüklüğü ve içinde yer alan yapılar da önemlidir.

²³¹ B. No. : 310.

²³² B. No. : 283, 284, 309, .

²³³ B. No. : 283, 284, 297, 289, 309,

²³⁴ B. No. : 285, 294, 302, 314, 320, 323.

78/3 numaralı sicilde alım-satımla ilgili bir belgede malın müzâyede usûlü ile satışının yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu mal satışının zarûri ve acil olduğu için yapıldığı görülmektedir²³⁵.

Alacak verecek ile ilgili konularda geçen belgeler arasında borcun ödenmek istenilmemesinden kaynaklandığı²³⁶ veya borcun ödenmesinden önce vefat hadisesiyle borcun terekeden tahsil edilmesi²³⁷ yada borca karşılık menzilin müzayede üsulü satılarak alacağın borca takas edildiğini görmekteyiz²³⁸.

O günün iktisadî hayatını yansıtan önemli belgeler arasında tereke kayıtları da önem taşımaktadır. Terekede geçen malların o günkü koşullardaki değerini takip etmek mümkündür. Ancak terekeye konu teşkil eden emlak ve emvalin büyüklük ve küçüklük, kalite, ölçü, eski ve yeni gibi değişikliklerden dolayı da aynı adı taşıyan emlak ve emvalin değeri de o ölçüde değişmekte, standart bir değer saptamak bu özellikler dikkate alınmadan mümkün görünmemektedir.

D. GİRİT SEFERİ VE KAYSERİ SANCAĞI

Doğu Akdeniz'in, Kıbrıs'tan sonra en büyük adası olan Girit, Ege Denizi'nin kilidi konumunda olan adasıdır²³⁹. Trablus, Tunus, Cezayir ve Garbî Yunanistan deniz yolları üzerinde bulunan Girit Adası'nın Osmanlı Devleti tarafından fethi 1645'ten 1669'a kadar uzun süre devam etti. Girit Seferi'nin 24 yıl kadar uzun bir süre devam etmesi Osmanlı Devleti vatandaşlarını olumsuz etkilemiş, sürekli olarak savaş halinde bulunduğu için halka ardı arkası gelmeyen vergiler yüklenmiş, bu seferler halka pahalıya mâl olmuştur. Ama neticede Akdeniz'in güvenliği sağlanmıştır²⁴⁰.

Girit'e seferlerin yoğunlaştığı dönemde Anadolu ve Rumeli'de bulunan sancaklardan asker istenmiştir. Girit Seferi 24 yıl sürdüğü için bu uzun süre zarfında seferle görevlendirilen askerlerin bir an önce yerlerine gitmeleri ile alakalı olarak birçok ferman, Anadolu ve Rumeli'deki kadılıklara dolayısıyla Kayseri Kadılığı'na da gönderilmişti. Zaman zaman askerlerin sefer mahalline varmalarında bir takım

²³⁵ B. No. : 319, 315.

²³⁶ B. No. : 279, 286, 327.

²³⁷ B. No. : 312, 316.

²³⁸ B. No. : 315.

²³⁹ Cemal Tukin; "Girit", İslam Ansiklopedisi, MEB Yayınları, İstanbul 1993, s.791.

²⁴⁰ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 47, 50.

aksamalar oluyor, zamanında askerler orduya dahil olamıyor veya askerlerin bir kısmı firar ediyordu. Bunun yanı sıra hem kuşatma süresi uzadığı zaman ordunun lojistik ihtiyaçları daha da artıyor hem de ihtiyaçların karşılanması için talepler artıyordu. Bu sebeplerden dolayı kaza merkezlerindeki en yetkili amir olan kadınlara bu konularla alakalı fermanlar, merkezî hükümet tarafından gönderilmekteydi. İsyanların bastırılması veya Girit Seferi dolayısıyla bu tür fermanlar ve emirler gönderilmiştir²⁴¹.

Fethe yakın tarihlerde 1669 yılı öncesi askerlerin gönderilmesi hususunda art arda emirlerin gönderildiğini görüyoruz ki kangren halini almış olan Girit'in fethini noktalamak için tüm kuvvetler sevk edilmiştir. Ordunun sefere çıkması için Kayseri'deki kapıkulu askerlerinden bir kısmının İstanbul'a gelmeleri emredilmiştir. Sefer için yeniçeri, topçu, cebeci, korucu, oturak, acemi oğlan, umum üzere ne miktar var ise yeniçeri serdarı ile asitane muhafazasında bulunmaları gerektiği, buna muhalefet edenlere gerekli cezanın verilmesi, özür belirtenlerin özürlerinin yazılıp bildirilmesine, fakat bu sebeple kimseye kanun ve nizam harici bir iş yaptırılmayıp zulüm yapılmamasına dair fermanlar 78/ 3 numaralı defterde yer almaktadır²⁴².

Kayseri'de Girit Seferi'nin devam ettiği süre içerisinde en az iki bin akçelik en fazla ise 11.000 akçelik tımar toprağının tasarruf edildiği görülmektedir. 1645-1669 yılları arasında bir şekilde firar ederek toprağını boş bırakan, sefere gitmeyen tımarlı sipahi sayısı 47 adettir. Dolayısıyla neredeyse tımarlı sipahilerin dörtte biri firar etmiştir. Tımar sisteminin Osmanlı Devleti'nde bozulmaya başladığı bir yüzyıl olan XVII. yüzyılın ortalarında bu kadar tımarlı sipahinin firar etmesi veya cebelûsü ile savaşa katılmaması devlete hem askerî hem de ekonomik alanda sıkıntılar getirmiştir. Firar eden tımarlı sipahilerin toprakları yerine savaşta yararlılık gösteren başka kişiler tevcih edilmiştir²⁴³.

²⁴¹ Hava Selçuk ; a.g.e, s. 53

²⁴² B. No. : 569, 570, 574, 577, 627, 628.

²⁴³ B. No. : 349, 566, 568, 571, 573, 575, 576, 579, 582, 586, 590, 594, 595, 596, 605, 606, 609, 610, 611, 613, 614, 624, 667.

Tablo 6 : Girit Seferi'nden Firar Eden ve Sefere Gitmeyen Tımar Sahipleri

Belge No.	Tarih	Firar Eden veya Gitmeyen Tımar Sahibi	Tımarın Kime Verildiği
349	H. 25 Zilkade 1078 (M. 7 Mayıs 1668)	İslamlû Nahiyesi Hırka Karyesi tımarına mutasarrıf Yusuf, Hasan, Üveys vefat etmiş	Ali Mustafa
566	H. 19 Zilhicce 1078 M. 31 Mayıs 1668	Sahra Nahiyesine bağlı İsbidin karyesi tımarına mutasarrıf Bayram firar etmiş	Yusuf
568	H. 15 Şevval 1078 M. 29 Mart 1668	Kenarırnak Nahiyesi İncircik Karyesi tımarına mutasarrıf Habib firar etmiş	Mustafa
571	H. 12 Şevval 1078 M. 26 Mart 1668	Kenarırnak Nahiyesi Çalıpalma Mezrası tımarına mutasarrıf Mustafa firar etmiş	Ahmet
573	H. 22 Zilhicce 1078 M. 3 Haziran 1668	Koramaz Nahiyesi Dimri Karyesi tımarına mutasarrıf Abdullah firar etmiş	Hasan
575	H. 25 Zilhicce 1078 M. 6 Haziran 1668	Cebelali Nahiyesi Akçakaya Karyesi tımarına mutasarrıf Beşir vefat etmiş	Mustafa
576	H. 4 Şevval 1078 M. 18 Mart 1668	Kormaz Nahiyesi Telaser Karyesi tımarına mutasarrıf Mustafa vefat etmiş	Mustafa
579	H.16 Şevval 1078 M. 30 Mart 1668	Sahra Nahiyesi Cırkalan Karyesi tımarına mutasarrıf Mehmet vefat etmiş	Ahmet
581/ a	H. 15 Şevval 1078 M. 29 Mart 1668	İslamlû Nahiyesi Ağçain Karyesi tımarına mutasarrıf Ali firar etmiş	Bekir
581/ b	H. 15 Şevval 1078 M. 29 Mart 1668	Karataş Nahiyesi Melce Karyesi tımarına mutasarrıf Ömer firar etmiş	Hüseyin
582	H. 15 Şevval 1078 M. 29 Mart 1668	Kenarırnak Nahiyesi Yolagir Karyesi tımarına mutasarrıf Mustafa firar etmiş	Osman
586	H. 15 Muharrem 1079 M. 25 Haziran 1668	İslamlar Nahiyesi Ören Karyesi tımarına mutasarrıf Seyit Hasan firar etmiş	Süleyman
590	H. 21 Muharrem 1079 M. 1 Temmuz 1668	Koramaz Nahiyesi İsbile Karyesi tımarına mutasarrıf Halil firar etmiş	Mustafa

594-595	H. 1 Safer 1079 M. 11 Temmuz 1668	Köstere Nahiyesi Süngen Karyesi tımarına mutasarrıf Ali vefat etmiş	Hüseyin
596	H. 1 Safer 1079 M. 11 Temmuz 1668	Köstere Nahiyesi Yukarımasıl Karyesi tımarına mutasarrıf Abdünnebi vefat etmiş	Abdülkerim
605	H. 1 Şevval 1078 M. 15 Mart 1668	Cebelali Nahiyesi Akçakaya Karyesi tımarına mutasarrıf Beşir firar etmiş	Behram
606	H. 16 Safer 1079 M. 26 Temmuz 1668	Erciş Nahiyesi Hisarcık Karyesi tımarına mutasarrıf Hüseyin vefat etmiş	Yusuf
609	H. 25 Şevval 1078 M. 8 Nisan 1668	Sahra Nahiyesi Isbıdın Karyesi tımarına mutasarrıf Mahmut firar etmiş	Mehmet
610-611	H. 3 Zilkade 1078 M. 15 Nisan 1668	İslamlû Nahiyesi Karakinîse Karyesi tımarına mutasarrıf Ömer vefat etmiş	Kenan
613	H. 10 Safer 1078 M. 1 Ağustos 1667	Kenarırnak Nahiyesi Kızılcain Karyesi tımarına mutasarrıf Mustafa vefat etmiş	Mehmet
614	H. 15 Safer 1078 M. 6 Ağustos 1667	İslamlû Nahiyesi Kızılkilise Karyesi tımarına mutasarrıf Ömer vefat etmiş	Mehmet
617	H. 1 Rebiulevvel 1079 M. 9 Ağustos 1668	Karakaya Nahiyesi Yüreğir Karyesi tımarına mutasarrıf Abdullah firar etmiş	Şahin
624	H. 30 Recep 1078 M. 15 Ocak 1668	Sahra Nahiyesi Bayezid Karyesi tımarına mutasarrıf Yunus şehîden vefat etmiş	Yunus'un oğlu Ali
663	H. 1 Muharrem 1079 M. 11 Haziran 1668	Kenarırnak Nahiyesi İmaret Karyesi tımarına mutasarrıf Durmuş Ali vefat etmiş	Hasan oğlu Hasan
667	H. 27 Cumadelula 1079 M. 2 Kasım 1668	İslamlû Nahiyesi Karakinîse Karyesi tımarına mutasarrıf Süleyman firar etmiş	Mahmut

E. ULAK MENZİLLERİ VE KAYSERİ SANCAĞI

Osmanlı ülkesinde ulaşım kara yollarında binek hayvanları, araba ve kervanlarla yapılmaktaydı. Devlet ulaşımın güvenli biçimde sağlanması için aşılması zor geçitlerde, dağ yollarında “Derbent teşkilatı” gibi bazı önlemler almıştır. Ayrıca ana yollarda da

bazı şartlarla binek hayvanlarının değiştirilmesini, bazı ihtiyaçların temin edilmesini mümkün kılan menzil teşkilatı vardır. Askerî yollar, İstanbul merkez olarak önce Rumeli ve Anadolu ciheti olmak üzere iki bölgeye ayrılır. Sonra her iki bölgede de “sağ”, “orta”, “sol” kollara ayrılır. İaşe ve ulak menzilleri bu altı ana yol üzerinde kurulmuştur. Bu yollar üzerinde gerek sulh zamanında ulaklar ve gerekse sefer durumunda ordu için iaşe merkezleri sıralanmıştı.

İstanbul merkez olmak üzere bu ana yollar:

Rumeli cihetinde : 1. Sağ kol: İstanbul- Vize- Aydos- İsmail istikameti,

2. Orta Kol: İstanbul- Filibe- Sofya- Belgrat istikameti,

3. Sol Kol: İstanbul- Selanik istikameti;

Anadolu cihetinde: 1. Sağ kol: İstanbul- Yalova- Bursa- İzmir istikameti

2. Orta kol: İstanbul- Eskişehir- Konya- Adana istikameti,

3. Sol kol: İstanbul- İzmit- Bolu- Tosya- Merzifon- Sivas- Malatya- Diyarbakır istikametinde idiler²⁴⁴.

Bu bağlamda defterde, önemli ve acil bir iş için elinde hükümle gönderilen ulaklara, sancaklar arası yollarda, yol üzerinde bulunan kadıların, yeniçeri serdarları ve diğer sorumluların yardımcı olması, tehlikeli ve zor yollarda kendilerine kılavuz verilmesi, bu noktada halka da zulmedilmemesi gerektiğine dair hüküm kayıtları yer almaktadır²⁴⁵.

F. DİNÎ VE SOSYAL NİTELİKTE OLAN MÜESSESELER

1. Vakıflar

Osmanlı sosyal ve iktisadî hayatı üzerinde derin tesirler bırakmış dinî-hukukî bir müessese olan vakıflarla ilgili olarak şer’iyye sicillerinde oldukça geniş bilgiye rastlamak mümkündür.

Vakıf, tahsis olunan şeyler olup, bu tabir camî, mescid, tekke, türbe , medrese, mektep, imaret gibi dinî müesseselerle, hayır müesseselerinin masrafı karşılığı olarak muayyen bir mülkün veya paranın gelirini tahsis etmek manasına kullanılırdı. Vakıf olan şey;

²⁴⁴ Erol Özbilgen; Bütün Yönleriyle Osmanlı Adab-ı Osmaniye, İz Yayıncılık, İstanbul 2004, s. 235,326, 327.

²⁴⁵ B. No. : 334, 346, 347, 353, 354, 357, 358, 559, 563, 572, 578, 581, 581/b, 607, 613, 636, 642, 643.

satılamaz, miras olarak bırakılamaz, kimse tarafından müdahale edilemez ve devletin himayesi altında bulunur²⁴⁶. Vakfedene “vâkıf”, vakf edilen şeye de “mevkûf” denir²⁴⁷.

78/3 numaralı defterde adı geçen vakıflar arasında Ecza-ı Şerife Vakıfları²⁴⁸, Hameyn-i Şerifeyn Evkâfı²⁴⁹, Bostancı Baba Vakfı²⁵⁰, Hüseyin Bekir Efendi Vakfı²⁵¹, Ashab-ı Kehf Vakfı²⁵², Mehmet Efendi Evkâfı²⁵³, Ferhat Bey Vakfı²⁵⁴, Cüz Vakfı²⁵⁵, Hüseyin Bey Vakfı²⁵⁶, Hacı Bulam Evkâfı²⁵⁷ yer almaktadır.

Vakıf ile ilgili kavramlardan “mütevelli” ise, vakfın işlerini şariat ve vakıf şartları dahilinde yürüten kişiye verilen addır²⁵⁸. Vakıflar başlangıçta tayin ve azilleri kadı tarafından arz edilen vakıf mütevellileri ile idare olunmuşlar, kadı ve vakıf müfettişleri tarafından denetlenmiştir²⁵⁹.

Defterde geçen mütevelli isimleri arasında Mevlana Mehmet²⁶⁰, Şeyh Ömer²⁶¹, Seyyit Mehmet²⁶², Mustafa²⁶³, Ali²⁶⁴, Handan Bin Abdullah²⁶⁵, İsmail²⁶⁶, Hüseyin²⁶⁷ yer almaktadır.

Defterde geçen cemaat isimleri arasında, Hasanilü Cemaati²⁶⁸, Kızılkoyunlu Cemaati²⁶⁹, Çaklı (...) Cemaati²⁷⁰, Yoz Türkmeni Cemaati²⁷¹ yer almaktadır.

²⁴⁶ Midhat Sertoğlu; a.g.e., s.105.

²⁴⁷ Ayhan Öztürk; Şer’iyye Sicillerine Göre Kayseri Sancağı (1738-1749), Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri 2000, s. 105-106.

²⁴⁸ B. No. : 330.

²⁴⁹ B. No. : 343, 561.

²⁵⁰ B. No. : 583.

²⁵¹ B. No. : 588.

²⁵² B. No. : 599.

²⁵³ B. No. : 645.

²⁵⁴ B. No. : 648.

²⁵⁵ B. No. : 650.

²⁵⁶ B. No. : 653, 654.

²⁵⁷ B. No. : 676.

²⁵⁸ Ayhan Öztürk; a.g.e., s.106.

²⁵⁹ Erol Özbilgen; a.g.e., s. 338.

²⁶⁰ B. No. : 330, 343.

²⁶¹ B. No. : 583.

²⁶² B. No. : 589.

²⁶³ B. No. : 599.

²⁶⁴ B. No. : 620, 621, 622.

²⁶⁵ B. No. : 629.

²⁶⁶ B. No. : 641.

²⁶⁷ B. No. : 650, 653, 676.

²⁶⁸ B. No. : 291.

²⁶⁹ B. No. : 356.

²⁷⁰ B. No. : 580.

²⁷¹ B. No. : 680.

2. Diğer Yapılar

78/ 3 numaralı defterde vakıflar dışında şehrin içinde yer alan cami, tabhane, han, hamam, zaviye vb. dinî, kültürel, sosyal tesisler ile ilgili yapıların isimleri geçmektedir. Cami-i Kebîr²⁷², Şeyh Cami²⁷³, Kale Cami²⁷⁴, Gülek Şemseddin Cami²⁷⁵, Hatiroğlu Cami²⁷⁶ ile Deliklitaş Mescidi²⁷⁷, Bostancıbaşı Mescidi²⁷⁸, Gürcü Mescidi²⁷⁹ defterde geçen dinî yapılar arasındadır.

Zaviye olarak Bostancı Çelebi Zaviyesi²⁸⁰, Nur-ı Nahşî zaviyesi²⁸¹, Bostancıbaşı Zaviyesi²⁸² yer almaktadır.

Ayrıca Paşa Hamamı²⁸³, Huand Hamamı²⁸⁴, Tin Kalesi²⁸⁵ ve Taşra Kalesi²⁸⁶ ile Kapan Han'ı²⁸⁷ defterde adı geçen diğer yapılar arasındadır.

²⁷² B. No. : 345.

²⁷³ B. No. : 562, 637.

²⁷⁴ B. No. : 620, 621.

²⁷⁵ B. No. : 622.

²⁷⁶ B. No. : 635.

²⁷⁷ B. No. : 291.

²⁷⁸ B. No. : 641.

²⁷⁹ B. No. : 648.

²⁸⁰ B. No. : 567.

²⁸¹ B. No. : 629.

²⁸² B. No. : 641.

²⁸³ B. No. : 296.

²⁸⁴ B. No. : 632.

²⁸⁵ B. No. : 630.

²⁸⁶ B. No. : 631.

²⁸⁷ B. No. : 650.

SONUÇ

Ülkemizin ekonomik ve toplumsal tarihi ile ilgili çalışmaların, kültürel zenginliğimiz ve gelişimimiz bakımından taşıdığı önemin, toplum bilincinde yer etmesinin sağlanması ve Türkiye'nin ekonomik, toplumsal tarihi ile ilgili araştırmaların gelişmesi için, kentlerimizin tarihlerinin doğru, yerinde tetkiki son derece önem arz etmektedir.

Tarihsel önemi büyük şehirlerimizden biri olan Kayseri, gerek Anadolu Selçuklu ve gerekse beylikler zamanında önemli bir merkezdi. Yıldırım Bayezit zamanında Osmanlı Devleti hakimiyetine giren Kayseri, Fatih devrinde Karamanoğulları Beyliği'nin ortadan kalkması ile kesin olarak alınmıştı. İlhakı müteakiben yeni teşkil edilen Karaman Eyaleti'ne bağlı bir liva (sancak) merkezi haline getirilmiştir.

78 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili (H.14 Şevval 1078-8 Rebû'l-evvel 1079/ M. 28 Mart 1668-16 Ağustos 1668) Kayseri Sancağı şer'i mahkemesine intikal eden çeşitli davalarla ilgili kadının kararlarını herhangi bir hadisenin, şehadetin, bir ikrarın, bir hibenin resmîyete bağlanması, istenen başka bir hususun müracaat üzerine kadı tarafından tetkik edilip, hülasaların deftere geçirilmesini ihtiva etmektedir.

XVII. yüzyılın ortaları, Girit Adası'nın fethi olarak karşımıza çıkmaktadır. Osmanlı Devleti 1645-1669 tarihlerinde bir taraftan Girit Adası'nın fethi çalışmalarını sürdürürken bir taraftan da içteki ve dıştaki karışıklıklarla mücadele etmekteydi. Girit Seferi yapılırken, Erdel üzerine de sefer düzenlenmişti. Osmanlı Devleti'nin bütün sancaklarında olduğu gibi Kayseri Sancağı'nda da bu seferler için büyük hazırlıklar yapılmış, hem insan gücü hem de teçhizat bakımından destek sağlanmıştı. Devletin askerî görevlileri olan askerlerin yanı sıra halktan kişilerde bizzat bu seferlerde görev yapmışlardı.

Kayseri Sancağı coğrafi olarak Orta Anadolu'da dolayısıyla Girit'e yakın olmayan bir bölgede bulunmasına rağmen devletin bütün fetih hareketlerinde lojistik olarak önemli bir rol oynamaktaydı. Özellikle Kayseri Kalesi sürsat zahiresinin ve verginin muhafaza edildiği önemli bir merkez idi. Vergilerin toplanması ve merkeze gönderilmesi sırasında Kayseri kadısı çevre kaza, nahiye ve mahallelerin bir merkezi olarak vazife görmektedir.

Kayseri gayrimüslim halkın Türklerle birlikte yaşadığı bir sancak idi. Kayseri'de yaşayan Rum ve Ermeni milletine mensup kişiler Müslüman halk ile birlikte özellikle

sefer zamanlarında istenen avâriz, nüzul ve sürsat vergilerini düzenli olarak ödemekte idiler.

Kayseri, güherçile yapımında da önemli bir merkez konumunda idi. Karaman Eyaleti'nde bulunan yedi önemli güherçile karhânesinden biri de Kayseri'de bulunmakta idi. Güherçile toprağı bakımından önemli merkezlerden biri olan Kayseri özellikle Girit Seferi sırasında aşırı derecede ihtiyaç duyulan barut yapımı için gerekli olan güherçilenin temini hususunda önemli bir rol oynamıştır. Bu sefer sırasında Kayseri'den tonlarca güherçile gönderilmiştir.

Devlet düzeninin ve toprak sisteminin yavaş yavaş bozulmaya başladığı bu tarihlerde Kayseri'de bulunan tımar sahiplerinin sefere gitmeyerek firar ettiklerini ve devletin bu bozukluğu önlemek önlemek amacıyla Kayseri'de bulunan devlet görevlilerinden özellikle kadı ve alaybeyine büyük sorumluluk yüklediği görülmektedir. Sefere katılmayan tımar sahibinin tımarı elinden alınarak yeni bir kişiye devredilmiş ve toprağın ekim ve dikimi ile ordu için cebelü yetiştirmeleri sağlanmıştır.

Girit Seferi döneminde Kayseri'de para birimi olarak akçe, esedi kuruş, kamil kuruş ve zolata çoğunlukla kullanılmakta idi. Halkın kendi aralarındaki alış-verişlerde çoğunlukla esedi kuruş, devletin resmî işlemlerinde çoğunlukla resmî para birimi olarak akçenin kullanıldığı görülmektedir.

Devleti meşgul eden dönemin en önemli meselelerinden olan eşkıyalıkların önlenmesi, asker kaçaklarının tespiti vb. hususlarda da fermanlar gönderilmiştir. Hatta eşkıyalık hareketlerinden halkın etkilendiği de görülmektedir.

Kayseri Sancağı'nda Müslim ve gayrimüslim unsurların bir arada yaşadıkları ve aralarında ilişkilerin normal olduğu müşahade edilmektedir. Hatta birbirleriyle ticarî ilişkilerin, alım-satım işlemlerinin, alacak-verecek vb. davaların olduğu görülmektedir. Gayrimüslimler, Osmanlı Devleti'nin geniş hoşgörüsünden istifade etmekte ve kendi adetlerine göre huzur içinde yaşamakta, alım-satım, ticaret vb. konularda rahat hareket etmekte idiler.

Kayseri'de sosyal hayatın normal olduğunu, aile hayatı, evlilik, boşanma vs. hususlarda kadın-erkek ilişkilerinde kadınların haklarına riayet edildiği, kadının kendi hak ve hukukunu mahkeme önünde aradığı, kendi işini takip edebildiğini görmekteyiz.

İktisadî yönden ise mahkemeye daha çok alım-satım ile ilgili geçen belgelerden de anlaşıldığı gibi, alım-satımlara konu olan gayrimenkul, bağ, bahçe, tarla, menzil, malikane hissesi gibi hususlardır. Bunun yanında Kayseri halkının sahip olduğu ekonomik gücü bize aktaran en güzel belgeler arasında tereke kayıtlarına az da olsa rastlanmaktadır. Burada yer alan emvâl ve emlakın cinsi, değeri hakkında bilgiler bulmak mümkündür.

Ayrıca defterde Kayseri’de sosyal yapıları tespit etmek mümkün olduğu gibi, özellikle toplum hayatında vakıfların oldukça önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir.

İNDEKS

A

Abbas Ağa, 252
 Abdülalim Efendi, 253
 Abdülbaki Efendi, 75, 109, 116, 245, 253
 Adana, 8, 37, 39, 41, 45, 46, 144, 150, 154, 166, 169, 257, 276
 Ahmet Ağa, 37, 41, 46, 252
 Akçain, 168, 258
 Akçakaya, 45, 54, 167, 168, 191, 258, 274, 275
 Aksaray, 59, 60, 205, 208, 251, 256, 257
 Akşehir, 59, 60, 204, 208, 257
 Ali Kethüda bin İsmail, 87, 253
 Ali Paşa, 33, 34, 36, 131, 133, 135, 142, 252, 253
 Amasya, 72, 239, 257
 Anadolu, 2, 7, 9, 12, 33, 38, 43, 44, 45, 46, 47, 60, 64, 87, 134, 148, 160, 162, 166, 169, 172, 184, 208, 209, 218, 248, 249, 251, 252, 255, 256, 266, 272, 276, 279, 287
 Ankara, 1, 2, 4, 6, 8, 11, 12, 45, 46, 72, 166, 169, 239, 248, 249, 250, 257, 267, 285, 286, 287, 288, 289
 Arşiv, 1, 2, 3, 4, 5, 286, 289
 Avnik, 65, 221, 258
 Ayıntab, 153, 257

B

Bâb-ı Âlî, 4
 Bâb-ı Âsafî, 3
 Bâb-ı Defterî, 3
 Bâb-ı Hümayûn, 4
 Bâb-ı Meşîhat, 4
 Balkan, 2, 5
 Başbakanlık, 1, 2, 4, 5, 6, 11, 12, 286
 Bayezid, 241, 258, 275
 Beyşehir, 59, 60, 251, 256, 257
 bi'r, 150, 166, 187, 217
 Bolu, 45, 46, 166, 169, 257, 276
 Bozatlı, 27, 113, 259
 Bozulus, 41, 70, 153, 232, 233, 257
 Bursa, 3, 8, 276

C

Cağsak, 258, 271
 Câmi'-i Kebîr, 94, 143, 155, 259
 Cebelali, 45, 54, 167, 168, 191, 258, 274, 275
 Cebel-i Ali, Karataş, 256
 Cebel-i Erciş, 192, 258
 Cem'an yekûn, 143, 231
 Cırkalan, 46, 171, 258, 274
 Cırlavuk, 21, 95, 221, 258, 270

Ç

Çavuş, 18, 37, 38, 60, 64, 86, 96, 109, 145, 148, 161, 162, 195, 209, 210, 218, 219, 253, 254, 255, 258
 Çingane sancağı, 250
 Çivril, 58, 202, 258
 Çukur, 118, 258

D

Dadasun, 16, 17, 78, 81, 258
 Defterhâne Dairesi, 2
 Develi, 256
 Dış Hazine, 4
 Dimmidere, 44, 165, 258
 Divân-ı Hümayûn, 3
 Diyarbekir, 134, 149, 257

E

Edirne, 3, 34, 37, 40, 41, 46, 130, 135, 136, 137, 144, 145, 148, 150, 152, 156, 158, 159, 167, 170, 179, 180, 183, 185, 187, 188, 189, 199, 203, 204, 209, 210, 211, 213, 214, 215, 230, 240, 241, 252, 257
 Edirne Sarayı, 3
 Efkere, 62, 213, 259
 Emin-i Mahkeme, 255
 Endonezya, 248
 Eslem Paşa, 27, 112, 259, 271
 esnaf, 250

F

Fas, 248
 Fatih, 3, 8, 251, 279
 Fransa, 4

G

Gelibolu, 248
 Genelkurmay, 4
 Germir, 30, 65, 124, 259, 261
 Gesi, 29, 63, 64, 99, 120, 165, 218, 219, 259, 261, 271

H

Hacı Abdullah, 24, 102, 259
 Hacı Arab, 103, 259
 Hacılar, 28, 29, 39, 117, 122, 150, 259, 262
 Hacımansûr, 143, 259
 Hafız Şaban, 72, 253, 255
 Halil Ağa Ahmet Çelebi, 253
 Hamit Efendi, 22, 253
 Hamurcu, 25, 107, 259
 Hasan Arpa, 24, 105, 259
 Hasan Fakih, 19, 89, 260
 Hasanilu, 28, 118, 259
 Hasbek, 31, 127, 259, 271
 Hatip, 254
 Hırka, 37, 146, 259, 274
 Hisarcık, 54, 259, 275
 Hisayünlü, 19, 87, 260
 Horsana, 75, 245, 259
 Hüdavendigar, 257

I

Isbıdun, 42, 158, 259

İ

İçel, 59, 60, 204, 208, 257
 İlhanlılar, 1
 İmam, 81, 109, 254
 İmaret, 70, 259, 275
 İncesu, 42, 49, 51, 157, 178, 182, 258
 İncircik, 43, 160, 259, 274
 İstanbul, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 36, 41, 47, 53, 54, 68,
 187, 229, 239, 248, 249, 251, 256, 267, 268, 270,
 272, 273, 276, 285, 286, 287, 288, 289

K

Kanûn-ı Vilâyet, 1
 Kanuni, 3, 5
 Karahisar, 68, 252, 256
 Karakaya, 48, 57, 174, 200, 258, 275
 Karakinise, 37, 55, 71, 145, 195, 258, 275
 Karaman, 32, 33, 34, 36, 38, 39, 41, 42, 45, 46, 48,
 49, 56, 129, 131, 133, 135, 137, 142, 148, 151,
 154, 157, 160, 163, 166, 168, 169, 171, 173, 174,
 178, 189, 191, 197, 206, 234, 251, 252, 256, 257,
 279, 280
 Karaman Beylerbeyi, 39, 56, 252
 Karaman Defterdarı, 33, 34, 36, 252
 Karaman Mübaşiri, 38, 252
 Karamanoğulları Beyliği, 251, 279
 Karekerardı, 258
 Kargâhi, 258
 karye., 257
 Kastamonu, 8, 45, 46, 166, 169, 257
 Kayseri, 9, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23,
 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36,
 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50,
 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63,
 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76,
 234, 245, 248, 251, 252, 253, 255, 256, 257, 260,
 261, 262, 263, 264, 266, 267, 268, 269, 270, 271,
 272, 273, 277, 279, 280, 281, 287, 288, 289, 290
 kaza, 7, 48, 248, 250, 252, 256, 257, 258, 273, 279
 Kenarırmak, 43, 44, 56, 160, 163, 200, 234, 258, 274,
 275
 Kethüdayeri, 253
 Kıbrıs, 8, 37, 50, 147, 181, 257, 272
 Kırşehir, 39, 150, 151, 204, 208, 257, 262
 Kızılkilise, 56, 198, 258, 275
 Kızılviran, 19, 65, 88, 221, 258, 261
 Kiçikapu, 35, 140, 259
 Konya, 8, 32, 33, 37, 48, 59, 129, 147, 176, 204, 208,
 251, 253, 256, 257, 276
 Koramaz, 44, 45, 50, 165, 168, 180, 181, 195, 256,
 258, 274

L

Lala, 20, 21, 27, 28, 63, 90, 93, 114, 115, 216, 259,
 271
 Lekvanik Naibi, 39, 255

M

Mahzen-i Evrâk, 4
 Malatya, 37, 147, 257, 276
 Malihâşlar, 31, 125, 258

Maliye Defterleri Hazinesi, 2
 Mancusun, 16, 17, 78, 81, 258
 Maraş, 41, 45, 46, 64, 65, 257
 Mardin, 53, 190, 257
 Mazaka, 255
 Medine-i Kayseriyye, 256
 Mehmet, Uzun Mahmut, 57, 253
 Melce, 47, 174, 258, 274
 Merzifon, 72, 142, 239, 257, 276
 Mescidlü, 195, 258
 Mevlevihâne Vakfı Kâtibi, 254
 Moğollar, 2
 Moskova, 248
 Muhzır, 105, 255
 Muhzırbaşı, 90, 94, 97, 98, 100, 111, 120, 127, 255
 Mustafa Paşa, 33, 34, 49, 131, 135, 178, 252
 Mübaşir, 70, 255
 Mükremin, 25, 106, 259, 264, 271
 Mülga, 6
 Mürekkepçi, 22, 23, 97, 259, 271
 Müslüman, 1, 5, 143, 260, 261, 271, 279

N

nahiye, 248, 257, 279
 Niğde, 8, 59, 60, 154, 204, 208, 251, 256, 257

O

Oduncu, 35, 139, 259
 Orta Asya, 1
 Osmanlı, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 248, 249,
 250, 251, 256, 260, 265, 266, 267, 268, 272, 273,
 275, 276, 279, 280, 285, 286, 287, 288, 289

Ö

Ören, 49, 177, 258, 274

P

Pusak, 49, 178, 258

R

Roma, 255
 Rumeli, 5, 248, 249, 272, 276
 Rüstem Paşa Müderrisi, 253

S

Sadaret Kaymakamı, 34, 53, 62, 252
 Sahra, 42, 46, 49, 55, 59, 256, 258, 274, 275
 Sakar, 92, 259
 Selçuklular, 2, 260
 Sermuhzırân, 255
 Seydişehir, 208, 257
 Sihhiye, 6
 Silvan, 44, 164, 257
 Sivas, 8, 39, 42, 45, 46, 56, 72, 151, 155, 166, 169,
 196, 239, 257, 276
 Sosun, 23, 26, 27, 28, 99, 109, 114, 115, 259, 261,
 264, 270
 Subaşı, 120, 255
 Sultan III. Ahmet, 3

Sümengah, 259
Süngen, 51, 183, 259, 275

Ş

Şarkıyan, 26, 27, 28, 109, 115, 259, 261, 271
Şeyhu'l-kura, 254
Şeyhülislam, 41, 53, 252

T

Tac Kızıl, 29, 120, 259
Taşhan, 50, 182, 259
Tavlusun, 65, 221, 259
Timur, 3, 125
Tokad, 100, 239, 257
Tomruk Dairesi, 4
Topkapı, 3, 4, 8
Topkapı Sarayı, 3, 4, 8
Turgut, 251, 256
Türk, 1, 2, 4, 5, 7, 9, 249, 261, 267, 285, 286, 288, 289
Türkiye, 1, 5, 6, 8, 250, 266, 279, 285, 288, 290

U

Uygur Türkleri, 1

V

Vakıflar Bölge Müdürlüğü, 6
Vezir Mehmet, 45, 64, 252
Vezir Yusuf, 53, 252
Viranşehir, 24, 104, 259
Voynugan sancağı, 250

Y

Yahya Efendi, 53, 252
Yahyalı, 17, 68, 80, 252, 256, 258
Yedikule, 3
Yelaldı, 22, 98, 259
Yolagir, 48, 174, 259, 274
Yukarımasıl, 259, 275
Yusuf Bey bin Abdullah, 19, 88
Yüreğir, 57, 200, 259, 275

BİBLİYOGRAFYA

- Akdağ, Mustafa; Türkiye'nin iktisadi ve İctimai Tarihi, Barış Yayınları, C.I, Ankara 1999.
- Akdağ, Mustafa; Türkiye'nin İktisadî ve İctimaî Tarihi, Barış Yayınları, C.II, Ankara 1999.
- Akgündüz, Ahmet; Şer'iyye Sicilleri, C. 1, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1988.
- Aktan, Ali; Osmanlı Paleografyası ve Siyasî Yazışmaları, Osmanlılar İlim ve İrfan Vakfı Yayınları, İstanbul 1995.
- Aktaş, Necati; "Osmanlı Dönemi Arşivciliğimiz", Osmanlı, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999.
- Baltacı, Cahit; "Şer'iyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul 1985.
- Baltacı, Cahit; İslâm Paleografyası (Diplomatik-Arşivcilik), Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1989.
- Barkan, Ömer Lütfü; "Avarız" maddesi, İslam ansiklopedisi, C.II, s. 13; Halil Sahillioğlu, "Avârız", TDVİA, C.IV, İstanbul 1991, s.109.

- Başar, Fehmeddin; Osmanlı Eyalet Tevcihatı (1717-1730), Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1997.
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 5, Ankara 1992.
- Binark, İsmet; Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri, Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı, Yayın No: 3, Ankara 1980.
- Binark, İsmet; Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri ; Jan Rewchman, Ananiasz Zajaczkowski, Osmanlı Türk Diplomatı El Kitabı (Çev. M. Fethi Atay), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 10, İstanbul 1993.
- Bulgaristan'daki Osmanlı Evrakı, Sunuş, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 17, Ankara 1994.
- Bulgaristandaki Osmanlı Evrakı, Sunuş, s. VII; Cahit Baltacı, İslâm Paleografyası (Diplomatik Arşivcilik), İstanbul 1989.
- Bülbül, Zekeriya; Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi, Nobel Yayınevi, Ankara 2000.
- Faroghi, Suraiya; Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir?, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2001.

- Gökbilgin, M. Tayyip; Osmanlı Paleografyası ve Diplomatik İlmî, Enderun Kitabevi, İstanbul 1992.
- Halaçoğlu, Yusuf; XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1995.
- İnalcık, Halil ; “Eyalet”, İslam Ansiklopedisi, C. XI, İstanbul 1995.
- İnbaşı, Mehmet; “16. yüzyılda Kayseri’nin İktisadi Yapısı ve Esnaf Teşkilatı”, I. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, (10-11 Nisan 1996), Kayseri 2000.
- Keskin, Mustafa; Hülagü, Mehmet Metin; Geçmişteki İzleriyle Kayseri, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri 2006.
- Köprülü, Fuad; “Anadolu Selçuklu Tarihi’nin Yerli Kaynakları”, Belleten, C. VII, Sayı 25-27, 1943.
- Kunt, İ. Metin; Sancaktan Eyalete 1550-1650 Arasında Osmanlı Ümerası ve İl idaresi, İstanbul 1978.
- Martran, Robert; 17. yüzyılın ikinci yarısında İstanbul, Kurumsal, İktisadî, Toplumsal Tarih Denemesi, I, Çeviren: Mehmet Ali Kılıçbay-Enver Özcan, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara 1990.
- Ortaylı, İlber; Osmanlı Toplumunda Aile, Pan Yayıncılık, İstanbul 2000.

- Özbilgen, Erol; Bütün Yönleriyle Osmanlı Adab-ı Osmaniye, İz Yayıncılık, İstanbul 2004.
- Öztuna, Yılmaz; Büyük Osmanlı Tarihi, C.IX, İstanbul 1994.
- Öztürk, Ayhan; Şer'iyye Sicillerine Göre Kayseri Sancağı (1738-1749), Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri 2000.
- Öztürk, Mustafa; “Genel Hatlarıyla Osmanlı Para Tarihi”, Türkler, C.X, Yeni Türkiye Yayınları, 2002.
- Pakalın, M. Zeki; Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, M.E.B., C.III., İstanbul 1993.
- Sahillioğlu, Halil; “Avârız”, TDVİA, C.IV, İstanbul 1991.
- Selçuk, Hava; Şer'iye Sicillerine Göre Kayseri Sancağı ve Girit Seferi'ne Katkısı (1645-1669), Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri 2008.
- Sertoğlu, Mithat; Osmanlı Tarih Lûgatı, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986.
- Tabakoğlu, Ahmet; Türk İktisat Tarihi, Dergah Yayınları, İstanbul 2000.
- Tarih Denemesi I, Çeviren: Mehmet Ali Kılıçbay, Enver Özcan, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara 1990.

- Tok, Özen; 130 Numaralı Kayseri Şer'iyeye Sicili (H.1151/ M. 1738-39) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Kayseri 1996.
- Tukin, Cemal; “Girit”, İslam Ansiklopedisi, Meb Yayınları, İstanbul 1993.
- Türkay, Cevdet; “Osmanlı İmparatorluğunda Arşiv”, Belgelerle Türk Tarihi Dergisi, C. II, Nisan 1968.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı; Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1988.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı; Osmanlı Devleti Teşkilatına Medhal, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1988.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı; Osmanlı Tarihi, Türk Tarih Kurumu Yayınları, C.I, Ankara 1994.
- Ünal, Mehmet Ali ; “Osmanlı Devleti’nde Merkezi Otorite ve Taşra teşkilatı”, Osmanlı, C. VI, Ankara 1999.

EKLER

~~_____~~

سید محمد حسن
عبدالله

محمد علی احمدی
نائب اختر

احمد علی احمدی
صفا

حاج محمد راز
محمد

عبدالله احمدی
عبدالله احمدی

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

Handwritten signatures and text in Urdu script, including names like "محمد علی" (Muhammad Ali) and "محمد" (Muhammad), and the word "محمد" (Muhammad) written vertically.

34

[illegible]

علی محمد محمد زکی
مدرکات علم
صالح
Page 41

[illegible]

ایحسان احمد
احمد علی
احمد علی
احمد علی
احمد علی

حاج محمد علی
احمد علی
صاحب
مکتبہ
ابن خلدون
لاہور

[illegible]

[illegible][illegible]

[illegible]

اوله که مغضوب با حقول اولاد حسن و حسین علیهما السلام
ادغام در طرف بیاض کرد تا پنج و فزاید آن سنه تقدم
مدرسه قصیده بکاشند و مومن هر کس علم آموخت و ادب
آموخت خود دقاری چه که و چار و بر قصه لاری هفت لیه
چاپه من بدله قبض اولیا با شده خاصه من کور اول
حجراته کلمه و مصحح بیک مکتبهای الهیه بالاضطرار و فزاید
اولی ایدان اولیا که من عین علم بیاض قصه بینه خطا با
امیر شریف وارد اولی من ایدان مذکور علم اولی
و فزاید کتب و فزاید حیدر اولی و مصحح بیک الله
باشای و دارالهدایه و فزاید حیدر کتب و فزاید کتب
اولی و ایدان اولی که ذکر اولی و فزاید کتب و فزاید کتب
المتابع عشره سوال الی کرم الله غایه و غیره
ایکی در کتب بر منقش کرده

سراج طوباری ابدل
آوردند و قریب کناری
ماهی کنه خورد و گوشت
خوردند و گوشت

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم
موسى عليه السلام

[Handwritten notes in Arabic script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

خورمردن کلان
 عروس
 ۲۶
 ۲۶۴
 عروس
 ۲۰
 ۱۱۱
 خورمردن کلان
 عروس
 ۲۶
 ۲۶۴
 عروس
 ۲۰
 ۱۱۱

[illegible][illegible]

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل القرآن
موسى النسخ والمصاحف
معاون الفضل والبر
مضاهيه وارواحها
تقوى الله في كل حال
اولا على راسها
واربها وفضلها
يا الله اني ارجو ان
تكون لي نصيبا من
الجنة يوم تفتح
بابها لي
والحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

الحمد لله الذي جعل القرآن
موسى النسخ والمصاحف
معاون الفضل والبر
مضاهيه وارواحها
تقوى الله في كل حال
اولا على راسها
واربها وفضلها
يا الله اني ارجو ان
تكون لي نصيبا من
الجنة يوم تفتح
بابها لي
والحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

25

244

582

265

3242215
1.4.92

86 26

[illegible][illegible]

[illegible]

256

[illegible][illegible]

کتابخانه ملی افغانستان

—ہر مخالف اور رکن

052

اور کہیں دانے سلطان محمود رسنا راوید سنا نوائے وراوید راوید
بروید شتر کہ و طیفہ و معیت علی مقصد فرار او را لشکر و دروگان
نوفیر و شتر سفارش و حاجت فدویہ الصلوات علیہا الخیر علیہا
السلامین من جمعی زید تو با جا اللہ و اللہ بر این حق باوید
و بیجا و تدبیر شتر و دروگان باوید سنا شتر غایت و باوید
اللہ و اور از اندر الخیر صانع بر است غایت عم و بیجا و غایت
حق و تدبیر و غایت باوید نام لہو کہ نور و شتر و شتر

قصه آنکه اولاً با یکی سرور بی رنج و نوب بریه بمشقت تقربت
 حاکم عبدالحی بنام یزدان بن یزدان سرور در بقیه او نشین
 نام و کبر که بنوری سرور را فرمودند که خدمت ابد و ب
 اولاً بنده او را یکی و عی او را یکی طبعی و جب و جی و جی
 صبط و طایف مزبور در دن بلاد و ارت قوت او اندوختن در
 اخذ و از در رعل سو و ملایم و فوسف و ملایم
 بقدری یزدان در فیلد سلیم و بوجایه ارب که در ایبار
 اند و مایوب و کان خانی مستور و دقانونه برزی و یزدان
 این دقت باحیه ایام سرور و دایم باز در
 فی ایام الثالث در مکی سفاحی که ت و سبک او اند

در دی ۱۱
 خمر رابع اول
 ۱۰۰

در دی ۱۱
 خمر رابع اول
 ۱۰۰

در دی ۱۱
 خمر رابع اول
 ۱۰۰

قصه آنکه اولاً با یکی سرور بی رنج و نوب بریه بمشقت تقربت
 حاکم عبدالحی بنام یزدان بن یزدان سرور در بقیه او نشین
 نام و کبر که بنوری سرور را فرمودند که خدمت ابد و ب
 اولاً بنده او را یکی و عی او را یکی طبعی و جب و جی و جی
 صبط و طایف مزبور در دن بلاد و ارت قوت او اندوختن در
 اخذ و از در رعل سو و ملایم و فوسف و ملایم
 بقدری یزدان در فیلد سلیم و بوجایه ارب که در ایبار
 اند و مایوب و کان خانی مستور و دقانونه برزی و یزدان
 این دقت باحیه ایام سرور و دایم باز در
 فی ایام الثالث در مکی سفاحی که ت و سبک او اند

در دی ۱۱
 خمر رابع اول
 ۱۰۰

در دی ۱۱
 خمر رابع اول
 ۱۰۰

در دی ۱۱
 خمر رابع اول
 ۱۰۰

34

در تفسیر این کلمات

صفت ده فایده جامع برینند یو بر این المثنوی و کلمات
دارنده فرمان جمیع اینها را در حدیث اند و قصه
و موعظه بر اینها یو غایت از حدیث طریقی الله العالی
عند این کلمات در اول و ثوب کبر و یو بر اینها کلمات
و موعظه و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
ایده و یو بر اینها یو غایت از حدیث طریقی الله العالی
خبر و کلمات در اول و ثوب کبر و یو بر اینها کلمات
خالد و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
رومی و در اول و ثوب کبر و یو بر اینها کلمات
سویله و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
نمی شود الحکم الله تعالی و یو بر اینها کلمات

و در فی ۱۳ راجع اول آورده

افضی قضاء الملکین اولی و لاه الموصی فی الفضل المفضل
حی الحقا علی الخلق لجمعهم و اولی و لاه الموصی فی الفضل المفضل
الحق تعالی بنعمه الملک الموصی فی الفضل المفضل
تدقیق دفع جمیع و اصل و کلمات و اولی و لاه الموصی فی الفضل المفضل
قلوب جامع برینند یو بر اینها کلمات و کلمات
سویله و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
عزیز و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
او برینند از ثوب کبر و یو بر اینها کلمات و کلمات
افضی و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
جلال و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
قادر و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
برای و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
مداخله و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
کلمه و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
تمام و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
تولید و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
اول و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
حالی و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
ایده و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
عالم و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
صالح و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات

در تفسیر این کلمات

صفت ده فایده جامع برینند یو بر این المثنوی و کلمات
دارنده فرمان جمیع اینها را در حدیث اند و قصه
و موعظه بر اینها یو غایت از حدیث طریقی الله العالی
عند این کلمات در اول و ثوب کبر و یو بر اینها کلمات
و موعظه و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
ایده و یو بر اینها یو غایت از حدیث طریقی الله العالی
خبر و کلمات در اول و ثوب کبر و یو بر اینها کلمات
خالد و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
رومی و در اول و ثوب کبر و یو بر اینها کلمات
سویله و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
نمی شود الحکم الله تعالی و یو بر اینها کلمات

و در فی ۱۳ راجع اول آورده

افضی قضاء الملکین اولی و لاه الموصی فی الفضل المفضل
حی الحقا علی الخلق لجمعهم و اولی و لاه الموصی فی الفضل المفضل
الحق تعالی بنعمه الملک الموصی فی الفضل المفضل
تدقیق دفع جمیع و اصل و کلمات و اولی و لاه الموصی فی الفضل المفضل
قلوب جامع برینند یو بر اینها کلمات و کلمات
سویله و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
عزیز و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
او برینند از ثوب کبر و یو بر اینها کلمات و کلمات
افضی و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
جلال و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
قادر و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
برای و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
مداخله و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
کلمه و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
تمام و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
تولید و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
اول و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
حالی و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
ایده و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
عالم و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات
صالح و فایده با این حدیث بر این کلمات و کلمات

[illegible][illegible]

[illegible]

جنگلیوت نسا مبره فطند اوله
کامند در عینا صافه کافله جماله انها اولنا اولن کورن
قفا خزده اوله بیکیمی سودانی دفع اولنوب برشته
جماعت حید نام بولنن سودا ریمیی اولنن دمالولن
زبورن سودا رنی خد مسنده لنن دمال اولن لیا بل
اوله بیکیمی و بیج اولن لیا صوننجی و جبه بیج
سرحوم خطره و طواق بربره دن بدوارن فور و ابان
مدو کانی اخذ اذ نه سرعله سو و نه شایبله فرج
وط مد اوله نفتوری مغرب و دفتر بدیله جان
بیت المالدار واریمار ایسک دیوب ولی خلق کورن
شریف و کاننده برزدی رخنه اند دمنه زانی
صمیه ایام شریفه دایم دارن خور و عو اسیم ناسی
خ شای ریم لای نه سع و سیم لای

270
635

636

271

62

278

تقدیر منہ بدار دقت ایست ۲۳ جمادی الثانی
در دینی ۲۳ جمادی الثانی

جمای
عابدیہ عیسا علی
ولی کو جکلا جند
میں دلوغان

جمای
میرا جی کو جکلا محمد و قو ہاشم علی
ضبط بکناش سلیم قو جہ مو ابو بکر

جمای
میرا جی کو جکلا محمد و قو ہاشم علی
ضبط بکناش سلیم قو جہ مو ابو بکر

کھیلندو دھنہ اندیشی حضرت
میں کو جکلا محمد و قو ہاشم علی
ضبط بکناش سلیم قو جہ مو ابو بکر

کھیلندو دھنہ اندیشی حضرت
میں کو جکلا محمد و قو ہاشم علی
ضبط بکناش سلیم قو جہ مو ابو بکر

کھیلندو دھنہ اندیشی حضرت
میں کو جکلا محمد و قو ہاشم علی
ضبط بکناش سلیم قو جہ مو ابو بکر

کھیلندو دھنہ اندیشی حضرت
میں کو جکلا محمد و قو ہاشم علی
ضبط بکناش سلیم قو جہ مو ابو بکر

[illegible]

خزانة فیض الیوم
 جل جلاله عوان تجلیات و دروازه کلمات فوق العالی و احد اس
 میا چند نهیای عجبی بود که قصای و قصیده کی اثر فیضی است
 برا عالی که به عینه دریا اولیا که او در لونه طریقه در کوی شریعت
 نصب و عینش در دنیا و احوال کاف که بر او یک جهان انور
 قافله کلام او زده محکم اولاد دلی که توحید است و حق و شری
 عی موجب اولیوب خلاف اینها که حجت خدا را بدین کی است
 اولیوب عباد و مخالف او زده اولاد اولی که اولی و حق اوله
 اعلام انکه با این و کتب بود که در کوی اولی و حق اوله
 وجود است طاعتش بود که واقع اولاد خلیفان و حق اوله
 اولاد اولی و حق اوله و حق اوله و حق اوله
 بقا و حق اوله و حق اوله و حق اوله
 خزانة فیض الیوم
 جل جلاله عوان تجلیات و دروازه کلمات فوق العالی و احد اس
 میا چند نهیای عجبی بود که قصای و قصیده کی اثر فیضی است
 برا عالی که به عینه دریا اولیا که او در لونه طریقه در کوی شریعت
 نصب و عینش در دنیا و احوال کاف که بر او یک جهان انور
 قافله کلام او زده محکم اولاد دلی که توحید است و حق و شری
 عی موجب اولیوب خلاف اینها که حجت خدا را بدین کی است
 اولیوب عباد و مخالف او زده اولاد اولی که اولی و حق اوله
 اعلام انکه با این و کتب بود که در کوی اولی و حق اوله
 وجود است طاعتش بود که واقع اولاد خلیفان و حق اوله
 اولاد اولی و حق اوله و حق اوله و حق اوله
 بقا و حق اوله و حق اوله و حق اوله
 خزانة فیض الیوم
 جل جلاله عوان تجلیات و دروازه کلمات فوق العالی و احد اس
 میا چند نهیای عجبی بود که قصای و قصیده کی اثر فیضی است
 برا عالی که به عینه دریا اولیا که او در لونه طریقه در کوی شریعت
 نصب و عینش در دنیا و احوال کاف که بر او یک جهان انور
 قافله کلام او زده محکم اولاد دلی که توحید است و حق و شری
 عی موجب اولیوب خلاف اینها که حجت خدا را بدین کی است
 اولیوب عباد و مخالف او زده اولاد اولی که اولی و حق اوله
 اعلام انکه با این و کتب بود که در کوی اولی و حق اوله
 وجود است طاعتش بود که واقع اولاد خلیفان و حق اوله
 اولاد اولی و حق اوله و حق اوله و حق اوله
 بقا و حق اوله و حق اوله و حق اوله

افتخار العلم الحقیقی بخمار الفضل و المدح الخیر من
 غایت الملك المعینی بن محمد بن ناصر بن علی بن
 فیض حاجی فیصل اوّلینی معلوم اولاد که سن اهل علم و فضل
 و شرف و دینار و اولاد هر دو عالمه غایب اولاد و عیال
 اهل حال حاضر غایب علیه شاهانه و مریدین سینه اهل
 ظواهر و کتو و سینه و بنی و جماد و الی و یک غایت
 صلی الله علیه و آله و سلم و فیض و صفات سن کاتبه و غایب اید
 اعلام

پیوسته که وصول بولدند و حاصل آنکه از آن جلیل المودرم منجست با خدای
و کوفت ابرو و وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست
اولوب اهلایه بدینکه ابرو و وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست
و منجست صلی الله تعالی علی رعا و بعد بدینکه وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست
ایلیوب و بعد از آنکه وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست
دله من و بعد از آنکه وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست
لند من و بعد از آنکه وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست
پیوسته که وصول بولدند و حاصل آنکه از آن جلیل المودرم منجست با خدای
و کوفت ابرو و وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست
اولوب اهلایه بدینکه ابرو و وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست
و منجست صلی الله تعالی علی رعا و بعد بدینکه وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست
ایلیوب و بعد از آنکه وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست
دله من و بعد از آنکه وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست
لند من و بعد از آنکه وارو و دفا و از آنجا که منجست بکس و منجست

۹

مفتی محمد قاسم خان صاحب دہلی
بعد النبی البربر الابرار وکرم المومنین
فیضہ وفاضلہ بنات طاهرین حسن تقویٰ زین الدین کریم ربیع
اعلیٰ احوال وشرعیہ امین زمار جادہ شہزادی الخزانہ امیر
دہلی

اقتضی قضاء المسلمین علی ذلک الموضع معاودتھما بلین البقیۃ فی الزمان
علیہما اللین ویکملین فی الخلق علی الخلق لجمعہ الخ فی حق غریب
عنایتہما لکن الخیر ان فی ذلک وقاد فائزین فی انفسہما
ومخاضہ القضاء والحکام معاودتھما بلین الخ لعلہما یسیرا
وینزلین فی قاضیوں یدفعنہما فہو حقہ رفعہما یؤمل فی ذلک
معلوم اولو کہ حال استدلال و ترویج ارسطو یا یسیرا
اولا در سرک ناکمید رسوا در عزت خراج کو تدریب ذکر اول
قاضی فلان کہ کی ارسطو در سرک و بلین و کتب ذلک یسیر
ادبی کفر سنگ بیکیش عقود سہنہ شوق اولی اور ذوالخ
و کتبوم وجہی اور زلزلہ ادبی لازم کلاہ انفر قضایہم
حسنہ و قصیدہ قضایہم کہ حسنہ و توکات قضایہم
بیکیش حسنہ و شوق قضایہم بوزیکیش حسنہ و بلین
قضایہم ای الخ حسنہ تک کہ لری قد بل اول کلاہ عاری
و قانونہ اور ذلک متوجہ و بلین و با تمام علم و تحصیل
خفوز زبان کلمی و بوزیکیش عاری و متخلف ای بلین
حالا طخندہ نام ارسطو و کتب ذلک یسیرا
کوندہ لکہ بلین و کتب ذلک و کتب ذلک و کتب ذلک
قانونہ اور ذلک بلین و کتب ذلک و کتب ذلک و کتب ذلک

2. 10. 1961

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

صالح و عرس و ...
کتابخانه ...
استاد ...
مرد ...
بر ...
احضار ...

فصل ...
اصحاب ...
بیور ...

فصل ...
اصحاب ...
بیور ...

فصل ...
اصحاب ...
بیور ...

فصل ...
اصحاب ...
بیور ...

فصل ...
اصحاب ...
بیور ...

صالح و عرس و ...
کتابخانه ...
استاد ...
مرد ...
بر ...
احضار ...

فصل ...
اصحاب ...
بیور ...

فصل ...
اصحاب ...
بیور ...

فصل ...
اصحاب ...
بیور ...

فصل ...
اصحاب ...
بیور ...

فصل ...
اصحاب ...
بیور ...

ÖZGEÇMİŞ

Leyla Alidağı, Kayseri’de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Kayseri’de tamamladı. 1995 yılında Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü’nü kazandı. 1999 yılında aynı üniversiteden mezun oldu. 1999-2002 yılları arasında Kayseri Eğitim ve Kültür Vakfı Özel Ufuk Lisesi’nde Tarih- Sosyal Bilgiler Öğretmeni olarak başladığı meslek hayatına, 2002-2003 yılları arasında Kayseri’nin Tomarza İlçesi’ne bağlı Kapukaya İlköğretim Okulu’nda sınıf öğretmeni olarak devam etti. 2003 yılında Kayseri Özel Erciyes Eğitim Kurumları Özel Tevfik Kuşoğlu İlköğretim Okulu’nda Sosyal Bilgiler Öğretmeni olarak göreve başladı.

2006-2007 öğretim yılında Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı’nda Tezli Yüksek Lisans öğrenimine hak kazandı. 2007 yılında “78/3 Numaralı Kayseri Şer’iyye Sicili (H. 1078- 1079/ M. 1668) Transkripsiyon ve Değerlendirme” adlı Yüksek Lisans tez çalışmasını aldı ve çalışmasını 2009 yılında tamamladı.

Kayseri Özel Erciyes Eğitim Kurumları Özel Tevfik Kuşoğlu İlköğretim Okulu’nda Sosyal Bilgiler, Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretmeni olarak halen görevine devam etmektedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres : Ahi Evran Mah. 411. Sok. No:32 Kocasinan- KAYSERİ

Tel : (0532) 7137674

(0505) 2532763

e- Mail : l.alidagi@gmail.com